

Eesti Kirikute Nõukogu
2018. Issanda aasta

Tegevusaruanne

Ametialaseks kasutamiseks.

Koostanud Eesti Kirikute Nõukogu sekretariaat jaanuar-vebruar 2019
Keeletoimetaja Küllike Evartov
Küljendaja Päivi Palts

Sisukord

1. Sissejuhatus	5
2. Eesti Kirikute Nõukogu koosseis seisuga 31.12.2018	6
3. Eesti Kirikute Nõukogu põhikiri	10
4. Kronoloogia Eesti Kirikute Nõukogu 2018. aasta tegevusest	13
5. Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolekud 2018. aastal	17
6. Eesti Kirikute Nõukogu presidendi otsused 2018. aastal	27
7. Eesti Kirikute Nõukogu töövaldkonnad	28
7.1. Meedia	28
7.2. Haridus	44
7.3. Religioonisotsioloogia	48
7.4. Kaplanaat	48
7.5. Oikumeenia	66
7.6. Eluväärtused ja eetika	73
7.7. Noortetöö	80
7.8. Rahvusvahelised suhted	85
8. Eesti Kirikute Nõukogu arendustegevus	92
8.1. Arengukavakomisjon	92
8.2. Eelarvekomisjon	92
8.3. Põhikirjakomisjon	93
8.4. Suhted riigiga	93
8.5. Osalemine riiklikes komisjonides ja töögruppides	102
8.6. Õigusalsed küsimused	104
8.7. Juhatus	106
8.8. Arendusjuhi aruanne	110
9. Publikatsioonid	114
10. Lisad: Valik dokumente Eesti Kirikute Nõukogu 2018. aasta tegevusest	115
Lisa 1. Läkitus Eesti Vabariigi sajanda aastapäeva puhul	115
Lisa 2. Vaimu ja usu osaduses. Eesti Kirikute Nõukogu läkitus nelipühade ja teema-aasta „Eesti usk” alguse puhul	117
Lisa 3. Jõululäkitus 2018	118
Lisa 4. Konverentsi „Eesti usk” (06.12.2018) kava	119
Lisa 5. Arvamus muinsuskaitse seaduse eelnõu kohta	120
Lisa 6. Arvamus välismaalaste seaduse ja rahvastikuregistri seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta	121

Lisa 7. Arvamus Riigikogus algatatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning erakooliseaduse muutmise seaduse eelnõu (611 SE) kohta	122
Lisa 8. Arvamus isikuandmete kaitse seaduse eelnõu kohta	124
Lisa 9. Eesti Kirikute Nõukogu ja Eesti Kristlike Erakoolide Liidu arvamus Kutseõppeasutuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta	125
Lisa 10. Arvamus välismaalaste seaduse ning teiste seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse kohta	127
Lisa 11. Eesti Kirikute Nõukogu ettepanekud erakondadele seonduvalt 2019. aastal toimuvate Riigikogu valimistega	130
Lisa 12. Arvamus tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu kohta.....	134
Lisa 13. Usulisi ühendusi puudutavatest ettepanekutest dokumendis „Ühinguõiguse revisjon. Analüüs-kontseptsioon”	135
Lisa 14. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmise vajadusest seoses usuliste ühenduste ja mittetulundusühingute kohustusega määrata „tegelik kasusaaja”	137
Lisa 15. Eesti Kirikute Nõukogu arengukava 2019-2024.....	139

1. Sissejuhatus

Eesti Kirikute Nõukogu töökorralduse vormideks on juhatus, töökoosolek, töövaldkondade juhid ja konsultandid, lepingulised töötajad, komisjonid ja ümarlauad ning sekretariaat.

Tegevusaruandes leiab kajastamist suur osa töödest, tegemistest ja üritustest, kuid aruanne ei suuda kajastada kogu Eesti Kirikute Nõukogu tegevust, eriti seda osa, mis toimub liikmeskirikute kaudu. Tihti esindavad juhatuse liikmed ning liikmeskirikute juhid ja esindajad nii oma kirikut kui ka Eesti Kirikute Nõukogu samaaegselt.

Aastal 2018 viisime ellu Siseministeeriumi ja Eesti Kirikute Nõukogu vahel sõlmitud koostöökokkulepet, mille eesmärk on tugevdada poolte koostööd riigi ja EKNi liikmeskirikute vaheliste suhete arendamisel. Jätkuvalt on EKNi tegevuse aluseks Vabariigi Valitsuse ja Eesti Kirikute Nõukogu vahel sõlmitud Ühishuvide protokoll, mille väljundiks olid juhatuse kohtumised siseminister Andres Anveltiga 13. veebruaril, kohtumine justiitsminister Urmas Reinsaluga 14. veebruaril ning 18. detsembril peaminister Jüri Ratase kohtumine EKNi juhtkonna ja kirikujuhtidega.

Eesti Kirikute Nõukogu võttis vastu läkituse Eesti Vabariigi 100. aastapäeva puhul, 24. veebruaril toimus oikumeeniline jumalateenistus Paide kirikus, kus kanti ette EKNi poolt korraldatud laulukonkursi Vaimulik Viis Vabariigile võidulaul „Su lainte laul“.

Teema-aasta „Eesti usk“, mis kestab kaks aastat, sai alguse Nelipüha oikumeenilise jumalateenistusega Vabaõhumuuseumi Sutlepa kabelis 19. mail, kus loeti ette Eesti Kirikute Nõukogu läkitus nelipühade ja teema-aasta „Eesti usk“ alguse puhul „Vaimu ja usu osaduses“. Järgnes kontsert „Mu süda, ärka üles“.

Teema-aasta leidis kajastamist mitmete sündmuste kaudu, sh Arvamusfestivalil Paides. Tähtsündmuseks oli 6. detsembril Eesti Rahvusraamatukogus toimunud konverents teemal „Eesti usk“, millele järgnes kontsert Tallinna Piiskoplikus Toomkirikus, kus esinesid ansambel Vox Clamantis, Tõnis Mägi, Püha Miikaeli Poistekoor ja Robert Jürjendal.

Aasta eriliseks sündmuseks oli paavst Franciscuse Eesti-külastus 25. septembril, mille raames toimus Tallinna Kaarli kirikus oikumeeniline noortekohtumine ja missa Vabaduse väljakul. Noortekohtumise ettevalmistajad pälvisid Eesti Kirikute Nõukogu 2018. aasta oikumeenilise aastapreemia.

Märkimist väärib Eesti Kirikute Nõukogu Facebooki lehekülje valmimine.

Need on vaid mõned väljavõtted aasta jooksul toimunud. Täpsema ülevaate 2018. aasta töödest ja tegemistest annab tegevusaruanne, mis on koostatud sekretariaadi poolt töövaldkondade konsultantide ja projektijuhtide, komisjoni esimeeste, juhatuse liikmete, arendusjuhi ja õigusnõuniku esitatud aruannete põhjal.

2. Eesti Kirikute Nõukogu koosseis seisuga 31.12.2018

2.1 Täisliikmed

2.1.1 Eesti Evangeelne Luterlik Kirik (*Estonian Evangelical Lutheran Church*)

Esindajad Kirikute Nõukogus: peapiiskop Urmas Viilma, piiskop Tiit Salumäe, assessor Kadri Eliisabet Pöder

- a. kogudusi: 169 + 23 väljaspool Eestit
- b. liikmeid: 180 000 + 15 000 väljaspool Eestit
- c. vaimulikke: 220 + 26 väljaspool Eestit
- d. asutatud Eestis: alustas tegevust 16. sajandil, iseseisva kirikuna alates 1917. a.
- e. juht: peapiiskop Urmas Viilma
- f. peakorter: EELK Konsistoorium, Kiriku plats 3, 10130 Tallinn
- g. telefon: 627 7350
- h. e-post: konsistoorium@eelk.ee
- i. kodulehekülg: www.eelk.ee

2.1.2 Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liit (*Union of Free Evangelical and Baptist Churches of Estonia*)

Esindajad Kirikute Nõukogus: president pastor Erki Tamm, pastor Meego Rimmel, pastor Gunnar Kotiesen

- a. kogudusi: 85
- b. liikmeid: 6415
- c. vaimulikke: 133
- ordineeritud pastorid: 68
- reservpastorid: 6
- diakoniordinatsiooniga pastorid: 23
- pastori kohusetäitjad: 4
- töö lõpetanud pastorid: 32
- d. asutatud Eestis: 1884. a.
- e. juht: pastor Erki Tamm, Eesti EKB Koguduste Liidu president
- f. peakorter: Koskla 18, 10615 Tallinn
- g. telefon: 670 0698
- h. e-post: liit@kogudused.ee
- i. kodulehekülg: www.kogudused.ee

2.1.3 Eesti Metodisti Kirik (*United Methodist Church in Estonia*)

Esindajad Kirikute Nõukogus: superintendent Robert Tšerenkov, superintendent Taavi Hollman, pastor Artur Pöld

- a. kogudusi: 25
- b. liikmeid: 1710
- c. vaimulikke: 46
- d. asutatud Eestis: 09.06.1907. a.
- e. juht: superintendent Robert Tšerenkov
- f. peakorter: Narva mnt 51, 10152 Tallinn
- g. telefon: 668 8497
- h. e-post: keskus@metodistikirik.ee
- i. kodulehekülg: www.metodistikirik.ee

2.1.4 Rooma-Katoliku Kiriku Apostellik Administratuur Eestis (*Apostolic Administration of the Roman-Catholic Church in Estonia*)

Esindaja Kirikute Nõukogus: piiskop Philippe Jourdan, isa Igor Gavrilchik

- a. kogudusi: 18
- b. liikmeid: 6400
- c. vaimulikke: 15
- d. asutatud Eestis: 01.11.1924
- e. juht: piiskop Philippe Jourdan
- f. peakorter: Vene tn 18, 10123 Tallinn
- g. telefon: 601 3079
- h. e-post: admapost@online.ee
- i. kodulehekülg: www.katoliku.ee

2.1.5 Eesti Kristlik Nelipühi Kirik (*Estonian Christian Pentecostal Church*)

Esindajad Kirikute Nõukogus: juht pastor Alur Õunpuu, praost Meelis Maikalu, pastor Markko Pöld

- a. kogudusi: 34
- b. liikmeid: 4548
- c. vaimulikke: 2 piiskoppi, 41 pastorit, 51 diakoni
- d. asutatud Eestis: 22.10.1991. a.
- e. juht: pastor Alur Õunpuu
- f. peakorter: Toompea 3, 10130 Tallinn
- g. telefon: 660 7874, 56 633 110
- h. e-post: eknk@eknk.ee
- i. kodulehekülg: www.eknk.ee

2.1.6 Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduste Eesti Liit (*Estonian Conference of Seventh-Day Adventist Church*)

Esindajad EKNis: pastor/esimees Ivo Käsk, laekur Jaanus-Janari Kogerman, proua Mervi Kalmus

- a. kogudusi: 20
- b. liikmeid: 1382
- c. vaimulikke: 42 (sh 13 pastorit ja piiblitöölist, 6 emeerituspastorit, 23 kogudusevanemat)
- d. asutatud Eestis: 1897. a.
- e. juht: pastor/esimees Ivo Käsk
- f. peakorter: Madara 29/2, 10612 Tallinn
- g. telefon: 7343211
- h. e-post: office@advent.ee
- i. kodulehekülg: www.advent.ee

2.1.7 Armeenia Apostliku Kiriku Eesti Püha Gregoriuse Kogudus (*Estonian Congregation of St. Gregory of the Armenian Apostolic Church*)

Esindajad Kirikute Nõukogus: preester Hoshrov, härra Artem Davidjants.

- a. kogudusi: 3 (neist 1 registreeritud)
- b. liikmeid: ca 2000
- c. vaimulikke: 1
- d. asutatud Eestis: 11.11.1993
- e. juht: preester Hoshrov

- f. peakorter: Tartu mnt 16a, 10117 Tallinn
- g. telefon: 600 9085
- h. e-post: info@armkirik.ee
- i. kodulehekülg: www.armkirik.ee

2.1.8 Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik (*Orthodox Church of Estonia*)

Esindajad Kirikute Nõukogus: Tallinna ja kogu Eesti metropoliit Stefanus (Christakis Charalambides), ülempreester Mattias Palli (Madis Palli).

- a. kogudusi: 65
- b. liikmeid umbes 30 000
- c. vaimulikke: 41
- d. asutatud Eestis: 07.07.1923. a. (EAÕK peakiriku esmamainimine oli 11. sajandil ja asutamine 7. juulil 1923. aastal. Kiriku põhikiri on kinnitatud 27. oktoobril 2003.aastal)
- e. juht: Tallinna ja kogu Eesti metropoliit Stefanus (*Christakis Charalambides*)
- f. peakorter: Wismari 32, 10136 Tallinn
- g. telefon: 660 0780
- g. e-post: eoc@eoc.ee
- h. kodulehekülg: www.eoc.ee

2.1.9 Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kirik (*Estonian Orthodox Church of Moscow Patriarchate*)

Esindajad Kirikute Nõukogus: Tallinna ja kogu Eesti metropoliit Eugeni, ülempreester Dimitri Hüvanen, ülempreester Daniel Lepisk.

- a. kogudusi: 37
- b. liikmeid umbes 170 000
- c. vaimulikke: 82
- d. asutatud Eestis: 1920. a.
- e. juht: Tallinna ja kogu Eesti metropoliit Eugeni
- f. peakorter: Pikk 64/1-4, 10133 Tallinn
- g. telefon: 641 1301
- h. e-post: mpeok@orthodox.ee
- i. kodulehekülg: www.orthodox.ee

2.1.10 Eesti Karismaatiline Episkopaalkirik (*Estonian Charismatic Episcopal Church*)

Esindaja Kirikute Nõukogus: preester Thomas Eriste, proua Kaija Velmet.

- a. kogudusi: 3
- b. liikmeid: 464
- c. vaimulikke: 2
- d. asutatud Eestis: 1996. a.
- e. juht: piiskop Jose Elmar Belmonte
- f. peakorter: Kivila 34-113, Tallinn 13918
- postiaadress: Mõisaküla küla, Halinga vald, 87224 Pärnumaa
- g. telefon: 5661 1812, 5564 2679
- h. e-post: isathomas@ekek.ee
- i. kodulehekülg: www.ekek.ee

2.2 Juhtkond

President alates 01.04.2013	peapiiskop emeeritus Andres Pöder (valitud 21.02.2013, taasvalitud 18.02.2016)
Asepresident alates 01.04.2013	pastor Meego Rimmel (valitud 21.02.2013, taasvalitud 18.02.2016)
Asepresident	piiskop Philippe Jourdan (valitud 18.03.2004, taasvalitud 15.03.2007, taasvalitud 25.02.2010, taasvalitud 21.02.2013, taasvalitud 18.02.2016)
Revident	pastor Meelis Maikalu (valitud 19.11.2009, taasvalitud 21.03.2013, taasvalitud 17.03.2016)

2.3 Sekretariaat

Täitevsekretär	pastor Ruudi Leinus
Sekretär-assistent	Doris Raudsepp

2.4 Projektijuhid

Arendusjuht	õpetaja Avo Üprus
Meediatöö projektijuht	Erik Salumäe
Eluväärtuste ja eetika projektijuht	Karmen Maikalu
Haridustöö projektijuht	Heiki Haljasorg
Noortetöö projektijuht	Rando-Kristen Kangro
Teeliste kirikud projektijuht	Marko Kaldur
Religioonisotsioloogia projektijuht	Laur Lilleoja

2.5 Konsultandid

Meediatöö	piiskop Tiit Salumäe
Eluväärtused ja eetika	pastor Meego Rimmel
Haridus	piiskop Philippe Jourdan
Noortetöö	superintendent Robert Tšerenkov

3. Eesti Kirikute Nõukogu põhikiri

I

EESMÄRK JA ÜLDSÄTTED

- 1.1 Eesti Kirikute Nõukogu (edaspidi käesolevas põhikirjas nimetatud EKN) on mittetulundusühinguna Eesti territooriumil tegutsevate kristlike kirikute ja koguduste liitude sõltumatu ja vabatahtlik ühendus.
- 1.2 EKN-i tegevuse eesmärk on ühendada kristlikke kirikuid ja koguduste liite koostööks Eesti ühiskonna vaimseks arenguks kristlike põhimõtete alusel.
2. Eesmärgi saavutamiseks töötab EKN järgmistes põhisuundades:
 - 2.1 evangeeliumi ja kristliku kõlblusõpetuse levitamine;
 - 2.2 EKN-i liikmete vahelise koostöö korraldamine;
 - 2.3 EKN-i ühisreisukohtade väljatöötamine ja väljendamine ning üldsusele edastamine;
 - 2.4 informatsiooni vahetamine;
 - 2.5 EKN-i kompetentsi kuuluvates küsimustes nõu andmine;
 - 2.6 EKN-i liikmete, kristlike ühenduste ja riigi suhete kujundamisele kaasa aitamine;
 - 2.7 halastustöö ja abi koordineerimine;
 - 2.8 stipendiumite määramine.
3. EKN juhindub oma tegevuses EV põhiseadusest, mittetulundusühingute seadusest, muudest Eesti Vabariigis kehtivatest õigusaktidest ning käesolevast põhikirjast.
4. EKN on asutatud 16.02.1989. aastal Pühtitsa kloostri Kuremäel.
5. EKN-i keskus (juhatus) asub Tallinnas.
6. EKN on eraõiguslik juriidiline isik, kellel on oma nimetusega pitsat ja sümboolika.
7. EKN ei sekku oma liikmete siseasjadesse.

II

EKN-i LIIKMED

8. EKN-i liikmeteks võivad olla Eestis registrisse kantud kirikud ja koguduste liidud, kelle õpetus põhineb Uuel ja Vanal Testamendil ja vastab kolmele oikumeenilisele usutunnistusele ning kes järgivad käesolevat põhikirja.
9. Samadel alustel võivad EKN-is vaatlejateks olla EKN-i mittekuuluvad kirikud, koguduste liidud ja kristlikud organisatsioonid.
- 10.1 EKN tegutseb oma liikmete volitatud esindajate kaudu.
- 10.2 Iga EKN-i liige võib oma kiriku valitsuse, keskuse, liidu juhatuse vms. kaudu volitada kuni kolme esindajat osalema EKN-i töös.
- 10.3 Iga EKN-i vaatleja võib oma kiriku valitsuse, keskuse, liidu juhatuse või organisatsiooni juhtorgani kaudu volitada ühe esindaja osalema EKN-i töös.
- 11.1 EKN-i liikmete volitatud esindajatel on õigus osaleda EKN-i töökoosolekul, valida ja olla valitud EKN-i presidendiks, asepresidendiks või revidendiks. EKN-i liikmetel on õigus osa võtta EKN-i tegevusest ja tema juhtimisest ning saada teavet EKN-i töö kohta.
- 11.2 Vaatlejate volitatud esindajatel on õigus osaleda EKN-i töökoosolekul ja saada teavet EKN-i töö kohta.
12. EKN-i liikmeks vastuvõtmine ja lepinguliste vahekordade sõlmimine toimub vastavasisulise kirjaliku avalduse põhjal kõigi EKN-i liikmete üksmeelse otsuse alusel. EKN-i vaatlejastaatuse andmine toimub vastavasisulise kirjaliku avalduse põhjal EKN-i liikmete 2/3 häälteenamuse alusel.
13. EKN-i liikmed ja vaatlejad on kohustatud:
 - 13.1 järgima EKN-i põhikirja ja töökoosoleku otsuseid;
 - 13.2 võtma aktiivselt osa EKN-i tööst.
- 14.1 EKN-i liige või vaatleja võib vabatahtlikult oma avalduse alusel EKN-ist lahkuda.
- 14.2 Liige või vaatleja loetakse lahkunuks alates avalduse esitamisele järgnevast nõukogu töökoosolekust.
- 15.1 EKN-ist arvatakse välja liige, kelle esindajad ei ole osalenud ilma mõjuva põhjuseta järjest kolmel

- koosolekul. Väljaarvamine otsustatakse ilma väljaarvatava liikme hääleta, teiste liikmete ühehäälse otsuse põhjal.
- 15.2 EKN-ist arvatakse välja vaatleja, kelle esindajad ei ole osalenud ilma mõjuva põhjuseta järjest kolmel koosolekul. Väljaarvamine otsustatakse EKN-i liikmete 2/3 häälteenamuse põhjal.

III TÖÖKORRALDUS

16. EKN-i liikmete volitatud esindajate töökoosolek (mittetulundusühingute seaduses nimetatud üldkoosoleku tähenduses) on EKN-i kõrgeimaks organiks ja on pädev otsustama kõiki EKN-i tegevusega seonduvaid küsimusi.
- 17.1 Hääleõigus on ainult EKN-i liikmetel.
- 17.2 Olenemata esindajate arvust on igal EKN-i liikmel üks hääl.
- 18.1 EKN-i tegevust koordineerib ja esindab EKN-i president ja kaks asepresidenti (mittetulundusühingute seaduses nimetatud juhatuse tähenduses). Nende esindusülesannete hulka kuulub ka liikmete huvide kaitsmine.
- 18.2 EKN-i president ja asepresidendid valitakse EKN-i liikmete poolt EKN-i liikmete esindajate hulgast ühehäälselt kolmeks aastaks.
19. EKN-i koosolekuid juhatab president, tema puudumisel vanem kahest asepresidendist.
- 20.1 EKN on otsustusvõimeline, kui esindatud on üle poole EKN-i liikmetest.
- 20.2 Otsus loetakse vastuvõetuks üle poole EKN-i liikmete poolthääletamise korral, v.a. põhikirjas punktides 12 ja 22 eraldi sätestatud otsused.
- 20.3 Hääle poolnemisel otsustab koosoleku juhataja hääl.
- 21.1 Otsusele vastuhääletanud liikmel on ühekordne õigus nõuda küsimuse uut arutamist järgmisel koosolekul.
- 21.2 Hääletamisest mitteosavõtnud esindusel puudub protestimise õigus.
22. Põhikirja muudatused ja täiendused, deklaratsioonid ning läkitused võetakse vastu kõigi EKN-i liikmete ühehäälsel nõusolekul.
23. EKN-i töökoosolek toimub vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui kuus korda aastas.
24. EKN-i töökoosoleku poolt antavate ülesannete täitmiseks kinnitab EKN-i töökoosolek ametisse täitevsekretäri. EKN-i täitevsekretär vastutab igapäevaste asjaajamiste ja töökoosolekul talle pandud kohustuste täitmise eest.
- 25.1 EKN-i töökoosoleku järgmine kuupäev määratakse üldjuhul kindlaks töökoosolekul.
- 25.2 EKN-i president kutsub töökoosoleku kokku, kui seda nõuab kirjalikult ja põhjust ära näidates vähemalt üks liige.
- 25.3 Töökoosoleku kokkukutsumise õigus on ka EKN-i presidendil.
- 26.1 EKN-i töökoosoleku kohta koostatakse protokoll, millele kirjutavad alla töökoosoleku juhataja ja protokollija.
- 26.2 Protokollijaks on täitevsekretär, tema puudumisel protokollija valitakse. Protokoll kinnitatakse järgmisel EKN-i töökoosolekul.
27. EKN-i töökoosolek või president võib töökoosolekule kutsuda liikmeskonda mittekuuluvate kirikute, usu- ja ühiskondlike organisatsioonide esindajaid ning eksperte, ajakirjanikke, külalisi jt. isikuid.
- 28 REVIDEERIMINE
- 28.1 EKN-i töökoosolekul valitakse liikmete esindajate hulgast kolmeks aastaks revident EKN-i finantsmajandusliku tegevuse põhikirjale vastavuse, rahaliste vahendite kasutamise, vara ning dokumentatsiooni seisukorra kontrollimiseks.
- 28.2 Vähemalt kord aastas esitab revident oma tegevusest EKN-i töökoosolekule kirjaliku aruande.
- 28.3 Revidendil on õigus nõuda EKN-i erakorralise töökoosoleku kokkukutsumist.
- 29 TÖÖRÜHMAD JA KOMISJONID
- 29.1 Põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks on EKN-il õigus moodustada töörühmi ja komisjone ning anda neile tegevusjuhiseid, samuti lõpetada nende tegevus.
- 29.2 Töörühmad ja komisjonid on töökoosoleku ees aruandekohustuslikud vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui kord aastas. Aruanne kinnitatakse töökoosolekul lihthäälteenamusega.

- 29.3 Töörühm või komisjon, kes ei ole ilma piisava põhjendusega esitanud oma tegevuse aruannet, loetakse tegevuse lõpetanuks.
- 29.4 Töörühmade ja komisjonide tööd finantseeritakse ainult töökoosoleku vastavasisulise otsuse alusel.
- 30 ESINDUS- JA ALLKIRJAÕIGUS
- 30.1 Juhatusel igal liikmel on õigus esindada EKN-i kõikides õigustoimingutes.
- 30.2 EKN-i töökoosoleku otsustele, deklaratsioonidele ja läkitustele ning teistele dokumentidele võib alla kirjutada EKN-i president, tema puudumise korral asepresident, kui töökoosolek ei ole otsustanud teisiti.
- 30.3 Koosoleku seisukohtadest informeerivatele teadetele ja jooksvatest küsimustest informeerivatele kirjadele on õigus alla kirjutada ka täitevsekretäril, kui koosolek ei ole otsustanud teisiti.

IV

FINANTS- JA MAJANDUSTEgevus

31. EKN-i juhatus korraldab EKN-i raamatupidamise vastavalt Eesti Vabariigi õigusaktidele.
32. EKN-i materiaalsed vahendid moodustavad:
- 32.1 varalised annetused ja eraldised, mida on teinud EKN liikmed, vaatlejad, kogudused ja nii kodu- kui välismaa füüsilised ja juriidilised isikud;
- 32.2 summad, mis laekuvad lepingute täitmisest;
- 32.3 muud laekumised.
33. Varalised annetused ja eraldised võivad olla kas sihtotstarbelised või sihtotstarvet määramata.
34. EKN liikmetel ega vaatlejatel ei ole õigust EKN-i varale, EKN-il ei ole õigust oma liikmete ega vaatlejate varale.
35. EKN-i töötajad võtab ametisse ja vabastab ametist EKN-i töökoosolek; töölepingud sõlmib, muudab ja lõpetab EKN-i president.
36. Materiaalseid vahendeid kasutatakse EKN-i põhikirjas fikseeritud eesmärkidel EKN-i töökoosoleku otsuse alusel.
37. Varade kasutamise ja käsutamise eest vastutab EKN-i juhatus.

V

EKN-i LÕPETAMINE, ÜHINEMINE JA JAGUNEMINE

38. EKN lõpetatakse mittetulundusühingute seaduses ettenähtud alustel ja korras.
- 39.1. EKN-i töökoosoleku otsus EKN-i lõpetamise kohta on vastu võetud, kui selle poolt hääletavad 2/3 liikmetest.
- 39.2. EKN lõpetatakse, kui EKN-i liikmete arv väheneb alla kolme.
40. EKN-i lõpetamise korral antakse pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist allesjäänud vara töökoosoleku otsuse alusel üle valitsuse poolt kinnitatud tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimekirja kantud ühingule või avalik-õiguslikule juriidilisele isikule. Allesjäänud vara ei või jaotada EKN-i liikmete ja vaatlejate vahel.
41. EKN-i ühinemine teise mittetulundusühinguga ja jagunemine toimub töökoosoleku otsusel, kui selle poolt hääletavad kõik töökoosolekul osalenud liikmed. Ühinemine ja jagunemine toimub mittetulundusühingute seaduses toodud korras.

Eesti Kirikute Nõukogu käesolev põhikiri on vastu võetud töökoosolekul Tallinnas, 26. aprillil 1995.a. Muudatused põhikirjas on vastu võetud töökoosolekul Tallinnas 26.05.1998 (prot nr 5/89), 19.09.2002 (prot nr 7/130), 20.10.2005 (prot nr 8/161) ja 07.02.2008 (prot nr 1).

Philippe Jean-Charles Jourdan
Eesti Kirikute Nõukogu asepresident,
Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse liige

4. Kronoloogia Eesti Kirikute Nõukogu 2018. aasta tegevusest (valik sündmusi)

Jaanuar

- 03.01. Vabadussõjas langenute mälestamise tseremoonia. Vabaduse väljak, Tallinn
- 10.01. Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek EKNi sekretariaat, Tehnika 115, Tallinn
- 14.01. Politsei- ja Piirivalve kaplanaadi 10. aastapäeva jumalateenistus kell 11.00 Tallinna Püha Neitsi Maarja Piiskoplikus Toomkirikus.
- 16.01. Konverents „Eesti märter piiskop Platon”, Rahvusraamatukogu, Tallinn
- 17.01. Pühakodade programmi juhtnõukogu koosolek, Muinsuskaitseamet, Pikk 2, Tallinn
- 18.01. Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolek Armeenia Apostliku Kiriku Püha Gregoriuse koguduses, J. Vilmsi 53, Tallinn
- 22.01. Eesti Kirikute Nõukogu oikumeeniliste projektide konkursi väljakuulutamine
- 25.01. EKN Noortetöö koosolek, AKEL, Mere pst 3, Tallinn
- 25.01. Eluväärtuste ja eetika töörühma koosolek, Põltsamaa
- 26.01. Riiklik holokaustiohvrite mälestuspäeva tseremoonia Tallinnas Rahumäe Juudi kalmistul
- 26.01. Vanglateenistuse 99. aastapäeva vastuvõtt, Jõhvi kultuurimaja
- 27.01. Mis on ühe inimese võimuses? Peeter Luksepa mälestuskonverents Rahvus-raamatukogus, Tallinn
- 30.01. Maksu- ja Tolliameti koolitus, Tehnika 115, Tallinn
- 31.01. Ususõnastiku koostamise töörühma stipendiaatide konkursi väljakuulutamine

Veebruar

- 08.02. Eesti Kirikute Nõukogu teoloogiakomisjoni koosolek, EKNK keskus, Toompea 3 Tallinn
- 12.02. Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek, EKNi sekretariaat, Tehnika 115, Tallinn
- 13.02. EKNi president peapiiskop emeeritus Andres Pöder, asepresident piiskop Philippe Jourdan ja täitevsekretär pastor Ruudi Leinuse kohtumine siseminister Andres Anveltiga, Siseministeerium, Tallinn
- 14.02. EKNi president peapiiskop emeeritus Andres Pöder, asepresident piiskop Philippe Jourdan, täitevsekretär pastor Ruudi Leinus ja õigusnõunik Erik Salumäe kohtumine justiitsminister Urmas Reinsaluga, Justiitsministeerium, Tallinn
- 15.02. Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolek, EELK Usuteaduse Instituut, Pühavaimu 6, Tallinn
- 15.02. Eesti Kirikute Nõukogu Noortetöö Nõukogu koosolek, Konsistoorium, Kiriku plats 3, Tallinn
- 16.02. Arengukavakomisjoni koosolek, EKNi sekretariaat, Tehnika 115, Tallinn
- 24.02. Eesti Vabariigi 100. aastapäeva jumalateenistus Paide kirikus
- 24.02. Eesti Vabariigi aastapäeva presidendi vastuvõtt, ERM, Tartu
- 27.02. Arutelu soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantseleis seonduvalt „Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei arengukava aastateks 2018-2023” eelnõu ettevalmistamisega

Märts

- 1.-2.03. Põhja- ja Baltimaade oikumeeniliste nõukogu peasekretäride kohtumine, Sigtuna, Rootsi
- 06.03. Teema-aasta ”Eesti usk” töörühma koosolek, Tehnika 115, Tallinn

- 08.03. Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek, EKNi sekretariaat, Tehnika 115, Tallinn
- 15.03. EKN-i töökoosolek, AKEL, Tondi 26, Terve Elu keskus, Tallinn
- 15.03. Eesti Kirikute Nõukogu kuulutab välja ideekorje teema-aasta „Eesti usk” logo saamiseks
- 20.03. EKNi projektijuhtide Heiki Haljasorg, Rando Kangro ja Karmen Maikalu nõupidamine, kohvik Boulevard, Tallinn
- 25.03. Märtsiküüditamise mälestustseremoonia, Vabadussõja võidusammas, Vabaduseväljak, Tallinn
- 30.03. Suure Reede ristitee Tallinna vanalinna kirikutes

Aprill

- 11.04. Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek, EKNi sekretariaat, Tehnika 115, Tallinn
- 11.04. Aasta teema 2018 - 2019 „Eesti usk” koosolek, EELK Konsistoorium, Tallinn
- 12.04. Teoloogiakomisjoni koosolek, EAÕK keskus, Tallinn
- 19.04. Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolek, EMK, Narva mnt 51, Tallinn
- 22.04. Eestpalve veteranide ja nende lähedaste eest ning langenute mälestamine pühapäeval
- 22.04. Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kiriku (MPEÕK) eestseisja, Tallinna ja kogu Eesti metropoliidi Korneliusega hüvasti jätmine Aleksander Nevski katedraalis ja matusetalitus Siselinna kalmistul

Mai

- 08.05. Emadepäeva konverents „Naine pole sünnitusmasin”, Nordic Hotel Forum, Tallinn
- 10.05. Meedia ümarlaud, Taevas TV7, Ristiku 10, Tallinn
- 10.05. EKNi ja EPSi piiblitõlke ettevalmistamise ühistoimkonna koosolek, Eesti Piibliselts
- 17.05. Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek, Tehnika 115, Tallinn
- 18.05. EKNi Facebooki lehekülje loomine
- 19.05. Oikumeeniline palvus ja kontsert „Mu süda, ärka üles”, kuulutati alanuks Eesti Kirikute Nõukogu teema-aasta ”Eesti usk”, Eesti Vabaõhumuuseum, Sutlepa kabel
- 23.05. Pühakodade programmi juhtnõukogu koosolek, Muinsuskaitseamet, Tallinn
- 24.05. Eesti Kirikute Nõukogu korraline töökoosolek, Mähe kirik, Pojengi tee 31, Tallinn. Teema-aasta ja „Eesti usk” konverentsi töörühma koosolek, Mähe kirik, Tallinn
- 25.05. Rahvusvaheline konverents– EETIKA versus REAALPOLIITIKA. Ühistel väärtustel põhinev rahvusvaheline koostöö ja selle ulatus, Meriton Hotell Tallinna konverentsikeskus
- 30.05. Eesti Kirikute Nõukogu president õnnitles uut Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kiriku metropoliiti Eugenit

Juuni

- 31.05.–06.06. Euroopa Kirikute Konverentsi (CEC) Peaassamblee, Novi Sad, Serbia.
Eestlased Novi Sadis: Metropoliit Stefanus, Anne Burghardt, Helle Liht, Tauri Tõlpt, Triin Salmu, Hanna-Maria Salong, Ruudi Leinus
- 04.06. Maksu- ja Tolliameti juures tegutseva tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja koostamise asjatundjate komisjoni nõupidamine MTA esindajatega tulumaksuseaduse muutmise küsimuses, Maksu- ja Tolliamet, Tallinn
- 14.06. Palvus Tapa Kaitseväe linnaku kabelis ja Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek, Tapa Sõjaväelinnak
- 20.–21.06. Eesti Kirikute Nõukogu väljasõidu töökoosolek, Saaremaa

Juuli

11.07. „Eine murul”, Ilumäe ja Lobi neem

August

10.–11.08. Arvamusfestival Paides, arutelud teemal „Eesti usk”

11.08. Paneeldiskussioon „Noor, millesse sina usud?”, EELK Paide Püha Risti kirik

10.08. Eesti Kirikute Nõukogu presidendi Andres Põderi kohtumine MPEÕK metropoliit Eugeniga

14.08. Meedia ümarlaud, Raadio 7, Välja 18, Tallinn

23.08. Üleeuroopaline natsismi ja kommunismi ohvrite mälestuspäev, Kommunismiohvrite Memoriaali avamine ja sissepühitsemine, Maarjamäe, Tallinn

23.08. Eesti Vabadussõja väejuhtide ja ohvitseride mälestusmärgi õnnistamine, Maarjamäe, Tallinn

26.08.–01.09. III Avalik Piibli läbilugemine Oleviste kirikus

30.08. Arengukavakomisjoni koosolek, Tehnika 115, Tallinn

September

07.–09.09. Oikumeeniline rahvusvaheline palverännak, Kihnu

13.09. Eesti Kirikute Nõukogu juhatus koosolek, EKNi sekretariaat, Tehnika 115, Tallinn

15.09. Maailmakoristuspäeva talgud

18.09. Hariduse ümarlause koosolek, Tehnika 115, Tallinn

18.09. Armeenia Vabariigi suursaatkonna vastuvõtt, Mustpeade maja, Tallinn

19.09. Palvusel eestlaste 1944. aasta suurpõgenemise meenutamine, Jaani kirik, Tallinn

20.09. Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolek, Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik, Wismari 32 Tallinn.

21.09. Euroopa Liidu riikide ühine kellade helistamine

25.09. Paavst Franciscuse Eesti külastus

27.09. Teoloogiakomisjoni koosolek, Eesti Metodisti Kirik, Tartu Püha Luuka kogudus

28.–30.09. Kirikute päevad Narvas

29.09. Piiskop Platonile pühendatud jumalateenistus ja kontsert, Püha Siimeoni ja naisprohvet Hanna kirik

30.09. Piiskop Platonile pühendatud jumalateenistus ja kontsert, Pootsi-Kõpu kirik

Oktoober

02.10. Kohtumine Reformierakonna esindajatega, Tehnika 115, Tallinn

09.10. Kohtumine Erakond Isamaa esindajatega, Riigikogu, Tallinn

10.10. Näituse ”Vaimulikud Eesti Vabariigi sünni ja taassünni juures” avamine Riigikogus

10.–11.10. Eesti Kirikute Nõukogu Põhjamaade oikumeeniliste nõukogude peasekretäride külastus: Karin Wiborn Rootsi Kristliku Nõukogu peasekretär, Mari-Anna Auvinen Soome Oikumeenilise Nõukogu peasekretär, Mads Christoffersen Taani Kirikute Nõukogu peasekretär, Edward Hermansen Norra Kristliku Nõukogu peasekretär

11.10. Muinsuskaitseamet 25 ja tunnustamisüritus, Arhitektuurimuuseum, Tallinn

11.10. Eesti Kirikute Nõukogu juhatus koosolek, EKNi sekretariaat, Tehnika 115, Tallinn

12.10. Eluväärtuste töörühma koosolek, Põltsamaa

18.10. Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolek, MPEÕK Jumalaema Kiirestikuulja ikooni kirik, Loopealse puistee, 8, 13915 Tallinn

18.10. Arengukavakomisjoni koosolek, Tehnika 115, Tallinn

- 22.10. Hariduskonverents: Biblia pauperum ehk Piibilood kunstiajaloo Pühavaimu kiriku ja Raekoja näitel

November

- 02.–04.11. V Oikumeenilised Noortepäevad „Jumalateenistus”, Põltsamaa kirikla
- 05.11. EKN ja SAVE korraldatud Isadepäeva konverents „Tahan normaalset perekonda!”, Nordic Hotel Forumi konverentsikeskus, Tallinn
- 08.11. Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek, EKNi sekretariaat, Tehnika 115, Tallinn
- 08.11. Arengukavakomisjoni koosolek, Tehnika 115, Tallinn
- 12.–14.11. Soome Oikumeenilise Nõukogu sügiskoosolek, Jyväskylä
- 14.11. Kohtumine EKRE esindajatega, Riigikogu, Tallinn
- 15.11. Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolek, EKNK, Toompea kogudus, Tallinn
- 16.11. Justiitsministeerium 100 pidulik vastuvõtt, Energia avastuskeskus, Tallinn
- 21.11. Tallinna vangla kiriku sissepühitsemine
- 21.11. Eesti Kirikute Nõukogu meedia ümarlaud, Ülikooli 1, Tartu ajalehe „Eesti Kirik” toimetus ja ERRi Tartu stuudio, Tartu
- 22.11. Eesti Kirikute Nõukogu teoloogiakomisjoni koosolek, Pirita klooster
Eesti Kirikute Nõukogu arengukavakomisjoni koosolek, Tehnika 115, Tallinn
- 23.11. Konverents „Euroopa hing. Euroopa põhiväärtused ning nende roll rahvusvahelises koostöös”, Hilton Tallinn Park hotell
- 23.–24.11. GLS juhtimiskonverents, Kultuurikatel, Tallinn
- 26.11. Siseministrite vahetus, Siseministeerium, Tallinn
- 28.11. 100 aastat Eesti Vabadussõja puhkemisest, küünalde süütamine Eesti Vabadussõjas langenute kalmudel
- 29.11. Rumeenia suursaadiku vastuvõtt, Mustpeade maja, Tallinn

Detsember

- 01.12. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna esimehe Jevgeni Ossinovski pöördumine kirikutele
- 02.12. 1. adventi jumalateenistus Mähe Baptistikoguduses
- 05.12. Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek, EKNi sekretariaat, Tehnika 115, Tallinn
- 06.12. Konverents „Eesti usk”, Rahvusraamatukogu, Tallinn
- 06.12. Jõulukontsert O'Adonai, Toomkirik, Tallinn
- 10.–11.12. Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse e-koosolek, Tallinn
- 12.12. Rahvuslik palvushommikusöök, Riigikogu konverentsikeskus, Tallinn
- 12.12. Koostöölepingu sõlmimine EKI ja EKNi vahelise koostöö osas ususõnastiku koostamisel
- 13.12. Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolek, Pirita klooster, Tallinn
Eesti Kirikute Nõukogu Oikumeenilise aastapreemia üleandmine
Kohtumine Keskerakonna esindajatega, Rahandusministeerium, Tallinn
- 14.12. Programmi „Pühakodade säilitamine ja areng 2014-2018” tänuseminar, Kultuuriministeerium, Tallinn
- 18.12. Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse ja liikmeskirikute juhtide kohtumine peaminister Jüri Ratasega, Stenbocki Maja
- 18.12. Teema-aasta „Eesti usk” mõttetalgud, Tehnika 115, Tallinn
- 23.12. Piiskop Platonile pühendatud jumalateenistus ja kontsert, Pühtitsa klooster
- 26.12. Piiskop Platonile pühendatud jumalateenistus ja kontsert, Oleviste kirik, Tallinn

5. Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolekud 2018. aastal

5.1. Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolekute toimumise kohad

korraldaja	kuupäev	koht	aadress
AAK	18.01.	AAK	J. Vilmsi 53, Tallinn
EELK	15.02.	Usuteaduse Instituut	Pühavaimu 6, Tallinn
AKEL	15.03.	Terve Elu keskus	Tondi 26, Tallinn
EMK	19.04	EMK	Narva mnt 51, Tallinn
EEKBKL	24.05.	Mähe kirik	Pojengi tee 31, Tallinn
EKN	20.–21.06.	Väljasõidukoosolek, Saaremaa	Saaremaa
EAÕK	20.09.	Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik	Wismari 32 Tallinn
MPEÕK	18.10.	Jumalaema Kiirestikuulja ikooni kirik	Loopealse puistee, 8, 13915 Tallinn
EKNK	15.11.	Toompea Kogudus	Toompea 3, Tallinn
EKN	13.12	Pirita klooster	Merivälja tee 18, Tallinn

5.2. Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolekute protokollilised otsused

kuupäev	protokoll	nr	otsus
18.01.2018	1/283	1.1.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu töökoosoleku 14.12.2017, protokoll nr 10/282.
18.01.2018	1/283	1.2.	Kiita heaks Eesti Kirikute Nõukogu juhatusel koosolek 10.01.2018, protokoll 1/75.
18.01.2018	1/283	1.3.	Võtta teadmiseks eelarvekomisjoni koosoleku 14.12.2017 protokoll nr 3/32.
18.01.2018	1/283	2.	Võtta teadmiseks Eesti Kirikute Nõukogu presidendi otsus nr 1.
18.01.2018	1/283	3.1.	Viia haiglakaplanaatide toetussumma reservi.
18.01.2018	1/283	3.2.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu 2018. aasta eelarve.
18.01.2018	1/283	4.	Kuulutada välja EKN 2018. aasta oikumeeniliste projektide konkurss.
18.01.2018	1/283	5.	Viia sisse muudatused ja heaks kiita Riigieelarvelise 2019. aasta tegevustoetuse taotlus.
18.01.2018	1/283	6.1.	Liikmeskirikutel anda teada raadiopalvuste pidajad.
18.01.2018	1/283	6.2.	Kinnitada raadiopalvuste graafik 2018.
18.01.2018	1/283	7.1.	1.veebruariks esitada sekretariaati kiriku esindaja nimi teema-aasta töögruppi.
18.01.2018	1/283	7.2.	Teha ettepanek konverentsi pealkirjaks: "Kultuuripärandi aasta konverents: Eesti usk".
18.01.2018	1/283	7.3.	Teha ettepanekuid teema-aasta logo kohta.
18.01.2018	1/283	8.	Kiita heaks jumalateenistuse kava.

18.01.2018	1/283	9.	Liikmeskirikutel esitada noortetöö konsultandi kandidaat sekretariaati hiljemalt 5. veebruariks.
18.01.2018	1/283	10.	Liikmeskirikutel teatada oma osalemisest Kirikute päeval Narvas 28.–30. septembeer SA EELK Misjonikeskuse juhatajale Leevi Reinarule.
18.01.2018	1/283	12.1.	Info Vabadussõjas langenute mälestusteenistuse 3.01.2018 kohta võtta teadmiseks.
18.01.2018	1/283	12.2.	Info Politsei ja Piirivalve kaplanaat 10, 14.01.2018 osas võtta teadmiseks.
18.01.2018	1/283	12.3.	Info konverentsi „Eesti märter piiskop Platon”, 16. jaanuar 2018, osas võtta teadmiseks.
18.01.2018	1/283	12.4.	Info Pühakodadeprogrammi juhtnõukogu koosolek 17. jaanuar 2018, osas võtta teadmiseks.
15.02.2018	2/284	1.1.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu töökoosoleku 18.01.2018, protokoll nr 1/283.
15.02.2018	2/284	1.2.	Kiita heaks Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek 12.02.2018, protokoll 2/76.
15.02.2018	2/284	2.	Võtta teadmiseks Eesti Kirikute Nõukogu presidendi otsus nr 2.
15.02.2018	2/284	3.	Võtta teadmiseks Eesti Kirikute Nõukogu presidendi otsus nr 3.
15.02.2018	2/284	4.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu Tegevusaruanne 2017, sisse viia parandused ja esitada Siseministriumile.
15.02.2018	2/284	5.	Kinnitada EKN Noortetöö konsultandiks Robert Tšerenkov 1. märtsist 2018.
15.02.2018	2/284	6.	Esitada Eesti Kirikute Nõukogu arvamus Muinsuskaitseaduse eelnõu osas Kultuuriministriumile.
15.02.2018	2/284	7.	Kinnitada Eesti Vabariigi sajanda aastapäeva läkitus.
15.02.2018	2/284	8.	Väljasõiduistung korraldada Saaremaal 20.–21. juunil.
15.02.2018	2/284	9.	Hinnata projektikonkursile laekunud taotlusi senise praktika järgi.
15.02.2018	2/284	11.1.	Info kohtumine siseminister Andres Anveltiga 13. veebruar 2108 osas võtta teadmiseks.
15.02.2018	2/284	11.2.	Info kohtumine justiitsinister Urmas Reinsaluga 14. veebruar 2108 osas võtta teadmiseks.
15.02.2018	2/284	11.3.	Info Eluväärtuste ja eetika töörühma koosoleku 25.01.2018, protokoll nr 1 osas võtta teadmiseks.
15.02.2018	2/284	11.4.	Info Eesti Kirikute Nõukogu teoloogiakomisjoni koosoleku 08.02.2018, protokoll nr 1/33 osas võtta teadmiseks.
15.02.2018	2/284	11.6.	Info 24. veebruari Paide kiriku jumalateenistus osas võtta teadmiseks.
15.02.2018	2/284	11.7.	Info EKN Noortetöö koosoleku 25.01.2018, protokoll nr 01/113 osas võtta teadmiseks.
15.02.2018	2/284	11.8.	Info Maksu- ja Tolliameti koolitus 30. jaanuaril 2018 osas võtta teadmiseks.
15.03.2018	3/285	1.1.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu töökoosoleku 15.02.2018, protokoll nr 2/284.

15.03.2018	3/285	1.2.	Kiita heaks Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek 08.03.2018.
15.03.2018	3/285	2.	Võtta teadmiseks Eesti Kirikute Nõukogu presidendi otsus nr 4.
15.03.2018	3/285	3.	Oikumeeniliste projektide toetused kinnitada ühehäälselt. Eesti Kirikute Nõukogu rahastab 2018. aasta projektitaotluseid summas 20 000 eurot eelarvereaal järgmiselt: Lisa 1.
15.03.2018	3/285	4.1.	Kuulutada välja ideekorje konkurss „Eesti usk” aasta teema logo leidmiseks lõpptähtajaga 9. aprill.
15.03.2018	3/285	4.2.	Võtta teadmiseks info aasta teema „Eesti usk” kohta.
15.03.2018	3/285	5.	Võtta teadmiseks info Arvamusfestival 10.–11. august Paides, kohta.
15.03.2018	3/285	6.	Võtta teadmiseks info Eesti Kirikute Nõukogu väljasõidu koosolek 20.–21. juuni Saaremaal, kohta.
15.03.2018	3/285	7.	Kinnitada EKNK Noortetöö esindajaks Samuel Maikalu.
15.03.2018	3/285	8.	Teadmiseks võtta info Ristitee 2018 kohta.
15.03.2018	3/285	9.1.	Teadmiseks võtta EKN Noortetöö koosoleku 25.01.2018, protokoll nr 01/ 113.
15.03.2018	3/285	9.2.	Teadmiseks võtta info paavst Franciscuse Eesti külastus septembris kohta.
15.03.2018	3/285	9.3.	Võtta teadmiseks info CEC bioetika töörühma koosolek kohta.
15.03.2018	3/285	9.4.	Võtta teadmiseks info 24. veebruari Paide kiriku jumalateenistuse kohta.
15.03.2018	3/285	9.5.	Paluda liikmeskirikutel esitada hiljemalt 23. märtsiks ettepanekud Välismaalaste seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kava kohta. Sekretariaadil koostada EKN arvamus seaduse eelnõu osas ja saata tähtaegselt Siseministeriumile.
15.03.2018	3/285	9.6.	Teadmiseks võtta info Märtsiküüditamise mälestustseremoonia 25.03.2017 kohta.
15.03.2018	3/285	9.7.	Liikmeskirikutel kutsuda kogudusi palvetama veteranide ja nende lähedaste eest ning mälestama langenuid pühapäeval 22. aprillil 2018.
15.03.2018	3/285	9.8.	Info Põhja- ja Baltimaade oikumeeniliste sekretariaatide koostamisest Sigtunas 27. veebruar – 1. märts võtta teadmiseks.
19.04.2018	4/286	1.1.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu töökoosoleku 15.03.2018, protokoll nr 3/285.
19.04.2018	4/286	1.2.	Kiita heaks Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek 11.04.2018, protokoll nr 4/78.
19.04.2018	4/286	2.1.	Võtta teadmiseks audiitor Maret Saatuse aruanne.
19.04.2018	4/286	2.2.	Võtta teadmiseks revidendi aruanne; võtta arvesse revidendi ettepanekud: tegeleda üldarhiivi korrastamisega; leida võimalus kuidas kaasata komisjonide töösse rohkem kirikute esindajaid; leida võimalusi kauem müügis olnud raamatute realiseerimiseks.
19.04.2018	4/286	2.3.	Kinnitada EKNi 2017. aasta majandusaasta aruanne.
19.04.2018	4/286	3.	Info isikuandmete kaitse osas võtta teadmiseks.
19.04.2018	4/286	4.1.	Teadmiseks võtta info teema-aasta „Eesti usk” kohta.

19.04.2018	4/286	4.2.	Kinnitada teema-aasta „Eesti usk” logo (ristiga variant).
19.04.2018	4/286	5.	Teadmiseks võtta info kristlik telekanal TV7 kohta.
19.04.2018	4/286	6.	Võtta teadmiseks info Eesti Kirikute Nõukogu väljasõidu koosolek 20.–21. juuni Saaremaal kohta.
19.04.2018	4/286	7.	Kuulasime informatsiooni ära, avaldame headmeelt initsiatiivi üle ja soovime sellele edu. Edaspidist koostööd käsitletakse EKNi haridustöö ümarlauas.
19.04.2018	4/286	9.1.	Võtta teadmiseks EKN Noortetöö koosoleku 29.03.2018, protokoll nr 03/115.
19.04.2018	4/286	9.2.	Teadmiseks võtta info pühade ja tähtpäevade seaduse muutmise seadus 591 SE kohta.
19.04.2018	4/286	9.3.	Info Paavst Fransiscuse Eesti külastuse osas septembris 2018 võtta teadmiseks.
19.04.2018	4/286	9.4.	Info erakoolide direktorite hindamist puudutava seaduse eelnõu osas võtta teadmiseks.
19.04.2018	4/286	9.5.	1. Info Tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste asjatundjate komisjon, 09.04.2018 osas võtta teadmiseks. 2. Liikmeskirikutel tuletada kogudustele ja allasutustele meelde majandusaasta aruande ja deklaratsiooni INF9 tähtaegse esitamise vajadust.
19.04.2018	4/286	9.6.	Info emadepäevakonverentsi kohta võtta teadmiseks.
19.04.2018	4/286	9.7.	Info Ristitee 30. märtsil kohta võtta teadmiseks.
24.05.2018	5/287	1.1.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu töökoosoleku 19.04.2018 protokoll nr 4/287.
24.05.2018	5/287	1.2.	Kiita heaks Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek 17.05.2018, protokoll nr 5/79.
24.05.2018	5/287	2.	Võtta teadmiseks Eesti Kirikute Nõukogu presidendi otsus nr. 5.
24.05.2018	5/287	3.	Võtta teadmiseks info Teeliste kirikud 2018 teatmiku kohta.
24.05.2018	5/287	4.	Kiita heaks Uue piiblitõlkeprojekti kava ja Uue piiblitõlkeprojekti põhiprintsiibid.
24.05.2018	5/287	5.	Liikmeskirikutel oma ettepanekud esitada 5. juuniks EKNi sekretäriaati.
24.05.2018	5/287	6.	Esitada „Kutseõppeasutuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu” erakooles puudutava osa kohta Eesti Kirikute Nõukogu arvamus.
24.05.2018	5/287	7.	Esitada „Võrdse kohtlemise seaduse muutmise seaduse eelnõu” osas Eesti Kirikute Nõukogu arvamus.
24.05.2018	5/287	8.	Kiita heaks Arvamusfestival 2018 kava.

24.05.2018	5/287	9.	<p>Kinnitada:</p> <p>1) EELK esindajaks Eesti Kirikute Nõukogu noortenõukogus Robert Bunder, EELK Tartu Pauluse koguduse noortetöö juht (robertbund12@hotmail.com) Eva-Liisa Luhametsa asemel.</p> <p>2) EELK esindajaks Eesti Kirikute Nõukogu eluväärtuste ja eetika töörühmas õpetaja Triin Käpp, EELK Tartu Ülikooli Jaani kogudus (triin.kapp@eelk.ee) Ove Sanderi asemel.</p> <p>3) EELK esindajaks Eesti Kirikute Nõukogu meedia ümarlaua juures Regina Hansen, EELK Konsistooriumi avalike suhete spetsialist (regina.hansen@eelk.ee) Kalle Kõivu asemel.</p> <p>4) EELK esindajaks Eesti Kirikute Nõukogu teema-aasta „Eesti usk” konverentsi korraldamise töörühmas piiskop Tiit Salumäe.</p>
24.05.2018	5/287	11.1.	Võtta teadmiseks Eesti Kirikute Nõukogu Noortetöö Nõukogu koosolek 18.04.2018, protokoll nr 04/ 116.
24.05.2018	5/287	11.2.	Võtta teadmiseks Emadepäevakonverents 08.05.2018 info.
24.05.2018	5/287	11.3.1.	Võtta teadmiseks Eesti Kirikute Nõukogu teoloogiakomisjoni koosoleku 08.02.2018, protokoll nr 1/33.
24.05.2018	5/287	11.3.2.	Kinnitada teoloogiakomisjoni EEKBKL esindajaks Peeter Tamm alates 1. septembrist 2018 Peeter Roosimaa asemele.
24.05.2018	5/287	11.4.	Võtta teadmiseks info Oikumeeniline nelipüha jumalateenistus 19.05.2018 Sutlepa kabelis kohta.
24.05.2018	5/287	11.5.	Võtta teadmiseks info Pühakodade programmi juhtnõukogu koosolek 23.05.2018 kohta.
24.05.2018	5/287	11.6.	Info Meediatöö ümarlaud 10.05.2018 osas võtta teadmiseks.
24.05.2018	5/287	11.7.	Info Paavst Fransiscuse Eesti külastuse osas 25. september 2018 võtta teadmiseks.
24.05.2018	5/287	11.8.	14. juuni toimub juhatuse koosolek ja ühispalvus Tapa sõjaväe-linnakus.
21.06.2018	6/288	1.1.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu töökoosoleku 24.05.2018, protokoll nr 5/288.
21.06.2018	6/288	1.2.	Kiita heaks Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek 14.06.2018, protokoll nr 6/80.
21.06.2018	6/288	2.	Võtta teadmiseks Eesti Kirikute Nõukogu presidendi otsus nr 6.
21.06.2018	6/288	3.	Kinnitada metropoliit Eugeni MPEÕK esindajaks Eesti Kirikute Nõukogus.
21.06.2018	6/288	4.	Võtta teadmiseks info Robert Tšerenkovi valimise kohta Eesti Metodisti Kiriku superintendendiks.
21.06.2018	6/288	5.1.	Juhatusle anda volitus tekstiga edasi töötada ja esitada era-kondadele ettepanekud. Erik Salumäe koostab teksti, saadab juhatusele, juhatuse reageerib ja siis saadetakse see liikmeskiriku-tele ja siis antakse 48 tundi, mille jooksul esindajad saavad lisada omapoolseid kommentaare.
21.06.2018	6/288	5.2.	Koostada avalik pöördumine ja pressiteade avalikkusele.
21.06.2018	6/288	6.	Info teema-aasta „Eesti usk”, konverents 6. detsember kohta võtta teadmiseks.
21.06.2018	6/288	7.	Teadmiseks võtta info Arvamusfestival 2018 Paides kohta.

21.06.2018	6/288	8.1.	Võtta teadmiseks info CEC peassamblee 31.–6. juuni kohta.
21.06.2018	6/288	8.2.	Info Paavst Franciscuse Eesti külastuse osas 25. september 2018 võtta teadmiseks.
21.06.2018	6/288	8.3.	Võtta teadmiseks info „12 aastat Tapa sõjaväelinnaku kabeli pühitsemisest” kohta.
21.06.2018	6/288	8.4.	Võtta teadmiseks info „Euroopa Liidu riikide ühine kellade helistamine 21. september” kohta.
21.06.2018	6/288	8.5.	Võtta teadmiseks info KRÜL (koguduste rajamise ümarlaud) kohta.
20.09.2018	7/289	1.1.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu töökoosoleku 24.05.2018, protokoll nr 5/288.
20.09.2018	7/289	1.2.	Kiita heaks Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosolek 14.06.2018, protokoll nr 6/80.
20.09.2018	7/289	2.	Võtta teadmiseks Ülemaailmse Eesti Kesk Nõukogu pöördumine.
20.09.2018	7/289	3.	Vastavalt tegeliku kasusaaja mõistele tuleb tegelikeks kasusaajateks pidada mittetulundusühingu juhatuse liiget või liikmeid (RahaPTS § 9 lg 7). sihtasutustel ka nõukogu liikmed (või soodustatud isikud, kui need SA-l määratud on). Andmed esitada ettevõtjaportaalis 1. novembriks 2018..
20.09.2018	7/289	4.	Võtta teadmiseks tulumaksuseaduse muutmine tulumaksusoodustuse asjatundjate komisjoni kaotamisega 01.01.2018. Esitada ettepanek EKN nimetamisega kontaktisikuks suhetes kirikute ja kogudustega ning teiste usuühendustega.
20.09.2018	7/289	5.	Võtta teadmiseks Ususõnastiku koostamise alused ja seni koostatud glossarium ning anda tagasisidet 20. novembriks.
20.09.2018	7/289	6.	Teha ettepanek EKN juhatuse ja EV peaministri kohtumiseks lähtuvalt Ühishuvide protokollist. Liikmeskirikutel esitada oma-poolsed ettepanekud käsitletavate teemade osas.
20.09.2018	7/289	7.1.	Kinnitada teema-aasta „Eesti usk” konverentsi 6. detsember 2018 programm/kava.
20.09.2018	7/289	7.2.	Kutsuda kokku teema-aasta töörühma koosolek.
20.09.2018	7/289	8.	Kutsuda peakaplan Merike Kütt oktoobrikuu töökoosolekule. Kohtuda ka minister Reinsaluga. Võtta teadmiseks EKNi juhatuse liikmete ja täitevsekretär Ruudi Leinuse kohumine justiitsministeeriumi vanglateenistuse asekanstleri Priit Kama, Taasühiskonnastamise talituse töötajatega Merike Sirendi ja Kristel Floren ning vanemkaplanitega Ilmar Kiviloo, Dmitri Hüvanen ja Olavi Ilumets.
20.09.2018	7/289	9.	Korraldada 1. advendi jumalateenistus Tallinna Mähe Baptistikogudusest, 24. detsember jõululauapäeva jumalateenistus EELK Rakvere Kolmainu kogudusest ja 1. jõulupüha jumalateenistuse ülekanne EKNK Toompea kogudusest.
20.09.2018	7/289	10.	Eesti Kirikute Nõukogu 30. aastapäeva tähistamiseks korraldada tänujumalateenistus koos piduliku vastuvõtuga Tallinna Rootsi-Mihkli kirikus.
20.09.2018	7/289	11.1.	Võtta teadmiseks Eesti Kirikute Nõukogu Noortetöö Nõukogu koosoleku 17.05.2018, protokoll nr 05/ 117.

20.09.2018	7/289	11.2.	Võtta teadmiseks info Arvamusfestival 2018 Paides osas.
20.09.2018	7/289	11.3.	Võtta teadmiseks info Paavst Franciscuse Eesti külastus 25.09.2018 osas.
20.09.2018	7/289	11.4.	Võtta teadmiseks Välismaalaste seaduse ja rahvastikuregistri seaduse muutmise seaduse eelnõu.
20.09.2018	7/289	11.5.	Võtta teadmiseks Mälestiseks olevate (või muinsuskaitsealal asuvate) pühakodade või pühakodades asuvate kunstimälestiste korramiseks toetuste taotluste esitamine Muinsuskaitseametile
20.09.2018	7/289	11.6.	Info Hariduskonverents 22.10.2018 osas võtta teadmiseks.
18.10.2018	8/290	1.1.1.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu töökoosoleku 20.09.2018 protokoll nr 7/290
18.10.2018	8/290	1.1.2.	Kutsuda Priit Kama ja Merike Kütt novembrikuu töökoosolekule.
18.10.2018	8/290	1.2.	Kiita heaks Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosoleku 11.10.2018 protokoll nr 8/82.
18.10.2018	8/290	2.	Võtta teadmiseks presidendi otsus nr 7.
18.10.2018	8/290	3.	<p>Võtta teadmiseks eelarve täitmine 9 kuuga ja teha eelarves järgmised muudatused:</p> <ul style="list-style-type: none"> – viia eelarve reall 327.1. reservfondi 1 800 eurot, – teostada kontoriruumi remont tegevuskulude reall, – osta sülearvuti täitevsekretäri tööülesannete täitmiseks tegevuskulude reall, – tunnustada lisaks oikumeenilisele aastapreemiale reservfondist: <ol style="list-style-type: none"> 1) Narva kirikupäevade korraldamise eest EELK Misjonikeskus – 500 eurot, 2) Piiskop Platonile pühendatud muusikafestivali Musica Hymnis kontsertide korraldamise eest 29.09 Püha Siimeoni ja naisprophet Anna kirikus ja 30.09 Pootsi-Kõpu Püha Kolmainu kirikus David Oistrahi Festivali (Allar Kaasik) – 500 eurot, 3) Eerik Jõks kauaaegse religioonisotsioloogilise töövaldkonna juhtimise eest – 500 eurot. <ul style="list-style-type: none"> – eraldada reservfondist konverentsi „Eesti usk” korraldamiseks täiendavalt 800 eurot, – eraldada reservfondist isadepäeva konverentsi korraldamiseks 1000 eurot. – volitada juhatust reservfondi vahendeid kasutama lähtuvalt konkreetsetest vajadustest.
18.10.2018	8/290	4.1.1.	Liikmeskirikutel esitada sekretariaati omapoolsed ettepanekud peaminister Jüri Ratasega kohtumise päevakorda hiljemalt 1. novembriks.
18.10.2018	8/290	4.1.2.	Sekretariaadil valmistada ette peaministriga kohtumise Memo novembrikuu töökoosolekuks.
18.10.2018	8/290	5.	Paluda koostada 2018. aasta jõululäkitus EEKBKL'il 5. novembriks.

18.10.2018	8/290	6.	Kinnitada oikumeenilise aastapremia konkursi statuut ja kuulutada välja konkurs.
18.10.2018	8/290	7.	Võtta teadmiseks info Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse kohta.
18.10.2018	8/290	8.	Võtta teadmiseks info isikuandmete kaitse kohta. Erik Salumäe edastab kirikukeskustele infokirja.
18.10.2018	8/290	9.	Info Teema-aasta „Eesti usk” konverents 6. detsember kohta võtta teadmiseks.
18.10.2018	8/290	10.	Info Isadepäeva konverents 5. november 2018 kohta võtta teadmiseks.
18.10.2018	8/290	11.	Saata vastus Anglokatoliku kiriku Tallinna patriarhi Heigo Ritsbeki pöördumisele külalisena osalemise kohta töökoosolekutel: lähtuvalt EKN põhikiri punkt 27 EKN-i töökoosolek või president võib kutsuda liikmeskonda mittekuuluvate kirikute, usu- ja ühiskondlike organisatsioonide esindajaid ning eksperte, ajakirjanikke, külalisi jt isikuid. Praegu kutsumiseks vajadust ei ole.
18.10.2018	8/290	12.1.	Võtta teadmiseks info erakondadega kohtumiste osas.
18.10.2018	8/290	12.2.	Võtta teadmiseks info Paavst Franciscuse Eesti külastuse 25.09.2018 osas.
18.10.2018	8/290	12.3.	Võtta teadmiseks teoloogiakomisjoni protokoll nr 4/36, 27.09.2018.
18.10.2018	8/290	12.4.	Võtta teadmiseks meedia ümarlaua protokoll nr 14.08.2018.
18.10.2018	8/290	12.5.	Võtta teadmiseks Eluväärtuste töörühma protokoll 12.10.2018 nr 2.
18.10.2018	8/290	12.6.	Võtta teadmiseks Tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja koostamiseks kokku kutsutud asjatundjate komisjoni koosolek 08.10.2018.
18.10.2018	8/290	12.7.	Võtta teadmiseks info Narva kirikupäevad 28.–30. september 2018 kohta.
18.10.2018	8/290	12.8.	Võtta teadmiseks info Näituse ”Vaimulikud Eesti Vabariigi sünni ja taassünni juures” avamine Riigikogus 10.10.2018.
18.10.2018	8/290	12.9.	Võtta teadmiseks info Muinsuskaitseamet 25 ja tunnustamisüritus 11.10.2018 kohta.
15.11.2018	9/291	1.1.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu töökoosoleku 18.10.2018 protokoll nr 8/290
15.11.2018	9/291	1.2.	Kiita heaks Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosoleku 8.11.2018, protokoll nr 9/83
15.11.2018	9/291	2.	Määrata 2018. aasta oikumeeniline aastapremia Oikumeenilise noortekohtumise (25.09.2018) peakorraldajatele: Jaak Aus, Pedro Cervio, Igor Gavrilchik, Lehari Kaustel. Premia anda üle detsembrikuu töökoosolekul 13. detsembril Pirita kloostri.
15.11.2018	9/291	3.	Sekretariaadil viia jõululäkituse teksti sisse täiendused ja saata esindajatele heakskiitmiseks. Jõululäkitus 2018 tekst lugeda ette 1. advendi jumalateenistusel Mähe kirikus ja avaldada meedias.

15.11.2018	9/291	4.1.	Kiita põhimõtteliselt heaks EKNi memo kohtumiseks peaministriga, arvestades töökoosolekul toimunud arutelu käigus tehtud märkustega.
15.11.2018	9/291	4.2.	Sekretariaadil saata memo peaministri büroole 11. detsembriks 2018.
15.11.2018	9/291	4.3.	Liikmeskirikutel teatada sekretariaati osalejate (soovitavalt liikmeskiriku juht) nimed hiljemalt 10. detsembriks.
15.11.2018	9/291	5.1.	Võtta vastu „Eesti Kirikute Nõukogu presidendi ja asepresidentide valimise kord” ja „Eesti Kirikute Nõukogu presidendi ja asepresidentide valimise kord 2019. aastal”.
15.11.2018	9/291	5.2.	Moodustada valimiskomisjon koosseisus Erik Salumäe, Ruudi Leinus ja Mervi Kalmus.
15.11.2018	9/291	6.	Liikmeskirikutel esitada ettepanekud arengukava osas 21. novembriks.
15.11.2018	9/291	7.	Võtta info konverentsi „Eesti usk” ettevalmistamise seisu kohta teadmiseks.
15.11.2018	9/291	8.1.	Määrata SA Väärtustades Elu nõukogu liikmeteks uueks nelja-aastaseks volituste tähtajaks (kuni 15.11.2022) Andres Sild, Janek Mäggi ja Meego Remmel. Otsus võeti vastu ühehäälselt (10 poolthäält).
15.11.2018	9/291	8.2.	Liikmeskirikutel esitada soovi korral täiendavaid liikmeid SAVE nõukogusse 1. detsembriks.
15.11.2018	9/291	9.1.	Info Eesti Kirikute Nõukogu Noortetöö Nõukogu koosolek 13.09.2018, protokoll nr 06/ 118 osas võtta teadmiseks.
15.11.2018	9/291	9.2.1.	Info hariduskonverents 22.10.2018 osas võtta teadmiseks.
15.11.2018	9/291	9.2.2.	Avaldada tänu haridustöö projektijuht Heiki Haljasorule hariduskonverentsi korraldamise eest.
15.11.2018	9/291	9.3.1.	Info Isadepäeva konverents 5.11.2018 osas võtta teadmiseks.
15.11.2018	9/291	9.3.2.	Avaldada tänu SAVE’le konverentsi korraldamise eest.
15.11.2018	9/291	9.4.	Info Ühinguõiguse revisjoni komisjoni 31.10.2018 koosoleku kohta võtta teadmiseks.
15.11.2018	9/291	9.5.	Info 1. advendi jumalateenistuse 2.12.2018 osas võtta teadmiseks.
15.11.2018	9/291	9.6.	Info Soome Oikumeenilise Nõukogu sügiskoosoleku 12.–14.11.2018, Jyväskylä kohta võtta teadmiseks.
15.11.2018	9/291	10.1.	Info jõuluraadioteenistuste ülekannete osas võtta teadmiseks.
15.11.2018	9/291	10.2.	Info Eesti Vabariigi 2019. aasta aastapäeva jumalateenistuse osas võtta teadmiseks.
15.11.2018	9/291	10.3.1.	Liikmeskirikutel esitada sekretariaadile ettepanekud eelnõu „Kriminaalpoliitika põhialused aastani 2030” kohta 19. novembriks. Sekretariaadil saata Justiitsministeeriumile eelnõu kohta arvamus.
15.11.2018	9/291	10.3.2.	Sekretariaadil valmistada ette ettepanekud Justiitsministeeriumiga sõlmitava kokkuleppe eelnõu kohta.
13.12.2018	10/292	1.1.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu töökoosoleku 15.11.2018 protokoll nr 9/291.

13.12.2018	10/292	1.2.	Kiita heaks Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosoleku 5.12.2018 protokoll nr 10/84.
13.12.2018	10/292	1.3.	Kiita heaks Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse koosoleku 11.12.2018 protokoll nr 11/85.
13.12.2018	10/292	2.	Kinnitada Eesti Kirikute Nõukogu arengukava 2019 – 2024.
13.12.2018	10/292	3.1.	Võtta teadmiseks eelarvekomisjoni koosoleku protokoll nr 4/33.
13.12.2018	10/292	3.2.	Ettepanekud EKN 2019. aasta eelarve eelnõu suhtes esitada hiljemalt 4. jaanuariks 2019.
13.12.2018	10/292	4.	Info EKNi kohtumise kohta EV peaminister Jüri Ratasega 18. detsembril 2018 võtta teadmiseks.
13.12.2018	10/292	5.	Kinnitada 2019. aasta töökoosolekute graafik.
13.12.2018	10/292	6.	Kinnitada preemiafondi jaotuskava.
13.12.2018	10/292	7.	Kinnitada SAVE põhikirja muudatused.
13.12.2018	10/292	8.	Seoses Mervi Kalmuse välislahetusega määrata tema asemel valimiskomisjoni liikmeks Jaanus-Janari Kogerman.
13.12.2018	10/292	9.1.	Info uue Eesti Vabariigi siseministri Katri Raik kohta võtta teadmiseks.
13.12.2018	10/292	9.2.	Info Eesti Kirikute Nõukogu Noortetöö Nõukogu oktoobri ja novembri koosolekute protokollide nr 07/ 119 ja nr 08/120 osas võtta teadmiseks.
13.12.2018	10/292	9.3.	Info 1. advendi jumalateenistus 2.12.2018 Tallinna Mähe Baptistikoguduses osas võtta teadmiseks.
13.12.2018	10/292	9.4.	Info Teema-aasta „Eesti usk” konverents 6. 12.2018 osas võtta teadmiseks. Avaldada tänu Siseministeeriumile ja Ilmo Aule konverentsi korraldamisele kaasaaitamise eest.
13.12.2018	10/292	9.5.	Info Ühinguõiguse revisjoni komisjoni koosoleku kohta võtta teadmiseks.
13.12.2018	10/292	9.6.	Info Meedia ümarlaud 21.11.2018 kohta võtta teadmiseks.
13.12.2018	10/292	9.7.	Info Eesti palvushommikusöök 12. detsember 2018, Tallinn osas võtta teadmiseks.

6. Eesti Kirikute Nõukogu presidendi otsused 2018. aastal

kuupäev	nr	otsus
17.01.2018	1.	Lubada Eesti Kirikute Nõukogu täitevsekretär Ruudi Leinus puhkusele 31. jaanuar – 7. veebruar 2018.a.
24.01.2018	2.	<p>1. Komandeerida Eesti Kirikute Nõukogu täitevsekretär Ruudi Leinus osa võtma Põhja- ja Baltimaade oikumeeniliste sekretäride kohtumisest Sigtunas, Rootsi, 27.02 – 01.03.2018. Välja maksta transpordikulu, päevaraha kolme päeva eest a' 32 eurot, kokku 96 eurot ja lähetusega vahetult seotud kulud. Alus: Rootsi Kristliku Nõukogu kutse.</p> <p>2. Lubada Eesti Kirikute Nõukogu sekretär-assistent Doris Raudsepp puhkusele 19. veebruar – 23. veebruar 2018.a.</p> <p>3. Seoses olulise panusega teoloogiakomisjoni töösse ja 70. juubeli puhul anda Peeter Roosimaale tänukiri ja preemia summas 100 eurot (neto).</p> <p>4. seoses olulise panusega kirikute ja ühiskonna vahelisse koostöösse ja 50. juubeliga anda tänukiri Siseministeriumi usuasjade osakonna nõunikule Ringo Ringveele.</p>
08.02.2018	3.	<p>1. Komandeerida Eesti Kirikute Nõukogu täitevsekretär Ruudi Leinus Helsingisse osavõtma Soome Okumeenilise Nõukogu koosolekust 9. veebruaril 2018. Välja maksta transpordikulu, päevaraha ühe päeva eest a' 32 eurot ja lähetusega vahetult seotud kulud.</p> <p>2. Komandeerida Eesti Kirikute Nõukogu asepresident Meego Rimmel Pariisi osavõtma CEC eetikagrupi koosolekust 26.02. ja geneetika konverentsist 27.–28.02.2018. Välja maksta transpordikulu, päevaraha kolme päeva eest a' 32 eurot, kokku 96 eurot ja lähetusega vahetult seotud kulud.</p>
13.03.2018	4.	Komandeerida Eesti Kirikute Nõukogu täitevsekretär Ruudi Leinus osa võtma CEC'i üldassamblee kohtumisest 31. mai – 6. juuni 2018, Serbias. Välja maksta transpordikulu, päevaraha 7 päeva eest a' 32 eurot, kokku 224 eurot ja lähetusega vahetult seotud kulud.
02.05.2018	5.	Lubada Eesti Kirikute Nõukogu sekretär-assistent Doris Raudsepp puhkusele 2. juuli – 20. juuli 2018.a.
19.06.2018	6.	<p>1. Lubada Eesti Kirikute Nõukogu täitevsekretär Ruudi Leinus puhkusele 16. juuli – 4. august 2018.a.</p> <p>2. Eesti Kirikute Nõukogu presidendi puhkuse ajaks 16. juuli – 18. august 2018.a, määrän presidendi ülesannete täitjaks koos asendustasu maksmisega asepresident Meego Rimmeli 16. juuli – 31. juuli 2018.a ja asepresident Philippe Jourdani 1. august – 18. august 2018.a.</p>
16.10.2018	7.	<p>Seoses Soome Oikumeenilise Nõukogu kutsega lähetada Eesti Kirikute Nõukogu täitevsekretär Ruudi Leinus osa võtma Soome Oikumeenilise Nõukogu sügiskoosolekust Jyväskylä, Soomes 12.–14. november 2018. Välja maksta transpordikulu, päevaraha kolme päeva eest a' 32 eurot, kokku 96 eurot ja lähetusega vahetult seotud kulud.</p>

7. Eesti Kirikute Nõukogu töövaldkonnad

7.1. Meedia

Aruande koostas meediatöö konsultant Tiit Salumäe

Meediatöoga on otseselt seotud projektijuht Erik Salumäe ja konsultant Tiit Salumäe. Oma muude rohkete ülesannete kõrval tegutseb avalike suhetega täitevsekretär.

Aruandeaastal vastu võetud EKNi arengukava aastateks 2019–2024 sõnastab meediatöö valdkonna järgmiselt: Missioon: ühiskonnaga aktiivselt ja mitmekülgsest suheldes selgitada Eesti Kirikute Nõukogu tegevuse eesmärged ning tõsta teadlikkust kristlusest ja liikmeskirikute õpetusest.

Visioon: Eesti ühiskond on teadlik kristliku kiriku õpetusest ja liikmeskirikute põhiseisukohtadest ning Eesti Kirikute Nõukogu ja selle liikmeskirikute tegevusest.

Ülesanded:

Esindada ühiskonnas kristlikke väärtusi ning pakkuda erinevatele sihtgruppidele võimalust tutvuda Eesti Kirikute Nõukogu seisukohtadega aktuaalsetel ja olulistel teemadel.

Säilitada ja luua eetilisi ja moraalseid eluväärtusi ühiskonnas ning seeläbi mõjutada inimeste valikuid nii inimese enda, tema perekonna kui ka ühiskonna jaoks positiivses suunas.

Aruandeaasta on olnud kahtlemata eriline aasta Eesti rahvale ja pakkunud tohutult võimalusi kristlikuks meediatööks. Eesti Vabariigi 100. sünnipäev on kõnetanud kogu rahvast. Peapiiskop Urmas Viilma ütles jutluses 24. veebruaril Paides: „Mulle tundub, et see meie päris oma nägu hakkab juba ilmet võtma. Üheks ilmeks Eesti näos on kindlasti innovaatilisus, eriti infotehnoloogia valdkonnas. Kuna Eesti e-riigina on juba maailmas teerajajaks, omamoodi pioneeriigiks, siis võiksime seda omanäolist innovaatilisust kutsuda ka estovaatilisuseks. Estovaatilisus tähendab vastutustundlikku uuenduslikkust. Sellega kaasneb innovaatilises arendustegevuses teadliku vastutuse võtmine rahvusliku pärandi, identiteedi, keskkonna, kultuuri, ühesõnaga – kõige selle eest, mis aitab säilitada uuenduste käigus oma nägu. President Meri sõnul säilitame nõnda kultuuride mitmepalgelisust kui Euroopa fenomeni.”

Aasta suursündmus oli paavst Franciscuse apostellik visiit Eestisse. Paavsti enda sõnul oli Balti riikidesse tehtud visiidi eesmärk „kuulutada nendele rahvastele uuesti evangeeliumi rõõmu ning halastuse ja helluse revolutsiooni, sest vabadusest ei piisa, et anda mõte ja terviklikkus elule, mil pole armastust – armastust, mis tuleb Jumalalt”. President Kersti Kaljulaid kirjutas oma Facebooki lehel: „Paavst Franciscusega kohtudes küsisin temalt, kuidas ikka selle kõigi võrdne olemisega Jumala ees on, hoolimata sellest, kust inimene on pärit, milline on tema välimus või seksuaalne sättumus. Rääkisime temaga avatusest, sallivusest ja inimeseks olemisest ja meil oli siin ütlemata lihtne ühist keelt leida. Suletus ja hirm ei ole kõige parem abimees, peame olema avatud ja üksteist kuulama. Inimeseks olemise põhitõde on, et meil kõigil on õigus sellele õnnele, mis meile siin maa peal on ette nähtud.” Rooma-Katoliku Kirik Eestis koondas kõik paavsti visiidiga seotud kõned ja pöördumised ning andis välja kogumiku, kus on rohkesti pildimaterjali. Raamat annab hea võimaluse tagasi vaadata Püha Isa visiidile Eestisse. Päris selge on, et sellist meedia tähelepanu, nagu see sai osaks paavsti visiidile, ei ole varem olnud. Olgugi et oli ka kriitilisi arvamusi, oli meedia suhtumine üldreeglina väga positiivne.

Kümme aastat tagasi kirjutasin meediatöö aruandes järgmist (erinevus on selles, et aruandeaastal täitis esimesest tele- ja raadioülekandest juba kolmkümmend aastat): „Tänapäeva menukaim meediatoode on meelelahutus. Kristlik meedia on seadnud oma ülesandeks klassikalise hoiaku, kus esikohal on meie missioonist lähtuv sõnum ja asjakohane informatsioon ning meelelahutus on tagaplaanil. Kristlik kuulutus on toiminud „suust-suhu” põhimõttel, mille tõhususes ei ole põhjust kahelda. Ometi kasutame täna selle kõrval ka kõiki kaasaegseid virtuaalse kommunikatsiooni vahendeid. Kristlik sõnum pakub alternatiivi tõdemusele „halb uudis on hea uudis”. EKN lähtub oma tegevusest selles valdkonnas kommunikatsioonistrateegias püstitatud eesmärkidest. Kirik ise on vahendaja ehk meedium – jumaliku ilmutussõnumi vahendaja. Selle sõnumi vahendamiseks on kirik tegelenud kogu oma olemasolu vältel, olgu sõna või liturgia, kiriklike talituste või igapäevase teenimise kaudu. Kristliku kiriku suuremaid ülesandeid tänases maailmas on oma sõnumi arusaadavaks tegemine ja selle efektiivne vahendamine. Tegemist ei saa olla usupropaganda ega ajuloputusega, mis kohtaks üks-

nes skeptilist vastuvõttu, vaid sellest, kuidas end ühiskonnas nähtavaks ja arusaadavaks teha. Jaan Kaplinski on väitnud, et meie skeptiline traditsioon on tugev, eriti just suhtumises kirikusse. Tegelikult on inimeste huvi usuküsimuste vastu küllaltki suur, aga veel suurem on teadmatus ja usuline harimatus. Oluline on aga, et usuasjad lähevad inimestele korda. Selles saab veenduda, kui lugeda erinevaid kommentaariume. EKN seisukohast on tähtis anda esitatud küsimustele läbimõeldud vastuseid ning astuda kahtlejate, küsijate ja vaidlejatega dialoogi. Eelduseks olla mõistetud on keel, mis peab olema postkristlikus ühiskonnas mõistetav. Võib-olla tuleks kirikul suhetes meedia ja ühiskonnaga tarvitusele võtta „positiivse hõlmamise” taktika. Kirik ei pea end vastandama mittekristlikule ühiskonnale, vaid leidma ühisosa. Mul on hea meel selle üle, et EKN jaoks on meediatöö jätkuvalt üks olulisemaid prioriteete. Töökoosolekutel on regulaarselt käsitletud meediateemat. Aruandeaasta jõuludel möödus kakskümmend aastat esimesest jumalateenistuse teleülekandest. Kuigi raadios olid vaimulikud saated ja jumalateenistuste ülekanded juba enne II maailmasõda, oli aasta 1998 ka raadiotöös oluline, kuna toimus esimene ülekanne Eesti Raadios. Meediatöö konsultandina olen tundnud sekretariaadi toetust ja tänan selle eest nii täitevsekretäri kui kõiki teisi büroo töötajaid.”

7.1.1. Pressiteated

Aruande koostas Erik Salumäe

Aruandeaastal saatis Eesti Kirikute Nõukogu välja järgmised pressikutsed ja pressiteated:

- Läkitus Eesti Vabariigi sajanda aastapäeva puhul – 16.02.2018
- Suure Reede ristitee 30. märtsil kell 12.30 – 23.03.2018
- In memoriam metropoliit Kornelius – 20.04.2018
- Emadepäeva konverents 2018 „Naine pole sünnitusmasin!” – 23.04.2018
- Teema-aasta „Eesti usk” avapalvus ja kontsert 19. mail Sutlepa kabelis Vabaõhumuuseumis – 04.05.2018
- Nelipüha eelõhtul kuulutati alanuks teema-aasta „Eesti usk” – 20.05.2018
- Toimus emadepäeva konverents „Naine pole sünnitusmasin!” – 28.05.2018
- TEELISTE KIRIKUD ALUSTAVAD UUT HOOAEGA – 29.05.2018
- Eesti Kirikute Nõukogu president õnnitles metropoliit Eugenit – 30.05.2018
- Eesti Kirikute Nõukogu Arvamusfestivalil Paides – 01.08.2018
- 10.–11. augustil 2018 toimub Paides kuues Arvamusfestival! – 01.08.2018
- Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikud osalevad Paide Arvamusfestivalil – 03.08.2018
- Eesti Kirikute Nõukogu ettepanekud erakondadele seonduvalt Riigikogu valimistega – 10.09.2018
- Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikute juhid tervitasid paavst Franciscust – 25.09.2018
- Riigikogus avati näitus „Vaimulikud Eesti Vabariigi sünni ja taassünni juures” – 12.10.2018
- Hariduskonverentsil räägitakse kunstist ja Piibli tähtsusest Euroopa kultuuriloos – 18.10.2018
- EKNi hariduskonverents: Biblia pauperum ehk Piibilood kunstiajaloo Pühavaimu kiriku ja Raekoja näitel – 22.10.2018
- Isadepäeva konverents 2018 „Tahan normaalset perekonda!” – 25.10.2018
- Eesti Kirikute Nõukogu kutsub üles meenutama 11. novembril Esimese maailmasõja lõppu – 30.10.2018
- Toimus isadepäeva konverents „Tahan normaalset perekonda!” – 07.11.2018
- SÜÜDAKEM KÜÜNLADE LANGENUD VABADUSSANGARITE KALMUDEL! – 14.11.2018
- Paavsti visiidi raames toimunud noortekohtumise peakorraldajad pälvisid oikumeenilise aastapremia – 28.11.2018
- Eesti Kirikute Nõukogu jõululäkitus 2018 – 03.12.2018
- Kirikute Nõukogu andis üle oikumeenilise aastapremia – 14.12.2018
- Kirikute Nõukogu juhatus ja liikmeskirikute juhid kohtusid peaministriga – 20.12.2018

Aruandeaastal avaldati Eesti Kirikute Nõukogu veebilehel ka järgmised uudised ja teated:

- Eesti Kirikute Nõukogu oikumeeniliste projektide konkurss – 22.01.2018
- Ususõnastiku koostamise töörühma stipendiaatide konkurss – 31.01.2018
- Konverents „Loova südame avamine” 3. märtsil 2018 – 31.01.2018
- IDEEKONKURSS „Julgus olla vajalik” – 05.02.2018
- SÜGAVAM TÄHENDUS ABIELULE. PREP-PAARISUHTEKOOLITUS KIRIKUTE JA KOGUDUSTE LIIKMETELE – 06.03.2018
- Ideekorje teema-aasta „Eesti usk” logo saamiseks – 15.03.2018
- Paavst Franciscuse Eesti visiidi koduleht on avatud – 03.04.2018
- Kirikumuusika ja Lauluraamatukonverents – 02.05.2018
- PREP-PAARISUHTEKOOLITUS KIRIKUTE JA KOGUDUSTE LIIKMETELE – 02.05.2018
- Mis on Eesti usk? – 13.08.2018
- Eesti Kirikute Nõukogu kuulutab välja konkursi oikumeenilise aastapremia tiitlile – 19.10.2018
- REGISTREERUMINE KONVERENTSILE „EESTI USK” – 01.11.2018
- Otseülekanne isadepäeva konverentsilt „Tahan normaalset perekonda!” – 05.11.2018
- Konverentsi „Eesti usk” on võimalik jälgida interneti otseülekandes – 05.12.2018

7.1.2. Meediamonitooring Station

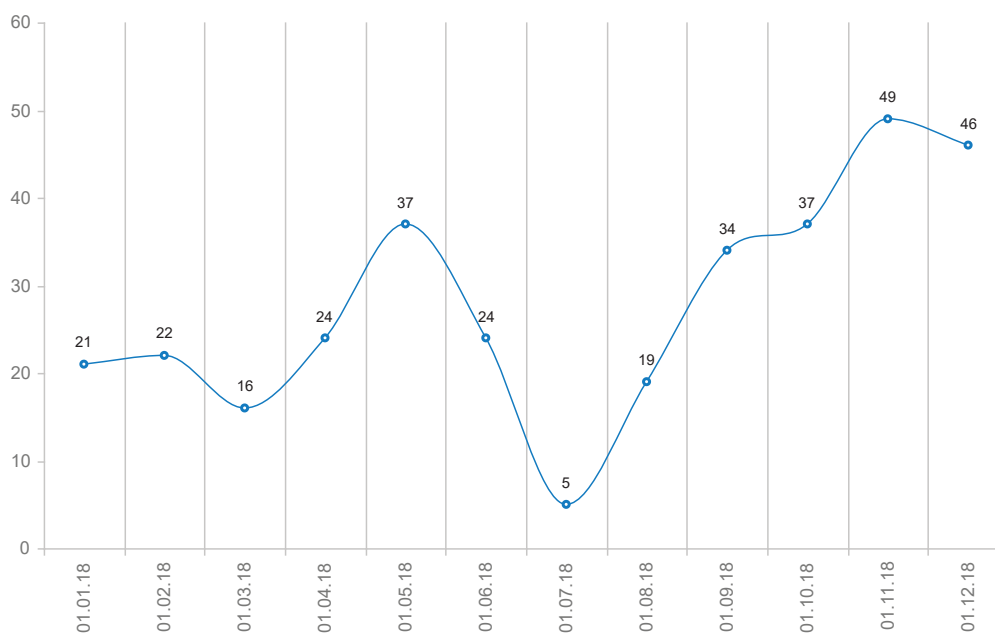
EKN tellib juba mitu aastat asjatundlikku meediamonitooringut Station – station.ee. Stationi analüütikamoodul pakub suurepärase võimaluse meediakajastuste analüüsimiseks.

Analüütikamooduli abil saab reaajas jälgida EKNi, liikmeskirikute ja võtmeisikute tuntust, kajastuste tonaalsust, sõnumite levikut ja vastuvõttu ning analüüsida tehtut ja teadlikumalt planeerida tegevusi. See tõhus kommunikatsiooni juhtimise vahend aitab kindlaks teha ka alakajastatud valdkonnad, määrata kõneisikute tajumise ja vastuvõtu meedias ning sõnumite läbilöögi, et selle põhjal teha pädevaid otsuseid kommunikatsiooni korraldamisel.

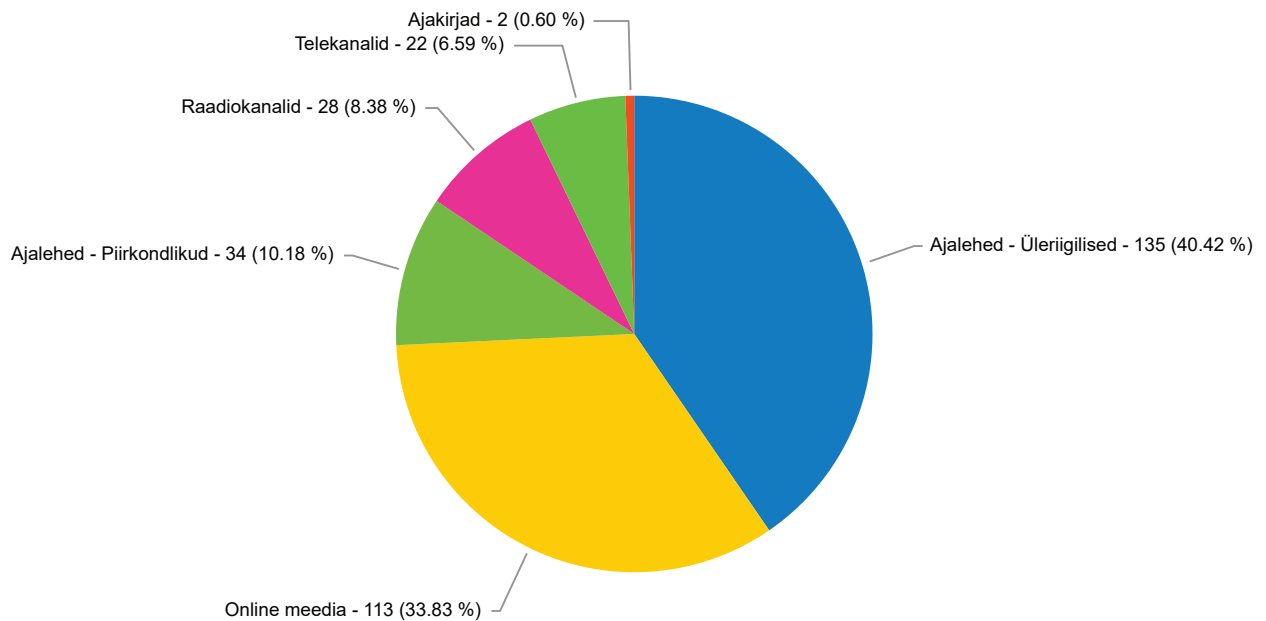
Stationi analüütikamoodul on dünaamiline ja toimib reaajas, graafikute arv ei ole piiratud, iga kasutaja saab neid kohandada vastavalt oma eelistustele. Olulise uuendusena lubab Stationi analüütikamoodul nüüd uurida ka teemasid, mis jäävad väljapoole tellimuses kokku lepitud monitooringu teemade ringi.

Meediaaudit 2018 väljavõtted.

Meediakajastuste dünaamika graafik aitab visualiseerida kajastuste arvu muutumist kindlal perioodil, tuues esile kajastuste olulisemad langus- või tõusutrendid.

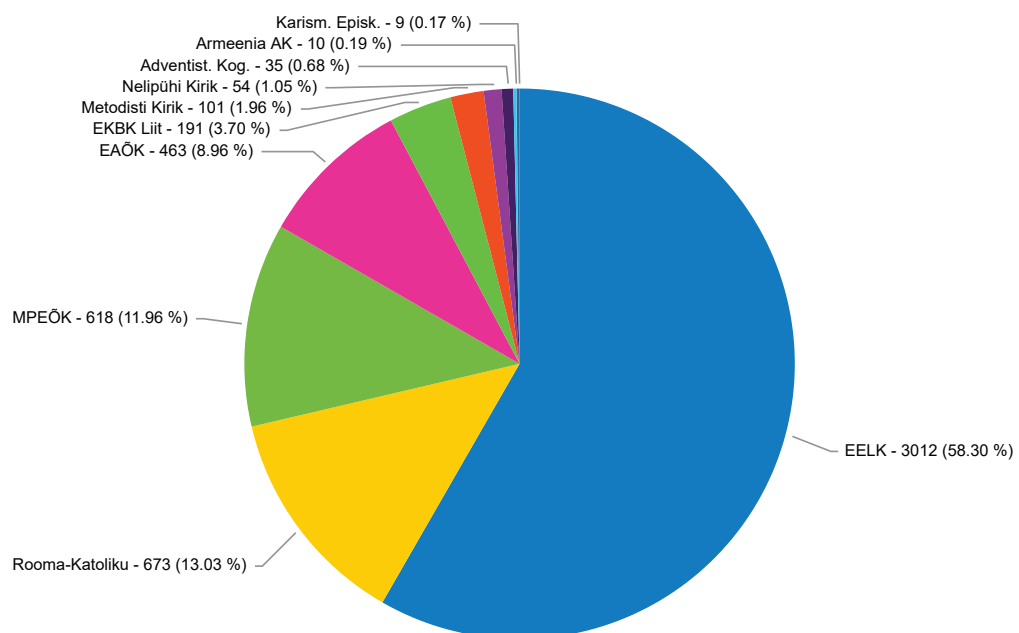

Graafik annab ülevaate kajastuste osakaaludest ja artiklite arvust meediatüüpide kaupa. Trükimeedia puhul jaotuvad kajastused omakorda üleriiklike ja regionaalsete ajalehtede vahel ning eraldi kategooriana on välja toodud ka ajakirjad.

Võrreldes kajastuste jagunemist meediatüüpide kaupa ilmneb, et kõige aktiivsem meediatüüp oli **Ajalehed - Üleriigilised**, kus ilmunud meediakajastuste osakaal moodustas **40.42%** kõigist kajastustest. Järgnesid **Online meedia (33.83%)**, **Ajalehed - Piirkondlikud (10.18%)**, **Raadiokanalid (8.38%)**, **Telekanalid (6.59%)** ning **Ajakirjad (0.6%)**.

Eesti Kirikute Nõukogu - liikmete meediakajastused (2018)

7.1.3. Eesti Televisioon

7.1.3.1 Jumalateenistuste ülekanded ja/või salvestused Eesti Televisioonis

Aruande koostas Ene Kõster, jumalateenistuste produtsent

- 24. veebruar – Eesti Vabariik 100. Oikumeeniline jumalateenistus EELK Paide Püha Risti kirikus; eetris kl 14.30, vaatajaid 75 tuhat (reiting 6,0%)
- 30. märts – Suure Reede jumalateenistus EELK Tallinna Jaani kirikus; eetris kl 10.00, vaatajaid 27 tuhat (reiting 2,2%)
- 1. aprill – Ülestõusmispühade jumalateenistus Tallinna Metodisti kirikus; eetris kl 16.05, vaatajaid 13 tuhat (reiting 1,1%)
- 25. september – Paavst Franciscus Eestis. Oikumeeniline noortekohtumine EELK Tallinna Kaarli kirikus; vaatajaid 51 tuhat (reiting 4,2%)
- 25. september – Paavst Franciscus Eestis. Püha Missa Vabaduse väljakul; vaatajaid 65 tuhat (reiting 5,5%)
- 2. detsember – Esimese advendi oikumeeniline jumalateenistus Tallinna Mähe baptistikoguduses; eetris kl 17, vaatajaid 30 tuhat (reiting 2,5%)
- 24. detsember – Jõuluõhtu jumalateenistus EELK Rakvere Kolmainu kirikus; eetris kl 17, vaatajaid 41 tuhat (reiting 3,4%)
- 25. detsember – Esimese jõulupüha jumalateenistus Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku Toompea koguduses; eetris kl 12, vaatajaid 38 tuhat (reiting 3,1%)

7.1.3.2. „Tähendamisi”

Aruande koostas Aivi Parijõgi

2018. aastal oli eetris 37 saadet. Eetriaeg oli endiselt pühapäeva hommikuti kell 9.00 ETVs. Iga saade kordus nädala sees päevasel ajal. Ühte saadet vaatas esmaesitluse ajal vähemalt 50 000 inimest, mis on väga hea vaadatavus.

Eesmärk oli anda vaatajale religioonilaseid teadmisi.

Aasta esimeses pooles tutvustasime erinevaid religiooniga seotud mõisteid ja tähendusi. Igas saates oli kaks märksõna.

Januari neljas saates: kolmekuningapäev, altar, Piibel, kantsel, ikoon, missa, armulaud, tsässon.

Veebruaris oli kolm saadet: usupuhastus, klooster, kogudus, Jeruusalemm. Eesti Vabariigi 100. sünnipäeval: Eesti vaba rahvakirik ja Väike katekismus.

Märtsi neljas saates: jutlus, Taize palvus, Lutheri roos, evangeelium, kurat, reliikvia, kirikuaed, luterlus.

Aprillis oli viis saadet mõistetega: Lutheri aed, pajuurvad, kirikukell, oblaat, ristitee, Andreas Knopken, eestpalve, Lutheri ausammas Keilas, maailma esimene protestantlik ülikool, linnuristipäev.

Mai neljas saates: ristipuu, loodususund (ETVs oli loodusega seotud teemapäev), pastoraat, Eisenachi linn, kukk kirikutornis, nelipüha, orel, urbanipäev.

Juunis oli üks saade: Peko, Tartu Toomkirik.

Mõistete tsükli puhul saime veidi kasutada ka varem reformatsioonisarja jaoks filmitud materjali.

Sügishooajal alustasime paavsti visiidi lainel. Septembri kahe esimese saate teemad: Johannes Paulus II Eestis, missa, paavst, paavst Franciscus.

Septembri lõpust kuni oktoobri lõpuni näitasime Piibli taimede tsükli. Saates esines Tartu Ülikooli botaanikaia botaanik ja piiblitaimede näituse koostaja Kristine Fenske.

Käsitletud taimed ja nende kasutamine erinevate objektide puhul: palmipuu, papüürus, Jeesuse okaskroon, harilik viinapuu, viigipuu, koirohi, Noa laev, loorberipuu, põlev pöösas, mürt, hea ja kurja tundmise puu, Jeesuse ristipuu.

Novembrist aasta lõpuni näitasime tsükli Piiblis mainitud loomadest ja lindudest. Tegime koostööd Tallinna loomaia ja Elistvere loomapargiga. Saates esines raamatu „Animalia Biblica” autor Ingmar Laasimer. Loomad ja linnud: lõvi, tuvi, Nuubia kaljukits, kotkas, karakal, elevant, kaamel, paabulind, eesel, öökull, karu, vööthüään; jõulusaates: loomad Jeesuslapse ümber.

Tsükli katkestasime 18. novembril, et näidata Läti 100. sünnipäeva erisaadet. Teemad olid ainus Lutheri monument Baltikumis ja ainus Piiblimuuseum Baltikumis.

Aasta lõpus kirjutas sarjast „Tähendamisi” ajaleht Eesti Kirik.

7.1.4. Paavst Franciscuse visiit Eestisse 25. septembril 2018

Aruande koostas Marge-Marie Paas

7.1.4.1. Rooma-Katoliku Kiriku koostöö Eesti Rahvusringhäälinguga

Terve paavst Franciscuse visiidi päev kanti üle Eesti Televisioonis. Visiidi päeva kommenteerisid Indrek Treufeldt ja Reet Weidebaum.

Ülekanded Eesti Televisioonis visiidi päeval:

Kell 9.10–13.00 – Püha Isa saabumine Tallinna Lennujaama, tervitustseremoonia Presidendi Kantslei ees, kohtumine Vabariigi Presidendiga, kohtumine riigivõimu, tsiviilühiskonna ja diplomaatilise korpuse esindajatega Presidendi Kantslei Roosiaias, oikumeeniline noortekohtumine EELK Tallinna Kaarli kirikus;

Kell 15.00–18.30 – kohtumine Kiriku halastustöö abisaajatega Tallinna Pühade Apostlite Peetruse ja Pauluse katedraalis, Püha Missa Vabaduse väljakul, äralend Tallinna lennuväljalt.

Otseülekande Pühast Missast tegi ka Vikerraadio.

Oikumeenilise noortekohtumise ja Püha Missa teleülekannete vaatajate arv ja reiting on toodud käesoleva aruande osas 7.1.3.1.

Rooma-Katoliku Kiriku koostöö ERRiga oli väga hea ja ülekanded sooritati väga kvaliteetselt.

Koostöös EBU ja Vatikani Televisiooniga anti otsepilt paavsti visiidist kõikidele maailma katoliku televisioonidele ning teistel telekanalitel oli võimalus osta EBU litsentsi visiidi kajastamiseks.

Eesti Televisiooni ja Rooma-Katoliku Kiriku koostöös valmis kaks erisaadet:

24. september – Paavst Franciscuse ootuses

1. oktoober – Paavst Franciscuse visiidi kokkuvõte

ETV-s näidati kaheosalist dokumentaalfilmi paavst Franciscusest ning ETV2-s seriaali „Noor paavst”.

7.1.4.2. Rahvusvaheline meediakorraldus

Koostöö Vatikani meedia ja pressiosakonnaga oli väga hea ja professionaalne – kogemus, mida jagada meediatöökas teiste kristlike kirikutega. Omalt poolt toetasid meediakoostöökorraldust paavsti visiidi ajal Eesti Vabariigi Välisministeerium ja Apostellik Nuntsiatuur.

Püha Isa visiiti oli Eestis kajastamas üle 100 välisajakirjaniku (akrediteeris üle 250) põhiliselt Soomest, Itaaliast ja Poolast, 5 rahvusvahelist televisiooni (TV Polska, Hispaania Rahvustelevision, Mehhiko Katoliku TV, KTOTV (Prantsuse Katoliku TV), TV2000 (Itaalia Katoliku TV)), lisaks 64 paavsti lennukile akrediteeritud ajakirjanikku ning kohalik Eesti press.

7.1.5. Meediasuhted Tallinna Televisiooniga

Aruande koostasid Arho Tuhkru ja Erik Salumäe

2018. aastal jätkusid tihedad meediasuhted Tallinna Televisiooniga, eeskätt uudistevoo kajastamisel, mis seonduisid nii üldkiriklike kui linnalise tähtsusega sündmustega. Nii leidsid TTV uudistes kajastamist EKNi sündmustest näiteks hariduskonverents (22. oktoobril) ja konverents „Eesti usk” (6. detsembril), erinevaid liikmeskirikuid hõlmavatest sündmustest traditsiooniline Suure Reede ristitee teekond läbi Tallinna Jaani kiriku, Peeter-Pauli katedraali, Oleviste kiriku ja Toomkiriku (30. märtsil; osales üle 1000 inimese; seda kajastas suur hulk meediakanaleid).

Lisaks on kajastatud Tallinnas tegutsevate erinevate konfessioonide uudiseid, näiteks Toomkiriku kinkimisest Toomkogudusele Tallinna linna poolt (19. aprill), Toomkiriku ajaloolistest lippudest (18. oktoober), paavst

Franciscuse elu ja tegevust kajastava näituse avamisest Rahvusraamatukogus (4. juuni), paavsti Eesti-visitidi kuulutamisesest Tallinna linna aasta sündmuseks (29. november), Tallinna Kaarli kiriku remondi toetamisest Tallinna linna poolt (15. veebruar) jne.

Tallinna Toomkirikut, Püha Vaimu kirikut ja Niguliste kirikut tutvustati 20. detsembril kahes saates „Visiitkaart”, Peeter-Pauli katedraali 30. oktoobril saates „Heeroldi jutud”.

7.1.6. Eesti Kristlik Televisioon

Aruande koostas Peeter Vösu

Telesaade „Via Dolorosa” (Suur Nädal 2018)

Suur Reede, Vaikne Laupäev ja Ülestõusmispüha on lääne ühiskonnas üheks suurimatest kirikupühadest. Lisaks sellele, et tegemist on usupühadega, on need päevad ka riigipühadeks. Sellega tähistatakse inimkonna lunastuse lugu, mis on sügava vaimuliku tähendusega. Nähtavatest ja käegakatsutavatest sümbolitest pärineb nendest pühadest rist, mis on maailmas ka üheks tuntuimaks kaubamärgiks. Erinevad kultuurid on lisanud pühadele mitmeid pärimusi, nagu munade värvimine, pajuoksad, jäneseid jne.

Millised olid aga paigad ja olustik kohas, kus tegelikult leidsid aset Suure Nädala sündmused? Käisime oma telesaate meeskonnaga piirkondades ja paikades, mis olid otseselt nende sündmustega seotud. Jeruusalemmas käisime Ülemises toas, kus Jeesus koos jüngritega tähistas neljapäeva õhtul paasapäeva. Seejärel käisime Getsemani aias, kus Jeesus arreteeriti ja viidi ülekuulamistele. Sellele järgnes Via Dolorosa, Kolgata ja haud, millest ta Ülestõusmispüha hommikul taas ellu tõusis. Suure Nädala sündmuste toimumise paigad ja olustik aitavad adekvaatsemalt mõista Piibli kirjeldust nendest sündmustest, mida tegelikult kogu Eesti rahvas ka riikliku pühana tähistab. Telepilt muudab paberil oleva teabe emotsionaalsemaks ja meeldejäavamaks.

Projekti eesmärgiks oli toota telesaade „Via Dolorosa” (pikkusega 27 minutit) ja anda see ETV eetrisse 2018. aasta Suurel Nädalal, et selle kaudu tutvustada neid sündmusi laiemale üldsusele. Eesmärk sai täidetud. Telesaade oli eetris Suurel Reedel, 30. märtsil 2018 kell 19.00. Vaatajate arv ületas ootused. Saatel oli 74 tuhat vaatajat ja reiting 6,1%. Saate kordusel (laupäeva hommikul) oli reiting 0,8%, 10 tuhat vaatajat lisaks, kokku seega 84 tuhat vaatajat. Sellele lisandub järelvaatamise võimalus ERR veebikeskkonnas ning võimalus saate kordust näidata ka tulevikus.

Reisisaate stiil aitas vaataja tähelepanu ja põnevust hoida algusest lõpuni. Saade oli liikuv, vaheldusrikka pildi ning infokülluse ja üllatustega. Sisult oli tegemist hariva ja informeeriva saatega. Külalastavate paikadega on seotud palju pärimusi, kuid oli ka kohti, kus on otsesed arheoloogilised leiud toonud esile väärtuslikke leiude kirjeldatavast ajast. Saatejuhiks oli Hannes Hermaküla, operaatoriks Ain Lepp ja produtsendiks Peeter Vösu.

7.1.7. Eesti Raadio

Ususaated Eesti Rahvusringhäälingu raadioprogrammides

Aruande koostas Meelis Süld

7.1.7.1. „Kirikuelu” Vikerraadios pühapäeval kell 19.05

„Kirikuelu” saade kajastab kirikutes, koguduste liitudes ning usuorganisatsioonides toimuvaid sündmusi ja tegevusi, käsitledes teemasid üldhuvist ning ajakirjanduse uudisväärtuslikkuse kriteeriumidest lähtuvalt. Samas on teemade valikul võetud arvesse ka seda, et püsikuulajaks on tõenäoliselt kirikust või laiemalt ühiskonnast huvitunud inimesed. Teemade kajastamist mõjutab ka kirikuelu sündmuste jõudmine teistesse Vikerraadio saadetes – kui teema on leidnud kajastamist juba Vikerraadio hommikuprogrammis, „Uudis+” või „Reporteritunni” saates, siis ei pruugi selle kajastamine uuesti „Kirikuelu” saates päevi hiljem olla ilmtingimata vajalik. Samaväärselt sündmustega on olulisel kohal saates ka usuorganisatsioonide igapäevategevus ning kirikupühad.

„Kirikuelu” saate kuulajaid on Kantar Emori 2018. aasta II ja III kvartali raadiouuringu järgi pühapäeviti Vikerraadios umbes 10 000. Seoses uuringu meetodi muutumisega (enne päevik ja nüüd telefoniküsitlus) ei saa tulemusi otseselt võrrelda varasematega. Tulenevalt raadiouuringu spetsiifikast ei saa teada täpset saate kuulajate arvu. Kodulehelt kuulati saadet järele aasta jooksul 9773 korral, sh varasemad kui 2018. aasta saated. Saate pikkus on 25–30 minutit.

2018. aastal „Kirikuelu” saated vastavalt veebi järelkuulamise statistikale

Kordi	Eetri-kuupäev	Saade
456	23.09.2018	Kirikuelu. Katoliku kiriku pedofiliajuhtumid ja värvikad paavstid. Riho Saard
316	08.04.2018	Kirikuelu. Piibli tõlgendamisest. Urmas Nõmmik *(15.10.2017)
314	21.10.2018	Kirikuelu. Kirikulõhe Moskva ja Konstantinoopoli vahel. Alar Laats
313	11.02.2018	Kirikuelu. Nigulistest loobumine ja riigi toetus kirikutele. Urmas Viilma, Jaak Aab
280	18.02.2018	Kirikuelu. Tartu Jaani kirik unistab barokkorelist. Elke Unt
279	08.07.2018	Kirikuelu. Misjonärina Balkanil. Jael Puusaag
270	09.09.2018	Kirikuelu. Paavst Eestis. Noortekohtumine ja missa
253	18.03.2018	Kirikuelu. Eesti kirikulugu. Riho Altnurme
245	30.09.2018	Kirikuelu. Paavsti sõnumid Eestile
243	29.04.2018	Kirikuelu. Kiriku ettepanek põhiseadustada abielu mehe ja naise liiduna. Alar Kilp
239	14.01.2018	Kirikuelu. Eestlasest pühak piiskop Platon. Mattias Palli
239	01.04.2018	Kirikuelu. Kuidas mõista Jeesuse ülestõusmist? Ain Riistan
229	12.08.2018	Kirikuelu. Vastuvõtt Usuteaduse Instituuti. Ove Sander
221	06.05.2018	Kirikuelu. Õppimisvõimalused TÜ usuteaduskonnas. Ain Riistan
218	02.09.2018	Kirikuelu. Mis on bibliodraama?
213	11.11.2018	Kirikuelu. Leinaga toimetulek, Saue saab kiriku
210	26.08.2018	Kirikuelu. Paavst saabub septembris. Marge Paas
197	07.01.2018	Kirikuelu. Vene õigeusu jõulud. Toomas Hirvoja
195	13.05.2018	Kirikuelu. Pere- ja koguduse emaks olemine. Mare Palgi (kordus 2014)
184	16.09.2018	Kirikuelu. EELK perekeskus aitab. Pia Ruotsala
181	09.12.2018	Kirikuelu. Usklikkus Eestis, õigusruum ja kirikute traditsioonid
176	17.06.2018	Kirikuelu. Kirikud ootavad teelisi
172	01.07.2018	Kirikuelu. Metodisti kiriku teoloogiline seminar ootab õppima
171	25.02.2018	Kirikuelu. Eesti luterlaste iseseisvumine. Riho Saard
166	22.04.2018	Kirikuelu. Jumala ja ligimese armastamise käsk põhiseadusesse, uute koguduste rajamine. Erki Tamm, Jakob Remmel
163	04.11.2018	Kirikuelu. Hingedeaja pühadest ja Viljandi Pauluse kiriku renoveerimisest. Allan Praats
156	11.03.2018	Kirikuelu. Eesti katoliku märterpiiskopi E. Profittlichi õndsaks kuulutamine. Kultuurilooline Raadi
152	25.03.2018	Kirikuelu. Ettevõtjad asutasid kiriku toetusfondi. Janek Mäggi
152	14.10.2018	Kirikuelu. Saksa-Eesti sõpruskoguduste suhted. Henning Halver, Annika Laats
151	16.12.2018	Kirikuelu. Ristitud eestlane – kristluse ajalugu Eestis. Riho Saard
144	15.04.2018	Kirikuelu. Vanad kirikuraamatud ja suguvõsa uurimine. Lea Teedema *(12.11.2017)
142	18.11.2018	Kirikuelu. Läti kirikuelu. Martin Samm
140	25.11.2018	Kirikuelu. Kirikute nõukogu ootused erakondadele. Alar Kilp
139	04.02.2018	Kirikuelu. Peapiiskopi valimised Soomes. Urmas Viilma, Raigo Liiman
137	04.03.2018	Kirikuelu. Soome kiriku uus peapiiskop. Meenutame Billy Grahamit
137	27.05.2018	Kirikuelu. Aasta europlane Tiit Salumäe

134	07.10.2018	Kirikuelu. Narva kirikuelu. Urmas Karileet
131	10.06.2018	Kirikuelu. Tartu Maarja kiriku taastamine
125	03.06.2018	Kirikuelu. MPEÕK valis uueks eestseisjaks ülempiiskop Eugeni. Daniel Lepisk
124	28.01.2018	Kirikuelu. Aasta vaimulik Leevi Reinaru
118	28.10.2018	Kirikuelu. Misjonipüha. Leevi Reinaru
109	23.12.2018	Kirikuelu. Londoni eestlaste jõulud
104	02.12.2018	Kirikuelu. Kirikute nõukogu konverentsi „Eesti usk” eel. Andres Pöder
89	05.08.2018	Kirikuelu. Misjonärina Balkanil. Jael Puusaag (08.07 kordus)
85	21.01.2018	Kirikuelu. Pühakodade renoveerimistoetused. Siim Raie
21	30.12.2018	Kirikuelu. Kirikuaasta 2018. Helle Aan, Sirje Semm, Meelis Süld
5	22.07.2018	Kirikuelu. Kirikud ootavad teelisi (17.06 kordus)
4	29.07.2018	Kirikuelu. Eesti kirikulugu. Riho Altnurme (18.03 kordus)

7.1.7.2. Hommikupalvused Vikerraadios ja Klassikaraadios

Vaimulikud mõtisklused on Vikerraadios E–R kell 6.32 ja L, P kell 7.35. Klassikaraadio annab palvusi eestriise E–P kell 7.15. Raadiouuring 2018 näitab, et hommikupalvuse kuulajaid on Vikerraadios argipäeviti umbes 36 000, nädalavahetusel umbes 39 000. Samas ei saa hommikupalvuse auditooriumi kuigi täpselt määratleda, sest küsitlus kajastab 15-minutiliste lõikudena auditooriumi suurust, kuid hommikupalvus moodustab sellest 3–5 minutit, pühapäeval kuni 10 minutit. Samuti mõjutab hommikupalvuse kuulatavust Vikerraadio programmi üldine kuulatavus. Klassikaraadio kuulajaskond on hommikul kell 7.15 ligikaudu 1300. Hommikumõtisklust laaditi aasta jooksul kodulehelt või Vikerraadio mobiilirakendusest alla 47 644 korral (sh varasemad kui 2018).

Esinejad aastal 2018

Nädal	Kuupäevad		Konfessioon	Esineja
1	2018-01-01	2018-01-07	EELK	Anu Väliaho
2	2018-01-08	2018-01-14	EELK	Kaido Soom
3	2018-01-15	2018-01-21	EEKBKL	Hannes Hermaküla
4	2018-01-22	2018-01-28	EMK	Joel Aulis
5	2018-01-29	2018-02-04	EELK	Mart Salumäe
6	2018-02-05	2018-02-11	EELK	Toomas Paul
7	2018-02-12	2018-02-18	EAÕK	Aabraham Tölpt
8	2018-02-19	2018-02-25	EELK	Urmas Viilma
9	2018-02-26	2018-03-04	SPAKEL	Toivo Kaasik
10	2018-03-05	2018-03-11	EKNK	Rait Sool
11	2018-03-12	2018-03-18	RKK	Igor Gavrilchik
12	2018-03-19	2018-03-25	EELK	Jaan Tammsalu
13	2018-03-26	2018-04-01	EEKBKL	Erki Tamm
14	2018-04-02	2018-04-08	EELK	Mihkel Kukk
15	2018-04-09	2018-04-15	MPEÕK	Dionissi Kasparovitš
16	2018-04-16	2018-04-22	EELK	Toomas Paul
17	2018-04-23	2018-04-29	EMK	Artur Pöld
18	2018-04-30	2018-05-06	SPAKEL	Ivo Kask
19	2018-05-07	2018-05-13	EELK	Arho Tuhkru
20	2018-05-14	2018-05-20	EEKBKL	Einike Pilli

21	2018-05-21	2018-05-27	EELK	Ivo Pill
22	2018-05-28	2018-06-03	AAK/EKEK	Jaan Tammsalu
23	2018-06-04	2018-06-10	EELK	Tõnis Kark
24	2018-06-11	2018-06-17	EKNK	Ivo Unt
25	2018-06-18	2018-06-24	EAÕK	Mattias Palli
26	2018-06-25	2018-07-01	EELK	Anna-Liisa Vaher
27	2018-07-02	2018-07-08	EEKBKL	Jael Puusaag
28	2018-07-09	2018-07-15	EELK	Toomas Paul
29	2018-07-16	2018-07-22	RKK	Artur Modzelewski
30	2018-07-23	2018-07-29	EMK	Hans Lahi
31	2018-07-30	2018-08-05	EELK	Mart Salumäe
32	2018-08-06	2018-08-12	SPAKEL	Virve Toom
33	2018-08-13	2018-08-19	MPEÕK	Indrek Sammül
34	2018-08-20	2018-08-26	EELK	Tiit Salumäe
35	2018-08-27	2018-09-02	EEKBKL	Gunnar Kotiesen
36	2018-09-03	2018-09-09	EELK	Illimar Toomet
37	2018-09-10	2018-09-16	RKK	Philippe Jourdan
38	2018-09-17	2018-09-23	EELK	Toomas Paul
39	2018-09-24	2018-09-30	EEKBKL	Toivo Pilli
40	2018-10-01	2018-10-07	EKNK	Ago Lilleorg
41	2018-10-08	2018-10-14	EAÕK	Sakarias Leppik
42	2018-10-15	2018-10-21	EELK	Annika Laats
43	2018-10-22	2018-10-28	EEKBKL	Kaarel B. Väljamäe
44	2018-10-29	2018-11-04	EELK	Marko Tiitus
45	2018-11-05	2018-11-11	EMK	Jana Laaneser
46	2018-11-12	2018-11-18	MPEÕK	Daniel Lepisk
47	2018-11-19	2018-11-25	EELK	Ove Sander
48	2018-11-26	2018-12-02	SPAKEL	Mervi Kalmus
49	2018-12-03	2018-12-09	EELK	Toomas Paul
50	2018-12-10	2018-12-16	EKNK	Alur Õunpuu
51	2018-12-17	2018-12-23	EELK	Urmas Viilma
52	2018-12-24	2018-12-30	EEKBKL	Erki Tamm

7.1.7.3. Jumalateenistuste ülekanded

Tähtpäev	Kuupäev	Konfessioon	Koht
Suur Reede	2018-03-30	EELK	Viimsi
1. ülestõusmispüha	2018-04-01	SPAKEL	Tallinna kogudus
Jõululaupäev	2018-12-24	EELK	Haapsalu
1. jõulupüha	2018-12-25	EELK/EAÕK	EELK Usuteaduse Instituut

7.1.7.4. Järelkuulatumate raadiomõtiskluste top 50

	Kordi	Eetrikupäev	Saade
1.	1535	27.11.2018	Palvus. T Mervi Kalmus
2.	339	16.04.2018	Palvus. E Toomas Paul
3.	297	09.12.2018	Palvus. P Toomas Paul
4.	257	18.08.2018	Palvus. L Indrek Sammul
5.	257	17.09.2018	Palvus. E Toomas Paul
6.	253	29.08.2018	Palvus. K Gunnar Kotiesen
7.	249	18.04.2018	Palvus. K Toomas Paul
8.	242	28.10.2018	Palvus. P Kaarel B. Väljamäe
9.	241	19.09.2018	Palvus. K Toomas Paul
10.	235	15.08.2018	Palvus. K Indrek Sammul
11.	229	20.04.2018	Palvus. R Toomas Paul
12.	225	26.09.2018	Palvus. K Toivo Pilli
13.	221	27.05.2018	Palvus. P Ivo Pill
14.	217	03.11.2018	Palvus. L Marko Tiitus
15.	212	06.08.2018	Palvus. E Virve Toom
16.	212	18.09.2018	Palvus. T Toomas Paul
17.	209	14.08.2018	Palvus. T Indrek Sammul
18.	207	10.10.2018	Palvus. K Sakarias Jaan Leppik
19.	206	07.12.2018	Palvus. R Toomas Paul
20.	201	09.07.2018	Palvus. E Toomas Paul
21.	201	08.08.2018	Palvus. K Virve Toom
22.	201	16.08.2018	Palvus. N Indrek Sammul
23.	200	19.04.2018	Palvus. N Toomas Paul
24.	200	10.07.2018	Palvus. T Toomas Paul
25.	200	30.10.2018	Palvus. T Marko Tiitus
26.	199	17.08.2018	Palvus. R Indrek Sammul
27.	198	24.06.2018	Palvus. P Mattias Palli
28.	196	20.09.2018	Palvus. N Toomas Paul
29.	195	09.08.2018	Palvus. N Virve Toom
30.	195	11.09.2018	Palvus. T Philippe Jourdan
31.	194	09.09.2018	Palvus. P Illimar Toomet
32.	193	17.10.2018	Palvus. K Annika Laats
33.	191	03.10.2018	Palvus. K Ago Lilleorg
34.	190	31.08.2018	Palvus. R Gunnar Kotiesen
35.	189	04.07.2018	Palvus. K Jael Puusaag
36.	189	19.08.2018	Palvus. P Indrek Sammul
37.	189	20.10.2018	Palvus. L Annika Laats
38.	189	08.12.2018	Palvus. L Toomas Paul
39.	187	11.07.2018	Palvus. K Toomas Paul
40.	187	15.07.2018	Palvus. P Toomas Paul

41.	187	13.08.2018	Palvus. E Indrek Sammul
42.	186	10.08.2018	Palvus. R Virve Toom
43.	186	12.09.2018	Palvus. K Philippe Jourdan
44.	185	29.06.2018	Palvus. R Anna-Liisa Vaher
45.	185	14.07.2018	Palvus. L Toomas Paul
46.	184	11.08.2018	Palvus. L Virve Toom
47.	183	06.02.2018	Palvus. T Toomas Paul
48.	182	16.09.2018	Palvus. P Philippe Jourdan
49.	182	26.11.2018	Palvus. E Mervi Kalmus
50.	181	05.10.2018	Palvus. R Ago Lilleorg

7.1.7.5. Õppepäev raadios

28. novembril 2018 toimus raadio hommikumõtiskluste autorite koolitus. Kutsusime praegusi ja tulevasi autoreid seminarile, et mõelda üheskoos, keda kõnetada, kuidas oma sõnumit vormida ja saada praktilisi nõuandeid esinemiseks raadios. Kohal käis 16 inimest, koos korraldajatega 22 inimest. Õppepäeva esimene pool oli teoreetiline ja teine praktiline. Raadioprogrammide poolt rääkisid oma ootustest vaimulike mõtiskluste osas Vikerraadio peatoimetaja Ingrid Peek ja Klassikaraadio tegevtoimetaja Marge-Ly Rookäär. Raadio auditooriumist ja uuenenud auditooriumiuuringu meetodist andis ülevaate ERRi analüütik Kadri Tartlan. TÜ meedia-õppejõud Kadri Ugur selgitas semiosfääri – tähendusvälja – mõistet ja kuidas eri tähendusruumid üksteist kõnetada või vastastikku mõjutada suudavad. Esinemiskoolitaja Härmo Saarmi osa pärast lõunat oli praktiline: klassikalised kõnetehnika harjutused ja ettelugemine. Lõuna järel oli lühike ekskursioon fonoteeki, Raadio 2 ja Vikerraudiosse.

Õppepäeval osalesid Ivo Kask, Virve Toom, Annika Laats, Annely Neame, Eve Kruus, Toivo Kaasik, Mikk Leedjärv, Ulvar Kullerkupp, Jaan Tammsalu, Justinus Kiviloo, Miina Piir, Arho Tuhkru, Allan Praats, Ahti Bachblum, Daniel Lepisk, Tiit Salumäe.

7.1.8. Pereraadio

Aruande koostas Paavo Paul Pihlak, Tartu Pereraadio Ühingu tegevdirektor ja juhatuse liige

Aruandeaastal jätkas Tartu Pereraadio Ühing kristlik-haridusliku formaadiga raadioprogrammide, eestikeelse Pereraadio ning venekeelsete RadioEli ja Semeinoje Radio tootmist ning edastamist. Programmide sisu valmib peamiselt vabatahtliku tööna Eestis, Venemaal, Valgevenes, Ukrainas ja mujal. Pereraadio, RadioEli ja Semeinoje Radio teevad koostööd Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikutega, toimides samas ka omamoodi ühendava kommunikatsioonisillana erinevate kristlike denominatsioonide vahel.

Pereraadio toimimiseks on väga oluline autorite paljususe, mis omakorda eeldab „madaltihedat” väikeste tööpunktide ühistegevuses võrgustikku. Suur on ka kodude baasil tehtava kaugtöö osa.

Majanduslikult toetus Tartu Pereraadio Ühing jätkuvalt kolmele enam-vähem võrdsele „sambale”, milleks on USA-s tegutsev misjoniorganisatsioon European Christian Radio Project, kuulajate annetused ning telekommunikatsiooni- ja ringhäälinguteenuste müük. Neist olulisim on kindlasti annete oot.

EKNi poolt tellitud religioonisotsioloogilise uuringu „Elust, usust ja usuelust 2015” andmetel teab Pereraadiot kui meediakanalit ca 30%, vahel kuulab 10% ja iga päev ca 1% Eesti elanikkonnast. Venekeelsete programmide kuulatavuse kohta on raske leida iseloomustavaid numbreid, kuid kirju ja telefonikõnesid otsesaadetes tuleb väga suurelt territooriumilt. Kuulajaskonna kasvava osa moodustavad nn „uusimmigrandid”, kellele just raadio (interneti vahendusel) jääb oluliseks ühenduslüliks kodumaaga.

Tegevused tööpunktides

1. Tartu stuudios toimub suure osa saadete montaaž ning ka eestikeelse programmi väljastamine. Tartu osakonna juhatajaks on Ilmar Sirkel, kelle enamuse tööajast täidab operaatoritöö ning väljastusprotsessi kontrol-

limine. Sekretär-operaator Kristiina Hennoki õlul on igapäevaselt telefonisuhtlus, ta hoolitseb õnnesoovide, teadete ja operatiivse info liikumise eest. Hommikuprogrammidega olid 2018. aastal Tartu stuudiost otse-eetris Auli Marta Humal, Laura Jõgar ja Kaja Tarto ning nädalavahetuste teadustusi loeb Meeli Pärtelpoeg. Vabatahtlike kaasautoritena veavad Alar Kilp ja Andres Jõgar saatesarja „Mina ja maailm” ning Karita ja Meelis Kibuspuu paarisuhte temaatikat käsitlevat sarja „Üheskoos”. Tanel Meieli sarjas „Sõdalase tund” jagavad oma töökogemusi erinevad kaplanid. Vjatšeslav Uspenski toimetab iganädalaselt venekeelset õigeusu traditsiooni kandvat saadet „Russkaja Hristjanskaja Programma”; Malle Pärn jätkab saadetega „Ighaljas inimene”. Koostööprojektide raames valmib KIK-i toel pooltund „Käies looduse radu” (toimetab Hillar Peets) ning koostöös Avatud Piibli Ühinguga igapäevane „Piiblivõti”.

Igapühapäevase jumalateenistuse otseülekande eest kannab hoolt EELK Tartu Pauluse kogudus ning salvestustena jõuavad regulaarselt kuulajateni teenistused EEKBL Tartu Salemi ja Kolgata kogudusest ning kord kuus EMK Tartu Püha Luuka kogudusest.

2. Tallinna stuudio kollektiivi kuuluvad tegevdirektor Paavo Paul Pihlak, kelle hallata on üle Eesti asuvad tööpunktid ja saatejaamad, ning operaatorid Kaili Tšernov ja Kärt Tamm (viibib emapuhkusel). Peatoimetaja Mare Pihlak on kogu raadioprogrammi administreerija ning mitmete erinevate sarjade tehniline tugi ja saatejuht („Suu soojaks”, „Pereringis”, „Naistejutud” jt). Hommikuprogrammiga on Tallinna stuudiost otse-eetris Helen Haas ja Egle Hollmann. Aastaid vabatahtlikuna raadiotöös kaasa löönud Margit Prantsus on sügisest täisajaga töötegija, ta loeb järjejutte ja toimetab mitmeid erinevaid sarju („Raamatutund”, „Muusika ja ülistus”, „Läbi Iisraeli”, „Iisraeli uudised”, „Teelised”, „Külalisestuudio”, „Üks laul”).

Vabatahtlike autoritena tegutsevad Piret Riim („Meie misjon”, „Ortodoksia” ja „Piibel maailmas”), Ingrid Sembach-Höbemägi („Tõde otsides”), Urmas Viilma ja Indrek Treufeldt („Kõnetused”), Indrek Petersoo („Laudate Dominum”), Patrik Göransson ja Heiki Haljasorg („Õhtumaa loss”), Arne Hiob ja Andres Uiho („Suu soojaks”), Heli Metsala („Läbi Iisraeli”), Marge ja Allan Randlepp („Üheskoos”), Allan Praats („Keset küla”), Einar Laigna („Olemine ja olemasolemine”), Tamara Tammekänd („Sinepiivake” ja „Elust enesest”), Olius ja Mariana Thaling („Tunneta ja märka”), Veikko Vösu ja Vilver Oras („Mina ja maailm”), Allan Kroll („Raamatute raamat”), Johannes Vergi („Pusle”), Anre Matetski („Olla vaba”), Hubert Jakobs („Plaadiiriul”).

Tosin ja enam hooaega on saadetega eetris Indrek Luide („Missioonikandja”), Eha Lobjakas („Käsikäes”), Hannes Hermaküla ja Andrus Lukas („Sõnum muusikas”), Ülo Niinemägi („Iisrael ja meie”, „Tunnistus ja sõna” ja muusikasaade „Linnulennul”).

Hooajal sündis mitu uut raadioprojekti:

Põnev väljakutse on muusikasaade „Minu muusika”, kus kõnelejad on alati muusikud, ent puudub kindel saatejuht. Iga eelnev saatekülaline on kuu aja pärast ise saatejuhiks ning uue stuudiokülalise kaasajaks. Iganädalases lühisaates „Pilk ajalukku” teevad lühiekskursi möödunusse erinevad ajaloolased (Toomas Abiline, Trivimi Velliste, Priit Rohtmets, Andres Saumets, Toivo Pilli jt).

Terve hooaja luges kirikukalendri järgi Arved Pauli jutlusi õpetaja Miina Piir.

Muusikasaadete reale lisandus Aleksandra Kremenetski saade „Laulan suust ja südamest”, Tõnu Laikre saade „Ilu ja valu muusikas” ning Liliana ja Neemo Raasiku „Uued rütmid”.

Ellu on kutsutud kristlikke kunstnike tutvustav sari „Looja ja looming” (autorid Eliisabet Tomasberg, Koidu ja Külli Hansen) ning luulesõpradele mõeldud „Luulehetk”.

Jätkusid ka SAPTK-i eestvedajate Varro Vooglaide ja Markus Järvi ühiskonnakriitiline arutlev saade „Objektiiv” ning Saksamaal teeniva katoliku preestri Rein Öunapuu autorisarjad „Elektrikarjane” ja „Lootusõpetuse lugu”.

Koostöös noortemeedia organisatsiooniga Plussmeedia sünnib 2 korda kuus noortesaade „PlussPunkt” (autorid Maarja-Liis Mölder, Kristo Toots, Kätriin-Eliis Suurküla ja Mattias Haamer). Koostöös Raadio7-ga on eetris sarjad „Mõttekoda” ja „Toimetulemine” ning EEA-ga „Missioonikandja” ja „Misjoniminutid” (Maiu Medri, Kaire Lotamõis, Helina Voogne; Hermas Lilleorg).

Osa kaastööd laekub Oleviste koguduse stuudiost: kaasa löövad pastorid Ülo Niinemägi, Rein Uuemõis ja Siim Teekel (laupäevaõhtune otsesaade „Valulävi”). Heldur Kajaste toimetab iganädalast „Oleviste tundi”. Pühapäevahommikused jumalateenistused lähevad otseülekanadena eetrisse Oleviste stuudiost. Regulaarselt edastatakse Tallinna saatja piirkonnas ka EELK Nõmme Rahu ja EMK Tallinna koguduse jumalateenistusi.

3. Kuressaare stuudiot haldab MTÜ Kuressaare Pereraadio ja koostab iseseisvat saartel ja Lääne-Eestis levitavat programmi Kuressaare Pereraadio. Oluliseks väljundiks on internetiteleviioonikanal „Pildiraadio”, mille vahendusel jõuavad arvutikasutajateni lisaks helile ka pildis mitmed kristlikud ettevõtmised. Stuudiot juhatab Valter Rooso, programmi paneb kokku Ülle Rooso. Jõudumööda aitab Pildiraadio töös kaasa Dave Rooso. Ühe kauaaegseima vabatahtliku autorina on raadiotöö algusaastatest kaastööd teinud EELK Kuressaare Laurentiuse koguduse õpetaja Anti Toplaan.

4. Kärklas on Pereraadio koostööpartneriks MTÜ Meediamisjon ja põhitöötajaks Timo Lige („Ususaladus”, „Playlist” jt). „Ilmaelu” saates kõnelevad Timo Lige kõrval regulaarselt ka Tarmo Kähr ja Enn Veevo.

5. Rakvere stuudio asub EELK Rakvere Kolmainu koguduse noortemajas ja siin on hommikuprogrammidega otse-eeetris Laura Herm, Katrin Uuspõld ja Tauno Toompuu. Raadiotöös löi kaasa ka Meelis Lauri Erikson („Vaikuse vägi”).

6. Haapsalu tööpunkt toetab selle regiooni vabatahtlikku kaastööd, siin salvestatakse nii hommikupalvusi kui vajadusel ka erinevaid saateid. Inseneri- ja operaatoritööd teeb Urmas Rahuvarm ning saadetes osaleb enamik Haapsalu kogudusi teenivaid vaimulikke.

7. Narva stuudios valmistatakse ja väljastatakse programme RadioEli ja Semeinoje Radio. Osakonna juhataja ja peatoimetaja on Aleksei Müller. Toimetajatena töötavad Julia Abduvahidova ja Vera Maslakova ning sekretärikohuseid täidab Jelena Vessalauskas. Hommikustuudios „Budilnik” äratavad kuulajaid Volodimir Ostyak ja Vadim Zelenin, Maryana Polozova ja Juri Kalinin. Staažikamad vabatahtlikud autorid on Narvas Pavel Vezi- kov ja Maria Gontšarova. Lisaks põhistuudiole on Radio Eli tööpunktid Tallinnas ja Kohtla-Järvel, ühissaateid tehakse ka Voronežis ning Peterburis. Koostööpartneriteks on TransWorldRadio, Radio Golos Nadezhdõ ja HCJB vene osakond. Uuendusena võib nimetada otsesaadete pildiülekandeid, kus kuulajad võivad saadetes osalejaid lisaks kuulmisele ka internetis reaalselt näha. Samuti on teleülekannete videosalvestised järelvaadatavad.

8. Jõhvi korrespondentipunktis tegutsevad aktiivselt vabatahtlike kaastöölistena pastorid Oleg Pronin ja Artur Põld. Hommikuprogramme toimetab ja operaatorina tegutseb Viktoria Gutnik ning Jõhvi korrespondentipunkti tööd juhib endine programmidirektor Arina Danylova.

Pereraadio ja RadioEli kodulehed asuvad aadressidel www.pereraadio.ee ja www.radioeli.ru. Mobiilirakenduse valmimine on võtnud algselt arvestatust palju rohkem aega, kuid lootus nutiseadmesse laaditava äpi osas pole kustunud.

Omaette tööloiguks on info jagamine sotsiaalmeedias. Facebooki keskkonnas on omanimeline leht nii Pereraadiol kui RadioEli'l. Pereraadio FB-lehel on aruande kirjutamise ajal 2316 laiki ning liitunute arv on jätkuvalt kasvutrendis. Kuna iga päev lisandub uusi postitusi, siis on see ka parim viis operatiivse info jagamiseks.

7.1.9. Raadio 7

Aruande koostas Raadio 7 tegevjuht Helle Aan

Tähistasime raadiotöö 25. aastapäeva. Sel puhul korraldasime kristliku meedia konverentsi, et kaardistada kristliku meedia olukord ja tulevikupotentsiaal muutuvale meediamaastikule. Konverentsi fookus oli meie Eesti kristliku meedia taaslustamise 30. aastapäeval. Sellega tähistasime ka EV 100. aastapäeva.

Raadiotöös tegime mitmeid muudatusi:

- vaatasime üle sihtgrupi vajadused ja ühildasime raadioprogrammi vastavuse nendele vajadustele;
- otsustasime enim arendada internetimeediat;
- saime Rahvusvahelise Kristlike Raadiotöötajate Liidu (United Christian Broadcasters) täisliikmeks.

Oleme aastaid arendanud ka trükiteenust ja andnud välja kvartaalset ajakirja „Sõna tänaseks päevaks”.

Kuna meie tegevus hõlmab trüki- ja internetimeedia- ning raadioteenuseid, siis tegime muudatuse oma nimes, viidates seeläbi meie erinevatele tegevusplatvormidele. Alates 1. septembrist on meie MTÜ juriidiline nimi Raadio 7 UCB Meedia. Lühend UCB viitabki meie täisliikmelisusele eelpoolnimetatud rahvusvahelises organisatsioonis. Samas on igapäevakasutuses endiselt meie programmi nimi Raadio7, mida kõik teavad ja kasutavad. Samad on ka kõik rekvisiidid, sh arveldusarve.

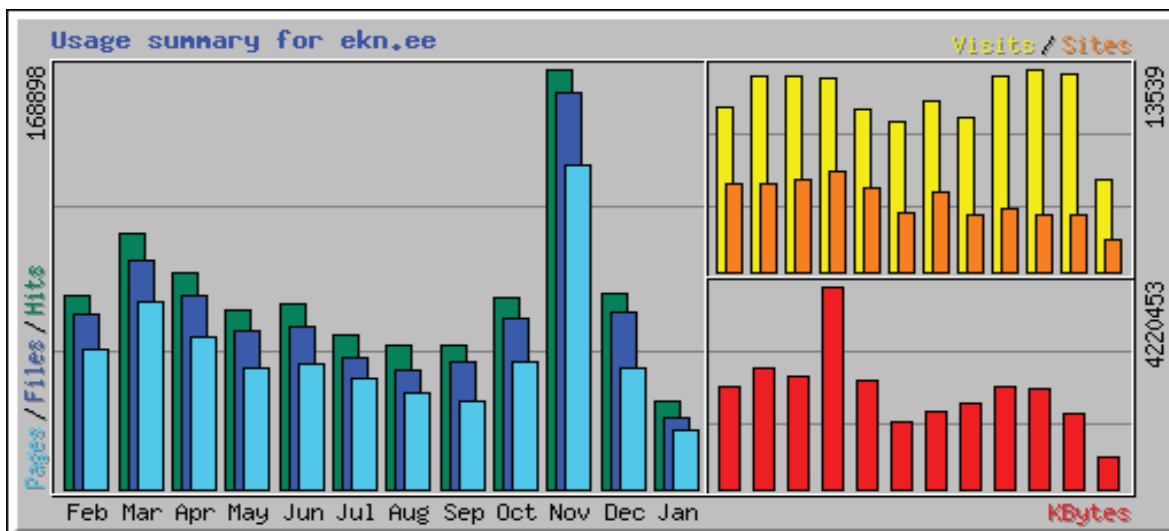
Meie raadioprogramm on oikumeeniline, see sünnib koostöös paljude organisatsioonidega. Sel aastal on tähelepanuväärne saavutus olnud lastele mõeldud raadioturniiri-piibliviktoriini „Suur Piibliseiklus” korraldamine. Osavõtjais olid pühapäevakoolide laste ja kristlike koolide õpilaste võistkonnad üle Eesti (vanuse piirmäär 10 aastat). Huvi oli suur ja võistlejate teadmiste tase üle keskmise.

Tähelepanuväärne koostöö oli RKK-ga seoses paavst Franciscuse visiidi ettevalmistuste regulaarse kajastamisega. Arvamusfestivalil Eesti Kirikute Nõukogu arutelualal „Eesti usk” toimunud arutelude edastamine eetris oli meie jaoks esmakordne ja kulges edukalt. Kuna EKNi teema-aasta „Eesti usk” veel jätkub, siis eeldame stabiilset ja jätkuvat koostööd ka selle projektiga.

Töötajaid on viis ja vabatahtlike arv on kasvanud umbes 40-ni.

7.1.10. Eesti Kirikute Nõukogu kodulehe statistika

Summary by Month							
Month	Daily Avg				Monthly		
	Hits	Files	Pages	Visits	Sites	KBytes	Visits
January 2019	1 981	1 607	1 309	345	2 076	686 519	6 214
December 2018	2 523	2 287	1 576	425	3 868	1 556 836	13 205
nov.18	5 629	5 304	4 343	451	3 765	2 086 720	13 539
October 2018	2 491	2 226	1 641	423	4 164	2 127 551	13 120
sept.18	1 924	1 703	1 177	340	3 775	1 769 716	10 225
aug.18	1 865	1 531	1 236	366	5 347	1 636 123	11 369
July 2018	1 988	1 701	1 435	321	3 925	1 382 747	9 979
June 2018	2 473	2 166	1 678	363	5 544	2 266 482	10 913
May 2018	2 315	2 058	1 564	415	6 679	4 220 453	12 886
apr.18	2 896	2 579	2 051	433	6 160	2 343 890	12 990
March 2018	3 327	2 974	2 432	419	5 832	2 535 644	13 002
February 2018	2 779	2 513	1 992	390	5 912	2 134 202	10 922
Totals						24 746 883	138 364

7.1.11. Eesti Kirikute Nõukogu meedia ümarlaud

Aruande koostas Tiit Salumäe

Aruandeaastal kogunes EKNi meedia ümarlaud kolmel korral:

VIII ümarlaud – 10. mail Tallinnas, Taevas TV7 ruumes Ristiku 10

IX ümarlaud – 14. augustil Tallinnas, Raadio 7 ruumes Välja 18

X ümarlaud – 21. novembril Tartus, ajalehe Eesti Kirik toimetuse ruumes ja ERR Tartu stuudios

Osavõtt ümarlauast oli väga hea. Kaasatud olid lisaks EKNi sekretariaadi töötajatele ja liikmeskirikute esindajatele erinevate meediakanalite esindajad. Esmalt tutvuti ümarlauda võõrustava meediakanali ruumide ja tegevusega ning järgnevalt arutati meediatöö aktuaalsetel teemadel. Nii olid päevakorras näiteks järgmised küsimused: arutelu EKNi meediatöö korralduse üle, ülevaade 10.–11. augustil Paides toimunud Arvamusfestivalist ja selle meediakajastustest, arutelu EKNi teema-aasta „Eesti usk” konverentsi meediategevuste teemal, ülevaade paavst Franciscuse visiidi meediategevustest ja erinevate meediaväljaannete kaasamisest visiidi kajastamisel, ettekanne kristliku trükimeedia olevikust ja tulevikuperspektiividest ajalehe Eesti Kirik näitel, tutvumine ERRi Tartu stuudioga ning saatesarja „Tähendamisi” tegijate ja tulevikuplaanidega, ettepanekute tegemine EKNi arengukava eelnõu meedia-osa sõnastamiseks (ettepanekud leidsid EKNi arengukavakomisjoni ja töökoosoleku poolt arvestamist).

7.1.12. Sotsiaalmeedia

Aruande koostas Doris Raudsepp

Eesti Kirikute Nõukogu Facebooki lehekülj loodi 18. mail 2018.

Lehekülge modereerivad täitevsekretär Ruudi Leinus, meediatöö projektijuht Erik Salumäe ja sekretär Doris Raudsepp, kuid lehele saavad teha postitusi ka liikmeskirikute esindajad.

31. detsembri 2018 seisuga oli leheküljel 205 jälgijat, kes saavad jooksvalt infot EKNi tegevustest. Leheküljel on jagatud Eesti Kirikute Nõukogu ning liikmeskirikute poolt korraldatud ürituste pilte ja infot. Tegemist on võimendava ühise platvormiga, mis vahendab liikmeskirikute tegevusi ja ühiseid ettevõtmisi. Facebooki on kasutatud ka Eesti Kirikute Nõukogu teema-aasta „Eesti usk” tutvustamiseks ja teema-aasta raames korraldatavate ürituste kohta informatsiooni levitamiseks.

Facebooki leheküljed on olemas ka mõnedel Eesti Kirikute Nõukogu töövaldkondadel, nagu näiteks Haridustöö, Noortetöö ja Eluväärtuste töörühmal.

7.1.13. Teeliste kirikud

Aruande koostas Marko Kaldur

Eesti Kirikute Nõukogu projekti „Teeliste kirikud 2018” eesmärgiks oli tutvustada laiemale huviliste ringile pühakodasid üle Eesti.

Kogudustele ja kirikutele pakuti „Teeliste Kirikud 2018” vahendusel võimalust ajavahemikul 01.05.-30.09 hoida oma pühakoja ukseid ajaliselt kauem avatud, samuti leida tutvustavate tegevuste kaudu uusi huvilisi ja küllastajaid.

Projekti ettevalmistavad tegevused algasid 2018. aasta jaanuaris, pühakodade avatud hoidmise ajavahemik oli 01.05-30.09. Kokkuvõtvad tegevused koos aruandluse ja uue tegevusaasta planeerimisega toimusid oktoobrist kuni aasta lõpuni.

Projekti oli kaasatud 448 pühakoda üle Eesti, lisaks Peterburi Jaani kirik. Kõik osalevad pühakodad toodi välja mitmekeelses trükises „Teeliste Kirikud 2018”, mida trükiti 15000 eksemplari. Teatmiku maht oli ca 80 lehekülge, lisaks teatmikuga kaasa tulev Eesti kaart. Näidiseksplar teatmikust lisatud käesolevale aruandele.

Trükisest valdava osa moodustasid pühakodade kirjeldused eesti ja inglise keeles (lühike tutvustus, kontaktandmed, foto, avamisajad jms). Lisaks kajastati trükises Eesti palverännuteid. Samuti toodi eraldi välja majutust pakkuvad kogudused/pühakodad, nagu ka projekti toetajad.

Paralleelselt paberväljaandega avaldati kogu informatsioon ka Teeliste Kirikud koduleheküljel www.teelistekirikud.ekn.ee. Kodulehel avaldati info lisaks eesti ja inglise keelele veel viies keeles. Pabertrükiseid levitati projektis osalevates pühakodades/kogudustes, turismiinfokeskustes, raamatukogudes jm.

Projekti „Teeliste Kirikud 2018” eelarve oli 13210,80 eurot. Sellest 10610,80 oli Eesti Kirikute Nõukogu omafinantseering, 2600 eurot laekus erinevatelt toetajatelt ja sponsoritelt.

Kuludest suurim väljaminek oli teatmiku trükkimine 6424,80 eurot, teatmiku ette valmistamine kokku 1986 eurot, projekti halduskulud olid 4800 eurot.

Nii Kirikute Nõukogu omafinantseering kui ka mitmed toetajad aitasid aruandeaastal projekti edukalt ellu viia.

On hea meel tõdeda, et Teeliste projekt on saanud positiivse vastuvõtu osaliseks ning on mitmes Eestimaa paigas ka kirikut ja kohalikku omavalitsust ühendavaks sillaks.

Samuti on trükisest ja kodulehest kujunenud arvestatav infoallikas kõigile, kel huvi Eesti pühakodade ja nende külastamise vastu. Aastatepikkuse järjepideva töö tulemusena on trükis „Teeliste Kirikud” muutunud paljudele oluliseks infokandjaks, mille uut väljaannet pikisilmi oodatakse.

Projekti „Teeliste Kirikud 2019” ette valmistamisel ning läbi viimisel arvestatakse möödunud aasta(te) kogemusi ja tagasisidet, et muuta pakutav info veelgi mitmekesisemaks, atraktiivsemaks ning suuremat huvi ringi haaravamaks.

Oluline on, et arvestades (foto)materjalide aegumist ning trükise kasutajate kasvanud huvisid ja soove, et edasised trükised oleks materjalidelt värskemad ning kasutajatele inforikkamad.

7.2 Haridus

Aruande koostaja Heiki Haljasorg

Konsultant: *msgr* Philippe Jourdan

Töövaldkonna ümarlaua/komisjoni koosseis

Eesti Kirikute Nõukogu

Eesti Kirikute Nõukogu

Eesti Kirikute Nõukogu

MPEÖK

EELK

EELK, UI

EMK Teoloogiline Seminar

Eesti Piibliselts

Tartu Ülikool

EEKBKL ja Eesti Kirikute Noortenõukogu

EKEL

Siseministeeriumi usuasjade osakond

Siseministeeriumi usuasjade osakond

Riigikogu

EKNK

Eesti Kirikute Nõukogu, Eluväärtuste projekt

EAÖK

Projektijuht Heiki Haljasorg

Haridustöö konsultant piiskop Philippe Jourdan

Täitevsekretär Ruudi Leinus

Liivika Simmul

Marko Tiitus (asendaja Jaak Aus)

Kerstin Kask

Meeli Tankler

Jaan Bärenson

Olga Schihalejev

Rando Kangro

Tarvo Siilaberg

Ilmo Au

Ringo Ringvee

Toomas Jürgenstein

Kristi Lee (asendus Mariin Sirk)

Karmen Maikalu

Tihhon Tammes

EKNi peaesmärk 2018. aastal: Eesti usk

Haridusvaldkonna eesmärk/ülesanne 2018. aastal: Eesti usk ja haridus

EKNi peaesmärk 2019. aastal: Eesti usk

Haridusvaldkonna eesmärk/ülesanne 2019. aastal: Eesti usk ja haridus

Koosolekute toimumise aeg ja koht, protokoll number ja lühike ülevaade käsitletud teemadest ning otsustest

Eesti Kirikute Nõukogu hariduse kevadine ümarlaud

Aeg: 13.03.2018

Protokoll 13.03.2018 nr 3/29

Koht: Jaani kirik, Viljandi

Päevakord:

Eelarve 2018

EKNi arengukava ettepanekud hariduse valdkonnas

Jooksvad küsimused

Otsused:

Hariduse ümarlaua koosolekud pidada 2019. aastal järgnevalt: 12. märtsil kell 16.00–18.00 Tartu Luterlikus Peetri Koolis Pepleri 6, Tartu; 17. septembril kell 15.00–17.00 Tehnika 115, Tallinn.

Projektijuht Heiki Haljasorul palutakse esitada ümarlaua liikmetele ettepanekud arengukava kohta ja seejärel esitada ümarlaua liikmetel omapoolsed ettepanekud arengukava täiendamiseks.

Eesti Kirikute Nõukogu hariduse sügisene ümarlaud

Aeg: 03.10.2018

Protokoll 03.10.2017 nr 2/28

Koht: EKN, Tallinn, Tehnika 115

Päevakord:

EKNi arengukava

2019. aasta eelarve

Kokkuvõte sellest aastast ja tulevastest sündmustest

Jooksvad küsimused

Otsused:

Sõnastada täpsemalt Eesti Kirikute Nõukogu Haridustöö missioon ja visioon lähtuvalt Meeli Tankleri ja Ringo Ringvee kirjalikust ettepanekust, mis esitatakse nädala jooksul pärast ümarlaua toimumist.

Muuta EKNi hariduse tegevuskava: digikonverents lükata aastasse 2020, professionaalsed Piibliõppe materjalid lükata aastasse 2020, vaimse tervise koolitus lükata aastasse 2020, loovad tegevused lisada aastasse 2020. Mitte kulutada raha PR-firmale. Paluda teoloogilistel kõrgkoolidel teha oma ettepanek arengukavasse jaanuari lõpuks 2019.

Kinnitada 2019. aasta hariduse valdkonna eelarve ettepanek.

Võtta teadmiseks info 2018. aasta tegevuste ja kulutuste kohta.

Sündmuste ja tegevuste kronoloogia

24.11.2018 – International Association for Christian Education aastakoosolek Tallinnas

22.10.2018 – EKNi hariduskonverents: Biblia pauperum ehk Piibilood kunstiajaloo Pühavaimu kiriku ja Raekoja näitel

17.09.2018 – Pille Valgu väärtuskasvatustilise artiklite kogumik

18.09.2018 – Toimus EKNi haridustöö ümarlaud

11.09.2018 – Eesti Kirikute Nõukogu haridustöö koduleht uuenes

11.09.2018 – Konverents haridusministeeriumis Eesti esimesest haridusministrist ja teoloog Peeter Põllust

06.05.2018 – Konverents „Loodan, järelkult olen. Lootuse pedagoogika”

13.03.2018 – Toimus EKNi haridustöö ümarlaud

Töövaldkonna sisuline aruanne

24.11.2018

International Association for Christian Education aastakoosolek Tallinnas

23.11–24.11.2018 toimus International Association for Christian Education aastakoosolek Tallinnas. Aastakoosoleku teemaks oli „Contributions of Christian Schools to Solidarity in Society”. Osales 30 väliskülast, kes olid valdavalt Euroopa kristlike koolide piirkondlike või riiklike ühenduste esindajad. Eestit esindasid Eesti Kristlike Erakoolide Liidu juhatuse liikmed (Toomkool, Kaarli ja Peetri) ja Püha Johannese Kooli esindajad. Kohalikest koolidest külastati Kaarli Kooli ja Püha Johannese Kooli. Eesti haridussüsteemi ja meie kristlikke kooli tutvustas Triin Käpa ettekanne.

22.10.2018

EKNi hariduskonverents: Biblia pauperum ehk Piibilood kunstiajaloo Pühavaimu kiriku ja Raekoja näitel 22. oktoobril toimus Tallinna Pühavaimu kirikus ja Tallinna Raekojas Eesti Kirikute Nõukogu hariduskonverents „Biblia pauperum ehk Piibilood kunstiajaloo Pühavaimu kiriku ja Raekoja näitel”, mis kuulus nii Kirikute Nõukogu teema-aasta „Eesti usk” kui Euroopa kultuuripärandiaasta ametlikku programmi. Konverentsil osales 170 inimest. Tervitustega esinesid Philippe Jourdan, Andres Pöder ja Ivo Käsk. Avaettekande pidas Gustav Piir teemal „Mis on Biblia pauperum Pühavaimu kiriku näitel?” Seejärel kõlas imeilus ja taevalik Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525–1594) muusikaline teos Missa Papae Marcelli, mida esitas Voces Musicales ja dirigeeris Toomas Siitan. Seejärel toimus Heiki Haljasoru juhtimisel vestlusring, milles osalesid Urve Läänemets ja Jaan Bärenson. Teemaks oli „Avastame Piibilugusid Pühavaimu kiriku ja Raekoja näitel”. Ettekannetega esinesid Vallo Ehasalu („Vana Testamendi tähtsus Euroopa kultuuriloos”), Randar Tasmuth („Uue Testamendi tähtsus Euroopa kultuuriloos”), Robert Tšerenkov („Piibli ja palve tähtsus inimeste igapäevaelus”), Karmen Maikalu („Millistest Vana Testamendi ja Uue Testamendi kangelistest võime eeskujude võtta psühholoogi vaatenurgast?”) ja Veljo Kaptein („Kas kaunis kunst ja kaunis muusika viivad meid Jumalale lähemale?”) Ürituse lõpus oli kaetud suupistelaud Tallinna Raekojas. Enne söömist loeti ladinakeelne söögipalve Benedic Domine. Eesti Kirikute Nõukogu hariduskonverentsi kajastasid Raadio 7, Pereraadio ja Tallinna TV. Konverentsil jäi kõlama, et kaunis muusika ja kaunis kunst võivad teha meid paremaks ning aidata meid Jumalale lähemale. Kui me praegu näeme ainult „tuhmi kujutist”, nagu ütleb Püha Paulus, siis kunagi on meil võimalus näha Jumalat „palgest palgesse”. Seda tasub oodata. Taevalikku eelmaitsset on võimalik kogeda nii kaunis muusikas (nt Palestrina „Missa Papae Marcelli”) kui ka kaunis kunstis (nt maalid Pühavaimu kiriku vääridel ja Tallinna Raekojas olevad lünettmaalid).

17.09.2018

Pille Valgu väärtuskasvatustlike artiklike kogumik

Eesti Kirikute Nõukogu otsustas toetada Pille Valgu (1959–2009) väärtuskasvatustlike artiklite kogumiku ilmumist. Pille Valk oli kaasaegse religioonipedagoogika rajaja Eestis. Teos ilmub 2018. aasta oktoobris. 17.09.2018 läks fail trükki ja esmaesitlus oli 13.10.2018 Peetri kooli lõikustänapüha laada raames. Oktoobri lõpus toimus esitlus ka Tallinnas.

18.09.2018

Toimus EKNi haridustöö ümarlaud

18. septembril 2018 toimus Tallinnas Tehnika 115 Eesti Kirikute Nõukogu haridustöö ümarlaud. Päevakorras olid järgmised teemad: „EKNi arengukava”, „2019. aasta eelarve kavandamine” ja „2019. aasta tegevuste ülevaade”. Ümarlauda juhatas EKNi haridustöö projektijuht Heiki Haljasorg, ava- ja lõpupalvuse pidas EELK haridusassessor Marko Tiitus. Ümarlaul osales 9 inimest.

11.09.2018

Eesti Kirikute Nõukogu haridustöö koduleht uuenes

Eesti Kirikute Nõukogu haridustöö koduleht sai juurde uued rubriigid: „Pühakud”, „Väärtused” ja „Artiklid”. Käesoleval aastal on lisandunud intervjuud Eesti presidendi Kersti Kaljulaidi, Eesti peaministri Jüri Ratase ja Eesti Kunstiakadeemia professori David Vsevioviga. Pühakute rubriiki lisandus 49 lühivideot pühakutest, kes

on eeskätt Eesti kiriku- ja rahvakalendriga seotud. Mõned uued artiklid on „Artiklite” rubriigis juba olemas ning mitmed autorid on lubanud kalendriaasta lõpuks oma artiklid saata. Kodulehe rosinaks võib pidada Eesti Vabariigi loomise näitemängu Eesti Üliõpilaste Seltsis, kus õpilased mängisid läbi sündmused, mis juhtusid Tallinnas 23.–25. veebruaril 1918 ning kus ka kirikukelladel oli oma koht.

11.09.2018

Konverents haridusministeeriumis Eesti esimesest haridusministrist ja teoloog Peeter Põllust

11. septembril 2018 toimus Tallinnas haridusministeeriumis konverents Eesti esimesest haridusministrist ja emakeelse Tartu Ülikooli rajajast Peeter Põllust. Avasõnad ütles haridus- ja teadusminister Mailis Reps. Ettekanded pidasid Eesti Keele Instituudi direktor PhD Tõnu Tender („Üks vagu suurest PÕLLUST”), haridusministri nõunik ja Teatri- ja Muusikaakadeemia dotsent PhD Urve Läänemets („Peeter Põld tänases päevas”) ja Tallinna Toomkooli õppealajuhataja ja Eesti Kirikute Nõukogu hariduse projektijuht PhD Heiki Haljasorg („Peeter Põllu kirjutatud monograafiad”; seda artiklit saab lugeda Eesti Kirikute Nõukogu kodulehelt). Haridus- ja teadusministeeriumi ja Tallinna Ülikooli koostöös esitleti ka endise Tallinna Ülikooli professori Maie Tuuliku koostatud artiklite kogumikku „Aegumatud väärtused kasvatuses ja hariduses”. Raamatu eessõna kirjutas Tallinna Ülikooli Eesti Pedagoogika Arhiivmuuseumi direktor Veronika Varik.

06.05.2018

Konverents „Loodan, järelikult olen. Lootuse pedagoogika”

Tallinnas Püha Johannese Koolis toimus 4.–6. mail 2018 Eesti Kirikute Nõukogu toetatud konverents „Loodan, järelikult olen. Lootuse pedagoogika”. Ettekandjateks olid 11 rahvusvahelist lektorit Ameerika Ühendriikidest, Suurbritanniast, Itaaliast, Leedust ja Venemaalt ning 7 lektorit Eestist. Konverentsil osales 170 inimest. Keskmise töötubadest osavõtnute arv oli 25. Konverentsil oli sünkroontõlge. Konverentsi „Loodan, järelikult olen. Lootuse pedagoogika” teema tegeles ühe tänase maailma valupunktiga – üha leviva depressiooni ja lootusetusega, seda nii täiskasvanute kui ka laste seas. Erinevate valdkondade esindajate abil otsiti lohutust ja innustust iidsest idakiriku õpetusest: Milline on lootuse roll inimkonna jaoks kristlikus õpetuses? Milline on see koolielus? Milline igapäevale meist personaalselt? Millest juhinduda ja kust leida eeskujusid?

13.03.2018

Toimus EKNi haridustöö ümarlaud

13. märtsil 2018 toimus Viljandi Jaani kiriku pastoraadis Eesti Kirikute Nõukogu haridustöö ümarlaud. Päevakorras olid järgmised teemad: „2018. aasta eelarve” ja „EKN-i arengukava” ning „Järgmiste ümarlaudade toimumise aeg”. Ümarlauda juhatas EKNi haridustöö projektijuht Heiki Haljasorg, ava- ja lõpupalvuse pidas EELK haridusassessor Marko Tiitus. Ümarlaul osales 10 inimest.

Koolikaplanid

Seisuga 31.12.2018 on koolikaplanid teadaolevalt järgmistes koolides:

Kaarli Kool – Kaisa Kirikal

Püha Johannese Kool – ülempreester isa Toomas Hirvoja

Püha Miikaeli Kool – isa Pedro Cervio

Tartu Katoliku Hariduskeskus – isa Miguel Angel Arata Rosenthal

Tartu Luterlik Peetri Kool – Triin Käpp ja Ants Tooming

Tallinna Toomkool – Arho Tuhkru ja Joel Siim

Pereraadios oli saatesari „Õhtumaa loss”. Saatejuht Heiki Haljasorg, saatekülaline Patrik Göransson ja toimetaja Mare Pihlak

26.01.2018 – Carl Gustav Emil Mannerheimi raamat „Soome marssali mälestused”

23.02.2018 – Mart Laari raamat „Raamat Jakob Hurdast”

23.03.2018 – Josemaria de Balaguer'i raamat „Tee”

27.04.2018 – Sven Danelli raamat „Kuldrannake”

25.05.2018 – Georges Bordunov'i raamat „Louis Püha – kuningas aegade lõpuni”

19.10.2018 – Vittorio Messori raamat „Üle lootuse läve ehk intervjuu Johannes Paulus II-ga”

23.11.2018 – Peter Acroydi raamat „Thomas More'i elu”

21.12.2018 – Carl Mothanderi raamat „Rootsi kuninga valge laev”

Töövaldkonna saavutused

EKNi arengukava hariduse tegevuskava

Hariduskonverents Tallinna Pühavaimu kirikus ja Tallinna raekojas

Saatesari „Õhtumaa loss”

Piibli päevalugemiste mobiilirakenduse kolmas versioon

EKNi haridustöö kodulehele lisandusid rubriigid „Artiklid”, „Pühakud” ja „Väärtused”, kus on muu hulgas intervjuud ka Eesti presidendi ja peaministriga.

Töövaldkonna puudujäägid ja põhjused

EKNi ümarlaua liikmeid on 31.12.2018 seisuga 17, neist osales kevadisel ümarlaul 10 ja sügisel ümarlaul 10 inimest. Põhjuseks on see, et inimesed on väga hõivatud.

Ettepanekud tulevikuks

Viia ellu EKNi arengukava hariduse tegevuskava

7.3 Religioonisotsioloogia

Aruande koostas Ruudi Leinus

Religioonisotsioloogia töövaldkonna eesmärgiks 2018. aastal oli alustada ettevalmistusi religioonisotsioloogilise küsitluse „Elust, usust ja usuelust 2020” läbiviimiseks, milleks on tööle võetud projektijuht Laur Lilleoja.

7.4 Kaplanaat

7.4.1. Kaitseväge kaplaniteenistus

Aruande koostajad: peakaplan Kutsar, vanemkaplan Sarapik ja staabikaplan Kark

Kaplaniteenistus on asutatud 22.02.1919 ja taasasutatud 05.07.1995

Vaimulik tegevus Eesti rahvaväes sai alguse Vabadussõja alguskuudel, kui vaimulikud pakkusid rindel hingelist tuge haavatutele ning viisid läbi matusetalitusi tagalas. Ametlikult loodi sõjaväeõpetajate ja -preestrite ametikohad diviiside koosseisudes Sõjavägede Ülemjuhataja päevakäsuga nr 76 (22.02.1919). Kaplaniteenistuse esimeseks suuremaks ülesandeks oli langenud Soome vabatahtlike kodumaale teesaatmise leinatalitus Tallinna sadamas 2. märtsil 1919. Kaplaniteenistuse tegevus kaitsejõududes taastati 5. juulil 1995.

Kaplaniteenistuse eesmärgiks on igakülgselt toetada riigikaitse kutsutuid (nii ajateenistusse kutsutuid kui värvatuid ja mobiliseerituid), et nad kõrge kaitsetahte ja moraaliga oleksid valmis täitma oma ülesandeid. Vajadusel toetavad kaplanid nende isikute peresid religioossete tavade ning vaimuliku toetuse ja hingehoidliku nõustamisega, et kindlustada võitlejatele koduse tagala toetus. Kaplanite ja nende ülemate kohustuseks on teenistuskohdades tagada põhiseadusega garanteeritud usuvabadusprintsipi järgmine olukordades, kus riigikaitse ülesannete tõttu isikute põhiõigused on piiratud. Lisaks osutavad kaplanid koos meedikute, psühholoogide ja sotsiaaltöötajatega mitmeid tugiteenuseid vigastatud võitlejatele ja Kaitseväge veteranidele. Erilise hoolega koordineerib kaplaniteenistus koos tugikeskusega hukkunud kaitseväge laste peredele osutatavat hingehoidu ja viib läbi langenute auks mälestamisi ja talitusi.

Kaitsejõudude kaplaniteenistus jaguneb kolmeks haruks: **Kaitseväge kaplanaat**, kuhu kuuluvad tegevteenistuse kaplanid; **reservkaplanaat**, kuhu kuuluvad reservkaplanid, kes on määratud sõjalisele ametikohale ja ka

need kaplanid, kes on valmis koha üle võtma; **Kaitseliidu kaplanaat** on vanemkaplanile allutatud eraldiseisva struktuuriga võrgustik malevates, malevkondades ja üksikkompaniide tegutsevatest vabatahtlikest kaplanitest.

2018. aastal oli Kaitsväe kaplanaadis 10 kaplanit: peakaplan kolonelleitnant Gustav Kutsar (EELK); vanemkaplan kolonelleitnant Aivar Sarapik (EAÕK); õhuväe kaplan kapten Jana Laaneser (EMK); Viru jalaväepataljoni kaplan kapten Ott Aro (EEKBKL); logistikapataljoni kaplan leitnant Mihkel Madalvee (EKNK); tugikeskuse kaplan leitnant Meelis Rosma, kes arvati isikliku avalduse alusel reservi 14.03 ja tema ametikohal alustas 1.08 kapten Tõnis Kark (EELK); 1. jalaväebrigaadi kaplan leitnant Peeter Paenurm (EELK); Kuperjanovi pataljoni kaplan leitnant Anna-Liisa Vaher (EELK); mereväekaplan nooremleitnant Mikk Leedjärv (EELK) ning staabi- ja sidepataljoni kaplan lipnik Jaan Nuga (EELK).

Reservkaplanaadis olid 2018. aasta lõpu seisuga: major Urmas Roosimaa (EEKBL); kapten Endel Apsalon (EELK); kapten Ago Lilleorg (EKNK); kapten Arvo Orav (EELK); kapten Andrei Sõtšov (EAÕK); leitnant Ants Tooming (EELK); leitnant Veljo Kaptein (EEKBL); nooremleitnant Lea Jants (EELK); nooremleitnant Moonika Saamuel (EELK); lipnik Ilmar Kiviloo (EAÕK); lipnik Meelis Maikalu (EKNK); lipnik Sulev Sova (EELK); Mait Mölder (EELK). Personaliliikumised 2018: kuna reservpataljoni kaplan Arvo Orav ei olnud kindel, kas ta 2019. aastal õppusele tuleb, siis roteeriti ta täiendusreservi, mistõttu 2018. aasta lõpus liikus Roland Tõnisson (EAÕK) sellele ametikohale, mida täitis seni Arvo Orav ning Andrei Sõtšov paigutati ümber senisele Roland Tõnissoni ametikohale jaanuaris 2019.

Peatselt vabanevad ametikohad:

sõltuvalt kaplanite rotatsioonist 2019, on vabanevale tegevteenistuse kaplani ametikohale Ämaris plaanitud reservkaplan n-ltn Lea Jants (EELK);

1. aastal 2020 vajatakse uut tegevteenistuse kaplanit 2. jalaväebrigaadis (Lõuna-Eesti);
2. 2019/2020 vajatakse uut reservkaplanit 2. jalaväebrigaadis lpn Sulev Sova senisele ametikohale;
3. hiljemalt aastal 2021 on vaja väga tublit ja suurte kogemustega reservkaplanit 2. jalaväebrigaadi staapi, et koordineerida järgmise suurõppuse kaplanite meeskonna ettevalmistust ja kokkuharjutamist – nõusoleku selleks on andnud reservkapten Tanel Meiel (EELK Sangaste koguduse diakon);
4. hinnanguliselt jääb 2019-2021 tühjaks 1. jalaväebrigaadis kaks reservkaplani kohta.

Kokku on järgmisel kolmel aastal vajadus 5-6 kaplani järele: hetkel on veel jäänud täiendusreservi üksikuid kaplaneid, keda saaks väljaõppe ja kogemuste tõttu ajutiselt reservüksustesse määrata, näiteks kapten Arvo Orav (EELK) ja veel mõni kaplan, keda tuleks Kaitseliidust üle tuua, näiteks kapten Kaido Petermann või kapten Alo Martinson Põhja ringkonnast. Seega vaatame lootusrikkalt kahe isiku poole ja palume kirikujuhtidel toetada nende võimalikult peatselt kaplaniks saamisel eeltingimuste saavutamist (kiriklik pühitsus preestrina): **diakon Tanel Meiel (EELK)** ja teoloogiatudeng **Lauri Pöld (EAÕK)**.

Tegev- ja reservüksuste suurim täiendusreserv on Kaitseliidus, kus 2018. aastal oli nimekirjadesse kantud **32** kaplanit, kes on koolitustel käinud ja valmis kaplanina tegutsema.

Kaitseliidu kaplanite tegevust koordineerib Kaitseliidu vanemkaplan major Raivo Nikiforov (EMK), kes on täistööajaga ametis Kaitseliidu peastaabis. Põhja ringkonnas olid kaplaniteks: kolonel Tõnis Nõmmik (EELK); kapten Lauri Kurvits (EELK); kapten Kaido Petermann (EELK); kapten Alo Martinson (EELK); Jaan Tamm-salu (EELK); Harjus: lipnik Tanel Ots (EELK); Urmas Viilma (EELK); Raplas: Mihkel Kuk (EELK). Kirde ringkonnas olid kaplaniteks: Ago Rand (EEKBL); Peeter Kaldur (EELK); Virus: Tauno Toompuu (EELK); Järvas: Teet Hanschmidt (EELK); Jõgeval: Markus Haamer (EELK). Lõuna ringkonnas olid kaplaniteks: kapten Tanel Meiel (EELK); leitnant Priit Tamm (EMK); leitnant Ants Tooming (EELK); Põlvas: leitnant Toomas Nigola (EELK); Kaupo Pöld (EAÕK); Võrus: Mait Mölder (EELK); Toivo Hollo (EELK); Üllar Salumets (EELK); Valgas: Arvo Lasting (EELK); Sakalas: kapten Peeter Parts (EELK); Merik Ivask (EAÕK). Lääne ringkonnas olid kaplaniteks: Pärnus: kapten Eduard Kakko (EEKBL); kapten Andrei Sõtšov (EAÕK); Arvet Ollino (EELK); Johannes Kakko (EMK); Saares: Hannes Nelis (EELK); Läänes: Lembit Tammsalu (EELK) ja Meelis Malk (EELK). Lisaks KL küberkaitse kaplan kolonelleitnant Aivar Sarapik (EAÕK).

2018 aastaks püstitas kaplaniteenistus endale järgmised ülesanded: uute reservkaplanite koolitus; juhendite uuendamine ja kättesaadavaks tegemine reservkaplanitele; kõigi jõududega (tegevteenistuse, reservi ja Kaitseliidu kaplanitega) osalemine suurõppusel SIIL; KV kabelisse inventari hankimine.

Püstitatud ülesannetest enim suudeti täita suurõppusel SIIL osalemine (rohkem 100%); juhendite uuendamise protsessiga jõuti aasta lõpuks umbes 60% valmidusastmeni; kabelisse inventari hankimine jäi 33% ja vähim suudeti uusi reservkaplaneid koolitada (1).

Ülevaade kaplanite koosolekute temadest ja vastuvõetud otsustest

Kaplanite koosolekud toimusid enamasti 2x kuus, millest võtsid osa peamiselt Põhja piirkonnas teenivad kaplanid – mereväekaplan Leedjärv ja Sidepataljoni kaplan Nuga. Kvartaalsetel koosolekutel osalesid ka Kaitseliidu vanemkaplan Nikiforov, õhuväe kaplan Laaneser ja logistikapataljoni kaplan Madalvee ning aasta lõpus ka Viru pataljon kaplan Aro. Kahjuks ei ole koosolekule jõudnud Kuperjanovi pataljoni kaplan, tuues põhjuseks kauguse või seotuse muude ülesannetega. Kui juhtisin pataljoniülema tähelepanu sellele, et kaplan, selle asemel, et osaleda erialaga seotud koosolekutel ja õppustel, on pataljonis hõivatud muude ülesannetega (näiteks valves korrapidaja-ohvitserina), kinnitati, et niiviisi on kaplanil palju rohkem võimalusi isikkoosseisuga suhestumiseks!

Kaplanite koosolekul 10. jaanuari koosolekul arutati kaplanite aastaaruande uuendamist ning erialalist tegevust üksustes. Ettetulevates ülesannetes osas vastati Lagedile Vabadusvõitluse Muuseumi palvele, et uut hoonet läheb pühitsema Kaitseliidu kaplanina lipnik Jaan Nuga.

17. jaanuari koosolekul otsustati tellida Kaitseväe kalmistu kabelisse pult ja matuste läbiviimiseks kirstualus. Peamise päevakorra punktina arutati 2018. aasta tegevusplaani: 1) korraldada uute reservkaplanite koolitus (jaanuar); 2) viia lõpule kriisiteavitamise juhendi uuendamine (veebruari); 3) langenute talituse juhendi üleslaadimine kodulehele (märts/aprill); 4) ette valmistada eetikamaterjalid reservkaplanitele kasutamiseks õppustel (aprill); 5) osaleda kõigi jõududega suurõppusel SIIL18 (mai), milleks viiakse läbi täiendav koolitus (märts); 6) osaliste jõududega võtta osa Läänemeremaade kaplanite konverentsist Lätis (mai); 7) kaitsevälise matusejuhendi uuendamine (IV kvartal).

Kaplanite 24. jaanuari koosolekul vaadati koos Kaitseliidu vanemkaplaniga 2018 I poolaasta ürituse kavad ning otsustati, kes kaplanitest neid üritusi nõ „katavad”, kuna riiklikel tähtpäevadel on mitmes piirkonnas üritusi, kuhu oodatakse kõrget esindatust. Koosolekul oli teise teemana Kaitseliidu kaplanaadi lähiaastatel perspektiivid ning reserv- ja Kaitseliidu kaplanite kandideerimine sõjalise kursusele: kahjuks enamus vanemkaplanite poolt esitatud isikutest jäid erinevatel põhjustel kursusest eemale ning ainukesena esitas avalduse Rakvere koguduse õpetaja ja Kaitseliidu kaplan Tauno Toompuu (EELK).

Jaanuaris tuli langetada keeruline otsus: tugikeskuse kaplan Meelis Rosma soovis perekondlikel põhjustel olla tegevteenistusest eemal ühe aasta; kuna kaplaniteenistusel puudus ressurss selle ametkoha katmiseks teiste kaplanite poolt, otsustati välja kuulutada uue kaplani leidmiseks konkurs.

31. jaanuari koosolekul otsustati MTÜ Kaplanite Ühenduse üldkogu läbiviimisega seotud küsimused ja kaplaniteenistuse aastapäeva tähistamine. Veel olid arutluse all Veteranipäevaga seotud ettepanekud, millega peakaplan esitab EKN istungiks üleskutse eestpalvete tegemiseks veteranide eest pühapäeval 22. aprill. Sel koosoleku tuli teemaks kaplanite kättesaadavus, kuna Kaitseväe välisveebist on raske leida kontakte kaplanite kohta – arvati, et info võiks olla ajateenistuse jaotuses ning iga üksuste juures lisaks üksuse korrapidajale võiks olla väljatoodud ka kaplani kontakt. Vanemkaplan Sarapik informeeris kindral Einselni urni muldasängitamise kavast 2. aprillil USA-s.

14. veebruari koosolekul arutati kaplanite panust EV100 raames: otsustati tellida ikoon.

21. veebruari koosolekul tehti ettevalmistusi nooremkaplanite tööviisidiks Soome ning õppus SIIL ettevalmistuse osas lepiti kokku, et reservkaplanite kohtumispaigaks õppuste ajal saab Sangaste kirik, kus diakonina tegutseb reservkapten Tanel Meiel.

7. märtsi koosolekul oli peamiselt infovahetus: õhuväekaplan Laaneser andis üle kingituse US piloodilt – Eesti lipp, mis lendas 24. veebruaril üle paraadi; logistikapataljoni kaplan informeeris uuest ülemast, kes oskab kaplanit rakendada; KL vanemkaplanilt tuli info maakaitsestaabi õppuse kohta; mereväekaplan kirjeldas Soome Karjala brigaadi külastamist ja kogemusest kuidas seal 3-päevase laagrina nädalavahetusel leerikursust

korraldatakse; Sidepataljoni kaplanilt küsitakse nõu kuidas motiveerida inimesi jääma kui kaadrivoolavus on suur; anti infot reservkaplanite koolitusest 13-15.märts Valgas.

21. märtsi kaplanite koosolek, lisaks igapäevaste tegevuste koordineerimisele, koostas SIIL18 tegevuskava, et hõlbustada kaplanite kokkusaamisi ja ühiseid teenistusi õppuse piirkonnas. Vanemkaplani hooleks jäi reservkaplanitele dokumendi mappi koostamine ja täiendava õppepäeva korraldamine 25.aprillil. Samal koosolekul otsustati Langenute talituse juhendi ümbernimetamine: *Toimingud langenutega*.

11. aprilli kaplanite koosolekul valmistuti peastaabi personali osakonna nõupidamiseks, kus põhiküsimuseks on kaplaniteenistuse tsentraliseerimine: kaplaniteenistuse ja kaplanite ülemate seisukohad ühtivad põhimõttes, et ajateenistusega üksustes peaks kaplan olema püsivalt üksuse juures ning teisi (nn professionaalseid) üksusi võivad teenindada nn mobiilsed kaplanid, kes sarnaselt psühholoogide ja sotsiaaltöötajatega käivad eri kohtades.

Samal koosolekul analüüsiti kaplanite paiknemist üksuses, mistõttu otsustati algatada Ämari ja Paldiski linnaku teenindamine osas muutuste protsess, mille käigus Ämarisse jääks kahest kaplanist üks kaplan teenindama kõiki linnaku üksusi ning teine kaplan liiguks Paldiski linnakusse sealseid üksusi teenindama.

Kaitseministeeriumi palvel kavandati ümber 8. mai mälestusüritused: Maarjamäe asemel korraldab peakaplan mälestusteenistuse Kaarli kirikus.

Seoses õppusega otsustati kaplanite dokumente täiendada koostegevuste cimic- ja teavitushvitseriga. Arutlusel olid ka koolitusplaanid 2018 ja koolituskava 2019, et korraldada Kaitseliidu ja reservkaplanitele sõjalise koolituse kursus kaplanitele, kel puudub auaste, mistõttu neid ei saa määrata reservüksustesse sõjaaja ametikohale.

Koosolekul analüüsiti Kuperjanovi kaplani aastaaruannet ja 2. brigaadi territooriumil toimuvaid üritusi ja jagati kaplanitele ülesandeid nii, et brigaadi territooriumil oleksid langenute auks talitused korrektselt peetud. 16. mai kaplanite koosolekul võeti kokku esmane tagasiside õppuselt ning analüüsiti tegeväelaste puhkuse ajal toimunud suitsiidist teavitamisest kommunikatsioonilünkasid. Õppustel osalenud reservkaplanitelt tagasiside saamiseks otsustati korraldada kaplanite koosolek Tartus 12. juunil.

14. august koosolekul arutati laekunud taotlusi: a) Sõjahaudade Hooldeliit; b) kaplan Paenurme taotlus, et pidada EV100 raames Norras vabatahtlike eesti sõdurite auks peetav mälestustalitus; c) Haljala koguduse abipalve Püha Mauritiuse päeva tähistamiseks; Tori kiriku soov tähistada 31.08 võõrvägede väljaviimise aastapäeva puhul Eesti päev. Detailsemalt arutati 23.augustil toimuvat kommunismiohvrite ja ohvitseride memoriaali pühitsemisest, kuna korraldajatel puudub nägemus talituse korraldamise osas.

06. septembri koosolekul tehti I poolaasta kokkuvõtte ning tõdeti, et muret teevad kaplanid, kes ei jõua kaplanite koosolekutele – seega tuleb peakaplanil liikuda nende juurde!

Tuleviku väljavaateid hinnates otsustati jätkata osalemist rahvusvahelisel sõjaväelaste palverännakul (mai 2019) ja seda, et eelnevalt peaksid kaplanid rohkem rääkima paastumisest – teema, mis puudutab kristlastest kaitseväelasi.

Koosolekul andsid kaplanid ülevaade oma tegevustest: vanemkaplan Sarapik kõneles Ukraina visiidist; leitnant Madalvee Kalevi pataljonis lipu õnnistamisest ja SBK lõpetamisest; Õhuväe kaplan teavitas mälestuspäevast 20. sept ja kavast alustada sügisel leerikursuse õhuväes. Kaitseliidu vanemkaplani Nikiforov andis ülevaade suvistest sündmustest ja plaanidest: KL osaleb Kurkse mälestustseremoonial; õnnestunud valik oli Võidupüha tseremooniade läbiviimine KV kalmistul; lähiajal on plaanis KL ülema Eduard Allveri hauatähise renoveerimine ja pühitsemine; 11. november toimub KL 100 aastapäeva jumalateenistus Jaani kirikus; sügisest algab KL peastaabis leerikursus ning plaanis on läbi viia Kaitseliidu jõuluteenistus ka L-Eestis.

Brigaadi kaplani ülevaade: kaplan Paenurme hinnangul peaksid pärgadepanemised olema laiema sihtgrupiga – praegu on hoiak, et mälestusmärgid pole kaitseväe teema ja seda võiks teha Kaitseliit; – kaplani hinnangul oma langenute osas peaks brigaad rohkem vastutust võtma ning viima mälestamisi läbi surmaaastapäeval, mitte siis kui see üksusele sobib! Seoses pärgade panekuga tehti ettepanek KL vanemkaplanile: 14. juunil paneks pärja uuele ohvitseride mälestusmärgile Maarjamäel KL Tallinna malev.

Sidepataljoni kaplanilt ülevaade: poole aastaga on olnud neli enesetapuähvardust – neist kaks ajateenijat on niimoodi koju saanud – põhjuseks see, et ühiskonnas ei saa sanktsioneerida kedagi psühhiaatrilise diagnoosi tõttu (ükski arst ei näe teise koostatud haiguslugusid).

1. augustist on kaitseväes moodustatud uus struktuur: küberväejuhatuse, millele allub Sidepataljon ja nende

kaplan – seega tuleb peastaabi kaplaniga läbi arutada kuidas ühiselt koordineerida Teavituskeskuse teenindamise küsimused (külastamine, hingehoid jms).

Arutati läbi ürituste kavad: Soome kaplanite visiit Tallinna (21.september) – nad soovivad luua kontakte teiste kaplanitega; kaplanite koolituspäev KL Lõõla koolituskeskuses (2-4 okt.), kus võetakse läbi järgmised teemad: multireligioosne keskkond ja ülevaade erinevatest matusekommetest; psühholoogia baastadmised ja hingehoid; surmateate edastamine ja teiste ühtlustatud materjalide kasutamine. Koolitus toimub 2-3 kuupäeval KL kaplanitele ja 3-4 kuupäeval kaitseväe kaplanitele.

Elavam arutelu toimus langenute mälestusteenistuste teemal: põhiküsimuseks on olukord, kus tuleb otsustada kas mälestamine toimub kui keegi perekonnast kohale ei tule? Kaplanite arvates peetakse oluliseks hoida langenutest mälestust ka siis, kui enam lähedasi haul ei käi. Samuti on reserviarvatud võitluskaaslaste pärast on vaja korraldada mälestamine igal aastal samal ajal. Mälestamine on väga oluline üksustele moraali hoidmiseks – seega peab mälestamisi läbi viima ka siis kui peret pole kohal!

Kevadtorm 2019 osas otsustati, et kaastakse reservkaplanid, kes reaalselt kohale tulevad.

Koosolekul andis peakaplan ülevaates arengukava (2019-2022) koostamisest ja koguti selleks kaplanite ettepanekuid: meditsiinikeskus on vajab oma kabelit; langenute teema läbiharjutamine Kevadtormil; kaasata kaplani abiliseks kaplan-assistent; ülikoolidesse kaplaniteenistuse tutvustav loeng; oluliste haudade kaardistamine ja info kogumine nende korrashoiu kohta; infovoldikud ja kaplaniteenistuse meenete valmistamine; kaplanite dokumentidele virtuaalse ühisketta loomine; kaitseväe kalmistule välitualeti rajamine jms.

12. septembri koosolekul jätkati arengukava koostamisega, kuid rohkem pöörati tähelepanu kaplaniteenistuse 100. aastapäeva näituse kavandamisele. 19. septembri koosolekul oli põhiteemadeks kaitsevälise matuse juhendi uuendamine ja kaplaniteenistuse aastapäev.

26. septembril toimus vanemkaplanite tasandil nõupidamise Tori kiriku juhataste esimehe hr Jüri Kasega, et läbi arutada riiklike tähtpäevadega seotud tseremooniad ja leppida kokku millistel tähtpäevadel on vastutajaks Kaitseväe ja Kaitseliidu kaplanaat: – 23. aprillil peetava Veteranipäeva oikumeeniline mälestusteenistuse eest vastutab kaitseväe kaplanaat, kuna kohal nii kaitseminister kui kaitseväejuhataja ning soovitavalt keegi kõrgematest vaimulikest (peapiiskop või piiskop); – 22. juunil Võidupüha mälestustule õnnistamise tseremoonia puhul on kaasvastutajateks kaitseväe vanemkaplan kol-ltn Sarapik ja Eesti Reservohvitseride Kogu (EROK) poolt kaplan Kurvits. Traditsiooniliselt on talitusel õnnistajaks EKN president peapiiskop emeeritus Andres Pöder; – 20. augustil Taasiseseisvumispäeva tänuteenistus Eesti Sõjameeste Mälestuskirikus Toris: vastutajateks staabikaplan Kark ja EROK poolt kaplan Kurvits; – 31. augustil võõrvägede lahkumise aastapäeva puhul peetav tänuteenistus – vastustavaks Kaitseliidu vanemkaplan Nikiforov; – 28. novembril peetava Vabadussõja alguse tähistamiseks määrab teenistuse läbiviijad Kaitseliidu vanemkaplan kohapealsete KL ja reservkaplanite seast. Hr Jüri Kask avaldas valmisolekut toetada majanduslikult KL kaplanite ja reservkaplanite tegevust seoses teenistustega Sõjameeste Mälestuskirikus Toris.

Veel avaldas hr Jüri Kask soovi kahe mälestusplaadi avamiseks Eesti Sõjameeste Mälestuskirikus: Rootsi Kuningriigi ja Prantsusmaa Vabariigi mälestusplaat.

17. oktoobri koosolekul vaadati üle Martinipäeva (9. nov.) tähistamisega seotud küsimused ning novembrikuu mälestustseremooniad kaitseväe kalmistul. 24. oktoobri koosolekul keskenduti kaplaniteenistuse näituse teemadele. 21. novembri koosolek oli peamiselt infovahetus lähiaja ürituste kohta ja jõulukuu teenistuste kavandamiseks. Otsustati: seoses uue memoriaaliga Maarjamäel pidada 28. novembril meele Vabadussõja juhte mälestuspalvuse ja pärgade asetamisega ohvitseride mälestusseina ees. 28. novembri koosolekul kõneles staabikaplan Kark Reaalkooli õpilaste ootusest, et keegi kõrgem sõjaväelane (peastaabi ülem) võiks olla nende hommikul üritusel. Kaplan Nuga andis eel-info jaanuaris plaanitava Kehra lahingu mälestusmärgi taasavamisest.

Pikem arutelu toimus kaitseväe kalmistu laiendamise plaanide osas: Kaitseväe veteranide ühingu esimehe kindralmajor Valeri Saare sõnul tuleks keskenduda kaitseväe kalmistul uue osa kasutusse võtmiseks. Samal ajal kolonel Nõmmik on saanud erukindral Laaneotsalt ülesande rajada Maarjamäele uus kaitseväe kalmistu. Peakaplan teeb ettepaneku kaasata teema arutellu ka Kaitseliit, et kujundada kaitsejõudude ühine seisukoht.

19. detsembril tegi peakaplan ülevaate aasta jooksul koosolekutel käsitletud teemadest ning keskenduti ettepanekutele, mis olid jäänud kas idee tasandile või polnud töösse rakendatud – näiteks kaplanite kontaktide kättesaadavus välisveebist jms. Koosoleku protokollide läbivaatamine tuletas meelde mitmeid tööülesan-

deid, mistõttu otsustati 2019 aasta esimestel koosolekutel (9.01.19) käsitleda matuse juhendi uuendamist ning 16. jaanuaril virtuaalse ühisketta kasutuselevõtu koolitust. Aasta 2018 võeti kokku tõdemusega, et koosolekud on olulised kvartaalselt kõikidele kaplanitele ja need toimuksid vähemalt 2 korda teabepäevana ning teistel kordadel koolituse vajadustest lähtuvalt. Selleks, et piirkondlikud kaplanid oleks sagemini koosolekutele kaasatud, toimub järgmine koosolek väljasõiduna Tapa linnakus.

Kaplaniteenistuse tegevus seoses tähtpäevade, visiitide ja riiklike sündmustega: ühtekokku leiab mainimist 41 korral osalemist tähtpäevade seotud tseremooniatel – 3. jaanuaril meenutati Vabadussõjas langenuid – mälestuspalve pidas Eesti Kirikute Nõukogu president peapiiskop emeeritus Andres Pöder; 19.01- osalesid peakaplan ja vanemkaplan Soome kaitsejõudude kirikupäeval; 20.01- toimus Lagedi muuseumi uue hoone pühitsemine; 22.-25.01 – kaplan Nuga osales täiendkursusel Napoli USA mereväebaasis (Itaalias); 2.02 – tähistati Tartu rahu aastapäeva pargade asetamisega üle Eesti; 5.-9.02 üleilmsest peakaplanite konverentsist (Soomes) võtsid osa pea- ja vanemkaplan; 10.02 – toimus kaitseväe kalmistul kindral E.Pöder'i auks mälestusteenistus; 19.02 – toimus mälestamine admiral Pitka mälestusmärgi juures; 22.02 – tähistati kaplaniteenistuse aastapäeva (loodi 22.02.1919) tänuteenistusega Eesti Kristliku Nelipühi kirikus; 24.02 – loeti paraadil peakaplani õnnistus; 27.02-1.03 – nooremkaplanid (Paenurm, Leedjärv, Nuga) olid õppereisil Karjala brigaadis Soomes; 2.04 – toimus talitus, et viia USA-sse kindral Einselni põrm; 13.04 – korraldati seoses Suure Nädalaga ristikäik Kaitseväe kalmistul; 23.04 – tähistati Veteranipäeva Eesti Sõjameeste Mälestuskirikus Toris; 2.-4.05 – üksuste kaplanid (4) osalesid Läänemere maade kaplanite konverentsil Lätis; 8.05 – asetati II maailmasõjas langenute mälestamist pargad Kaitseväe kalmistul, Maarjamäel ja Juudi kalmistul ning toimus mälestusteenistus Kaarli kirikus; 8.-11.05 – võõrustas kaplaniteenistus briti peakaplanit ja anglikaani kiriku briti vägede peapiiskopi; 10.05 – viidi läbi õppuste kaplanitega Taevaminemispüha jumalateenistus Sangaste kirikus; 14.05 – viis Kaitseliidu vanemkaplan major Raivo Nikiforov läbi mälestamistseremoonia 1941. aastal hukatud Eesti ohvitseride mälestuskivi juures Värskas lipuplatsil; 22.06 – toimus Võidupüha mälestustule õnnistamistseremoonia, mille viisid läbi peapiiskop emeeritus Andres Pöder ja peakaplan Gustav Kutsar; 23.06 – toimus KL paraadi oikumeeniline teenistus kaitseväe kalmistul Tallinnas; 30.06 – Eesti vabadusvõitlejate 26. aastapäeva kokkutulekul Raplas peeti mälestust; 29.07 – toimus Sinimägede lahingutes hukkunute mälestamise pargade asetamisega; 5.08 – vanemkaplan Sarapik asetask admiral Pitka luurevõistluse tseremoonial pärjad; 20.08 – peeti tänuteenistust Eesti Sõjameeste Mälestuskirikus Toris; 23.08 – pühitseti Kommunismiohvrite ja Ohvitseride memoriaal Maarjamäel talitusega, mille viisid läbi Eesti Kirikute nõukogu esindajad ja peakaplan; 31.08 – meenutati tänuteenistusega Eesti vabanemist võõrvägedest; 11.09 – peeti mälestustalitus Kurkses 1996a hukkunute mälestamiseks; 13.09 – Soome kaplanite ühenduse 13 liiget tulid visiidile Eestisse, et arendada koostööd eesti kaplanitega; 25.09 – seoses Paavst Franciscuse visiidiga toimus välimissa, millest võttis osa ca 150 kaitseväelast koos liitlastega; 2.11 – toimus Kaitseväe kalmistul hingedepäevalvustus; 9.11 – pühitseti kaitseväe kalmistul olev kabel Eesti Kirikute Nõukogu president peapiiskop emeeritus Pöder'i ja EELK peapiiskop Viilma poolt; samal teenistusel pühitseti metropoliit Stefanose poolt kaplaniteenistusele kaitsepühak Martini ikoon; 11.11 – toimus I maailmasõja langenute mälestamine koos Briti saatkonnaga; 16.11 – toimus kaitseväe mälestustseremoonia Kaitseväe kalmistul; 28.11 – tähistati Vabadussõja aastapäeva mälestushetkega Reaalkooli juures, pargade asetamisega Maarjamäel ja teenistusega Eesti Sõjameeste Mälestuskirikus Toris; 1. 12 – toimus mälestusrivistus Tondil sõjakoolis langenud kadettide auks; 6.12 – toimus Soomes võidelnud eesti sõjameeste mälestamine Metsakalmistul; 13.12 – Vabadussõjas langenud Briti meremeeste mälestamine Kaitseväe kalmistul; 19.12 – toimus Kaitseliidu jõuluteenistus Lõuna-Eestis (Tartu Peetri kirikus); 20.12 – koos liitlastega tähistati jõule kontsert-teenistusega Rootsi-Mihkli kirikus; 24.12 – toimus teenistuses olevatele ajateenijatele jõululaupäeva palvus, mille järel riigipea ja küberväejuhatuse ülem süütasid küünlad Kaitseväe kalmistu mälestusehisel.

Sisuline aruanne

Tänu kirikujuhtide toetusele ja isiklikule innustusele, on kaplaniteenistus saanud viimastel aastatel mitmeid häid kandidaate, et täita tühjaks jäänud kaplanite ametikohad: enamasti on konkurssidel osalejaid 4, kuid kõrgete nõuete tõttu (teoloogiline kõrgharidus, pühitsus õpetaja või preestrina ning praktiline juhtimiskogemus), on jäänud diakonid valikust kõrvale.

Kuna kaplaniks valmistumine võtab aega ca 6 aastat, palun kirikujuhte suunata diakoneid võimalikult varakult Kaitseliitu, kus nad saavad esmased koolitused.

NB! See on olnud viimasel konkurssidel üheks positiivse valiku kriteeriumiks kui isik on Kaitseliidu kaplan.

2018 aprillis laekus kaplan Rosmast vabanenud ametikohale 4 kandidaadi CV: Tugikeskuse ülem koos peakaplaniga valis ametikohale kapten Tõnis Kark'i, kes vastas esitatud tingimustele (majori ametikohale vajati teenistuskogemust ja auastet omav kaplan).

Analüüsides kaplanite paigutust erinevate üksuste teenindamisel, tuli lahendada kaks nõ vähese katvusega kohta: Paldiski sõjaväelinnakus paiknev Kalevi pataljoni on aastaid soovinud endale kaplanit ja nad loodavad, et neile määratakse logistikapataljoni kaplan Madalvee, kes on neid viimastel aastatel vabatahtlikult teeninud (kaplan Madalvee ja üksuse sisemist sidet ilmestavad asjaolud, et teda on kutsutud lippu õnnistama ja pataljoni aastapäeval langenute auks toosti ütlemas). Teine piirkond, mis vajab tähelepanu, on 2. jalaväebrigaad Lõuna-Eestis. Hetkel on seal piirkonnas täistööajaga teenistuses ainult Kuperjanovi pataljoni kaplan. Kuid juhtumitel, kui ta puhkusel või lähetuses viibib, tekib olukord, mis nõuab kiirelt kaplani kohalolu! Ajuti on loodetud Võru Kaitseliidu kaplani valmisolekule kiirelt reageerida. Mõistes, et vabatahtlikuna tegutsev Kaitseliidu kaplan on hõivatud oma vaimuliku töö (matused ja talitused) ülesannetega, ei ole see püsiv lahendus. Praeguse olukorra leevendamiseks leppisid aprillis peakaplan ja personaliülem kokku variandis, millega oleks kindlustatud kaplani kohalolek aastast aastasse korduvatel mälestustseremooniatel – selleks tuleb sõlmida Kaitseliidu Tartu maleva kaplani leitnant Priit Tammega tema tasustamiseks käsundusleping. Kahjuks pole kumbki vanemkaplan suutnud seda protsessi lõpuni viia: jätkuvalt koordineeritakse Lõuna-Eesti tseremooniad Tallinnast.

Vaadates täpsemalt, millega üksuste kaplanid on seotud, on mitmeid näiteid, kuidas osatakse kaplanit rakendada riigikaitse hüvanguks ka väljaspool teenistust. Oma aruandes kirjutab kaplan Paenurm: *Rävala malevkonna pealik nimetas mind kevadel 2018 Kuusalu rahuajariühma koosseisu ja selle tegevuse korraldajaks. Üksuse näol on tegemist kaitseliitlastega, kes ameti või vanuse tõttu ei kuulu KL sõjaaja üksusesse ega saa panustada väljaõppesse. Olen hoidnud kontakti kümnekonna kohaliku kaitseliitlasega ja korraldanud tseremooniad Kuusalu kalmistul ja Valkla mälestuskivi juures võidupühal ja lauritsapäeva kihelkonnapidustusel, samuti taganud Kuusalu kalmistule maetud Vabadussõjas langenute haudade hoolduse ja küüinalde süütamise.*

Veel mõned lõigud kaplan Paenurme aruandest: *aruandeaastal pidasin soomepoiste iseseisvuspäeva jumalateenistuse 17.02. Tallinna Kaarli kirikus ja 3 mälestuspalvust Metsa kalmistul soomepoiste mälestusmärgi juures. Osalesin Soomepoiste Pärimusühingu aastakoosolekul, talgupäeval Metsa kalmistul, mälestusüritusel Muuksis ja jõululõunal. Soome suursaadiku kutsel olin kolmel korral saatkonnas ja kahel korral kaitseatašee residentsis Soome riigi ja Kaitseväe tähtpäevade tähistamisel, mida korraldati soomepoiste kui Soome veteranide tunnustamiseks. Kõigil neil kokkusaamistel on soovitud, et kaplan ütleks ka oma tervituse ja söögipalve. Olen pidanud ka 3 soomepoisi matust ja ühel matusel järelehüüde. Eriliseks kogemuseks oli Eesti Muinsuskaitse Seltsi eestvõttel sõit Narvikisse Norras, millega meenutati Eesti vabatahtlike osalemist Norra kaitsmisel aastal 1940. 5-liikmelise grupiga sõitsime autoga läbi Soome ja Rootsi Norrasse, markeerides 12 eestlase teekonda Lapualt Narvikisse. Norras ühines grupiga Eesti 100 toimkonna ja Sõjamuuseumi esindus, kellega koos külastasime Narviki lahinguga seotud paiku ja avasime Narviki Rahu Muuseumis näituse „Põhjatähe all. Eesti vabatahtlikud Narviki lahingus 1940”. Käisime Narviki lahingus langenud Arnold Soinla haul, kus pidasin mälestuspalvuse. Minu lähetuskulud kandis küll Soomepoiste Pärimusühing, kuid väärikas oli, et mul oli taskus Kaitseväe juhataja lähetus ja korraldus pidada mälestusteenistus Norra eest langenud Eesti vabatahtliku haul.*

Peakaplani poolt tunnustus kaplan Paenurme tegevusele, eriti selles, et ta koos Soome saatkonnaga aitas kaasa Vabadussõjas langenud Soome vabatahtliku Aukusti Tuomineni hauakivi püstitamisel Kuusalu kalmistule (pidulik tseremoonia toimus 3.01.2019 Kuusalu kalmistul Soome ja Eesti kaitseministrite juuresolekul).

Sirvides kaplanite aruandeid, selgub, et nende tegevus üksustes sõltub mitmest aspektist: kui olen 2018. aastal külastanud uut logistikapataljoni ülemat, on hea kuulda, kuidas ta oskab kaplanit rakendada nii personalivaldkonnas, kus on vaja abi isikute motiveerimisel kui ka üksuse sisekliima paremaks muutmisel. Tublide ülemate kõrval on peakaplanil tulnud ette tõsiseid kõnelusi ülematega, kes soovivad kaplanit rakendada kas personali- või korrapidajaohvitseridena. Esimesena mainitud juhul on positiivne kuulda, et ülema hinnangul on kaplan saavutanud oma teenistusega isikkoosseisu usalduse ning teda soovitakse sel alal rohkem koolitada ja rakendada, kuid seejuures kerkib see kaasnev küsimus – kui võrd kaplan jõuab pühenduda oma eriala valdkondadele.

Jättkuvalt käivad läbirääkimised Ämaris, kus ühele kaplanile ei leita piisavalt rakendust (tegeleb lisaülesannetega kooligruppide vastuvõtmisel ja linnaku tutvustamisel). Peakaplanile on antud soovitus leida kaplanile rotatsiooniga teine koht ja olemasolev koht kaotatakse.

Hingehoidlik nõustamine: hingehoidlikke vestlusi kaplanitega toimub keskmiselt 1-2 korda nädalas – seejuures on kaplaneid, kelle juures käiakse mitmel korral päevas ja on kaplaneid, kelle juurde väga harva tullakse. Näiteks Tapa linnaku kaplan kirjutab: *aastas peetud pikemad ja lühemad hingehoidlikud vestlused kokku – 211, neist kolmandik suurõppuse SIIL ajal. Vastuvõtu soov ja vajadus on periooditi erinev, nt laskuri kursuse (LK) ajal on hingehoidlike vestluste vajadus suurem. Vestluste arv on kõige rohkem seotud kaplani osalemisega välilaagris või õppusel. Kui kaplan osaleb väljaõppes ja igapäevases tegevuses, liigub oma meeste (ja naiste) keskel, siis toimub ka aktiivsem omavaheline suhtlemine – vesteldakse, küsitakse ja avatakse oma probleeme. See puudutab kontakte nii ajateenijate kui ka tegevvälalastega. Peamised teemad nõustamisel: ajateenijatega eelkõige teenistusse sisseelamise raskused ja motivatsiooni leidmine, distsipliini ja käitumise probleemid, suhted ülematega, aga ka kodune olukord, religiooni ja sõjaväeteenistuse suhe, muud küsimused kiriku ja religiooni kohta. Tegevvälalastega on põhiliselt arutatud väärtuste ja religiooni teemal.*

Hingehoid langenud kaitsevälalaste lähedastele: aastatega on väljakujunenud kaplanite poolt osutatav hingehoid langenud kaitsevälalaste peredele. Enamasti väljendub see mälestusürituste korraldamisega veteranipäeval ja võidupühal. Samuti käivad kaplanid perede juures koduvisiitidel jõulu ajal, aga mitte enam alati langenu surma-aastapäeval. 2018. aastal on toimunud mitmed muutused selles vallas: mõnikord üksused, viitega väljaõppele, ei saa just surma-aastapäeval osaleda mälestustalitusel, teinekord üksused, kellel ridades on olnud rohkem langenuid, valivad ühe nädala, näiteks augusti, kus pole õppusi, ning külastavad kogu nädala jooksul mitme oma võitluskaaslase haudu ja võimalusel ka peresid. Kaplanid peavad siinkoha ilmutama paindlikust ja arvestama väljaõppe perioode ja raskuskeskmega. Samuti tuleb kaplaniteenistusel leppida uuema olukorraga, et kui koha peal tegutsev kaplan võtab vastu otsuse ja ei pea mälestustalitust vajalikuks, toimub see nende poolt, kes seda oluliseks peavad, st üksuse liikmed.

Hingehoid ja vaimne toetus isikkoosseisule ja nende peredele: kõige enam on kaplaneid rakendatud kriitiliste olukordade ilmumisel (suitsiid; äkksurm treeningul); – sel juhul on olnud kaplanid vahelüliliks üksuse ja kannatava perekonna vahel. Olulist hingelist tuge on kaplanid saanud rakendada tugikeskuse tegevuse toetamisel, kui kaplan on saateisikuks vigastatud võitlejale, kes peab rehabilitatsiooni eesmärgil viibima välisriigi raviasutuses. Taas on põhjust rõõmustada, et üks vigastatud võitlejatest otsustas läbida leerikursuse ning soovib edaspidi olla toeks teisele vigastatud perele võttes endale nende lapse ristiisa kohustused.

Usuvabaduse garanteerimine piirangute korral: Tapa linnakus paiknevate liitlaste toetuseks on Briti kaplan pidanud kabelis 52 ingliskeelset jumalateenistust, Taani kaplan taanikeelseid teenistusi 31. Lisaks on peetud teenistusi nii õigeusu liturgia kui katoliku missana. Kaplaniteenistuse poolt tänu ja tunnustus Eesti katoliku kiriku juhile piiskop Philippe Jourdanile, kes on isiklikult käinud Tapal paiknevatele liitlastele missat pidamas. Aasta tähtsündmusena toimus Tapa kabelis koos Eesti Kirikute Nõukogu esindajatega kabeli aastapäeva oikumeeniline jumalateenistus.

Religioonalase teadlikkuse suurendamine: kaplanid on oma teenistuskohdades mitmed kursuseid välja kuulutanud – enim on kiidetud Kaitseliidu Peastaabis toimunud leerikursust, kuhu oli kutsutud mitmeid tunnustatud lektoreid. Kaplaniteenistus on oma järgnevate aastate arengukavas deklareerinud sellele teemale pühendumist, et korraldada üksustes rohkem loenguid islami ja teiste religioonide tutvustamiseks.

Soomes Karjala brigaadist saadud idee eeskujul on kaplan Paenurm pidanud kahepäevast religiooniteemaline loengusarja asjast huvitunud ajateenijatele. Teemade käsitlemiseks kasutas ta nädalavahetust, mil ajateenijad pidid olema linnakus ja väljaõpet ei toimunud. Samuti on ta religiooni ja (sõja)ajaloo teemade käsitlemist sidunud väljasõitudega, kui on toimunud Sinimägede memoriaali külastamine, osalemine jüripäeva jumalateenistusel Toris, paavsti vabaõhumissal Tallinnas Vabaduse väljakul, Kaitseväe jõuluteenistusel Tallinna Rootsi-Mihklis, hingedepäeval Rakvere sõjaväekalmistul küünalde süütamine ja mälestushetk, jõuluaja ring-

sõit kiriku, Vabadussõja lahingupaiga ja muuseumi külastamisega. Osalejaid on olnud nendel üritustel 15-22. **Ülemate nõustamine religiooni, eetika ja moraali valdkonnas:** kaplan on enamasti pataljoniülema alluvuses, teistest kohtades kas staabiülema või personaliülema alluvuses. Siinkohal toon välja positiivse näitena, kuidas pataljoniülem oma kaplani tegevust hindab: *hinnatav on professionaalne, kohusetundlik ja aktiivne ning oluline inimene igapäevase positiivse organisatsioonikliima arendamisel. Tulenevalt tema enda kehalisest ja vaimsest igapäevasest aktiivsest arendamisest on sobiv toomaks eeskujuks noortele. Hindan kõrgelt, et usuvaldkonna tegevused on kaalutletud, loomulikud ning ei tekita pealesunnituse tunnet. On mind märkimisväärselt toetanud [pataljoni] sisekliima ja üldise moraali ning erinevate ülemate igapäeva juhtimismeetodite jälgimisel ning toetanud selle parendamist. Jätkates pühendunult ja plaanipäraselt oma ülesannete täitmist, siis on meil jätkuv potentsiaal arendada pataljoni üldist teenistuskeskonda paremaks (nii ajateenijad, tegevvälased kui nende arusaamine omavahelisest sidususest) ja valmidust tegutseda kriisi ajal!*

Kaplaniteenistuse saavutused

2018. aastal on reservkaplanaat saavutanud oma tegususe ja võime õppustel osalemiseks; aastal 2018 toimunud suurõppus SIIL näitas, kes reservkaplanitest on kohusetundlikult täitmas endale võetud ülesannet. Võrdluseks SIIL2015: kui tollal õppusele kutsutud kolmest reservkaplanist ilmus kohale vaid lipnik Meelis Maikal, siis 2018 olid realselt oma üksustega õppustel kõik kolm väljakutsutud reservkaplanit (major Roosimaa, leitnant Tooming, nooremleitnant Saamuel). Lisaks neile olid valmisolekus ja ootasid õppustele kutset kapten Ago Lilleorg ja lipnik Sulev Sova.

Täiendavate jõududena osalesid õppustel 4 Kaitseliidu kaplanit, keda oma üksustes kaplanina ei rakendatud, vaid nad täitsid muid tühjaksjäänud ametikohti – olid kas formeerimispunktis, objektivalves või reavõitlejana jao koosseisus. Peakaplanina olen rahul, et kolme aastaga oleme jõudnud reservkaplanaadis tulemuseni, et kõik reservpataljonide kohad on täidetud ja need kaplanid on saanud enne õppust koolitust ning nad on realselt ka õppustel.

Kaitseliidu kaplanaat on järjepidevalt kasvanud ja läbiviinud mitmeid koolitusi. Selles kaplanaadis on mitmed edenemised toimunud tänu ülema suunamisele, mistõttu vanemkaplan ette võtnud julgeid uuendusi ning hea koostöö tõttu on Kaitseliiduga liitunud nimekad vaimulikud (peapiiskop ja praostid). Tähtsaim on, et kaplanaadid teevad ühiselt koolitusi reservkaplanite ja tegevteenistuse kaplanite kaasamisel.

Kaitseväe kaplanaadis on ürituste kavandamine aastaplaanina saanud nähtavaks ka www vahendusel – seeläbi pataljonide veeblid suhtlevad otse talitust läbiviiva kaplaniga. Tänu mitmekülgsel infovahetusele on kaplaniteenistusega seotud üritused regulaarselt integreeritud kaitseväe protokolliteenistuse aastakavasse.

Kaplaniteenistusele oli aasta ülevaimaks saavutuseks Eestimaa ainetel maalitud kaitsepühaku ikooni valmine ja pühitsemine Püha Martini päeval.

Puudujäägid ja põhjused: kaplaniteenistusega seotud osapooled on kurtnud hilist info laekumist, mis on olnud tõsine puudujääk kui kavandatakse riiklikuid tseremooniad. Ühe põhjusena on vanemkaplan välja toonud töökoormuse, mis suurenes kaplan Rosma reservi mineku järel ja eriti olukorras, kus uus kaplan tuli teenistusse alles pool aastat hiljem.

Ilmne puudujääk tuli esile õppusega SIIL: kui algselt oli brigaadistaapi kavandatud koordineeriva kaplanina kolonelleitnant Laanepere, siis viimasel hetkel liikus ta õppustele teise ülesandega ning seetõttu infovahetus üksuste ja staabi vahel sõna otseses mõttes lonkas üsna mitmel viisil! Samuti on puuduseks põhjendamatult kaua viibinud tagasiside: miks selle vormistamine viibib kauem kui pool aastat – siin ei saa enam põhjust otsida ühe kaplani puudumisest, vaid parandamist vajavad staabi senised tööharjumused.

Murettekitav on olukord, millega Kaitseliidu üle-eestilist kaplanite võrgustikku üksi haldab vanemkaplan Nikiforov. Ka 2018. aastal ei õnnestunud tema töökoormust kergendada jagades seda Kaitseliidu Tartu maleva kaplani leitnant Priit Tammega.

Ettepanekud tulevikuks: järgnevatel aastatel tuleb kaplaneid rohkem rakendada ülemate toetamisel üksuste eetika ja moraali ning kaitsetahte valdkonnas.

Samuti on vaja kaplanite abi religiooni-alase teadlikkuse tõstmisel – selleks püüab kaplaniteenistuse varustada üksuste kaplaneid vajaliku loengumaterjalidega nii islamist kui teistest religioonidest.

Kaitseväe kalmistu laiendamise plaanide osas püüab kaplaniteenistus osapooli nõustada kui on plaanis rajada kalmistu kabeli juurde urnisein vms.

Revideerimist vajavad kaplanite senised tööharjumused ja keskendumine ametialastele ülesannetele.

7.4.2. Vanglate kaplaniteenistus aastal 2018

Aruande koostasid Justiitsministeeriumi vanglate osakonna nõunik-peakaplan Merike Kütt ja vanemkaplan piiskop Eelija / Ott Ojaperv

Sissejuhatus

Usuvabaduse printsiibist lähtudes on igas Eesti vanglas olemas kabel ja töötavad kaplanid, võimaldades vangil järgida usulisi veendumusi ja tavasid ka vangistuses. Vanglate kaplaniteenistus, mis asub Justiitsministeeriumi haldusalas, võrsus Eesti riigi ja kirikute koostööst ning leidis 2002. aastal väljenduse Eesti kirikute nõukogu ja Vabariigi valitsuse ühishuvide protokollis.

Vanglate kaplaniteenistuse eesmärk on lähtuvalt usuvabadusest kui inimõigusest tagada religiooselt orienteeritud kinnipeetavate usuliste vajaduste rahuldamine, samuti – kuna usul on tähtis koht ka inimeste enesemääratluse ja isiksusliku kasvamise juures, mis omakorda loob soodsa pinnase õiguskuuleka käitumise edendamisele – aidata kaasa kinnipeetavate taasühiskonnastamisele.

Kaplanite tööd vanglates ja politseiarestimajades juhivad Justiitsministeeriumi vanglate osakonna nõunik-peakaplan, kelle ametisse nimetamiseks annab nõusoleku EKN. Peakaplan allub vanglate asekantslerile, lisaks annab ta oma tegevusest aru nii oma kodukirikule kui ka EKN-le.

Aasta 2018 eripärad

Uue Tallinna vangla valmimine

Oluliseks sündmuseks ja üksiti Tallinna vangla kaplanitele töömahukaks väljakutseks oli uue Tallinna vangla valmimine ning sinna ülekolimine. Uus vangla avati 21. novembril 2018 (kutsutud oli ka EKN president Andres Pöder, kes pühitses uue kabeli) ja alustas tööd detsembris. Ees ootab uute kaplanite leidmine, ametissevõtmine ja nende meeskonda sulatamine. Pole veel selge, kas uude vanglasse kolimisega on saanud lahenduse vestlusruumide vähesuse probleem, mistõttu viimastel aastatel on Tallinna vanglas jäänud kuni kolmandik vestlustest igakuiselt pidamata.

Uued kvalifikatsiooninõuded kaplanitele

Alates 01.09.2018 jõustusid kaplanitele uued erialase hariduse (lõpetatud usuteadulik kõrgharidus riiklikult tunnustatud õppekaval) ja võõrkeelte oskuse (kas inglise keel tasemel B1 ja vene keel tasemel B2 või inglise keel tasemel B2 ja vene keel tasemel B1) kvalifikatsiooninõuded, mille rakendamist valmistati ette kolme aasta jooksul, andes kaplanitele, kellel selleks vajadus, piisava aja ning võõrkeelte õppimise puhul ka toetuse (võimalus õppida tööajast ning riigi kulul) oma haridus ja/või keelteoskus uute kõrgendatud nõuetega vastavusse viia.

Teenistusvalve vanglate tööst kinnipeetavate usuvabaduse tagamisel

Vanglate osakond viis kõikides vanglates läbi korralise teenistusvalve, mille käigus kontrolliti vanglate tööd usuvabaduse tagamisel. Kontrollitoimingud viidi läbi ajavahemikul 16.03–13.04.2018. Teenistusvalve aruande mitmete järelduste ning ettekirjutuste osas ilmnesid eriarvamused vanglate asekantsleri ja nõunik-peakaplani vahel. Teenistusvalve põhijäreldused arutati läbi EKN juhatusega 13.09.2018.

Personal

Kaplanid töötavad ühtse oikumeenilise meeskonnana, väärtustades toetavust, teotahet, julgust ja ustavust (vastavalt vanglateenistuse põhiväärtuste platvormile, mille väljatöötamisel 2013–2014 olid kaasatud ka kaplanid), ning tegutsevad koostöös teiste vanglateenistujatega vangla eesmärkide seadmisel ja täitmisel.

Uued kaplanid ja teenistusse naasmine

Septembris asus Tartu vanglas kaplanina tööle Maire Latvala (metodist). Kaplanaati naasis Vadim Rebase (õigeusklik, EAÖK), kes asus novembris Lõuna prefektuuri arestimaja kaplani ametikohale Tartu vangla koosseisus.

Teenistusest lahkumine

Seoses uute kvalifikatsiooninõuete rakendamisega lahkusid augustis Tartu vangla kaplan Tiit Kuusemaa (luterlane), 31.08.18 Viru vangla noortekaplan Joann / Ivan Tulženko (õigeusklik) ning 30.10.18 Lääne prefektuuri arestimajade kaplan Johannes Kakko (metodist).

Tervislikel põhjustel lahkus Tallinna vanglast kaplan Lea Traagel (vabakoguduse liige), kes aastal 2018 enam tööle tulla ei saanudki, vaid viibis **töövõimetuslehel**.

Muudel põhjustel lahkusid 07.02.18 Lõuna prefektuuri arestimajade kaplan Toomas Erikson (õigeusklik) ning 21.12.18 Põhja prefektuuri arestimajade kaplan Reet Eru (luterlane).

Vanglate ja politseiarestimajade kaplanid seisuga 31.12.2018

Vanglate osakond

Vanglate ja arestimajade nõunik-peakaplan Merike Kütt (luterlane)

Vanemkaplan piiskop Eelija / Ott Ojaperv (õigeusklik)

Tallinna vangla

Vanemkaplan Dmitri Hüvanen (õigeusklik), töökoormus 0,6

Kaplan Ülo Vaher (luterlane), koormusega 0,4 vanemkaplan ja 0,6 kaplan

Kaplan Allan Kroll (vabakoguduse liige)

Tartu Vangla

Vanemkaplan Olavi Ilumets (metodist)

Kaplan Jaanus Klaas (luterlane)

Kaplan Stefan / Ilon Fraiman (õigeusklik)

Kaplan Maire Latvala (metodist), töökoormus 0,4

Lõuna prefektuuri arestimajade kaplan Vadim Rebase (õigeusklik)

Viru Vangla

Vanemkaplan Tarmo Linnas (luterlane)

Kaplan Paul Gill (baptist), töökoormus 0,8

Kaplan Justinus / Ilmar Kiviloo (õigeusklik)

Ida prefektuuri arestimajade kaplan Jüri Artjušenkov (nelipühilane)

Kaplanite töö statistika

Vanglad

	<i>Hingehoidlikud vestlused</i>	<i>Jumala- teenistused</i>	<i>Usuõpetus-, leeri- ja piiblitunnid</i>	<i>Muusika- tunnid</i>	<i>Ristimised</i>
Tallinna vangla	1826	173	174		4
Tartu vangla	656	187	100	151	3
Viru vangla	1564	254	206	30	10
Kokku:	4046	614	480	181	17

Lisanduvad Viru vanglas 25 moslemite palvust, mida korraldavad kaplanid.

Arestimajad¹

	<i>Hingehoidlikud vestlused</i>
Põhja prefektuur	457
Lõuna prefektuur	124
Ida prefektuur	383
Lääne prefektuur	243
Kokku:	1207

Vabatahtlike kaasamine

Tegevus

Kinnipeetavate usuvabaduse tagamiseks on vabatahtlikena kaasatud Eestis levinud uskkondade volitatud esindajad, kes tegelevad oma uskkonda kuuluvate vangide usuliste vajadustega: adventistid, baptistid, budistid, jehoovatunnistajad, luterlased, metodistid, moslemid, nelipühilased, roomakatoliiklased, vabakoguduste liikmed, õigeusklikud. Lisaks aitavad vabatahtlikena muusikud, lauljad ja orelimängijad, samuti väliskülalised.

Statistika²

	<i>Pidevalt kaasatud usulise suunitlusega vabatahtlike arv</i>	<i>Hingehoidlikud vestlused</i>	<i>Jumalateenistused ja piiblitunnid (iseseisvalt)</i>
Tallinna vangla	8	65	72
Tartu vangla	7	177	
Viru vangla	9	118	3
Kokku:	24	360	75

Lisanduvad Tartu vanglas 12 budistlikku meditatsiooni, mida viis läbi budistlik vabatahtlik, ning 1 moslemite ühispalvus, mille viis läbi islami vabatahtlik.

Vabatahtlike koolitus

05.12.18 toimus Lahemaal Vihula mõisas seotult vabatahtlike päevaga traditsiooniline vanglate vabatahtlike koolitus koos tänuüritusega, eesmärgiks toetada, tänada ja tunnustada vanglates tegutsevaid vabatahtlikke (vanglakomisjonide esimehed ja liikmed, usulises tegevuses kaasatud vabatahtlikud, kriminaalhoolduse vabatahtlikud, tugiisikuteenuse osutajad ning taasühiskonnastavas tegevuses kaasaaitajad). Kokku oli osalejaid kogu päeva jooksul 27 inimest, sh 7 vanglate usulises tegevuses kaasatud vabatahtlikku. Koolitusel käsitletud teemad olid:

- Peresuhete mõju kuritegevusele
- Riskihindamine ja individuaalne täitmiskava
- Kuritegelik subkultuur

Täiendõpe

Täiendkoolituste teemade valikul pidas kaplaniteenistus prioriteetsena silmas keeleõpet kaplanitele seoses uute kvalifikatsiooninõuete rakendumisega. Esimese kolme kvartali vältel jätkusid inglise ja vene keele õpingud individuaalselt või väikestes gruppides neile kaplanitele, kelle keeleoskus vajas veel parandamist. Samuti sai enam tähelepanu radikaliseerumise ja vägivaldse ekstremismiga seotu.

¹ Arestimajade kaplanid töötavad ka arestimajadest vanglasse toodud eeluuritavatega ja asendavad vanglakaplaneid puhkuse ajal (tegevus vanglas kajastub vanglate üldises statistikas).

² Tabelis ei kajastu andmed vabanevatele kinnipeetavate tugiisikuteenuse osutamisel kaasatud usulise suunitlusega vabatahtlike kohta, kuna nende tegevust ei korralda kaplaniteenistus.

Radikaliseerumise koolitused

Derad

18.05.2018 toimus Lahemaal Sagadi mõisas vanglates radikaliseerumise ennetamise DERAD koolitus, millest võtsid osa ka 9 kaplanit. DERAD on Itaalia Justiitsministeeriumi koordineeritav projekt Euroopa Liidus, mis tegeleb vanglates radikaliseerumise ennetamisega. Koolitajate koolitusel osales vanglate osakonnast vanemkaplan Ott Ojaperv, kes viis läbi Eesti koolituse, mille peamised teemad olid:

- Radikaliseerumine vanglates
- Ennetamine ja riskihindamine
- Euroopa Liidu raamotsused
- Vägivaldsed ekstremistid vanglas
- Väljumisstrateegiad

Islamistlik vägivaldne ekstremism

09.07.2018 toimus usulise radikaliseerumise ja vägivaldse ekstremismi koolitus vanglakaplanitele eesmärgiga õpetada kaplaneid ära tundma ja mõistma usulist radikaliseerumist, nii et nad oleksid valmis panustama radikaliseerumise ennetamisse vanglates Koolitusel käsitletud teemad olid:

Islamistliku radikaliseerumise näited Eestis ja praegune olukord (kaks KAPO ametnikku)

Islamistliku terrorismi maailmavaateline põhjendus (Ott Ojaperv)

Erialase inglise keele koolitus

23.-24.08.2018 toimus erialase inglise keele koolitus vanglakaplanitele. Koolitusest võtsid osa 8 kaplanit inglise keele oskusega B1 tasemel. Koolitajaks oli Tiia Haud, kes on õpetanud TÜ usuteaduskonnas erialast (teoloogilist) inglise keelt. Koolitusel käsitletud teemad olid:

Vestlus (vestluses vajalik sõnavara; vestluse alustamine ning viisakad korrektsed pöördumised; fraasid olukorras, kus vang esitab küsimuse ja kaplan vajab aega mõtlemiseks; argumentide esitamine; vestluse suunamine; vestluse lõpetamine)

Ususümbolika ja kirjandus (Kaplaniteenistuse käsiraamatu põhjal)

Usulised toitumistavad ja muud usulised veendumused (Kaplaniteenistuse käsiraamatu põhjal)

Pedagoogika täiendkoolitus

18.-19.10.2018 toimus pedagoogika koolitus vanglakaplanitele eesmärgiga parandada vanglakaplanite pedagoogilist võimekust, millest võtsid osa 9 kaplanit. Koolitajaks oli dr.theol. Olga Schihalejev, Tartu Ülikooli religioonipedagoogika dotsent, juhtiv religioonipedagoogika õppejõud Eestis. Koolitusel käsitletud teemad olid:

Erinevad õpetamise meetodid usundiõpetuses

Enese kehtestamine õpetajana tähelepanuraskustega klassis

Töökava koostamine, tunni ettevalmistamine ja läbiviimine

Keerukates olukordades suhtlemise täiendkoolitus

11.12.2018 toimus keerukates olukordades suhtlemise täiendkoolitus, millest võtsid osa 8 kaplanit. Kuna kaplanid tegelevad komplitseeritud probleemide lahendamisega nii vanglas (pretensioonidele vastamine, ebatavaliste usuliste soovidega kinnipeetavad jms) kui ka oma kirikute esindajatena väljaspool vanglaid, siis oli eesmärgiks provotseerivatele, raskesti vastatavatele ja religioosuses mõttes valesti esitatud küsimustele reageerimise võimekuse parandamine. Koolitajaks oli tuntud kommunikatsioonispetsialist Raul Rebane, koolitusel töötati läbi rida näidisküsimusi, mis on seoses religioonitemaatikaga esile kerkinud. Koolituse läbiviimist toetas EKN.

Rahvusvaheline koostöö

Rahvusvaheline Vanglakaplanite Assotsiatsioon IPCA

Jätkunud on tõised konstruktiivsed kontaktid Rahvusvahelise Vanglakaplanite Assotsiatsiooni IPCA Euroopa konverentsiga, millega Eesti vanglate kaplaniteenistus on teinud tihedat koostööd alates aastast 2001.

Kokkuvõte

Kaplanite koostöö on väga hea. Saavutatu hoidmiseks korraldab kaplaniteenistus regulaarselt ühiseid koolitusi ja teabepäevi.

Enamus kaplaneid on hästi hakkama saanud jätkuvate muutustega vanglateenistuse struktuuris ja töökorralduses, ehkki tuleb tunnistada, et mõned kaplanid ei suhtunud piisava tõsidusega uute erialase hariduse ja võõrkeelte oskuse kvalifikatsiooninõuete rakendumisse.

Aastal 2018 on vanglate kaplaniteenistuse tööd mõjutanud eriarvamused vanglate asekanstleri ja nõunik-peakaplani vahel, mis on jõudnud ka EKN tasemele ja jäänud 2018 lõpuks lahenduseta. Käesolev aruanne ei ole koht nende eriarvamuste analüüsimiseks.

7.4.3. Politsei- ja Piirivalveameti kaplanaat

Aruande koostas peakaplan Valdo Lust

Sissejuhatus

Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi PPA) kaplanaadi töö on erialaselt toetada PPA ja prefektuuride töötajaid ning nende pereliikmeid. PPA kaplanaat on oikumeeniline. Kaplaniteenistuse alguseks loetakse 13. jaanuari 2008. Kaplanina saavad töötada kõik nõuetele vastavad EKNi liikmeskirikute ordineeritud vaimulikud.

PPA on jaotatud neljaks regionaalseks üksuseks, jagunedes Põhja, Lõuna, Ida ja Lääne prefektuuriks. Igas prefektuuris on oma täiskohaga kaplan ning kahes prefektuuris (Lõuna ja Ida prefektuur) on lisaks põhikohaga kaplanile tegev vabatahtlikkuse alusel tegutsev abikaplan.

Lõuna prefektuuri kaplan on ühtlasi PPA peakaplan. Peakaplan annab oma tegevusest aru PPA administratsiooni ülemale ja EKNile. Kuna praegune peakaplan kuulub EELK-sse, siis annab ta oma tegevusest aru ka EELK peapiiskopile.

Politseikaplanid ja -abikaplanid

Kaplanitel on kõrgem teoloogiline haridus, vaimuliku ordinatsioon ja läbitud politseiline erikoolitus või omandatud Sisekaitseakadeemia Politseikolledžis kõrgharidusega politseierialast koolitust mitteomavate politsei-ametnike täiendõpe. Kaplan on ordineeritud vaimulik ning samas ka politseiametnik.

Politsei- ja Piirivalveameti kaplanaadi koosseis 14.01.2019. a seisuga:

peakaplan Valdo Lust (Lõuna prefektuur. EELK)

kaplan Ago Rand (Ida prefektuur. EEKB Liit)

kaplan Priidu Ellam (Põhja prefektuur. EEKB Liit) Alates 1.10.2018

kaplan Tuuli Raamat (Lääne prefektuur. EELK)

Vabatahtlikud abikaplanid on 14.01.2019. a seisuga:

Toomas Nigola (Lõuna prefektuur. EELK)

Mairit Kallaste (Ida prefektuur. EEKB Liit)

Arengukava

Valminud on kaplanaadi arengukava aastateks 2018–2022. Arengukava on EKNile esitatud 3.09.2018.

Oluline panus arengukava valmimisel on kaplan Tuuli Raamatul. Arengukava on aga kogu kaplanaadi ühistöö. Protsessi käigus on peetud mitmeid töökoosolekuid ning kogu arengukava on korduvalt ühiselt läbi töötatud. Arengukava käsitleb järgmisi punkte:

PPA Kaplanaat

Ajalugu ja tänapäev

Sihtgrupp

Kaplanile määratud teenistusülesanded PPA-s

Kaplanaadi põhiväärtused

Kaplanaadi missioon

Kaplanaadi visioon

Strateegilised arengusuunad

- Kaplaniteenuse kvaliteedi hoidmine ning tõstmine
- Järjepidevuse tagamine
- Rahvusvaheline koostöö
- Vaimse tervise teadlikkuse tõstmine

Statistika

Mitmetes kaplani tööülesannetes, mis seisavad PPA kaplani ametijuhendis, statistilist aruannet ei peeta. Siiski kogutakse arvuliselt kokku kaplanaadi tegevused järgmistes tegevustes:

2018. aasta arvudes

Edastatud surmateated	44
Peetud talitusi	27
Tseremooniad ja palvused	13
Koolitusi läbi viidud	31
Debriifinguid läbi viidud	3

2018. aastal hakati PPA kaplanaadis esmakordselt pidama aruannet kaplani poolt läbi viidud debriifingute osas. Ametlikku koolitust kõikidel kaplanitel siiani ei olnud ning valmidus igas piirkonnas debriifinguid läbi viia puudus. Täna on valmidus olemas.

Koolitused, täiendõpe ja seminarid

Kaplanid koolitajatena

Kaplanitelt oodatakse koolitusi oma eriala piires. Peamised ootused koolituste osas on surmateadete edastamine, stress ja läbipõlemine ning vaimse tervisega seotud ohud töötamisel politseis. Aruandeperioodi olulisemaks koolituse teemaks on siiski olnud surmateate edastamine. Hea ja nõutud koolitaja näitena võib tuua kaplan Tuuli Raamatu, kes on pidanud 2018. aastal 15 surmateate edastamise koolitust. Tuuli Raamatu poolt läbi viidud koolitustel on Lääne prefektuuris osalenud 153 inimest ning Põhja prefektuuris 255 inimest.

Erialased koolitused kaplanitele

Oleme oma arengukavas 2018–2022 välja toonud vajaduse hoida ja tõsta kaplaniteenuse kvaliteeti. Lisaks kogemuste vahetamisele on siin oluliseks osaks päevakohaste koolituste saamine. Vajalikud koolituste teemad kaardistatakse kaplanaadi sisese küsitluse kaudu ning vastavalt kaplanaadi vajadusele tehakse iga-aastane koolitusplaan ning esitatakse see PPAle.

2018. aastal on kaplanaadi vajadustest lähtuvalt korraldatud järgmised koolitused:

„Sõltuvusainetega kriisis oleva inimese nõustamise jätkukoolitus” 14. märtsil 2018. a

Koolitusasutus: Eremistiko OÜ

Koolitaja: Naatan Haamer

„Debriifingu koolitus kaplanitele” 12. detsembril 2018. a

Koolitusasutus: Eesti Moreno Koolituskeskus

Koolitaja: Pille Isat

Seminarid

Münster, Saksamaa

Juba teist aastat järjest on meie kaplanid kutsutud osalema Münsteris toimuvale politsei tugiüksuste rahvusvahelisele seminarile ‘International Police Missions’. Sellel aastal toimus seminar 13.–15. juunil. Kui 2017. ja

2018. aastal on meie kaplanid osalenud seminaril kuulajatena, siis 2019. aasta seminarile on PPA kaplan kut-
situd lektorina.

Kevadseminar

2018. aasta kevadseminar toimus 29.–30. mail Hiiu maal Kõpu kordonis.

Seminari käigus toimusid kohtumised Hiiu maak. EEKBKLi ja EELK koguduste töötajatega.

Rahvusvaheline koostöö ja kontaktid teiste kaplaniteenistustega

Koostöö USA politseikaplanitega

2018. aasta esimesel poolel toimus juba traditsiooniline kohtumine ICPC esindaja Jon Sewalliga.

Kontaktid ühendusega Christian Police Association (CPA)

Kontakt kristlike politseinike ühendava organisatsiooniga CPA on jätkunud, kuid suhtlemise aktiivsus on eelmiste aastatega võrreldes tagasihoidlikum.

Kontaktid Saksa politseikaplanitega

Jõudsalt on edasi arenenud kontaktid Saksa politsei kaplanitega. Seminari 'International Police Missions' käi-
gus on olnud võimalus luua kontakte erinevatest konfessioonidest pärit politseikaplanitega ning vahetada üks-
teisega eri riikide kogemusi.

Kontaktid Soome kaplaniga

Soome politsei uueks (pea)kaplaniks valiti 2018. aastal Jaani Vilkkilä. Soome politsei kaplan võttis heal meelel
vastu meie kutse külastada Eestit ning tutvuda Eesti politsei kaplanaadiga. Külastus leidis aset 5. detsembril
Tallinnas. Jaani Vilkkiläga kohtusid tema külastuse käigus EELK peapiiskop Urmas Viilma, EKNi president
peapiiskop emeeritus Andres Pöder ning PPA peadirektori asetäitja Janne Pikma.

Kaplanaadi 10. Aastapäev

Tallinna Piiskoplikus Toomkirikus tähistati 14. jaanuaril piduliku jumalateenistusega Eesti Politsei kaplanitee-
nistuse kümnendat aastapäeva. EKNi poolt tervitas kaplanaadi sõnavõtuga EKNi president peapiiskop emee-
ritus Andres Pöder. Oma tervituse kaplanaadile andis piduliku jumalateenistuse lõpus edasi PPA peadirektor
Elmar Vaher.

Kokkuvõte

Aasta on kaplanaadi jaoks olnud mitmekesine. Oleme pidulikult tähistanud kaplanaadi 10. aastapäeva, pida-
nud koolitusi ning iseennast koolitanud. PPA kaplan Tõnis Kark otsustas naasta kaitsejõududesse ning tema
asemele on tänaseks leitud uus kaplan Priidu Ellam. Kaplani vahetus Põhja prefektuuris näitas paraku seda, kui
raske on leida ametisse sobilikku ning nõuetele vastavat kandidaati.

Valminud on tulevikku vaatav kaplanaadi arengukava. Tänu tööle arengukavaga oleme läbi arutanud oma
tulevikusuunad ning need ka PPA juhtkonnaga kooskõlastanud. See annab kinnitust, et me kõik omame ühist
pilti homsest.

7.4.4. Eesti Meremeeste Misjon

Aruande koostajad: Riina Runno ja Eerik Jõks

Konsultant: puudub

Eesti Meremeeste Misjon tänab koos kõikide meresõitjatega Jumalat, et ristirahva ühine teenimistöö Muuga
Sadama Meremeeste Kodus ja mujal on võinud jätkuda. Suur tänu Eesti Kirikute Nõukogule ustava toetuse
eest selles teenimistöös. Jumal õnnistagu teid!

MTÜ Eesti Meremeeste Misjoni (EMM) juhatus koosneb kolmest liikmest – Riina Runno, Jaakko Sakari
Laasio ja Eerik Jõks. Juhatus liikme töö on vabatahtlikkuse alusel. Kuni 2018. aasta sügiseni olid Muuga

Sadama Meremeeste Kodu (MSMK) perenaised Natalja Trumm, Alla Sosnovskaja ning Valentina Volkova. Täna on rahaliste vahendite puudumise tõttu Meremeeste Kodus vaid üks perenaine – Natalja Trumm. EMM raamatupidaja on Valentina Ožigina. Lisaks panustavad EMM töösse ka mitmed vabatahtlikud.

2017 september – 2018 september oli International Tradeworkers' Federation Seafarers Trust (ITF) üheaastase granditool EMMis tööl Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku reservdiakon Herki Talen, kelle ülesandeks oli arendustegevus, sh. projektide kirjutamine. Grandi andmine töötasude maksmiseks on ITF poolt pigem erandlik ja see kõneleb selle organisatsiooni pühendumusest EMM töö toetamisel. Herki Taleni ülesandeks oli leida võimalusi mittetulundusühingu paremaks majandamiseks ja jätkusuutlikumaks tegevuseks kasutades selleks MSMK potentsiaali areneda välja kohalikuks kogukonnakeskuseks. Peale ITFi granditool lõppemist on Herki Talen siiani jätkanud vabatahtlikuna.

Natalja Trummi ülesandeks on meremeeste erinevate tugiteenuste osutamine, laevade külastamine, hinged, esmatarbekaupade müümine, rekreatsiooni korraldamine meremeeste kodus ja mujal, erinevate häda- vajalike teenuste vahendamine, nt. arstiabi ja transpordi korraldamine, meremeeste kodu majandamine ja korrashoid. Herki Talen suhtleb Muuga Seltsiga ja korraldab kogukonnakeskuse arengut. Selles on oluline osa regulaarsete palvuste pidamine MSMK kabelis. Juhatuses on ülesanded jaotatud järgmiselt: Riina Runno – EMM töö korraldamine ja majandustegevuse haldamine, suhtlemine Muuga Sadama, lootside, agentide ja ametiühingutega ja projektide kirjutamine; Jaakko Laasio – organisatsiooni esindamine rahvusvahelisel tasandil, sh. International Christian Maritime Association (ICMA) ja International Transportworkers' Federation Seafarers Trust; Eerik Jõks – oikumeenilised suhted, läbirääkimised riigiasutustega, rahvusvahelised suhted ja projektide kirjutamine.

EMM on 1991. aastal loodud heategevuslik organisatsioon, mille ülesandeks on kanda hoolt Eesti sadamatesse jõudnud meremeeste ja nende pereliikmete eest. Aastal 1995 valmis Muuga Sadama Meremeeste Kodu, kus erinevast rahvusest meremehed leiavad sooja vastuvõtu meie riigis. Lisaks oma põhitegevusele püüab EMM jõudumööda hoida üleval diskussiooni riigiasutustega meremeestele osutatavate tugiteenuste üle.

EMM põhiliseks tegevuseks aruandeaastal oli hoolekandetöö meremeeste ja nende perekondadega Muuga

Meresõitjad Muuga Sadama Meremeeste Kodu uksele. Foto Natalja Trumm.

Sadamas. See tähendab igapäevaseid laevakülastusi ning erinevaid tegevusi MSMK-s ja mujal. Aastal 2018 külastas Muuga sadamat 1993 laeva. Meremeeste Kodu külastatavate meresõitjate arv on aastate jooksul vähenenud, mis on üldine tendents kogu maailma merenduses. Meresõitjale hädavajalik sidepidamine koduste ja välismaailmaga on muutunud kättesaadavamaks – laevadel on võimalik kasutada interneti ning ka GSM side on suuremate võimalustega ja taskukohasem. Meremehed on muutunud passiivsemaks, kuid samas, kord MSMK-d külastanud meremehed tulevad laeva randudes kindlasti taas meie juurde. MSMK logiraamatusse on tehtud 780 sissekannet, mis on suurem, kui eelnevatel aastatel. Kuna aga majas toimuvad pidevalt erinevad ettevõtmised, siis ei kajasta see number vaid meresõitjaid. Kiire elutempo, tagasihoidlik rahakott ja järjest suuremad võimalused ning mugavused laevadel viinud selleni, et tööst vabal ajal ei ole meremehel motivatsiooni oma kajutist väljuda. See aga ei tähenda, et me peaksime hoolekandetööst loobuma, sest abivajajad on endiselt meie sadamates olemas. Nutiseadmega oma kajutisse sulgunud meresõitja ei pruugi endale aru anda rekreatsiooni vajalikkusest. Me püüame seda talle pakkuda, viies informatsiooni MSMK tööst otse laeva. Aastal 2018 sooritati 1118 laevakülastust.

EMM-i tööd toetasid jätkuvalt AS Tallinna Sadam (MSMK ülalpidamiskulud – elekter, vesi, prügiveedu, väline heakord); EV Siseministeeriumi otsetoetus Eesti Kirikute Nõukogu kaudu (tugiteenuse osutamine); Eesti Kirikute Nõukogu kaplaniteenistuse toetus (tugiteenuse osutamine); ITF (ajutise töötaja aastane töötasu). Muud koostööpartnerid: ICMA, Eesti Meremeeste Sõltumatu Ametiühing, Soome Meremeeste Misjon, Saksa Meremeeste Misjon, Muuga Sadam, Sotsiaalministeerium, Pühalaulu Kool, Muuga Selts, Maardu Linnavalitsus, Maardu Eesti Kool, EELK Jõelähtme Kogudus, EELK Rootsi Mihkli Kogudus.

Kuna Meremeeste Kodus on palgal vaid üks täiskohaga perenaine, on kodu ukсед avatud vastavalt vajadusele, võimalusel iga päev. Kindlat tööaega ei ole. Tegelik tööaeg sõltub meremeeste vajadustest. Laevakülastused toimuvad vastavalt vajadusele ja laevapere soovile see tähendab, et meie töötaja võib laeval olla nii varahommikul kui hilisõhtul. Samuti toimuvad linnaekskursioonid ja arstikülastused vastavalt vajadusele. Tänu Muuga sadamas töötavate agentide ja lootside heale tööle, tänu ametühingutele ja sadama juhtkonnale, aga samuti meie pikaajalisele tegevusele Muuga Sadamas, tänu sotsiaalmeediale jne. on meie olemasolu ja tegevus enamuse laevaperede liikmetele teada. Meremehed, kes on külastanud Muuga sadamat on tihti laevadel, mis randuvad teistes Eesti sadamates. Seetõttu on üsna sagedased laevaperede kutsed külastada laevu või tuua meremehi Eesti ainukesse meremeeste kodusse ka teistest sadamatest.

Kuna püsiva rahastamise probleemi ei ole õnnestunud lahendada ja seetõttu ei ole tugiteenuse osutamine meremeestele tulevikus jätkusuutlik, on EMM aruandeaastal võtnud uue strateegilise suuna. Püüdeks on reorganiseerida MSMK kohalikuks kogukonnakeskuseks. Selle eesmärgi täitmiseks sõlmiti 10. mail koostöölepe mittetulundusühinguga Muuga Selts. Selleks andis hoogu 2017. aasta sügisel aastase töölepinguga töötanud Herki Talen, kes tutvustas Muuga Seltsile MSMK hoonet ja võimalusi. Uue strateegilise suunaga loodab EMM, et kogukonnakeskusest saab uue elu rohujuuretasandilt võrsuv meresõitjate hoolekanne. Muuga on rannaküla ja iga rannaküla elanike ülesanne on hoolitseda randuvate laevade meremeeste eest. Sellisel kujul oleks meremeeste tugiteenuse jätkusuutlikus tulevikus tagatud ning ka kohalik kogukond oleks ühistegevuses lõimitud.

Meremeeste Kodus toimuvad neljapäeviti iganädalased õhtupalvused, kord nädalas toimuvad ametühingute koosolekud, paar korda nädalas koguneb meie maja ruumides Muuga Selts. Tänu koostöölepingu sõlmimisele 2018. aasta 10. mail, on Meremeeste Kodu ukсед avatud praktiliselt hommikust õhtuni. Maja seinte vahel toimuvad erinevad õpitoad, käsitööringid, korraldatakse erinevaid ühisüritusi ja ettevõtmisi.

Muuga Sadama Meremeeste Kodul on nüüd ka eestikeelne Facebooki lehekül, mis on leitav aadressil www.facebook.com/meremeestekodu/. See on täienduseks juba varasemalt eksisteerinud ja põhiliselt meremeestele suunatud inglisekeelsele Facebooki lehele <https://www.facebook.com/Seamens-Center-of-Estonia-1723706294514966/> Nendelt lehekülgedelt saab jälgida Meremeeste Kodu ja MTÜ tegemisi ja sündmusi.

7.5 Oikumeenia

7.5.1 Eesti Kirikute Nõukogu Teoloogiakomisjon

Aruande koostas Peeter Roosimaa (komisjoni esimees)

2018. aastal kuulusid komisjoni koosseisu:

EELK õpetaja dr Thomas-Andreas Pöder (kuni 12.04.2018);

EELK asendusliige on õpetaja Tauno Teder;

EEKBKL pastor dr Peeter Roosimaa (komisjoni esimees);

EEKBKL pastor Peeter Tamm (alates 27.09. 2018);

EMK pastor Priit Tamm;

EKNK pastor Meelis Maikal;

AKEL pr Mervi Kalmus;

EAÕK ülempreester Mattias Palli;

RKK preester dr Pedro Cervio;

EKN täitevsekretär pastor Ruudi Leinus;

EKN teoloogiakomisjoni sekretär Doris Raudsepp (alates 12.04.2018).

Komisjoni ülesanne aruandeaastal 2018

Teoloogiakomisjon, mille tegevus kuulub oikumeenia töövaldkonda, on asutatud 18.06.2008 (EKNi töökoosoleku otsus 18.–19.06.2008, nr 6/189).

Komisjoni töökoosolekute põhiliseks ülesandeks oli dokumendi „**Kirik: teel ühise visiooni poole**” kohta refleksiooniettekannete esitamine ja arutelud nende üle.

Koosolekute toimumise aeg ja koht, protokoll number ja lühike ülevaade käsitletud teemadest ning otsustest

2018. aastal pidas EKNi teoloogiakomisjon neli töökoosolekut:

I koosolek 08.02.2018 Tallinnas; protokoll Nr 1/33, 08.02.2018.

Enamiku koosoleku ajast võttis Priit Tamme refleksiooniettekanne Kirikute Maailmanõukogu teksti „Kirik: teel ühise visiooni poole” kohta ja selle arutelu.

Otsus: Dokumendi „Kirik: teel ühise visiooni poole” edasiseks menetlemiseks esitab iga komisjoni liige oma-poolsed küsimused, millest valitakse, millised jäävad edasise refleksiooni aluseks.

II koosolek 12.04.2018 EAÕK Püha Platoni keskuses; protokoll Nr 2/34, 12.04.2018.

1. Ruudi Leinus tutvustab komisjoni uut sekretäri Doris Raudseppa.

2. Kuna Thomas-Andreas Pöder on komisjoni tööst tagasi astunud, siis on EELK asendusliikmeks õpetaja Tauno Teder.

3. Toimub teksti „Kirik: teel ühise visiooni poole” arutelu jaoks küsimuste esitamine. Arutelu aluseks saavad EAÕK koostatud refleksiooni küsimused, millest kujundatakse edasise arutelu jaoks üheksa.

Otsus: Komisjoni liikmetel küsimustega edasi töötada ja teha ettepanekuid täiendusteks.

III koosolek 27.09.2018. Tartus Eesti Metodisti Kiriku Püha Luuka koguduses; protokoll Nr 3/35, 27.09.2018.

1. Peeter Roosimaa teatab, et on tervislikel põhjustel otsustanud komisjonist lahkuda. Tema asemele on saadetud pastor Peeter Tamm.

2. Peeter Roosimaa teavitab, et tema lahkumisega seoses tuleks valida uus komisjoni esimees. Uus esimees jäi valimata.

3. Peeter Roosimaa esitab teoloogiakomisjoni arengukava projekti, mis arutatakse läbi ja täiendatakse.

4. Toimub dokumendi „Kirik: teel ühise visiooni poole” põhjal oma konfessioonist lähtuva eneserefleksiooni jätkamine.

Otsused:

1. Kinnitada uueks EEKBKL esindajaks teoloogiakomisjonis Peeter Tamm.

2. Peeter Roosimaa jätkab esimehe kohustes järgmise koosolekuni ja aastaaruande esitamiseni.

3. Peeter Roosimaa esitab teoloogiakomisjoni arengukava korrigeeritud variandi sekretariaati.

4. Jätkata dokumendi „Kirik: teel ühise visiooni poole” põhjal oma konfessioonist lähtuva eneserefleksiooniga.

IV koosolek 22.11.2018 Tallinnas RKK Pirita Kloostri; protokoll Nr 4/36, 22.11.2018.

EKN teoloogiakomisjoni loomisest on möödunud kümme aastat. Sel puhul kuulatakse kahte ettekannet:

1. Peeter Roosimaa peab ettekande „Eesti Kirikute Nõukogu teoloogiakomisjon 10”.
2. Pikaajaline EKN asepresident Joosep Tammo peab loengu „Lev Gumiljovi „Etnogenees ja maa biosfäär”. Ühe ajaloomorfoloogilise visandi võimalikke kokkupuutepunkte teoloogiaga”.

Loengutele järgnevad diskussioonid.

3. Toimus üllitise „Armulaud Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikutes” täiendatud kordustruki jagamine.

Otsus: Teoloogikomisjoni järgmine koosolek toimub 7. veebruaril 2019. aastal Tallinnas EKNi keskses, Tehnika 115.

Sündmuste ja tegevuste kronoloogia

EKNi teoloogiakomisjoni tegevuse sündmusteks olid ülalnimetatud koosolekud. Koosolekute vahelisel ajal tegelesid komisjoni liikmed dokumendi „Kirik: teel ühise visiooni poole” omapoolsete refleksiooniettekannete ja arutelüküsimuste koostamisega.

Komisjoni sisuline aruanne

Komisjoni saavutused

Lähtudes teoloog Alar Helsteini tõlgitud ja EKNi poolt välja antud Kirikute Maailmanõukogu koostatud tekstist „KIRIK: teel ühise visiooni poole”, esitati eklesioloogilisi refleksiooniettekandeid ja arutelusid.

Ettekanded: „Eesti Kirikute Nõukogu teoloogiakomisjon 10” (Peeter Roosimaa), „Lev Gumiljovi „Etnogenees ja maa biosfäär”. Ühe ajaloomorfoloogilise visandi võimalikke kokkupuutepunkte teoloogiaga” (Joosep Tammo).

Komisjoni töö puudujäägid ja põhjused

Komisjoni töö üheks probleemiks oli komisjoni töö suhteline aeglus ja komisjoni liikmete koosolekutest puudumine. Komisjoni liikmete koosolekutele kogunemise võimalused olid piiratud.

Oluline oleks asendusliikmete olemasolu, keda vajadusel enda asemel koosolekule saata.

Ettepanekud tulevikuks

Komisjon soovib jätkata tööd eklesioloogiliste refleksioonidega Kirikute Maailmanõukogu poolt koostatud dokumendi „KIRIK: teel ühise visiooni poole” valgelt. Ka ootab teoloogiakomisjon EKNi töökoosoleku ettepanekuid ja ülesandeid.

7.5.2. Oikumeeniline aastapremia ja tänukirjad

Pressiteade. Erik Salumäe

„Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) andis eile Pirita kloostri kabelis toimunud pidulikult kontsertpalvusel üle EKNi 2018. aasta oikumeenilise aastapremia, mille pälvisid paavst Franciscuse Eesti-visitidi raames 25. septembril Tallinna Kaarli kirikus toimunud oikumeenilise noortekohtumise peakorraldajad: EELK Tallinna Toompea Kaarli koguduse õpetaja Jaak Aus, Rooma-Katoliku Kiriku prestrid Pedro Cervio ja Igor Gavriltšik ning produtsent Lehari Kaustel.

Paavsti visitidi raames toimunud noortekohtumisest võttis osa 1500 noort enamikest Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikutest, aga samuti suur hulk erinevate konfessioonide liikmeid nii Soomest, Venemaalt kui mitmest teisest riigist. Noored, kes andsid tunnistusi või osalesid muusikutena, kuulusid erinevatesse Eestimaa kirikutesse. Noortekohtumise lõpus tervitasid paavsti kõik kohal viibinud Kirikute Nõukogu liikmeskirikute juhid või esindajad. Rahvusvahelise telepildi vahendusel saadi noortekohtumisest osa nii Eestis kui üle terve maailma. Paavst Franciscus ise tõi Tallinnas toimunud noortekohtumise ja selle oikumeenilisuse erilisel esile oma 26. septembril Roomas üldaudientsil peetud kõnes, milles ta tegi kokkuvõtte visitidist Balti riikidesse.

EKNi tänukirjad anti EELK Misjonikeskusele Narva kirikute päevade korraldamise eest (tänukirja võttis vastu Misjonikeskuse juhataja Leevi Reinaru), Muusikafestivalile Musica Hymnis märterpiiskop Platonile pühendatud muusikafestivali korraldamise eest (tänukirja võttis vastu festivali juht Allar Kaasik), Eerik Jõksile kauaaegse religioonisotsioloogia töövaldkonna juhtimise eest EKNis (tänukirja edastab talle EKNi täitev-

sekretär), eelmisele Kaitseväge juhatajale kindral Riho Terrasele viljaka koostöö eest (tänukirja edastab talle Kaitseväge peakaplan kolonelleitnant Gustav Kutsar) ja Erik Salumäele konverentsi „Eesti usk” ettevalmistamise ja läbiviimise eest.

Vabariigi Valitsuse poolt ütlesid tervitus- ja tänusõnad kirikute ja riigi vahelise hea koostöö eest siseminister Katri Raik ja riigihalduse minister Janek Mägi. EKNi president peapiiskop emeeritus Andres Pöder tänas oma kõnes EKNi poolt nii riigiesindajaid, kirikujuhte kui kõiki EKNi koostööpartnereid ning tegi lühikese tagasivaate olulisematele sündmustele Eesti kirikuelus 2018. aastal. Muusikalise tervitusega teenis palvusel kaasa tšellist Allar Kaasik.”

Pildil vasakult: Lehari Kaustel, preester Pedro Cervio, õpetaja Jaak Aus, preester Igor Gavriltsik. Foto: Urmas Roos

7.5.3. Oikumeenilised jumalateenistused

Aruande koostas Ruudi Leinus

7.5.3.1. Oikumeeniline jumalateenistus Eesti Vabariigi 100. aastapäeval 24. veebruaril 2018 Paide Püha Risti kirikus

Kaasa teenisid EELK peapiiskop Urmas Viilma, EELK Paide Püha Risti koguduse õpetaja praost Teet Hanschmidt ja EKN liikmeskirikute vaimulikud: Eesti Kirikute Nõukogu president peapiiskop emeeritus Andres Pöder, Rooma-katoliku kiriku piiskop, Eesti Kirikute Nõukogu asepresident Philippe Jourdan, Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku metropoliit Stefanus, Eesti Metodisti Kiriku superintendent Taavi Hollman, Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liidu president pastor Erki Tamm, Seitsemenda Päeva Adventistide koguduste Eesti Liidu president pastor Ivo Käsk, Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku juht Alur Õunpuu, Armeenia Apostliku Kiriku Eesti Püha Gregoriuse koguduse preester Ter Khosrov, Eesti Karismaatilise Episkopaalkiriku preester Thomas Eriste, Eesti Kirikute Nõukogu täitevsekretär pastor Ruudi Leinus.

Muusikalises osas teenisid kaasa Paide meeskoor, dirigent Malle Nööp ja vokaalansambel „Maneo” (solist Elo Toodo).

Jumalateenistusel esitati vokaalansambel „Maneo” ja solist Elo Toodo poolt esmakordselt Eesti Kirikute Nõukogu laulukonkursi Vaimulik Viis Vabariigile võitnud laul „Su lainte laul” – viis ja sõnad Mari-Liis Riibak, seadnud Eva-Lotta Vunder.

Teenistuse kandis üle Eesti Televisioon.

7.5.3.2. Oikumeeniline Nelipüha ja teema-aasta palvus 19. mail Sutlepa kabelis

Oikumeeniline Nelipüha ja teema-aasta „Eesti usk” avapalvus ja kontsert toimusid Rocca-al-Mare Vabaõhumuuseumis Sutlepa kabelis I nelipüha eelõhtul, 19. mail 2018. Palvusel teenisid kaasa EKNi liikmeskirikute juhid või esindajad. EKNi president luges nelipühade ja teema-aasta „Eesti usk” alguse puhul ette EKNi läkituse pealkirjaga „Vaimu ja usu osaduses”. Kontserdil „Mu süda, ärka üles” esinesid Mirjam Kivisild (vokaal) ja Aleksandra Kremenetski (löökpillid).

7.5.3.3. I Advendi oikumeeniline jumalateenistus Mähe kirikus

I Advendi oikumeeniline jumalateenistus toimus 2. detsembril 2018 Tallinna Mähe Baptistikoguduses.

Jumalateenistusel teenisid kaasa Eesti Kirikute Nõukogu president peapiiskop emeeritus Andres Pöder, Rooma-katoliku kiriku preester Artur Maksimowicz, Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide koguduste Liidu president Erki Tamm, Eesti Metodisti Kiriku superintendent Robert Tšerenkov, Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku juht pastor Alur Õunpuu, Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduste Eesti Liidu vaimulik Mervi Kalmus, Eesti Karismaatilise Episkopaalkiriku ilmik Rutti Proosa, Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide koguduste Liidu Tallinna Mähe Baptistikoguduse vanempastor Ruudi Leinus, Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide koguduste Liidu Tallinna Mähe Baptistikoguduse pastor Raido Oras.

Advenditervituse ütles Eesti Kirikute Nõukogu president peapiiskop emeeritus Andres Pöder, EKNi jõululäkituse luges ette Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide koguduste Liidu president Erki Tamm, jutluse pidas Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide koguduste Liidu Tallinna Mähe Baptistikoguduse pastor Raido Oras. Advendiküünla süütas ja teenistust juhatas Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide koguduste Liidu Tallinna Mähe Baptistikoguduse vanempastor Ruudi Leinus. Muusikalises osas teenisid kaasa Piia Paemurru (klaver), Peeter Paemurru (tšello) ja Ott Indermitte (bariton).

Teenistuse kandis üle Eesti Televisioon.

7.5.4. PÖFF

Ülevaate koostas Ruudi Leinus

PÖFF filmifestival toimus 22.–29.11.2018. PÖFF oikumeeniline žürii hindas filme järgmises koosseisus: Regina Hansen (EELK), Erki Tamm (EEKBKL), Madis Kolk (EAÖK), Rainer Sarnet (MPEÖK), Marge-Marie Paas (RKK).

Oikumeeniline žürii tõstis esile Adrian Paneki filmi „Libahunt”. Olgugi filmi temaatika inimlikult valus ja poliitiliselt tundlik, ei kasuta „Libahunt” ära võimalusterohkeid ideoloogilis-sentimentaalseid manipulatsiooniregistreid, vaid on ennekõike põnevusega jälgitav stiilipuhas žanrifilm, kus sõnum ja meedium on võrdväärselt olulised. Nõnda näitabki „Libahunt” inimese Jumala näo järgi loodud olemust vaataja tajudeni toodud piirsituatsioonis, kus antiikdramaturg Plautusele omistatav tõdemus „inimene on inimesele hunt” enam ei kehti, vaid selle asemel tehakse valik alandlikkuse, armastuse ja vaenlasele andestamise kasuks.

7.5.5. Oikumeenilised projektid

Aruande koostas Ruudi Leinus

Oikumeeniliste projektide konkursile esitati 41 taotlust kogusummas 42 800 eurot.

Eelarves oli projektide rahastamiseks ette nähtud 20 000 eurot. Töökoosoleku otsusega 15.03.2018 nr 3/285 leidsid rahastamist 40 projekti.

Organisatsiooniti toetati projekte järgnevalt: MTÜ – 18, EKNK – 1, EELK – 9, EAOK – 1, EEKBKL – 5, EKEK – 1, RKK – 2, EMK – 1, AKEL – 1, eraisik – 1.

Projekte rahastati järgnevalt: lapsed – 9, muusika – 4, noored – 10, oikumeenia – 11, kirjastamine – 3, kunst – 1, meedia – 3.

7.5.6. Rahvuslik palvushommikusöök

Ülevaate koostas Ruudi Leinus

12.12.2018 toimus XVII Eesti palvushommikusöök teemal „Hea elu ja hästi elatud elu”.

Palvushommikusööki juhatasid Riigikogu liikmed Anneli Ott ja Toomas Jürgestein. Muusikalises osas teenis kaasa Tallinna Huvikeskuse Kullo flöödiansambel Maris Lendi juhatusel.

Algus- ja söögipalve pidas EELK peapiiskop Urmas Viilma, Jumalasõna lugesid Riigikogu liige Urve Tiidus ja Eesti palvushommikusöögi toimkonna liige Mari-Ann Kelam. Toimus kahekõne „Hea elu ja hästi elatud elu ei ole päris üks ja sama asi”, kus teoloogi ja kasvatusteadlase Einike Pilliga kõneles vaimulik ja eetik Meego Remmel. Luuletuse luges Kaarel B. Väljamäe, tänu- ja eestpalve pidas RKK piiskop Philippe Jourdan ning *õnnistussõnad ütles EKNi president peapiiskop emeeritus Andres Pöder*. Üheskoos lauldi „Hoia, Jumal, Eestit”.

7.5.7. Näitus vaimulike tegevusest Eesti Vabariigi sünni ja taassünni juures

Riigikogu pressiteade: „Riigikogus avatakse täna kell 12 ülevaatlik näitus „Vaimulikud Eesti Vabariigi sünni ja taassünni juures”.

Riigikogu esimehe **Eiki Nestori** sõnul toob näitus esile Eesti riigi sünni ja iseseisvuse taastamisega seotud olulised aspektid. „Iseseisva Eesti riigi sünni ja käekäigu kujundamisse on andnud hindamatu panuse paljud Eesti inimesed, nende seas ka vaimulikud, kes sisendasid meie rahvasse eneseusku ja kindlustunnet, et Eesti oleks iseseisev riik maailma teiste riikide hulgas. Seepärast saame tänutundega meenutada neid vaimulikke, kes ütlesid otsustavalt sõna sekka poliitiliste sündmuste keerises,” ütles Nestor.

Näitusel pööratakse tähelepanu nende vaimulike elukäigule ja tegemistele, kes Eesti riigi sünni ja taassünni ajal poliitilises elus osalesid, milline on nende jälg ja panus meie riikluse ajaloos.

Näitusel tutvustatakse rohke pildimaterjali ja haaravate tekstidega vaimulike osalemist Eesti Vabariigi poliitilise elu kahel sõlmpäeval: vabariigi sünni ja riikluse rajamise aastatel ning Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamise perioodil. Vaimulikud jõudsid poliitikasse, et panustada Eesti riigi ülesehitamise ja öelda sõna sekka Eesti usuelu ümberkorraldamisel. Näitus keskendub kahele väga erinevale ajastule: aastatele 1918–1923 ja 1987–1992. Neid aastaid ühendab arusaam loodavast või uuesti ülesehitatavast riigist, kus austatakse kõigi inimeste õigust südametunnistus-, veendumus- ja usuvabadusele. Et murranguaegadel laotakse tavaliselt vundamenti, pööratakse näitusel tähelepanu usuelu korraldamisele ja riigi ning usuühenduste vaheliste suhete alusmüüri rajamisele, millele Eesti riik toetub praeguseni.

Näitus jääb Riigikogu hoone vestibüüliks avatuks kuni 2. novembrini. Näituse vaatamiseks on Toompea lossi sisenemisel tööpäevadel kella 10–16-ni vaja esitada isikut tõendav dokument.”

Fotod: Marie Kukk

7.5.8. Kommunismiohvrite Memoriaali avamine 23. augustil Maarjamäel

Ülevaate koostas Ruudi Leinus

Kommunismiohvrite Memoriaali avamine toimus 23. augustil Tallinnas Maarjamäel.

Koor esitas hümnid, seejärel pidas kõne Vabariigi president Kersti Kaljulaid. Järgnes memoriaali õnnistamine. Memoriaali õnnistamisel teenisid ja osalesid EKNi president peapiiskop emeeritus Andres Pöder, EKNi asepresident piiskop Philippe Jourdan, EELK peapiiskop Urmas Viilma, EAÕK ülempreester Aleksander Sarapik, MPEÕK ülempreester Toomas Hirvoja, EEKBKL president pastor Erki Tamm, EKNK juht pastor Alur Õunpuu, Kaitseväge peakaplan kolonelleitnant Gustav Kutsar, Eesti Juudiusu Koguduse pearabi Efraim Shmuel Kot.

Algussõnad ütles EKNi president peapiiskop emeeritus Andres Pöder. Pearabi Efraim Shmuel Kot (Eesti Juudiusu Kogudus) pidas eesti keeles lühikese palve Eesti maa ja rahva eest, luges heebrea keeles Vana Testamendi Taaveti laulu ja pidas heebrea keeles Memoriaali pühitsuspalve. Piibli kirjakohta luges Vanast Testamendist EELK peapiiskop Urmas Viilma ja Uuest Testamendist EKNi asepresident piiskop Philippe Jourdan. Kõne pidas EKNi president peapiiskop emeeritus Andres Pöder.

Järgnes memoriaali sissepühitsemine. Memoriaali pühitses veega EAÕK ülempreester Aleksander Sarapik. Hingepalve kommunismiohvrite ja langenud ohvitseride eest pidas Kaitseväge peakaplan kolonelleitnant Gustav Kutsar. Järgnesid sõnavõttud ja pargade asetamine. Memoriaali avamise lõpetas trompet: „Head ööd – vaikus – Äratus”.

7.5.9. Holokaustiohvrite mälestuspäev

Ülevaate koostas Ruudi Leinus

Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Eesti Juudi Kogukonna korraldusel toimus 26. jaanuaril holokaustiohvrite mälestuspäeva tseremoonia Tallinna Rahumäe Juudi kalmistul.

Sõnavõtuga esinesid haridus- ja teadusminister Mailis Reps, Eesti Juudi Kogukonna esimees Alla Jakobson ning diplomaatilise korpuse vanem, Rootsi suursaadik Anders Ljunggren. Lõpupalve pidas Eesti pearabi Shmuel Kot.

7.5.10. Teema-aasta „Eesti usk“

Aruande koostas Erik Salumäe

Eesti Kirikute Nõukogu 14. detsembri 2017 töökoosolekul otsustati EKN-i 2018. aasta teemaks määrata „Eesti usk“.

EKN-i 2018. aasta töökoosolekutel on teema-aastaga seonduvat arutatud igakuuliselt. Liikmeskirikute esindajatest ja töövaldkondade projektijuhtidest moodustus töörühm, mis kogunes 6. märtsil EKN-i ruumes, 11. aprillil EELK Konsistoriumi saalis ja 24. mail Mähe baptistikirikus (pärast töökoosolekut), lisaks kogunes 19. aprillil Tallinna metodisti kirikus pärast töökoosolekut konverentsi „Eesti usk“ töörühm. EKN-i ruumes toimusid 18. detsembril mõttetalgud, kus osalesid lisaks teema-aasta töörühma liikmetele ka Tartu Ülikooli usuteaduskonna ning erinevate kristlike organisatsioonide esindajad.

Märtsis väljakuulutatud ideekorjele teema-aasta logo saamiseks esitati kümnekond kavandit, millede hulgast kuulutati EKN-i töökoosolekul võitjaks Riina Sildvee poolt esitatud. EKN on valmistanud teema-aasta logoga roll-up'i, mida on kasutatud teema-aasta üritustel ning mille kasutamist on soovitatud kõigile liikmeskirikutele ja nende kogudustele ning teistele organisatsioonidele, kes teema-aasta üritusi korraldavad.

Vastavalt töökoosoleku otsusele kestab teema-aasta „Eesti usk“ 2018. aasta I nelipühast (20. mai 2018) kuni 2019. aasta I advendini (1. detsember 2019).

Teema-aasta avapalvus ja kontsert toimusid Rocca-al-Mare Vabaõhumuuseumis Sutlepa kabelis I nelipüha eelõhtul, 19. mail 2018. Palvusel teenisid kaasa EKN-i liikmeskirikute juhid või esindajad ning EKN-i president luges ette EKNi läkituse nelipühade ja teema-aasta „Eesti usk“ alguse puhul (pealkirjaga „Vaimu ja usu osaduses“). Kontserdil „Mu süda, ärka üles“ esinesid Mirjam Kivisild (vokaal) ja Aleksandra Kremenetski (löökpillid). Teema-aasta avamist kajastasid Aktuaalse Kaamera uudised (Eesti TV).

Teema-aasta raames (sh kus on kasutatud teema-aasta sümboolikat või tunnuslauset) on 2018. aastal toimunud järgmised suuremad üritused (loetelu ei ole eeldatavalt ammendav, kuivõrd teema-aastaga seotud üritusi on korraldatud ka erinevate koguduste ja organisatsioonide poolt Eestimaa erinevates paikades):

- EKN-i väljasõidukoosolek 20.–21. juunil Saaremaal. EKN-i liikmeskirikute juhid ja esindajad külastasid erinevate konfessioonide pühakodasid; Kuressaares toimus ettekandekoosolek, kus peattekande „Eesti usk – Saaremaa usulised traditsioonid“ pidas õp Veiko Vihuri. Ettekandekoosolekust tegi ülekande Pereraadio Pildiraadio ning see on järelvaadatav Pildiraadio arhiivis.
- Arvamusfestival 10.–11. augustil Paides. Reedel, 10. augustil toimusid arutelud teema-alal „Eesti usk ja laupäeval, 11. augustil kultuuriprogrammi raames kirikuesisel platsil. Festivali arutelualal olid teemadeks „Eestlase usk ja rahvuskultuur“, „Perekond ja abielu“, „Religiooniõpe“ ja „Kes vastutab kirikute püsimise eest?“. Laupäeval arutlesid noored Paide keskväljakul Püha Risti kiriku ees teemal „Noored ja kirik“. Sportlikud vaimulikud arutlesid samas paigas kirikuinimese suhetest kehalise tegevusega ja viisid läbi mõningaid sportlikke tegevusi. Paide Püha Risti kirikus olid orelipooltunnid ja palvused, Püha Risti kirikus esitleti Avo Üpruse luulekogu „Ingeldus“. Reedel said huvilised lugeda „Eesti usu“ teema-alal küsitluse „Mis on Eesti usk?“ tulemusi. Küsimusele vastas 55 Eesti eri konfessioonide vaimulikku. Samuti oli võimalik vastuseid nii reedel kui ka laupäeval lugeda keskväljakul kiriku varbaia pealt.
- Narva kirikute päevad „Eesti usk“ 28.–30. septembril. Selle oikumeenilise sündmuse peakorraldajateks olid EELK Misjonikeskus ja EELK Narva kogudus.

- EKN-i hariduskonverents „*Biblia pauperum* ehk Piibilood kunstiajaloos Pühavaimu kiriku ja Raekoja näitel“ 22. oktoobril Tallinna Pühavaimu kirikus ja Raekojas. Konverents kuulus ka Euroopa kultuuripärandiaasta ametlikku programmi. Konverentsil osales 170 inimest. Konverentsipäeva kavva kuulus ka muusikaline ettekanne – kammerkoor *Voces Musicales* esitas Toomas Siitani juhatusel Giovanni Pierluigi da Palestrina *Missa Papae Marcelli*. Konverentsi kajastasid Tallinna Televisiooni uudised.
- V oikumeenilised noortepäevad 2.-4. novembril Põltsamaal.
- Konverents „Eesti usk“ 6. detsembril Rahvusraamatukogus. Konverents kuulus ka Euroopa kultuuripärandiaasta ametlikku programmi. Peaettekande „Euroopa kultuuripärand ja Eesti usk“ pidas prof Mihhail Lotman. Paneeldiskussioonides arutati vaimulike, teadlaste ja loomeinimeste osavõtul usu koha ja rolli üle ühiskonnas ning usu ja erinevate kultuurivaldkondade (kirjandus, muusika, folkloor, teater, filmikunst, arhitektuur, kunst) vastastikuste seoste teemadel. Konverentsil osales üle 200 inimese ning see oli otseülekandes vaadatav Rahvusringhäälingu portaali ja Pereraadio Pildiraadio vahendusel (järelvaadatav Pildiraadio arhiivis). Konverentsi toimumine pälvis tähelepanu ka nt ETV saadetes „Plekktrum“ ja „Terevisioon“. Konverentsile järgnes kontsert „O’Adonai“ Tallinna Piiskoplikus Toomkirikus, kus esinesid ansambel *Vox Clamantis*, Tõnis Mägi, Püha Miikaeli Poistekoor ja Robert Jürjendal. Konverentsi korraldamist toetas Sise- ja Kultuuriministerium, kontserdi korraldamist Kultuurkapital.

Teema-aastaga seonduvast antakse informatsiooni nii EKNi kui liikmeskirikute veebilehtede ja Facebooki lehtede, samuti kristlike meediakanalite kaudu. Arvamusfestivali eel avati selle korraldajate poolt ka Facebooki leht „Eesti usk“, mida hiljem on kasutatud ka teiste teema-aasta ürituste kohta informatsiooni andmiseks.

7.6 Eluväärtused ja eetika

Aruande koostas Karmen Maikalu

Konsultant: Meego Remmel

Asutatud: töörühm 19.09.2002, SA Väärtustades Elu 16.02.2006

1. Töövaldkonna koosseis

1.1. Eluväärtuste ja eetika töörühm

EELK	Ove Sander (kuni 24.05.2018), Triin Käpp (alates 24.05.2018)
EEKBKL	Helle Liht, asendusliige Karita Kibuspuu
RKK	Maria Joanna Madise (on avaldanud soovi töörühma tegevusest taanduda)
EKNK	Rutt Luha
EAÕK	Teele Ööbik
EMK	Lii Lilleoja
AKEL	Allan Randlepp
MPEÕK	-
EKEK	-
AAK	-
EKN	Meego Remmel (konsultant), Ruudi Leinus (EKN täitevsekretär), Karmen Maikalu (projektijuht)

1.2. SA Väärtustades Elu (SAVE) – asutati Eesti Kirikute Nõukogu poolt 2006. a ning esindab ja viib ellu töövaldkonna eesmärged ja tegevust ühiskonnas laiemalt.

Nõukogu liikmed: Meego Remmel (esimees, EKN esindaja), Janek Mäggi, Andres Sild

Juhatuse liikmed: Kaia Kapsta-Forrester (esimees), Karmen Maikalu (EKN esindaja), Margit Emberg

Tegevjuht: Ena Soodla

Raseduskriisinõustajaid: 21 (tegevnõustajaid 13)

PREP-paarisuhtekoolituse koolitajaid: 45

PREP üksikisikutele „Minu suhe on minu kätes“ koolitajaid: 30

2. Töövaldkonna eesmärk/ülesanne aruande aastal

2.1. Toetada ja edendada pere- ja paarisuhteid ning inimelu väärtustamist.

2.2. Teha ühiskonnas avalikku teavitustööd ja tõsta teadlikkust tervete ja turvaliste pere- ja paarisuhete ning inimelu väärtustamise teemadel. Hoida nähtaval ISA ja EMA kui märgiliselt tähenduslikud mõisted, hoolimata nende tähenduste kaasaegsest kompleksisusest.

2.3. Aidata kaasa perede heaolu kasvule ning elukvaliteedi tõusule, soodustades seeläbi laste tulevikuväljavaadeid ning vähendades väärkohtlemise ja vaesusega seotud riske ning asendushooldusele paigutamist.

2.4. Tõsta laste ja peredega kokkupuutuvate spetsialistide kompetentsi.

3. Töörühma koosolekud

3.1. Eluväärtuste ja eetika töörühma koosolekud

25.01.2018 Põltsamaal. Teemad: 2017. a tegevuse ülevaade, 2018. a plaanid.

12.10.2018 Põltsamaal. Teemad: aastategevuste ülevaade, tegevuskava edasiseks.

Lisaks toimus 20.03.2018 Tallinnas EKN kolme projektijuhi (Heiki Haljasorg, EKN haridustöö, Rando Kangro, EKN Noortetöö Nõukogu, Karmen Maikal, EKN eluväärtuste ja eetika töörühm) kohtumine, kus arutati töövaldkondade koostöövõimalusi.

3.2. SAVE juhatuse ja nõukogu koosolekud:

9.01.2018 nõukogu ja juhatuse koosolek. Teemad: aastaplaanid, emadepäeva konverentsi korraldamine.

28.06.2018 nõukogu ja juhatuse koosolek. Teemad: I poolaasta tegevuste analüüs, s.h emadepäeva konverents, raseduskriisinõustajate ja PREP-koolitajate väljaõppe ning isadepäeva konverentsi korraldamine sügisel, SAVE strateegia edasiseks.

08.08.2018 nõukogu ja juhatuse koosolek. Teemad: raseduskriisinõustajate ja PREP-koolitajate väljaõppe ning isadepäeva konverentsi korraldamine sügisel, SAVE strateegia edasiseks.

20.08.2018 SAVE starteegiapäev. Ühises arutelus osalesid nõukogu ja juhatuse liikmed, raseduskriisinõustajad ja PREP-koolitajad.

4. Töövaldkonna sisuline aruanne

2018. a isulist tööd on toetanud Eesti Kirikute Nõukogu, Eesti Haigekassa, Hasartmängumaksunõukogu.

4.1. Raseduskriisinõustamine (edaspidi RKN)

RKN tegeleb pereplaneerimise, lapseootuse ja sünnitusjärgsel perioodil ette tulevate kriisidega, nt viljatus, planeerimata rasedus, raseduse katkemine, depressioon, lähisuhtevägivald, sünnitushirm, negatiivne sünnituskogemus, tüsistunud sünnitus vmt. RKN süsteem on Eestis välja töötatud SA Väärtustades Elu poolt, kes on samas ka kogu vastava nõustamissüsteemi, s.h nõustajate töö koordineerijaks ja haldajaks.

Raseduskriisinõustajad on reeglina ämmaemanda või psühholoogi haridusega, läbinud lisaväljaõppe ja töötavad meditsiinasutustes, nt sünnitusmajades, naistekliinikutes, haiglates, samuti Tallinna Raseduskriisikeskuses. 2018. a töötas aktiivselt 13 tegevusnõustajat üle Eesti.

RKN-le minemiseks saab küsida saatekirja oma günekoloogilt, ämmaemandalt või perearstilt, sellisel juhul on nõustamine Haigekassa toel nõustatavale tasuta. Samuti on tasuta e-nõustamine www.rasedus.ee, 8002008 telefoninõustamine ja skype-nõustamine.

4.1.1. RKN statistika

Eesti Haigekassa toetusega saatekirjade alusel nõustati 2018.a 2690 isikut 4506-l korral, s. h nõustati 974 peret. Lisaks on 2018. a pöördunud RKN-le tasuta nõustamistelefoni 8002008, skypenõustamise ja www.rasedus.ee kodulehel asuva e-nõustamisvõimaluse kaudu 176 isikut kokku 235-l korral. 50% juhtudest suunas isiku RKN-le naistearst, 44% ämmaemand. 77% esmastest pöördujatest olid naised, 23% mehed.

Alates 2018.a algusest on RKN olnud kättesaadav ka saartel ning seega saab käesoleval hetkel raseduskriisinõustamist 13 Eesti maakonnas ja vähemalt 17 asutuses. Teenust on osutatud järgmistes asutustes: Ida-Tallinna Keskhaigla, Lääne-Tallinna Keskhaigla, Tallinna Lastehaigla, Tallinna Raseduskriisikeskus, Era-kabinet Tallinnas, Rakvere Haigla, Pärnu Haigla, Põlva Haigla, Lõuna-Eesti Haigla, Tartu Ülikooli Kliini-

kum, Tartu Perekeskus, Viljandis Päikesekillu Perekeskus, Narva Perekool, Haapsalu, Rapla Erakliinik Praxis, Järvamaa Haigla, Kuressaare Haigla, Hiiumaa Haigla.

Kiireloomuliste kriisinõustamiste puhul on teostatud kriisiväljasõit esimesel võimalusel või vähemalt 2 tööpäeva jooksul pärast väljakutse saamist raseduskriisi valve- ja nõustamistelefoni 8002008 kaudu. 2018.a tehti 316 kriisiväljasõitu. Kriisiväljasõite tehti Ida-Tallinna Keskhaiglasse, Lääne-Tallinna Keskhaiglasse, Rakvere Haiglasse, Järvamaa Haiglasse, Põlva Haiglasse, Kuressaare Haiglasse, Rapla Erakliinikusse Praxis, Tallinna vanglasse ja ühel juhul pere juurde koju.

Pöördumise põhjused 2018.a nõustatud isikute lõikes (v. a kriisiväljasõidud): 23% ärevussümptomitega kulgev seisund, 21% rasedusaegne ja/või sünnitusjärgne meeleolulangus, 16% pikaajaline haiglaravi, 9% enneaegne sünnitus, 5% raseduse katkestamine, 4% raseduse katkemine, 4% planeerimata rasedus, 4% traumaatiline sünnituskogemus, 4% sünnitushirm, 3% viljatusravi, 2% puudega lapse sünd, 2% loote surm, 2% riskirasedus, 1% lähisuhtevägivald, 0% (n=7) neonataalperioodis lapse surm.

Kriisiväljasõitude põhjused: 25% raseduse katkestamine, 13% enneaegne sünnitus, 13% loote surm, 11% raseduse katkemine, 9% rasedusaegne ja/või sünnitusjärgne meeleolulangus, 8% ärevussümptomitega kulgev seisund, 6% riskirasedus, 5% pikaajaline haiglaravi, 5% traumaatiline sünnituskogemus, 3% puudega lapse sünd, 1% planeerimata rasedus, 1% lähisuhtevägivald, 0% sünnitushirm (n=1), 0% viljatusravi (n=1).

4.1.2. Raseduskriisinõustajate kvaliteedi hoidmine

On toimunud regulaarsed raseduskriisi nõustajate supervisioonid. Tallinnas on kokkulepped grupisupervisioonide korraldamiseks üks kord kuus, Tartus vastavalt vajadusele kuni üks kord kvartalis. 2018.a on toimunud üheksa supervisiooni. Superviisoriteks on olnud Kristiina Uriko, Naatan Haamer ja Pille Isat. 2014.a kinnitati Kutsekojas raseduskriisi nõustaja kutsestandard (tase 6), kutse andmise kord sai kinnitatud 2016.a aprillis. Kutse taotlemisega info on kättesaadav SAVE kodulehel: <http://save.ee/kutse-andmine/>. Kui 2017.a anti välja 6 raseduskriisi nõustaja kutset, siis 2018.a anti välja 1 raseduskriisi nõustaja kutse.

4.1.3. RKN täiendkoolitus 2018-2020

2018.a alguses töötati välja uus RKN õppekava. Õppekava väljatöötamise töörühmas osalesid SAVE esindajatena Margit Emberg, Ena Soodla, Kaia Kapsta-Forrester, Eesti Raseduskriisi Nõustajate Seltsi esindajana Kristi Kuura, konsultandilepinguga kuulusid töörühma Kristiina Uriko (Tallinna Ülikool) ja Irena Bartels (Eesti Ämmaemandate Ühing, Ida-Tallinna Keskhaigla).

Täiendkoolituse raames teeb SAVE koostööd Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli ja Tallinna Ülikooliga.

Täiendkoolitus kestab 2,5 aastat ja on mahuga 90EAP. Uue nõustajate väljaõppega alustati 2018.a septembrist, väljaõppes osaleb 20 isikut (s. h 12 ämmaemanda, 3 psühholoogi ja 5 muu väljaõppega spetsialisti).

4.1.4. RKN integreerivad ja tutvustavad tegevused

03.04.2018 toimus Pelgulinna Sünnitusmajas personalile RKN teenuse seminar ja arutelu töökorralduse efektiivsema planeerimise teemal (raseduskriisinõustaja Kairi Tozen-Pütsepp).

Koostöökohtumised ja personalikoolitused Kuressaare Haiglas toimusid 21.03, 5.04, 17.04, Hiiumaa haiglas 26.04 (raseduskriisinõustaja Maret Voites).

10.05.18 toimus kohtumine Sotsiaalministeeriumis SAVE ja ministeeriumi esindajatega seoses RKN eriala arengu ja koostöökohtadega nii tervishoiusüsteemis kui ka integreerituna psühhosotsiaalse kriisinõustamise perspektiivi laiemalt (SAVE tegevjuht Ena Soodla ja juhatuse liige Margit Emberg).

07.08.18 toimus Tallinna Lastehaiglas koostöökohtumine RKN töö efektiivsemaks korraldamiseks muutuvast Lastehaigla süsteemis (SAVE juhatuse liige Margit Emberg).

14.11.18 toimus Ida-Tallinna Keskhaiglas tervishoiutöötajatele (sh perearstidele ja pereõdedele) suunatud seminar teemal "Emadus ja depressioon" (raseduskriisinõustaja Kairi Tozen-Pütsepp).

Artiklid RKN teemadel ilmusid järgmistes meediaväljaannetes: Postimees, Õhtuleht, Saarte Hää, Hiiu Leht, Pere ja Kodu, Buduaar.

Viimases kvartalis korraldati RKN infolehtede uuendamine ja trükk. Saadeti info RKN teenuse ja suunamiskirja vormistamise kohta Eesti Perearstide Seltsile, Eesti Naistearstide Seltsile ja Eesti Ämmaemandate ühingutele.

Osaletakse jätkuvalt riikliku tervikkontseptsiooni tööprotsessis eesmärgiga integreerida sotsiaalpsühholoogilised tugiteenused tervishoiuteenustesse. SAVE näeb psühhosotsiaalset kriisinõustamist raseduse planeerimise, raseduse ja sünnitusjärgsel ajal psühhosotsiaalse tervishoiu tugiteenusena. 2017. a aasta lõpus esitas SAVE Haigekassale teenuse taotluse „Psühhosotsiaalne kriisinõustamine raseduse planeerimise, raseduse ja sünnitusjärgsel ajal” lisamiseks tervishoiuteenuste loetellu. Kuigi lisaküsimusi Haigekassalt ei olnud, saadi 2018.a novembri lõpus Haigekassast vastus, et teenust tervishoiuteenuste loetellu ei lisata. 2018.a detsembris esitas SAVE Haigekassale märgukirja teenuse menetlemise jätkamiseks 2019.a. Nõustamissüsteemi jätkusuutlikkuse tagamiseks on toimunud kohtumised nii Sotsiaalministeeriumi, Eesti Haigekassa kui ka erinevate sidusgruppide ja erialade esindajatega.

4.2. PREP-koolitused

Lisaks RKN tegevustele tõi SA Väärtustades Elu 2009. a lõpus Eestisse rahvusvaheliselt levinud tõendus põhise koolitusprogrammi PREP (*The Prevention and Relationship Enhancement Program* – Paarisuhte Rahulolu Edendamise Programm). PREP aitab paarisuhte hoida ning vajadusel parendada, hoida suhtes turvalisust, tulla toime erinevate probleemidega ning sobides nii noortele kui ka juba elukogenud inimestele.

SA Väärtustades Elu on edukalt antud koolitussüsteemi Eestis arendanud. PREP on kasvanud ja leidnud oma kindla koha Eesti ühiskonnas, olles saanud ka riiklikul tasemel esile tõstetud, näiteks Sotsiaalministeeriumi kontseptsioonis „Integreeritud teenused laste vaimse tervise toetamiseks: ennetus, varajane märkamine ja õigeaegne abi”.

Praeguseks on Eestis kaks erinevat PREP-programmi: PREP-paarisuhtekoolitus alates 2009. a ja üksikisikutele mõeldud PREP-koolitus „Minu suhe on minu kätes” alates 2014. a.

2018. a osales PREP koolitustel 345 inimest (2017.a 272 inimest). Aastatel 2009-2018 on PREP-koolitustel osalenud ligi 2900 inimest. Kuna PREP-koolitused muudavad olulisel määral pere sisekliimat positiivsemaks, siis lisaks koolitusel osalenud täiskasvanutele on PREP-koolituste kaudu mõjutatud ka peres kasvavad lapsed ning võib öelda, et 2018. a on PREP-koolituste kaudu parendatud ca 500 Eesti lapse kasvukeskkonda.

Et PREP oleks kättesaadav erinevate Eesti piirkondade inimestele, siis viidi 27 koolitusgruppi läbi Tallinnas, Saue, Tartus, Narvas, Kohtla-Järvel, Tamsalus, Toilas, Kuressaares. Hea meel on tõdeda, et toimus ka 4 venekeelset koolitust. Hästi toimib koostöö prokuratuuriga, kes on lisanud PREP-koolitused oma mõjutusmeetmete nimekirja ja saadab regulaarselt koolitustele perevägivallaga seotud isikuid.

2018. aastaks on SAVE välja õpetanud 45 PREP-paarisuhtekoolituse koolitajat ja 30 PREP üksikisikutele „Minu suhe on minu kätes” koolitajat.

4.2.1. PREP-paarisuhtekoolitused

PREP-paarisuhtekoolitus on paaridele suunatud 16 tundi kestev tõendus põhine koolitusprogramm (<https://www.youtube.com/watch?v=B-9CTchoRBk>), mille Eestis läbiviidud mõju-uuring näitas, et osalejatel suurenes eluga rahulolu, hinnang suhte turvalisusele, hinnang suhtele, vähenesid problemaatiline suhtlemisstiil, depressioon, ärevus, väsimus ja neurootilisus.

2017. a osales koolitustel kokku 213 inimest (2017.a 188 inimest), s.h 65 inimest Eesti Kirikute Nõukogu toetusel Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikute liikmetele suunatud koolitusel. Enamus koolitusi oli suunatud raskemas seisus olevate perede toetuseks (paljulapselised, asendus-, töötu lapsevanemaga, lapseootel, väikelapsega, vaesuspiiril elavad või lastekaitse süsteemi poolt suunatud pered). Kirikute liikmete koolitustel osales mitmeid vaimulikke, vanglakaplaneid, kirikute töötajaid jt. Lisaks toimus SEB Heategevusfondi karjäärpäeval PREP-programmide tutvustus, kus osales ca 80 asendushooldusel olevat noort.

4.2.2. PREP üksikisikutele „Minu suhe on minu kätes”

PREP-koolitus „Minu suhe on minu kätes” on üksikisikutele (nt üksikvanemad, kärghperes elavad lapsevanemad, lähisuhtevägivalla probleemidega inimesed või isikud, kelle abikaasa ei soovi koolitusel osaleda) suunatud 16 tundi kestev koolitusprogramm (https://www.youtube.com/watch?v=mNGLGk_IjIE).

2018. a osales koolitustel 132 inimest (2017. a 84 inimest), s.h 16 inimest EKN toetusel EKN liikmeskirikute liikmetele suunatud koolitusel. Enamus koolitusi oli suunatud riskigrupis olevate peredele. Samuti on koolitustel osalenud riskiperedega töötavad spetsialistid (nt ohvriabitöötajad, KOV-ide sotsiaalvaldkonna spetsialistid,

psühholoogid, perede tugiisikud jt), kelle sõnul aitab antud koolitus neil oma tööga paremini toime tulla ja oma kliente vastaval teemal paremini nõustada.

Septembris alustas PREP üksikisikutele „Minu suhe on minu kätes” koolitaja väljaõppes 11 uut inimest. Samuti alustati programmi mõju-uuringu eeltöödega. Mõju-uuring viiakse läbi koostöös Eesti Rakenduspsühholoogia Keskusega 2019. a.

4.3. Konverentsid

Alates 2012. a korraldab SAVE emadepäeva- ja isadepäevakonverentse, mille eesmärgiks on olnud edastada võimalikult laiale sihtgrupile terveid pereväärtusi kajastavat sõnumit ühiskonnas aktsepteeritud arvamusi liidrite kaudu.

4.3.1. Emadepäevakonverents „Naine pole sünnitusmasin!” 08.05.2018

Tegemist on konverentside „Miks Eesti naine ei sünnita?”, „Tahan last, aga normaalset meest ei ole!”, „Appi, mu mees armastab mind!”, „Miks me armastame kargperet?” ja „Miks vägivald armastab vabadust?” traditsiooni jätkamisega.

Eesti ühiskonna suurimaks väljakutseks on nimetatud iivet. Eestlaste rindejoon ei asu mitte streigikomiteedes, vaid magamistoas! Igasse peresse vähemalt kolm last! Nii kõlavad loosungid. Emadepäevakonverentsil „Naine pole sünnitusmasin!” uuriti, kellel lasub vastutus Eesti rahva püsijäämise ees – kas üksnes naistel? Kas Eesti naise roll ongi lapsi sünnitada või on tal õigus eneseteostusele ka väljaspool kodu? Millest sõltub naise soov ja valmisolek emaduseks? Kuidas teha nii, et naine sooviks pühenduda laste kasvatamisele, saamata seejuures külge „sünnitusmasina” silti? Kas naisel on õigus ka mitte emaks saada?

11.00 – 11.05	Sissejuhatus, moderaator Hannes Hermaküla
11.05 – 11.35	Avaettekanne, ühiskonnategelane ja endine Tallinna linnapea Ivi Eenmaa
11.35 – 11.55	Notar Priidu Pärna ”Kas põhiseadus kohustab eesti rahvast kestma?”
11.55 – 12.15	Psühholoog-psühhoterapeut Karmen Maikalu ”Kuidas toetab paarisuhe laste saamist?”
12.15 – 12.35	Estonia klaverivabriku omanik Indrek Laul ”Mida ema mulle andis?”
12.35 – 12.55	Kohvipaus
12.55 – 13.15	EEKB Koguduste Liidu president Erki Tamm ”Miks religioon propageerib laste saamist?”
13.15 – 13.35	Ettevõtja Kristjan Järvan ”Eesti majandust kannab ema”
13.35 – 13.55	Psühholoog, raseduskriisi nõustaja ja SA Väärtustades Elu juhatuse liige Margit Emberg ”Miks ta jälle emaks sai?”
13.55 – 14.55	Debatt: ”Miks ühiskond ei suuda kokku leppida, millist eraelu ta kodanikult ootab?” Majandusanalüütik Hardo Pajula, ajakirjanik ja poliitik Barbi Pilvre, MTÜ Eesti Sündimusuuringud juhataja Lea Danilson-Järg, ajakirjanik Marica Lillemets
14.55 – 15.00	Lõppsõna

Konverents oli üles ehitatud meediakonverentsina, millest oli otseülekanne Postimees *online*-portaalis ning mida kajastasid ka paljud teised portaalid ja uudistekanalid. Kui tavapärase konverentsi kogub meediaspetsialistide hinnangul meediakajastuste statistikas ca 70 meediapunkti, siis antud emadepäevakonverentsi kogus 267 punkti. Otseülekanne jälgis ca 1000 inimest, kohapeal osales ca 100 inimest. Kõiki konverentsi ettekandeid on võimalik järele vaadata Postimees *online*-portaalis: <https://sobranna.postimees.ee/4483318/vaata-jarele-naine-pole-sunnitusmasin>

4.3.2. Isadepäevakonverents „Tahan normaalset perekonda!” 05.11.2018

Tegemist on isadepäevakonverentside „Isa või isane?”, „Kuidas saada isaks?”, „Miks isa ei ole tähtis mees?”, „Mees, milleks sind vaja on?”, „Issi ja emme, miks te enam ei kallista?” ja „Aga mulle Eesti mees meeldib!” traditsiooni jätkamisega.

Eestlaste vähenenud abiellumus ja suur lahutuste arv ning suurim vabaabielus lapsevanemate osakaal võrreldes teiste Euroopa riikidega on kahtlemata avaldanud mõju laste elukorraldusele, kes elavad tänapäeval

eriilmelisemates perekondades kui iial varem. Isadepäevakonverentsil „Tahan normaalsed perekonda!” otsiti vastust küsimustele – miks me lõpetasime pürgimise ideaali poole, mille kohaselt moodustavad perekonna abielus olevad õnnelikud vanemad ja nende bioloogilised lapsed? Miks peaks üldse abielluma? Miks on traditsioonilise peremudeli säilitamine nii raske? Millist perekonnamodelit tänapäeva Eesti ühiskond vajab ja kuidas seda saavutada?

11.00 – 11.05	Sissejuhatus, moderaator Hannes Hermaküla
11.05 – 11.30	Avaettekanne, Setomaa ülemsootska Aare Hörn
11.30 – 11.55	Mari Lill, näitleja „Kes tahab armastada?”
11.55 – 12.15	Allar Jõks, jurist „Kas õigus armastusele on põhiseaduslik õigus?”
12.15 – 12.35	Meego Rimmel, SAVE nõukogu esimees ja vaimulik „Kas traditsioonilisele peremudelile on veel kohta?”
12.35 – 12.55	Kohvipaus
12.55 – 13.15	Intervjuu: värsked lapsevanemad ning raamatu „Tule meie juurde” autorid Anni ja Tomi Rahula
13.15 – 13.35	Piret Visnapuu-Bernadt, lastepsühhiaater „Millisest perekonnast lapsed unistavad?”
13.35 – 13.55	Kaido Höövelson, sportlane ja ettevõtja „Millisest perekonnast sirguvad maailmameistrid?”
13.55 – 14.55	Debatt: „Millist perekonnamodelit tänapäeva ühiskond vajab? MTÜ Lasterikkad Isad eestvedaja Taavi Tamkivi, riigikogu liige Urve Palo, advokaat Helen Hääl, psühhiaater-psühhoterapeut Andres Sild
14.55 – 15.00	Lõppsõna

Konverents oli jällegi üles ehitatud meediakonverentsina, millest oli otseülekanne Postimees *online*-portaalil ning mida kajastasid ka paljud teised portaaliid ja uudistekanalid. Kui tavapärase konverentsi kogub meediapetsialistide hinnangul meediakajastuste statistikas ca 70 meediapunkti, siis antud isadepäevakonverentsi kogus 260 punkti. Otseülekanne jälgis ca 1000 inimest, kohapeal osales ca 100 inimest. Kõiki konverentsi ettekandeid on võimalik järele vaadata Postimees *online*-portaalil: <https://meieesti.postimees.ee/6445343/otseulekanne-isadepaeva-konverentsilt-tahan-normaalsed-perekonda>

4.4. Arvamusfestivalil osalemine Paides 10.08.2018

Arvamusfestivali „Eesti Usk” teemalisel laval toimus neli arutelu. Eluväärtuste ja eetika töörühma vastutusallas oli arutelu „Kas eestlane usub õnnelikkude perekonda?”

Arutelus osalesid peapiiskop Urmas Viilma, vaimulik ja koolijuht Triin Käpp, pereterapeut Kaia Kapsta-Forrester, Riigikogu liige Priit Sibul ja ajakirjanik Dagmar Lamp. Arutelu juhtis Karmen Maikal. Maailmakohviku meetodil püüti koos publikuga leida vastust küsimusele, milline on üks toimiv ja õnnelik perekond ja mida peaks tegema, et Eestis oleks selliseid perekondi rohkem.

4.5. Ülemaailmne koristuspäev 15.09.2018

Viimasel paaril aastal on töörühmas kerkinud üles keskkonnateadlikkuse teema. 2016. a korraldati oktoobris loodu(s)hoiunädal, 2017. a ekraanivaba päev perega looduses, 2018. a kutsuti kirikuid ja kogudusi üles osalema ülemaailmsel koristuspäeval *World Cleanup Day*. Need üleskutsed ei ole leidnud kirikutes kahjuks väga laialdast vastukaja. Keskkonnateadlikkuse teemaga siiski jätkatakse, planeerides ka edaspidi kutsuda lõikunupüha ajal kirikuid ja kogudusi osalema loodu(s)hoiunädalatel.

4.6. Koostöövõrgustiku hoidmine ja arendamine

SA Väärtustades Elu on kujunenud Eesti ühiskonnas perede vaimse tervise valdkonnas oluliseks ja arvestatavaks koostööpartneriks, aidates luua ja hoida tervet perekonda toetavat väärtussüsteemi ja oskusbaasi.

Koostööpartnerid:

Sotsiaalministeerium (raseduskriisinõustamise teenuse arendamine, peredele tugiteenuste pakkumine, Rahva Tervise Arengukava arutelu osalemine jm), Eesti Haigekassa (raseduskriisinõustamise teenuse aren-

damine), Eesti Vaimse Tervise Koalitsioon (perede vaimse tervise teema ümarlaudades, debattides osalemine, Vaimse Tervise Messi korralduses osalemine, osalemine seminar-töötubades "Integreeritud lähenemine laste vaimse tervise toetamisel" Jõhvis ja Pärnus); Laste Huvikaitse Koda (SAVE on LHK juhatusel liige); üle-Eestiline Vanemluse Ümarlaud (SAVE on liige, osaleb aktiivselt juhtgrupi töös); Eesti Kutsekoda (töö raseduskriisnõustaja kutsestandardiga); Eesti Rakenduspsühholoogia Keskus (PREP mõju-uuringu läbiviimine); Ida-Tallinna Keskhaigla, Lääne-Tallinna Keskhaigla, Tallinna Lastehaigla, Tallinna Raseduskriisikeskus, Erakabinet Tallinnas, Rakvere Haigla, Pärnu Haigla, Põlva Haigla, Lõuna-Eesti Haigla, Tartu Ülikooli Kliinikum, Tartu Perekeskus, Järvamaa Haigla, Viljandi Päikesekillu Perekeskus, Narva Perekool, Haapsalu, Rapla Erakliinik Praxis, Järvamaa Haigla, Kuressaare Haigla, Hiiumaa Haigla (raseduskriisnõustamine); Eesti Raseduskriisi Nõustajate Selts; Eesti Naistearstide Selts, Eesti Ämmaemandate Ühing, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Tallinna Ülikool (raseduskriisnõustamine, s.h raseduskriisnõustaja kutse andmine ja väljaõppe läbiviimine, ennetavana PREP-programmidest teadlikkuse tõstmine); MTÜ Vaikuse Lapsed (raseduskriisnõustamine, ekspertarvamused ja täiendused – lapse kaotanud perede tugimaterjali koostamisel jmt koostöö); MTÜ Üksikvanema Heaks (üksikvanema jõustamine, koolituse pakkumised, nõustamised); Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi osakond, Caritas Eesti MTÜ, Eesti Lasterikaste Perede Liit, Põhja, Lõuna ja Ida Ringkonnaprokuratuur, erinevad kohalikud omavalitsused (PREP-koolitused sihtgruppidele, nõustamisteenused peredele); EELK Perekeskus, Terve Elu Keskus, Perekoolitusühing Sina ja Mina (võrgustikutöö seoses perede temaatikaga, konsultatsioonid, diskussioonid); kasuperede ühendus „Igale lapsele pere” (perede jõustamine), Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit (SAVE arengu ja jätkusuutlikkuse tagamine- konsultatsioonid, võrgustikutöö, strateegia, vajadusel kriisikommunikatsioon), Harjumaa Omavalitsuste Liit (infovahetus, koostöövõrgustik, SAVE arengustrateegia), SA Saagu Valgu (koostöö uute perekeskuste loomise raames) jm.

5. Töövaldkonna saavutused

- SAVE on EKN-i eluväärtuste ja eetika töörühma esindajana kujunenud Eesti ühiskonnas perede vaimse tervise valdkonnas oluliseks ja arvestatavaks koostööpartneriks, aidates luua ja hoida tervet perekonda toetavat väärtussüsteemi ja oskusbaasi.
- Pereväärtuste laialdane kajastamine ühiskonnas läbi korraldatud emadepäeva- ja isadepäevakonverentsi, meediakajastuste, koolituste, koostööprojektide, Arvamusfestivalil osalemise jm.
- Raseduskriisnõustamist sai 2690 isikut 4506-l korral (2017.a 1750 inimest 3323 korral).
- PREP-koolitustel osales 345 inimest (2017.a 272 inimest).

6. Töövaldkonna puudujäägid

- Töörühma liikmete seas ei ole esindatud kõik EKN liikmeskirikud.
- Keskkonna temaatika ei ole leidnud piisavalt vastukaja.

7. Ettepanekud 2019. aastaks

- Kaasata kõik töörühma liikmed valdkonna tegevustesse, vajadusel uuendada töörühma koosseisu. Praegusel hetkel puuduvad MPEÖK, EKEK ja AAK esindajad. Samuti on esitanud taandumispalve RKK esindaja Maria Joanna Madise.
- Jätkata tööd kristlike nõustajate, psühholoogide andmebaasiga ning kutsuda nad kokku ühisele koolituspäevale.
- Jätkata keskkonna ja loodu(s)hoiu temaatikaga, kutsudes ka edaspidi lõikutänapühapäeval kirikuid ja kogudusi osalema loodu(s)hoiunädalatel.
- Jätkata koostööd EKN haridus- ja noortetöoga, kaaluda digiteemalise konverentsi ühist korraldamist.
- Töötada edasi raseduskriisnõustajate poolt osutatava teenuse „*Psühhosotsiaalne kriisnõustamine raseduse planeerimise, raseduse ja sünnitusjärgsel ajal*” lisamisega tervishoiuteenuste nimekirja. Jätkata raseduskriisnõustajate väljaõppega.
- Töötada edasi noortele, isadele, kaitseväelastele ja organisatsioonidele suunatud PREP-programmide ideega. Tõlkida ja anda välja PREP-programmi kokkuvõtte raamat „*Fighting for your Marriage*”. Viia läbi PREP-üksikisikute koolitusprogrammi mõju-uuring. Alustada uue PREP-kolitajate väljaõppega.
- Pöörata oma tegevuses jätkuvat tähelepanu peretemaatika kajastamisele ühiskonnas (s.h emade- ja isadepäevakonverentside korraldamine, Arvamusfestivalil osalemine), üksikvanemate toetamisele ja perevägivalla temaatikale, s.h paarisuhtevägivald ja laste vastu suunatud vägivald. Kaaluda enneaegsete laste temaatika lisamist.

7.7 Noortetöö

Aruande koostas noortetöö projektijuht Rando Kangro

Noortetöö konsultant: Ivo Käsk (lahkus veebruarist), Robert Tšerenkov (alustas veebruarist)

1. Asutatud: 1991. a Tallinnas

Töövaldkonnast lahkusid märtsist Eva-Liisa Luhamets (EELK), Kadi Tingas (EEKBKL) ja septembrist Hindrek Taavet Taimla (EMK). Töövaldkonnaga liitusid märtsist Samuel Axel Maikalu (EKNK), aprillist Robert Bunder (EELK).

Töövaldkonna ümarlaua koosseis: Mairo Tutk (AKEL), Meeri Martinson (AKEL), Age Ploom (EAÕK), Sven-Joonatan Siibak (EEKBKL), Triin Salmu (EELK), Robert Bunder (EELK), Lisette Eriste (EKEK), Triin Tarendi (EMK), Samuel Axel Maikalu (EKNK), Rando Kangro (EKN/ EEEKBKL), Robert Tšerenkov (EKN/ EMK).

Töövaldkonna eesmärk aruandeaastal: leida üheskoos läbi varasemalt kirjapandud platvormiga töötades veel enam ühist keelt, vajadusel seda värskendada ning efektiivselt ellu viia tegevuskavasse kirjapandud tegevused.

(Eesti Kirikute Nõukogu Noortetöö Nõukogu (EKNNN ehk EKN3) eesmärk on ühendada Eesti Kirikute Nõukogu liikmeteks olevaid kirikuid ja koguduste liite ning nende noorteorganisatsioone koostööks ning rajada sild ühiskonna ja kirikunoorte vahele. Noortenõukogu kohtub kord kuus selleks, et arendada kirikutevahelisi suhteid ja koostööd, vahetada informatsiooni ning arutada noortetöö alaseid küsimusi.)

2. Koosolekud

25.01.2018, Tallinna Adventkirik, Mere pst 3, Tallinn; protokoll nr 01/113.

Hääletati ja määrati tegevuskavasse oikumeeniliste noortepäevade korraldustoimkond. Arutleti projektijuhi uue aasta visioonide põhjal ning leiti tegevuskavva lisaväljundit.

15.02.2018, EELK LNÜ - Kiriku plats 3, 10130 Tallinn; protokoll nr 02/ 114.

Kinnitati oikumeeniliste noortepäevade peateema. Seoses ärajäänud koolitusega (coaching) leiti ühist keelt, et platvormi värskendamine ning meeskonnakoolitus – või väljasõit – saaks sündima. Saadi ülevaade EKN-i poolse konsultandi valimisest ja kuuldi otseallikast (EKN-i ümarlauast), et konsultandiks saab Robert Tšerenkov (EMK).

29.03.2018, EELK Misjonikeskus SA, Tehnika 115, Tallinn; protokoll nr 03/ 115.

Tänati Kadi Tingase (EEKBL) ja Eva-Liisa Luhametsa (EELK) head panust oikumeenilisse töösse ja sooviti õnnistust uute väljakutsete eel. Kuuldi viimast tagasisidet edasiseks – sh RKK ja EKNK võimaliku liitumise osas – ja ülevaadet uute esindusliikmete määramise kohta. Kinnitati oikumeeniliste noortepäevade korraldust ja toimimise iseloomu ning lepitati kokku kolme järgneva kuu tööiseloom ja koosolekud.

18.04.2018, Tallinna Metodisti kirik, Narva mnt 51, 10152 Tallinn; protokoll nr 04/116.

Toimus Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku uue esindaja Robert Bunderi vastuvõtmine. Toimus ideekorje seoses oikumeeniliste noortepäevadega, kus toimkond kogus ümarlaua käest mõtteid-ideid (kõnelejad, vestlused, juhid). Triin Tarendi andis ülevaade EKN-i liikmeskirikute noorsootöö tegijate seas tehtud uuringust. Küsitlusuuring andis aimu noorte juhtide vähesest informeeritusest EKN-i Noortetöö Nõukogu tegemiste suhtes ning avas meie arengupunkte.

17.05.2018, Tallinna Metodisti kirik, Narva mnt 51, Tallinn.; protokoll nr 05/ 117.

Tehti ühine otsus võtta Arvamusfestivali teema-ala 'Eesti usk' teemavaldkonda kuuluva 'Noorte usk' alateema EKNNN-i vastutusalasasse. Toimus noortepäevade alateemade tutvustamine, soovitude jagamine, valimi tekitamine; üldesinejate tutvustamine ja soovimine, valikute kokkuleppimine.

13.09.2018, EELK Misjonikeskus SA, Tehnika 115, Tallinn.; protokoll nr 06/ 118.

Jagati tagasisidet ja vaadati tagasi palverännakule, kus osalejaid oli kokku 78 ning tõdeti, et vaadeldes aastaid järjestiku on märgata tubli edasimineku nii korralduslikult kui osalejate arvus. Kõlas tagasivaade Arvamus-

festivali paneelvestlusele. Sündis oikumeeniliste noortepäevade detailse kava analüüs. Toimus tagasivaade ka EKNNN-i esindamistele noorteüritustel ja võimalikud täiendused selles valdkonnas sügist arvesse võttes.

17.10.2018, EELK Misjonikeskus SA, Tehnika 115, Tallinn; protokoll nr 07/ 119.

Kõlas lühike tagasivaade esindamisele PiibliPäevadel ja kommentaarid Arvamusfestivali järelkajade suhtes. Kinnitus oikumeeniliste noortepäevade lõplik info. Jõulutegevuse osas toimus ideede jagamine ja heategevusliku väljundi leidmine.

22.11.2018, EELK Misjonikeskus SA, Tehnika 115, Tallinn; protokoll nr 08/ 120.

Oldi arengukava komisjoni soovitatud sõnastustega missiooni-visiooni-eesmärgi sõnastamiseks üldiselt rahul. Koosolekul osalejad jagasid oma vaatenurka ja edastasid kuulnud kommentaare toimunud noortepäevadest. Arutleti uute väljundite võimalikkuse osas, kinnitati tegevuskava 2019 aastaks. Oldi üksmeelsed, et platvormi võiks Robert Tšerenkovi juhatusel veel üle vaadata. Sundimatu vestluse tulemusel lepidi kokku järgmise hooaja noortepäevade toimumisaeg, milleks sai 1.- 3. november 2019.

3. Sündmuste ja tegevuste kronoloogia

25.01.2018 EKNNNi töökoosolek Tallinnas;

15.02.2018 EKNNNi töökoosolek Tallinnas;

23.-25.02.2018 EKNNNi esindamine oikumeenilisel noortejuhtide konverentsil Põlev Pirn, Tartus, Eesti Lennuakadeemias;

29.03.2018 EKNNNi töökoosolek Tallinnas;

18.04.2018 EKNNNi töökoosolek Tallinnas;

05.05.2018 EKNNNi esindamine EEKBKL-i poolt korraldatud

oikumeenilise noortefestivalil PiibliPäevad osasündmusel, Tallinnas, Rock Cafe's;

17.05.2018 EKNNNi töökoosolek Tallinnas;

08.-10.06.2018 EKNNNi väljasõit Saaremaale, matk Vilsandil ning osalemine jumalateenistusel EMK Reeküla koguduses;

05.-08.07.2018 EKNNNi esindamine EELK poolt korraldatud oikumeenilisel noortefestivalil JäPe, Palamusel;

16.-22.07.2018 EKNNNi esindamine AKEL-i poolt korraldatud noortelaagris „Sügavam”, Pähklimeäl, Saaremaal;

10.-11.08.2018 EKNNNi poolt korraldatud paneelvestluse „Noor, millesse Sina usud?” läbiviimine ja osalus festivalimelus Paides;

07.-09.09.2018 EKNNNi Oikumeeniline Rahvusvaheline Palverännak Kihnu saarel;

12.-14.09.2018 EKNNNi esindaja osalemine EYCE rahvusvaheliste korrespondentide kokkusaamisel Itaalias Veletris;

13.09.2018 EKNNNi töökoosolek Tallinnas;

21.-23.09.2018 EKNNNi esindamine EEKBKL-i poolt korraldatud oikumeenilisel noortefestivalil PiibliPäevad teisel osasündmusel, Tallinnas; Port Noblessner'is;

28.-30.09.2018 EKNNNi esindamine EELK Tartu Pauluse koguduse poolt korraldatud Pauluse noortepäevadel, Tartus;

17.10.2018 EKNNNi töökoosolek Tallinnas;

02.-04.11.2018 V Oikumeenilised Noortepäevad "Jumalateenistus" Põltsamaa kiriklas;

23.-24.11.2018 EKNNNi osalemine GLSi juhtimiskonverentsil Tallinnas;

22.11.2018 EKNNNi töökoosolek Tallinnas;

14.12.2018 EKNNNi heategevuslik aktsioon koos vähivahendite Kingitud eluga ning tänuüritus jõulude raames;

4. Töövaldkonna sisuline aruanne

4.1. Noortejuhtide koolitamine

4.1.1. Põlev Pirn 2018

EKNNN osales aastal 2018 Põleval Pirnil, mis toimus 23.-25. veebruaril Ülenurmel, Eesti Lennuakadeemias. Olime konverentsil esindatud koosseisus Rando Kangro (EKN/ EEKBKL) ja Hindrek Taavet Taimla (EMK). Läbi sundimatu suhtluse ning väikese viktoriin-mängu, leidsime fuajeesse paigutatud lauanurgas ühist keelt mitmekümne noore juhiga. Konverentsil avanes võimalus ka tutvustada ühtlasi EKN-i ja EKNNN-i lavalt.

Viktoriin-mängu auhindadeks jagasime EKNNN-i (EKN3) logodega praktilist kaupa. Läbi lihtsa osalemise konverentsil olime kiriku ringkondades nähtavamad ja saime tutvustada oma tegevusi noortele, mis oligi sinnamineku üks peaesmärkidest. Oluline on kohtuda noortega näost näkku ja saada sisendit võimalikele tuleviku tegevustele noorteoikumeenias. Viimase osas tuleks olla veelgi strateegilisem. Pakkusime sel aastal EKNNN-i kaudu osalust ühele noortejuhile igast EKNNN-i kuuluvast liikmeskirikust. Selle aktsiooni kaudu sponsoreerisime järgnevalt: Mairo Tutki (AKEL), Grete Lepat (EMK) ja Kadi Tingast (EEKBKL).

4.1.2. GLS 2018

23.-24. novembril toimus Tallinnas Kultuurikatlas Global Leadership Summit, kus EKNNN poolt osales 12 inimest. Neist 10 ümarlaua liiget ja kaks väljaspoolt ümarlauda. Nendeks olid Kevin Pajula (AKEL) ja Helin Siibak (EEKBKL). GLS juhtimiskonverentsil osalemise eesmärgiks on tugevdada ümarlaua liikmete juhtimisvõimekust ja läbi nende ka EKNi liikmeskirikute noortevaldkondade juhtimisvõimekust. Konverentsi ajal avanes võimalus arutada ka ümarlaua asjade üle. Konverents sai head tagasisidet ning ümarlaual on plaanis osaleda ka järgmisel aastal, kuhu 12 piletit on juba broneeritud.

4.2. Korraldatud sündmused

4.2.1. EKNNNi matk ja oikumeeniline väljasõit Saaremaale

Väljasõidumatk oli nõukogu-keskne oikumeeniline väljasõit, mis leidis aset 8.-10.juunil Saaremaal. Alustasime matka üheskoos Tallinnast, kus asusime teele Triin Salmu (LNÜ) mikrobussiga. See päevinäinud sõiduk hakkas juba üsna alguses meie iseloomu kujundama, kui olime sunnitud enne teeasumist veel kummiboksist läbi käima. Reede õhtuks jõudsime Saaremaale. Ööbisime mõlemad ööd Pähklimäe laagrikeskuses (EEKBKL). Reedeõhtune plaan oli külastada Kuressaares erinevaid kirikuid ning jalutada vanalinnas. Meil õnnestus külastada kohalikku adventkirikut ja Siioni kirikut. Öhtusöögi kõrval saime nõukogu elus nähtu ja kuuldu üle arutada. Laupäeval külastasime Vilsandi saart, kus jalutasime matkaradadel, mis oli tõeline Jumala õnnistus! Niimoodi linnakärast eemal taustaks vaid lindude hääl, saab ennast ära unustada Jumala rüppe. Siis aga tõmmati meid taas reaalsusse, kui eelpoolmainitud bussi ei suutnud enam keegi käivitada. Bussi immobilisaatori defektne pult läks katki. Ilma selleta polnud võimalik bussi käivitada. Pärast järjekordset iseloomu kasvatamist, kiireid kõnesid, pisuke googeldamist, väheke traati ning lühipalveid saime siiski sõiduki liikuma. Selline vahejuhtum aga ei morjendanud meid, vaid pigem kinnitas ja lähendas meid. Päris öhtul leidsime kosutust Saaremaa kõige kuulsamas SPA-s „Grand Rose”. Hilisöhtul saime osa Siioni noortelaagri osadusest. Pühapäevane plaan nägi ette, et külastame Reeküla metodisti kiriku jumalateenistust. Reeküla koguduses oli tore. Inimeste sõbralikkus ja külalislahkus pani meie sisse soovi sinna alati tagasi minna. Selle koguduse suhtumine on just see, mis hoiab väikekohtade kirikuid elus! Sealt lahkudes sõitsimegi tagasi Tallinna, ja meie väike seiklus saigi selleks korraks läbi. Väljasõidul osalesid: Mairo Tutk (AKEL), Rando Kangro (EKN/ EEBKBL), Triin Salmu (EELK), Samuel A. Maikal (EKNK), Robert Bunder (EELK).

4.2.2. Arvamusfestival Paides

10.-11. augustil toimus Paides Arvamusfestival, kus EKNNN vastutas noorte programmi eest Eesti usu teema-alal. See ettepanek tehti meile tegevuskava väliselt. Tänu kiirele reageerimisele saime jaotatud korraldusvastutuse, kus peamist vastust kandsid Triin Tarendi, Triin Salmu ja Rando Kangro. EKNNN-i kokkulepitud toimkonna omavaheline side ja koostöö oli (arvestades asjaolusid, kus kiireloomuline reageerimine on nõutud) äärmiselt hea. Arutelu teemaks oli „Noor, millesse Sa usud?” ja seda juhtis ajakirjanik Hele-Maria Taimla (EEKBKL). Vestluses osalesid Matri Joosua Hollman (EMK), Sven-Joonatan Siibak (EEKBKL), Ranno Seppel (EELK), Triin Tarendi (EMK) ja Keir Zukker. Kõik arutelus osalejad kinnitasid, et tänapäeva noor on tihti oma muredega üksi jäetud ja ta on avatud evangeeliumile – kuid temani ei saa jõuda vanade meetoditega. Kindlasti tuleb EKN-i juhatusega või konkreetselt arendusvaldkonnaga leida uuel aastal otsekontakt, et 2019. aastal programmis kindel koht saada. Seda nii korraldusliku vastutuse ja eeltöö kui füüsilise paiknevuse suhtes. Tänavune koht kiriku kõrval ei olnud halb, aga kuna ametlikus kavas noorte väljundit polnud, siis jäime justkui pörandaaluseks tegevuseks; tõsi, tänu oma kanalites tehtud reklaamile oli osalejaid siiski suurusjärgus 50. Varasem korraldustööga alustamine võimaldaks aga teha rohkem eeltööd ja reklaami. Ühtlasi võiks mõelda musikaalse vm ligitõmbava tegevuse peale põhitegevuse kõrvale.

Koostöös EKNi projektidega/ tööharudega oli esindusisikuks projektijuht Rando Kangro.

4.2.3. Oikumeeniline (rahvusvaheline) palverännak Kihnu saarel

07.-09. september toimus Kihnus neljas rahvusvaheline oikumeeniline palverännak. Kokku oli palverändureid 78. Osalejad oli Eestist kui Soomest. Õigeusklikud, vanausulised, katoliiklased, luterlased, baptistid, metodistid, kuid oli ka neid, kes lihtsalt teel olid. Soome õigeusklikud olid koos isa Heikki Huttuneniga (Euroopa Kirikute Konverents). Kohal oli mh kaks laulukoori – EAÕK Vändra Apostlite Peetruse-Pauluse koguduse koor ja EELK Rakvere Kolmainu Kiriku koor. Koostöös Annely Akkermaniga, Maie Aavaga Kihnu muuseumist ja Veera Laesiga Kihnu rahvamajast sai teekond ja peatuspaigad kokku pandud juba juulikuus. Kokku oli teekond ~15 km, mille sees peatuspaiksid 10. Enamikes peatuspaikades lugesid erinevate kirikute ja konfessioonide esindajad oma traditsioonile kohaseid palveid, aga kahest neist laulsid kohale tulnud koorid. Võimalus oli enne viimast kahte punkti minna otse kirikusse, mille kasuks otsustasid pooled teelised. Palverännaku seltskond jagunes kolmeks ning ees otsas olid need, kes laulsid Tartu hooldekodu kaplani Urmas Orase eesvedamisel peamiselt Taizé laule, kuid ka muid kristlikke laule. Keskel olid need, kes vaikselt oma mõtteid klaarisid ning taga lõpus need, kel oli vaja midagi naabriga arutada. Kihnu tuntuim elanik on Kihnu Virve ning teekond viis ka tema hoovi, kus ränduritel avanes võimalus teda tervitada. Kõik olid eelnevalt saanud meiliga Virve loodud „Mere peo” sõnad, mida talle mitmel häälel ette kandsime. Palverännak lõppes kiriku juures, kus peale söömist toimus lõpupalvus. Laupäeva õhtul saabusid saarele metropoliit Stefanus ning Pärnu ja Saare piiskop Aleksander, kes teenisid koos isa Justinuse ja isa Vikotriga pühapäevasel liturgial.

- „Eesti Kirikus” ilmus Kätlin Liimetsa artikkel – <http://www.eestikirik.ee/jumala-uksteise-ja-iseenda-suunas/>
- EELK Rakvere Kolmainu Kiriku lehes Külli Kivisaare artikkel – https://www.kolmainu.ee/wp-content/uploads/2018/11/Elu-Allikas_3_18_1.pdf?fbclid=IwAR2wtT_52MQdu4r54nwJndeyRo7X7yWoYetWADrupFpfHcqoAwF1gmSVcNY
- Peakorraldaja Age Ploomi palverännaku blogi – <https://ageagapi.wordpress.com/category/oikumeeniline-palverannak-kihnus-7-9-09-2018/>

4.2.4. Oikumeenilised noortepäevad „Jumalateenistus” Põltsamaal

Oikumeenilised noortepäevad „Jumalateenistus” oli 3-päevane kogunemine EKN-i liikmeskirikute noortele/ noortetuhtidele, kus avanes võimalus oikumeeniliseks diskussiooniks. Meie eesmärk oli kokku tuua noored, kes on valmis suhtlema oikumeenilistel teemadel ning tutvustada kirikute-konfessioonide töökspidamisi ja erisusi ning seeläbi õppida ühisosa paremini mõistma. Korraldustoimkonda kuulusid: Rando Kangro (EKN/ EEKBKL), Meeri Martinson (AKEL) ning Lisette Eriste (EKEK). Kohapeal aitasid Samuel Axel Maikalu (EKNK), Age Ploom (EAÕK), Robert Bunder (EELK), Triin Salmu (EELK), Mairo Tutk (AKEL), Triin Tarendi (EMK). Oikumeenilistel noortepäevadel osales 40 inimest 8 kirikust/ konfessioonist. Registreeritult osales 35 noort kokku 8 kirikust/ konfessioonist - EELK, AKEL, EEKBKL, EMK, EKEK, EKNK, EAÕK ja RKK. Noortepäevad täitsid täielikult oma eesmärgi. Eriti hea meel oli RKK ja EKNK tugeva esindatuse üle.

- RKK noorte vahetu tagasiside blogipostituses – <http://www.katoliiklased.ee/2018/11/oikumeenilisi-motteid.html>.

4.2.5. EKNNNi esindamine suurematel noorteüritustel

Tänavuületasime kokkulepitude eesmärgi ja esindasime EKNNi enamikus suurematel EKNi liikmeskirikute noorteüritustel. Noorteüritustel olime kohal oikumeenilise esindusega stiiliskaks esindajateri kirikust/ konfessioonist. Olime kohal infoletiga, mõne seltskonnamänguga ning võimalusel tutvustasime meid üldusele ka mikrofoniga. I 23.-25.02.2018 EKNN esindamine oikumeenilisel noortetuhtide konverentsil Põlev Pirn, Tartus, Eesti Lennuakadeemias.

II 05.05.2018 EKNN esindamine EEKBKL-i poolt korraldatud oikumeenilise noortefestivalil PiibliPäevad osasündmusel, Tallinnas, Rock Cafe's;

III 05.-08.07.2018 EKNN esindamine EELK poolt korraldatud oikumeenilisel noortefestivalil JäPe, Palamusel;

IV 16.-22.07.2018 EKNN esindamine AKEL-i poolt korraldatud noortelaagris „Sügavam”, Pähklimeel, Saaremaal;

V 21.-23.09.2018 EKNNN esindamine EEKBKL-i poolt korraldatud oikumeenilisel noortefestivali PiibliPäevad teisel osasündmusel, Tallinnas; Port Noblessner'is;

VI 28.-30.09.2018 EKNNN esindamine EELK Tartu Pauluse koguduse poolt korraldatud Pauluse noortepäevadel, Tartus.

4.3. EKNNNi välissuhtlus

Rahvusvaheline töö 2018

12.-14. september toimus EYCE rahvusvaheliste korrespondentide kokkusaamine Itaalias Veletris. Kohtumise eesmärk oli arutada, kuidas edasi. Praegune kampaania – „We are Europe” – peatati rahapuuduse tõttu. Plaanis on 2019. aasta 25.-28. märtsil läbi viia õpisessioon nimega „Yes, we can” arutamaks naise rolli kirikus ja ühiskonnas. See leiab aset, kas Budapestis või Strasbourgis. Juhatus leidis, et tuleb logo uuendada ja soovis, et organisatsioonid jagaksid seda infot. Age Ploom EKNNN esindajana käis välja idee, et kui soovitakse kvaliteetset tulemust saada, võiks olla esikohale auhind. Selle peale aktiveerus Austria esindaja, kes pakkus, et nemad võivad selle auhinna – 100 eurot – välja panna. Täna (13.01.2019) ei ole selle kohta üleskutset tulnud. Järgmine General Meeting toimub 17.-21. oktoober 2019. aastal Berliinis. Kahjuks sel aastal ei toimunud ka ühtegi EYCE treeningut, kuna ei saadud fondidest raha, et neid korraldada.

4.4. EKNNNi arengukava platvorm

EKN-i arengukava komisjoni liikmeskond otsustas 26. veebruaril, et kõik töövaldkonnad peavad välja sõnastama oma valdkonna missiooni, visiooni ja eesmärgi. Meilitsi sai ümarlaud infovahetusega hakkama. Ühised sõnastused said kinnitatud, toetudes tugevalt varasemalt kirjutandule, samas võttes arvesse iga liikmeskiriku ja -konfessioonide esindajate sisendit.

Novembriks 2018 valmis terve EKN-i arengukava tööversioon. Sinna oli kaasatud kirikujuhtide täiendusi. Noortetööd puudutav sisu sai novembrikuu koosolekul sihiteadlikult üle vaadatud – suuresti stiililiste muudatustega nõustatud – ja 22. novembril kinnitasime arengukavasse EKNNNi missiooni, visiooni ja eesmärgi.

2018 alguses oli ümarlaual plaan üle vaadata kogu liikmeskond, visioon ning põhimõtted, sihtrühm ja tegevused. Seega võib lugeda arengukava puudutavad arengud positiivseteks. Ajalooliselt on teada, et põhitöö platvormiga sai tehtud 2014. aastal. 2015. aastal tegeleti vormiliste korrektuuridega ning platvorm sai EKN-i koosolekul kahe muudatusega kinnitatud 16. aprillil 2015.

4.5. EKNNNi jõulutegevus

Tänavune jõulutegevus sisaldas kahte tegevust. Esiteks heategevuslik aktsioon Tallinna kaubanduskeskustes Stockmann ja Ülemiste koostöös vähivahenditega Kingitud elu. Teiseks jõuluõhtusöök ja vabatahtlike tänaamine Mademoiselle'i kohvikus. Tänuüritus kui iga-aastane aastanumbri lõpetamise traditsioon õnnestus saja-protsendiliselt.

Jõuluistung ja tegevuse eest vastutas Rando Kangro (EKN/ EEKBKL).

5. Töövaldkonna saavutused

- EKNNN 2018 plaanitud tegevuskava täitmine (va. ühiselt osalemine „World Cleanup Day” aktsioonil).
- Teadlikkus EKNNN tööst on Eesti kristlaskonna seas pidevalt tõusnud. Täna (15.01. 2019) on meie Facebook'i lehel 298 liitunud;
- Toimus rekordosaalejaskonnaga oikumeeniline palverännak (78 inimest).
- Toimus rekordosaalejaskonnaga diskussiooniüritus oikumeenilised noortepäevad (40 inimest).
- Esindatus noorteüritustel oli varasemaga võrreldes veel efektiivsem ja tihedam. Olime esindatud kolme sündmuse asemel koguni seitsmel.
- Oleme kaasanud nõukogu-väliseid abilisi projektidesse. Nt Arvamusfestivali panelistid ja vestlusjuht; oikumeenilisel teemal kõnelejad noortepäevadel; noortepäevade oikumeeniline bänd; palverännaku planeerimises kohapealne abi.
- Ühise arutluse baasil on tellitud uued praktilised esindusmeened joogipudelite näol ja kõik eelnevad meened on leidnud sihiteadlikult kingitusena oma koha.
- Tänukirja jagamine (idee, mis sündis eelmisel aastal) on toimunud.
- Väärikas teele läkitamine ja uute esindajate sisseelamine: esindajad Robert Bunder ja Samuel A. Maikalul on kaasatud projektidesse ja töötavad innukalt.

6. Töövaldkonna puudujäägid ja põhjused

- Suhtlus projektijuhi ja kirikute-konfessioonide esindajate vahel peaks olema sidusam (nt mis puudutab esindusüritustel osalemist ja projektijuhi tuge erinevate allprojektide elluviimisel).
- Töö platvormiga (arutelud Robert Tšerenkovi juhatusel) on olnud efektiivne, kuid esindajate vahetus nõuab, et selle juurde (sh missiooni-visiooni ja üldesmärgi) pidevalt tagasi tuldaks.
- Operatiivsete küsimuste lahendamine ning tegevusplaani elluviimine on võtnud palju ressursi, mistõttu ei ole jõutud võtta ühise koolituse tarbeks ega platvormi arutelude lõplikuks viimistlemiseks ühist aega.

7. Ettepanekud tulevikuks

EKNNN on jätkuvalt valmis tihedamaks koostööks teiste EKNi töövaldkondadega. Nt aitamaks suurürituste korralduses või vabatahtlikult mõnel konverentsil, et noored pilti tuua.

7.8. Rahvusvahelised suhted

Aruande koostas Ruudi Leimus

7.8.1. Põhja- ja Baltimaade oikumeeniliste sekretäride kohtumine 27. veebruar – 1. märts

Võtsin 27. veebruarist kuni 1. märtsini 2018 osa Põhja- ja Baltimaade oikumeeniliste sekretariaatide kohtumisest Rootsisis Sigtunas. Kohtumisel esitasid Islandi, Rootsi, Taani, Norra, Soome ja Eesti oikumeeniliste sekretariaatide juhid 2017. aasta tegevuste ülevaate. Käsitleti käesoleva aasta kohtumisi ja tähtsamaid teemasid riikide lõikes.

Külastati Sigtuna linna, tutvuti ajalooliste kirikuvaremetega ja kahe tegutseva koguduse/kirikuga: luterlik Maria Kirik ja Salemi baptistikogudus.

Järgmine Põhja- ja Baltimaade oikumeeniliste sekretariaatide kohtumine toimub 12.–14. märtsil 2019 Taanis.

Assambleest osavõtjad

7.8.2. CEC eetika töögrupp

Aruande esitas Meego Remmel

CEC eetikagrupi töö päädis mullu kevadel. Meie töö lõpptulemuseks jäi geneetika ja teoloogilise eetika alane konverents Pariisis (Faculté de Théologie Protestante) pealkirjaga „Mängides Jumalat? Geenimuundamise teaduslikud, teoloogilised ja sotsiaalsed probleemid”. Ettekandeid saab järelle vaadata: <https://orthodoxie.com/en/playing-god-the-science-theology-and-societal-issues-on-gene-editing-in-paris-27-february-2018/> ning selleks ettevalmistatud teoloogilis-eetilist käsitlust ja CEC peakoosolekule esitatud aruannet.

7.8.3. CEC (Conference of European Churches) Peaassamblee 31. mai – 6. juuni

Võtsin 31. maist kuni 6. juunini osa Euroopa Kirikute Nõukogu (CEC) Peaassambleest Novi Sad'is Serbias. Eestist osalesid Peaassambleel metropoliit Stefanus (EAÕK, delegaat), Anne Burghardt (EELK, delegaat), Helle Liht (EBF, delegaat), Tauri Tõlpt (EAÕK, lektor), Triin Salmu (EELK, korraldusmeeskond), Hanna Maarja Salong (EELK, stjuuard) ja Ruudi Leinus (EKN, rahvusliku kirikute nõukogu esindaja).

Peaassambleel osales 506 osavõtjat, sh 146 delegaati, rahvuslikud oikumeenilised nõukogud 14 riigist, stjuurdid (45), korraldusmeeskond (90), nõustajad (37) jt. Delegaate oli 34 maalt kokku 146, sh Suurbritanniast 19, Saksamaalt 8, Rumeeniast 7, Serbiast 7 jne. Eestist olid delegaatidena kohal metropoliit Stefanus (EAÕK) ja Anne Burghardt (EELK). Osavõtjate arv riikide järgi: Kreeka ja Rootsi – 19, Suurbritannia 30, Soome 33, Saksamaa 52 jne.

Esindatud olid eri konfessioonid: 32 luterlast, 30 õigeusklikku, 25 reformeeritud kirikust, 14 metodisti, 13 ühendatud (united), 10 anglikaani, 6 vanakatoliiklast, 7 baptisti, 9 avaldamata (not affiliated).

Anne Burghardt luges Peaassambleele ette Luterliku Kiriku Maailmaliidu peasekretäri Martin Junge tervituse. Peaassamblee valis Euroopa Kirikute Konverentsi (CEC) presidendiks Cristian Kriegeri, kes on Alsace ja Lorraine Reformeeritud kiriku president. Asepresidentideks valiti piiskop Gulnar Francis-Dehqani (Inglise Kirik) ja metropoliit Kleopas Strongylis (Oikumeeniline Patriarhaat).

Eestist osavõtjad

Peaassamblee kinnitas põhikirja muudatused, aruanded, eelarve 2018, liikmemaksud järgnevateks aastateks, praktiliseks tööks vajalikud komiteed ja komisjonid. Peaassamblee valis CEC'i juhatuse järgmises koosseisus: Andreas Aarflot (Norra Kirik), piiskop Nick Baines (Inglismaa kirik), Rev Jelle Brouwer (Belgia Ameerika protestantlik kirik), Anne Burghardt (Eesti Evangeelne Luterlik Kirik), Emma Johnson (Metodisti kirik Suurbritannias), Lääne- ja Lõuna-Euroopa Metropoliit Joseph (Rumeenia õigeusu kirik), Rev. Frank Kopania (Evangeelne kirik Saksamaal), Prof Petr Kratochvil (Tšehhi vendade evangeelne kirik), arhimandriit Ignatios (Kreeka Kirik), piiskop Hovakim Manukyan (Ühendkuningriigi ja Iirimaa Armeenia kiriku piiskopkond), Rev. Alison McDonald (Šotimaa Kirik), arhimandriit Nektarios (Küprose Kirik), Alexandra Pistalo (Serbia õigeusu kirik), Dr Valérie Duval-Poujol (Prantsusmaa Evangeelsed Baptisti kirikud), Zsuzsanna Répási (Reformitud Kristlik kirik Slovakkias), Lea Kathrin Schlenker (Evangeelne kirik Saksamaal). Samuti valiti asendusliikmed.

Võeti vastu „Euroopa Kirikute Konverentsi Peaassamblee pöördumine Euroopa kirikutele ja rahvastele” ja kinnitati CEC „Strateegia- ja poliitikakomitee aruanne”. Peaassamblee programm, hümnide raamat ja muud dokumendid asuvad sekretariaadis.

CEC Peaassamblee materjalidega saab tutvuda internetis <https://assembly2018.ceceurope.org/>

Euroopa Kirikute Konverentsi Peaassamblee pöördumine Euroopa kirikutele ja rahvastele

„... te peate olema minu tunnistajad ...” (Apostlite teod 1:8)

Idast, läänest, põhjast ja lõunast rändasid Euroopa Kirikute konverentsi liikmeskirikud Euroopa ristteele. Tulime nägemuse ja lootusega Euroopa tuleviku jaoks („Lootuse eelistamine Euroopa ristteel” – Euroopa Kirikute Konverents 2018).

Tulime kokku Serbias, olles tänulikud ja õnnistatud meid võõrustavate kirikute külalislahkusest ning mõistes nende raskusi. Kogunesime Euroopa jaoks heitlikul ajal, mil paljud kannatavad inimväärikuse kaotuse, ärakasutamise, puuduse ja võimu kuritarvitamise all.

Doonau kallastel Novi Sadis, kus sillad sõja ajal hävitati ja rahu ajal taastati, ühinesime palves. Tõime kaasa oma janu õigluse järele; oma sügava mure inimeste, oma maailmajao ja oma maailma pärast. Tulime, et kuulutada evangeeliumi meie Issandast Jeesusest Kristusest, tervenemise ja rahu toojast.

Kinnitame, et oleme kuulnud Kristuse käsku olla Tema tunnistajad, ning eelistame elada lootuses. Kristust ennast järgides töötame olla sillaehitajad usu ümbermuutva väe abil. Elava tunnistusena usust vastame Kristuse kutsele ja kuulutame, et:

me tunnistame Kristust,

- kuulutades, et Kristus pakub maailmale päästvat armastust ja armu;
- tulles kokku, et tunda rõõmu oma oikumeenilisest osadusest ning võtta selle rikkuse vastu kui Jumala kingituse meile;
- kinnitades, et iga inimene on loodud Jumala näo järgi ja Jumala sarnaseks ning seetõttu on tal sünnipärane inimväärikus;
- olles kaasav kogukond, mis taotleb meeste ja naiste hüvangut ning võtab vastu igasuguste võimete ja läbielamustega inimesi;
- olles põlvkondade vaheline kogukond, mis väärtustab häält noortelt, kes on mitte ainult meie tulevik, vaid ka olevik;
- viljeldes solidaarsust oma vendade ja õdedega Kristuses Euroopas ja kaugemal;

me teenime Kristust, taotleme ja viljeldes õiglust,

- veendes üksikisikuid, asutusi ja kogudusi töötama vägivalda, tagakiusamise ja diskrimineerimise lõpetamise nimel, kaitstes usu- või veendumusvabadust;
- taotlede lepitust ja konfliktide rahumeelset lahendamist;
- toetades, võimestades ja kuulates inimesi, kes on vaigistatud või marginaliseeritud meie kogudustes, meie kogukondades ja meie maailmas;
- hoolitsedes Jumala loodu eest ning töötades keskkondliku ja kliimaatilise õigluse ning meie planeedi kestliku tuleviku nimel;

me teenime Kristust, pakkudes ja võttes vastu külalislahkust,

- võttes helde meelega vastu mistahes usku või veendumustega põgenikke ja võõraid;
- astudes dialoogi, rääkides oma kristlikust usust ja õppides üksteiselt;

- tõstes häält lahkmeelest, kõrvaletõrjumisest ja marginaliseerimisest ülesaamiseks ning kaitstes inimõigusi ja sotsiaalmajanduslikku õiglust kõikide suhtes;
- mõistes külalislahkust, mida Jumal on meile osutanud loodud maailmas, ning tehes tööd loodu terviklikkuse nimel.

Kutsume oma liikmeskirikuid ja kõiki inimesi üles kujundama koos meiega Euroopat, kus ehitame sildu kõikide hüvanguks meie maailmajaos ja maailmas.

Kuulutagem üheskoos, et „**oleme Sinu tunnistajad**”.

7.8.4. Soome Oikumeenilise Nõukogu tänujumalateenistus 9. veebruar

Võtsin 9.02.2018 osa Soome Oikumeenilise Nõukogu (SEN) tänujumalateenistusest Helsingi Saksa kirikus ja SEN laiendatud koosolekust seoses SEN kauaaegse (28 aastat) sekretäri Sirpa-Maija Vuorineni pensionile siirdumisega.

7.8.5. Paavst Franciscus Eestis 25. september 2018

Ülevaate koostas Ruudi Leinus

Lennujaamas võttis paavst Franciscuse vastu EV president Kersti Kaljulaid. Järgnes kohtumine Vabariigi presidendiga Presidendi kantseleis ja kohtumine valitsuse, tsiviilühiskonna ning diplomaatilise korpuse esindajatega Presidendi Kantselei Roosiaias. Seejärel toimus oikumeeniline kohtumine noortega Kaarli kirikus, kohtumine kiriku halastustöö abisaajatega ja **Püha Missa Vabaduse väljakul**.

Noortekohtumisel Kaarli kirikus said tunnistuseks sõna kolm noort: Lisbel Serbin (EEKBKL), Tauri Tõlpt (EAÕK) ja Mirko Rajas (RKK).

Pressiteade. Erik Salumäe. Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikute juhid tervitasid paavst Franciscust.

„Paavst Franciscuse Eesti-visitide raames 25. septembril Tallinna Kaarli kirikus toimunud oikumeenilisel noortekohtumisel pidas Eesti Kirikute Nõukogu poolse tänukõne EKNi president peapiiskop emeeritus Andres Pöder ning tervituskõne EELK poolt peapiiskop Urmas Viilma. Kohtumisel lõpus said paavsti tervitada EKNi liikmeskirikute juhid – lisaks eelpoolnimetatutele Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku metropoliit Stefanus, Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kiriku piiskop Laatsarus, Eesti Metodisti Kiriku piiskop Christian Alsted, Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liidu president pastor Erki Tamm, Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku juht pastor Alur Õunpuu, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku kantsler õp. Andrus Mõttus, Eesti Karismaatilise Episkopaalkiriku preester Thomas Eriste, Armeenia Apostliku Kiriku Eesti Püha Gregoriuse koguduse preester Ter Khosrov Stepanyan ja EKNi asepresident Meego Rimmel.

Eesti Kirikute Nõukogu kinkis paavst Franciscusele kaardi „Maarja kirikud Maarjamaal”, mis valmistati seoses 800 aasta möödumisega Liivi- ja Eestimaa pühendamisest Neitsi Maarjale.”

EKNi presidendi peapiiskop emeeritus Andres Pöderi tervituskõne:

„Teie kõrgeausus Püha Isa, auväärased kirikujuhid, armsad noored ja külalised!

Annan teile edasi Eesti Kirikute Nõukogu südamliku tervituse ja tänu! Tähistades tänavu Eesti Vabariigi 100. aastapäeva, oleme valinud aasta teemaks „Eesti usk”. On ju Eesti iseseisvus ja kogu ta ajalugu kujundatud ja kantud kristlikust pärandist, mida kirikutena ühiselt jagame. Samas suunab usk meie pilgu tulevikku, äratades uudishimu, usaldust ja heasoovlikkust. Usk kuulub noortele ja teeb nooruslikuks – ka kiriku.

On suur rõõm, Püha Isa, et kohtumine Teiega ehitab seda elavat silda möödunu ja tulevase, maise ja taevase vahele ning aitab meil kogeda Kristuse ühteliitvat armastust ja ligiolu. Selleks õnnistagu meid Jumal!”

Paavst Franciscuse kõne Kaarli kirikus:

„Kallid noored sõbrad!

Täna teid sooja vastuvõtu, teie laulude ning Lisbeli, Tauri ja Mirko tunnistuste eest. Olen tänulik Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskopile Urmas Viilmale tema lahkete ja vennalike tervitussõnade eest, samuti Eesti Kirikute Nõukogu presidendi peapiiskop emeeritus Andres Pöderi, Eesti Apostelliku Administraatori piiskop Philippe Jourdani ja erinevate Eesti kristlike kogukondade esindajate kohalviibimise eest. Samuti olen tänulik proua Vabariigi Presidendi kohalviibimise eest.

Alati on tore kokku saada, rääkida oma elujuhtumistest ning omavahel mõtteid jagada. Samuti on imeiline tulla kokku Jeesusesse Kristusesse uskujatena. Sellised kohtumised viivad täide Jeesuse unistust Viimselt Öhtusöömaajalt „et kõik oleksid üks ... et maailm usuks” (Jh 17:21). Kui püüame end näha üheskoos teel olevate palveränduritena, siis õpime usaldama ja avama teekaaslastele oma südant ilma kartuse ja umbusuta, pidades silmas vaid seda, mida tõesti otsime: rahu ühe ja ainsa Jumala juures. Ning nagu rahu sepistamine on kunstiala, on kunstiala ja õnnele viiv allikas ka usaldama õppimine: „Õndsad on rahutegijad” (Mt 5:9). (Siin ja edaspidi paavsti vahetekstid kaldkirjas, mida Püha Isa lisas ametlikule kõnele: *Ja sellel rajal, sellel teekonnal ei ole me ainuüksi üheskoos teiste uskujatega, vaid koos kõigi inimestega. Kõigil on meile midagi öelda. Meil on kõigile midagi öelda*) ...” (kõne tervikuna vt <https://paavsteestis.ee/paavsti-koned/paavsti-kone-oikumeeniline-kohtumine-noortega-eelk-kaarli-kirikus/>).

EKNi kingituse üleandmine

Põhjamaade peasekretärid näitusel Riigikogus

7.8.6. Põhja- ja Baltimaade oikumeeniliste peasekretäride kohtumine

Põhja- ja Baltimaade oikumeeniliste peasekretäride kohtumine toimus 10.–11. oktoobril Tallinnas.

Kohtumisest võtsid osa Karin Wiborn (Rootsi), Mads Christoffersen (Taani), Mari-Anna Auvinen (Soome), Erhard Hermansen (Norra) ja Ruudi Leinus.

Peasekretärid osalesid 10. oktoobril näituse „Vaimulikud Eesti Vabariigi sünni ja taassünni juures” avamisel Riigikogus. Järgnes nõupidamine Pirita kloostri, kus käsitleti järgmisi küsimusi: maade aruanded, Põhja- ja Baltimaade piirkondlikud prioriteedid, koostöö oikumeeniliste nõukogude vahel, 12.–14. märtsil 2019 toimuva Põhja- ja Baltimaade oikumeeniliste sekretariaatide kohtumise programm, paavst Franciscuse Tallinnaviisi 25. septembril 2018.

Külastati Tallinna Mähe Baptistikogudust, samuti toimus kohtumine Eesti Kirikute Nõukogu sekretariaadis.

Peasekretäride kohtumine EKN juhatusega

7.8.7. Soome Oikumeenilise Nõukogu sügiskoosolek 12.–14. november

Soome Oikumeenilise Nõukogu (SEN) sügiskoosolek toimus 12.–14. novembril 2018 Soomes Jyväskylä. SEN sügiskoosolek toimus Jyväskylä õigeusu kiriku kogudusemajas, mille käigus kinnitati 2019. aasta eelarve ja liikmemaksud ning töösuunad aastaks 2019, valiti SEN uus juhtkond (juhataja, kolm asejuhatajat ja lisaks juhatuse 4 liiget) aastateks 2019–2021, kinnitati uuendatud põhikiri. Koosolekut juhatas SEN juhataja SELK peapiiskop emeeritus Kari Mäkinen.

Õhtune jumalateenistus peeti Püha Olavi kirikus ja pidulik õhtune vastuvõtt toimus Püha Olavi kiriku vanas pastoraadis, kus anti ka üle oikumeeniline aasta auhind Kuopio linna oikumeenilisele koostööle.

13. novembril toimus Jyväskylä Koukkala kirikus seminar teemal „Ühendavus ja õiglus – Kirikute

Maailmanõukogu 70”. Käsitleti Arushas Tansaania märtsikuus toimunud assamblee teemasid ja selle suundumisi. SEN kevadkoosolek toimub 12.04.2019 Helsingis ja sügiskoosolek 12.–13.11.2019 Joensuu.

8. Eesti Kirikute Nõukogu arendustegevus

Aruande koostas Ruudi Leinus

8.1 Arengukavakomisjon

Aruande koostas komisjoni liige Ruudi Leinus

Komisjon on asutatud töökoosoleku otsusega 18.06.2002, nr 6/129. Komisjoni koosseisu kuuluvad: Urmas Viilma (EELK), komisjoni esimees; Ago Lilleorg (EKNK), Erki Tamm (EEKBL), Ivo Käsk (AKEL), Artur Pöld (EMK), Ardalion Keskküla (EAÕK), Rutti Proosa (EKEK), Ruudi Leinus (EKN täitevsekretär). Komisjoni koosolekuid on protokollinud Doris Raudsepp (EKN sekretär-assistent)

Aruandeaastal peeti kolm komisjoni koosolekut:

30.08.2018, protokoll 6/35 (EKN sekretariaat).

Päevakord: Eesti Kirikute Nõukogu töövaldkondade analüüs.

18.10.2018, protokoll 7/36 (EKN sekretariaat).

Päevakord: Eesti Kirikute Nõukogu töövaldkondade tegevus- ja arengukavad.

08.11.2018, protokoll juhatuse ja arengukavakomisjoni ühine koosolek (EKN sekretariaat).

Päevakord: . Arengukava arutelu koos arengukavakomisjoniga.

Otsus: esitada arengukava töökoosolekule

8.2. Eelarvekomisjon

Aruande koostas komisjoni liige Ruudi Leinus

Koosseis: esimees piiskop Tiit Salumäe (EELK), pastor Erki Tamm (EEKBKL), piiskop Ago Lilleorg (EKNK), preester Daniel Lepisk (MPEÕK), Malle Eenok (EAÕK), proua Kaija Velmet (EKEK), superintendent Taavi Hollman (EMK), pastor Jaanus Janari Kogerman (AKEL), täitevsekretär Ruudi Leinus (EKN).

Koosolekud:

15.11.2018, protokoll 4/33. EKNK Toompea kogudus, Toompea 3, Tallinn

Käsitletud teema: 2. EKN 2019 eelarve eelnõu

Tiit Salumäe ja Ruudi Leinus tutvustavad 2019. aasta eelarve eelnõud.

Usuasjade osakonna juhataja Ilmo Au on teatanud, et EKN'ile 2019. aasta riigieelarve eelnõus on eraldatav riigieelarveline toetus 596 000 eurot.

Eelarve eelnõu koostamisel on oluline teada ja arvestada:

1. Siseministeerium on esitanud riigieelarve eelnõusse ettepaneku anda EKNile 2019. aastal ühekordne toetus 50 000 eurot, mille jaotuskava olen koostanud koostöös Siseministeeriumi Usuasjade osakonnaga. Tuleb arvestada tõsiasjaga, et 2020. aastal võib tekkida vajadus siin nimekirjas olevaid mitmeid töid/projekte/taotlusi toetada EKNi üldeelarvest.

2. Jätkuvalt on nn munkade ja nunnade ravikindlustuse summa 52 000 eraldi summamana ja jaotuskava koostöös Siseministeeriumi Usuasjade osakonnaga on lisatud protokollile.

3. Töövaldkondade taotlused on kajastatud eelnõus, ainult Teeliste kirikud summa ei ole taotluses toodud mahus kajastatud. Kui omavalitsused ei toeta projekti piisavas mahus siis tulebki trükkida paberversiooni piiratud mahus, võrrelduna selle aastaga.

4. Eelnõu II versioonis on kajastatud kõigi töötajate (juhatuse, sekretariaat, konsultandid, projektijuhid) palgatõus 5% .

5. Juhatuse koosolekul 08.11.2018 tutvustas Ruudi Leinus 52 000 ja 50 000 raha kasutamist 2019. aastal. 50 000 eurot on Siseministeeriumi poolt täiendav ühekordne eraldis EKNile.

Juhatuse otsus: Eelarvekomisjonil lähtuda 2019. aasta eelarve koostamisel esitatud ettepanekutest.

6. ÜTSA osas on arvestatud EKNi poolse omafinantseerimisega. Vanglatööga seotud ülesannete tarvis on summa süüteoennetuse realt.

7. Eelarve eelnõu on koostatud lähtuvalt töökoosoleku 16.11.2017, nr 9/281 otsustest liikmemaksude ja liikmeskirikute finantseerimise osas. Toimub arutelu.

Otsus: 2.1. EKNi töötajate palgatõusuks näha 2019. aastal 3%.

2.2. Eesti Kirikute Nõukogu 2019. aasta eelnõu koostada töökoosolekule esitamiseks tasakaalustatuna ja saata eelarvekomisjonile elektrooniliselt seisukohavõtuks.

13.12.2018, protokoll 5/34. Pirita klooster, Merivälja tee 18, Tallinn

Käsitatud teema: EKN 2019 eelarve eelnõu.

Tiit Salumäe ja Ruudi Leinus tutvustavad 2019. aasta eelarve eelnõud.

Toimub arutelu.

Otsus: Esitada EKN 2019 eelarve eelnõu detsembrikuu töökoosolekule aruteluks.

8.3. Põhikirjakomisjon

Põhikirjakomisjon aruandeaastal ei kogunenud.

8.4. Suhted riigiga

Aruande koostas Ruudi Leinus

8.4.1. Eesti Kirikute Nõukogu juhatusel kohtumine siseminister Andres Anveltiga 13.02.2018

Eesti Kirikute Nõukogu poolt osalesid kohtumisel EKNi president peapiiskop emeeritus Andres Pöder, asepresident piiskop Philippe Jourdan ja täitevsekretär pastor Ruudi Leinus.

Allpool on toodud kohtumise Memo.

Päevakorra eelnõu:

1. Lühivõtte EKNi 2017. aasta tegevusest ja 2018. aastal kavandatust
2. Eesti Kirikute Nõukogu taotlus toetuse saamiseks 2019. aasta riigieelarvest
3. Järgmise rahvaloenduse läbiviimisega seonduv probleematika

1. Lühivõtte EKNi 2017. aasta tegevusest ja 2018. aastal kavandatust

Valik 2017. aastal toimunud:

- Reformatsiooni 500. juubeliaasta (sh EKNi liikmeskirikute ühine Ristitee teekond Tallinnas Suurel Reedel, konverents „Konfliktist osaduseni” septembris);
- 31. märtsil toimus Teaduste Akadeemia saalis hariduskonverents ”Milline on hea haridus?”;
- 12. aprillil EV100 juubeliaasta avajumalateenistus EELK Mihkli kirikus;
- Traditsioonilised Emadepäeva konverents (8. mail) ja Isapäeva konverents (6. novembril);
- EKNi liikmeskirikute juhtide kohtumine Vabariigi Presidendiga 16. juunil;
- enne suve valmis eesti- ja inglisekeelne teatmik „Teeliste kirikud 2017” ja veebilehekülj 7 keeles, kus tutvustatakse enam kui 400 sakraalhoonet;
- 17.-19. augustil viibis Eestis Euroopa Kirikute Konverentsi delegatsioon, kes kohtus ka peaministriga ja siseministriga;
- 17. oktoobril tähistati Vabariigi Valitsuse ja EKNi ühishuvide protokollide allkirjutamise 15. aastapäeva, mille puhul toimus Stenbocki Majas peaminister Jüri Ratase vastuvõtt;
- Seonduvalt Eesti eesistumisega Euroopa Liidu Nõukogus toimus 16.-17. novembril Tallinnas Rahvusraamatukogus rahvusvaheline konverents „Religioon. Ühiskond. Riik.”, mille kaaskorraldajateks oli mh nii Siseminister kui Eesti Kirikute Nõukogu;
- 14. detsembril anti Nõmme Rahu kirikus üle elutööpreemia EKNi kauaaegsele presidendile piiskop Einar Soonele ning autasustati lauluvõistluse „Vaimulik Viis Vabariigile” parimaid.

Eesti Kirikute Nõukogu on väga tänulik riigieelarvelise toetuse eest, mis on olulisel määral aidanud kaasa EKNi eesmärkide saavutamisele. EKNile riigieelarvest Siseministeriumi kaudu 2017.a tehtud eraldi (tege-

vustoetus) oli 596 tuhat eurot, millest 139 tuhat moodustasid sihtotstarbelised toetused (sama suur eraldis on plaanitud ka 2018. aastaks).

Eesti Kirikute Nõukogu tänab Vabariigi Valitsust ja Siseministeeriumi munkade ja nunnade ravikindlustuse küsimuses lahenduste leidmise eest, millega võrdsustati alates 01.01.2018 mungad ja nunnad nende ravikindlustatud isikutega, kelle eest ei maksta sotsiaalmaksu.

Tegevusaruanne tervikuna 2017. aasta kohta esitatakse vastavalt lepingule Siseministeeriumile hiljemalt 1. märtsiks 2018.

Mõned 2018. aastat puudutavad olulisemad märksõnad:

– Eesti Vabariik 100 – 24.02.2018 toimub jumalateenistus Paide kirikus

– Septembrikuus külastab Eestit paavst Franciscus

2018. aastal on aasta teemaks „Eesti usk“.

2. Eesti Kirikute Nõukogu taotlus toetuse saamiseks 2019. aasta riigieelarvest

Eesti Kirikute Nõukogu taotlus on esitatud jaanuaris 2018 (vt taotlus koos selgitustega eraldi dokumendina).

3. Järgmise rahvaloenduse läbiviimisega seonduv probleematika

Eelmisel, 2011. aasta rahva ja eluruumide loendusel esitati kõigile vähemalt 15-aastastele isikutele usu kohta kaks küsimust – kõigepealt küsiti, kas vastaja tunnistab omaks mingit usku ja seejärel paluti usk täpsustada. Selleks oli kolm võimalust – märkida usk ankeedil esitatud valikust, kus olid antud eeldatavasti kõige sagedamini esinevad usud, valida usk loetusel, kus olid usud, mis Eestis registreeritud ja lõpuks ka kirjutada usk ankeeti tekstina. Esimesele küsimusele vastamisest võis isik ka keelduda – oli võimalik valida vastusevariant „ei soovi vastata“, samuti ka „ei tea“ – viimane eeskätt neid vastajaid arvestades, kes vastasid leibkonnaliikme eest. Suhtumist usku küsiti ka 2000. aasta rahvaloendusel.

Mäletatavasti toimus eelmine rahva ja eluruumide loendus sellisel viisil, et küsimustele oli võimalik vastata nii internetis kui ka kodu külastavatele küsitlajatele vastates. Olgugi küsimusele vastamine vabatahtlik, andis see ometigi väga olulist informatsiooni Eesti usuelu kohta ning 2000. ja 2011. aasta andmete võrdlemine on andnud võimaluse detailselt uurida usuelu puudutavate andmete muutumise dünaamikat.

2016. aasta töö uudiseid, et järgmine rahva ja eluruumide loendus (eelduslikult 2020/21.a) saab toimuma registripõhiselt, mis tähendab, et otse inimestelt midagi ei küsita ning tulemused pannakse kokku riiklike andmekogude info põhjal. Statistikaamet on ühe prooviloenduse juba läbi viinud (2016.a) ning teise prooviloenduse aeg on kavandatud 2019. aastasse.

EKN väljendab muret, et järgmise rahvaloenduse läbiviimine registripõhiselt toob kaasa Eesti usuelu puudutava andmestiku kogumise ja analüüsimise lõppemise. Eelduslikult ei võimalda registripõhine rahvaloendus koguda veel ka tervet hulka teisi andmeid, mida senised küsitluspõhised rahvaloendused on võimaldanud.

Kuivõrd EKNile teadaolevalt ei ole lõplikke otsustusi järgmise rahva ja eluruumide meetoodika osas siiski veel tehtud, palume Vabariigi Valitsusel koostöös rahvastikuteadlastega analüüsida, kas võiks olla võimalik jätkata küsitluspõhise rahvaloendusega ka edaspidi. Usuelu puudutav andmestik ja selle dünaamika on vajalik informatsioon ka riigi seisukohalt oluliste otsuste langetamiseks.

8.4.2. Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse kohtumine justiitsminister Urmas Reinsaluga 14.02.2018

Eesti Kirikute Nõukogu poolt osalesid kohtumisel EKNi president peapiiskop emeeritus Andres Pöder, asepresident piiskop Philippe Jourdan, täitevsekretär pastor Ruudi Leinus ja õigusnõunik Erik Salumäe.

Allpool on toodud kohtumise Memo.

Võimalikud arutatavad küsimused:

1. Mõttevahetus Justiitsministeeriumi/riigi ja EKNi võimalike ühiste tegevuste üle 2018. aastal
2. Mõttevahetus – EV põhiseaduse võimalik täiendamine abielu määratlusega
3. Järgmise rahvaloenduse läbiviimisega seonduv probleematika
4. Usuliste ühenduste registrikannete tegemisest läbi Ettevõtjaportaali
5. Võrdse kohtlemise seaduse eelnõu muutmise seaduse eelnõust
6. Isikuandmete kaitse seaduse eelnõust ja EL uuest isikuandmete kaitse üldmäärusest

1. Mõttevahetus Justiitsministeeriumi/riigi ja EKNi võimalike ühiste tegevuste üle 2018. aastal

2018. aasta sündmused ja aastateemad annavad väga palju kokkupuutepunkte võimalikeks ühisteks tegevusteks:

Eesti Vabariigi 100. juubeliaasta

Euroopa kultuuripärandi aasta

Eesti Kirikute Nõukogu aastateema *Eesti usk*

Paavst Franciscuse visiit (eeldatavalt septembris)

2. Mõttevahetus – EV põhiseaduse võimalik täiendamine abielu määratlusega

EKNi töökoosolekul võeti 14.12.2017 vastu järgmine otsus:

„Eesti Kirikute Nõukogu peab vajalikuks abielu sätestamist Eesti Vabariigi põhiseaduses ühe mehe ja ühe naise liiduna.”

Osade parlamendifraktsioonide liikmed on avaldanud põhimõttelist toetust sellise põhiseaduse täienduse sisseviimisele.

Justiitsministri juhtimisel tegutseb ka Põhiseaduse asjatundjate kogu.

Arutelu eesmärk on vahetada informatsiooni, kas ja mil viisil on kavas selle küsimusega edasi tegeleda.

3. Järgmise rahvaloenduse läbiviimisega seonduv probleematika

Eelmisel, 2011. aasta rahva ja eluruumide loendusel esitati kõigile vähemalt 15-aastastele isikutele usu kohta kaks küsimust – kõigepealt küsiti, kas vastaja tunnistab omaks mingit usku ja seejärel paluti usk täpsustada. Selleks oli kolm võimalust – märkida usk ankeedil esitatud valikust, kus olid antud eeldatavasti kõige sagedamini esinevad usud, valida usk loetelus, kus olid usud, mis Eestis registreeritud ja lõpuks ka kirjutada usk ankeeti tekstina. Esimesele küsimusele vastamisest võis isik ka keelduda – oli võimalik valida vastusevariant „ei soovi vastata”, samuti ka „ei tea” – viimane eeskätt neid vastajaid arvestades, kes vastasid leibkonnaliikme eest. Suhtumist usku küsiti ka 2000. aasta rahvaloendusel.

Mäletatavasti toimus eelmine rahva ja eluruumide loendus sellisel viisil, et küsimustele oli võimalik vastata nii internetis kui ka kodu küllastavatele küsitlejatele vastates. Olgugi küsimusele vastamine vabatahtlik, andis see ometigi väga olulist informatsiooni Eesti usuelu kohta ning 2000. ja 2011. aasta andmete võrdlemine on andnud võimaluse detailselt uurida usuelu puudutavate andmete muutumise dünaamikat.

2016. aasta töi uudiseid, et järgmine rahva ja eluruumide loendus (eelduslikult 2020/21.a) saab toimuma registripõhiselt, mis tähendab, et otse inimestelt midagi ei küsita ning tulemused pannakse kokku riiklike andmekogude info põhjal. Statistikaamet on ühe prooviloenduse juba läbi viinud (2016.a) ning teise prooviloenduse aeg on kavandatud 2019. aastasse.

EKN väljendab muret, et järgmise rahvaloenduse läbiviimine registripõhiselt toob kaasa Eesti usuelu puudutava andmestiku kogumise ja analüüsimise lõppemise. Eelduslikult ei võimalda registripõhine rahvaloendus koguda veel ka tervet hulka teisi andmeid, mida senised küsitluspõhised rahvaloendused on võimaldanud.

Kuivõrd EKNile teadaolevalt ei ole lõplikke otsustusi järgmise rahva ja eluruumide meetoodika osas siiski veel tehtud, palume Vabariigi Valitsusel koostöös rahvastikuteadlastega analüüsida, kas võiks olla võimalik jätkata küsitluspõhise rahvaloendusega ka edaspidi. Usuelu puudutav andmestik ja selle dünaamika on vajalik informatsioon ka riigi seisukohalt oluliste otsuste langetamiseks.

4. Usuliste ühenduste registrikannete tegemisest läbi Ettevõtjaportaali

Kirikute ja koguduste seadus sätestab usuliste ühenduste registrimenetluste erisused (eeskätt selle, et kirikusse või koguduste liitu kuuluv kogudus või klooster ei suhtle registriga ise, otse (v.a majandusaasta aruannete esitamisel), vaid kõik registriandmete muudatused esitab registrile vastava kiriku või koguduste liidu juhatuse).

Oleks oluline, et Ettevõtjaportaal võimaldaks usulisi ühendusi puudutavaid muudatusi vastavalt kirikute ja koguduste seaduses sätestatule esitada (siiani esitavad kirikute ja koguduste liitude juhatused neid muudatusi digiallkirjastatult e-posti teel, kui Ettevõtjaportaali süsteem ei võimalda neid muudatusi portaali kaudu esitada).

On ilmnenud probleem ka 01.01.2018 jõustunud kirikute ja koguduste seaduse muudatuste rakendamisel – olgugi et nüüd sätestati sõnaselgelt, et usulised ühendused ei esita registrile muudatused otsustanud koosoleku protokollis, nõuab infosüsteem siiski ka usuliselt ühenduselt sellenimelise lisadokumendi esitamist.

Ettepanek:

Kaardistada koostöös usuliste ühenduste esindajatega, millised muudatused oleks vajalik Ettevõtjaportaalis teha, et kõiki usulisi ühendusi puudutavaid registrikandeid oleks võimalik teha läbi Ettevõtjaportaali.

5. Võrdse kohtlemise seaduse eelnõu muutmise seaduse eelnõust

Sotsiaalministeeriumis (SoM) on koostatud võrdse kohtlemise seaduse muutmise seaduse eelnõu, mis 2017. a suvel läbis esimese kooskõlastusringi. SoM on kinnitanud, et kavatseb saata eelnõu teisele kooskõlastusringile (Justiitsministeeriumisse) veebruaris 2018.

Kehtiva võrdse kohtlemise seaduse (VõrdKS) alusel on diskrimineerimise eest kaitstavatel gruppidel erinev kaitse. See ei ole Euroopa Liidu õigusega vastuolus. Kui isikute diskrimineerimine nende rahvuse (etnilise kuuluvuse), rassi või nahavärvuse tõttu on keelatud lisaks tööelule (vt VõrdKS § 2 lg 1 p-d 1-4) ka sotsiaalhoolekande-, tervishoiu- ja sotsiaalkindlustusteenuse, sealhulgas sotsiaaltoetuste saamisel, hariduses ning avalikkusele pakutavate kaupade ja teenuste, sh eluaseme kättesaadavuses, siis usutunnistuse või veendumuste, vanuse, puude või seksuaalse sättumuse tõttu on keelatud diskrimineerimine küll tööelus, kuid teistes eespoolnimetatud valdkondades nende erinevat kohtlemist diskrimineerimiseks ei loeta.

Suvel 2017 kooskõlastusringile saadetud eelnõu kaotaks selle diferentseerimise, st et edaspidi oleks kõigil diskrimineerimise eest kaitstavatel gruppidel ühesugune kaitse. Euroopa Liidu õigus sellise otsustuse tegemist ei nõua ning eelnõu seletuskirjas viidatakse, nagu peaksid vajalikuks nende muudatuste tegemist erinevad rahvusvahelised organisatsioonid.

EKN ei näe probleemi selles, kui kaotataks senised võimalused kohelda isikuid erinevalt nende vanuse või puude tõttu. Samuti ei teki eelduslikult küsimusi ühegi grupi puhul, kui nad saavad tugevama diskrimineerimisvastase kaitse ka sotsiaalhoolekande-, tervishoiu- ja sotsiaalkindlustusteenuse saamisel.

Küll aga vajab kõigi põhiseaduslike õiguste tasakaalustatud tagamise kontekstis tõsist arutelu küsimus, mis puudutab isikute usutunnistuse, veendumuste ja seksuaalse sättumusega arvestamist hariduses ning avalikkusele pakutavate kaupade ja teenuste kättesaadavuses. Omanikule peab olema tagatud tema põhiseaduslik õigus oma omandit vabalt vallata, kasutada ja käsutada, vastavalt oma põhimõtetele. Samuti peab olema igähele tagatud tema usu- ja veendumuste vabadus.

Olgugi et eelnõu puudutab usutunnistuse alusel diskrimineerimise küsimusi, aga ka teisi valdkondi, millele kohta on EKN avalikke seisukohti väljendanud, ei kaasatud EKNi eelnõu väljatöötamise, samuti ei saadetud seda EKNile arvamuse avaldamiseks. EKN, olles saanud esialgse info meediast, saatis eelnõu kohta arvamuse 30. augustil (SoMile saadetud arvamuse koopia sai ka Justiitsministeerium). Arvamuses viidati sellele, et eelnõu materjalides peaks sisalduma üksikasjalik analüüs põhiseadusliku usu- ja veendumuste vabaduse riigipoolse tagatuse kohta eelnõus kavandatu jõustudes ning ülevaade teiste EL liikmesriikide sellekohaste regulatsioonide sisust ja mõjudest.

Eelnõu koostamisse ei ole olnud kaasatud ka haridusorganisatsioone (kuigi puudutatakse otseselt haridusega seotud küsimusi), samuti omanike, kinnisvaraga ja teenustega tegelevaid organisatsioone (sh nt Omanike

Keskliit, Kinnisvarafirmade Liit, Korterühistute Liit jne). Oleme leidnud, et tegemist on sedavõrd laiapõhjalise teemaga, kus nende kaasamine oleks kindlasti hädavajalik.

Kui tegemist on nt ruumide väljaüürimisega (eelnõu väljatöötajad ise on nimelt toonud seletuskirjas välja just need raskused, mis olid Eesti LGBT Ühingul ruumide üürimiseks, rõhutades, et eelnõu jõustudes kaoks ükskõik millisel omanikul õigus keelduda oma ruumide üürimises sellel põhjendusel, et üürniku poolt arendatav tegevus või huvikaitsevaldkond ei ole tema veendumustega kooskõlas), siis oleks tegelikult enesestmõistetav ja põhiseaduspärane, et iga omanik saab otsustada, kellele ta ruumid kasutada annab. Tuletagem meelde, et puudub keeldumise võimalus ka nt võimaliku üürniku veendumuste tõttu, isegi kui need on poliitiliselt või maailmavaateliselt ekstreemsed ning omanik ei sooviks, et tema omandit seostataks selliste ühenduste tegevusega. Eelnõu jõustumisel ähvardatakse selles küsimuses riigi sunnijõuga, mis on igal juhul väga problemaatiline.

Samas rõhutame, et EKNi kriitikat eelnõu suhtes ei tuleks mingil juhul käsitleda kui eesmärgistatud soovi kehtestada või säilitada niisugune regulatsioon, mis ilmingimata peab võimaldama diskrimineerida isikuid nende veendumuste või seksuaalse sättumuse alusel. Loomulikult peab jääma usulisele ühendusele, organisatsioonile või isikule õigus otsustada need küsimused oma tõekspidamistest lähtudes, inimeste väarikust austades ning lähtudes konkreetsest situatsioonist. **Küll aga tuleb seadusloomes igal juhul arvestada, et üheteede gruppide diskrimineerimise vastu võideldes ei hakataks diskrimineerima teisi, eirates kohustust leida kõigi põhiseaduses sätestatud õiguste, vabaduste ja kohustuste vahel tasakaal.**

Tuleks kindlasti vältida uue põhimõttelise lõhe teket ühiskonnas, mis saaks alguse juba sellest, et kõiki asjassepuutuvaid osapooli ei kuulata seadusloomes õigel ajal ära ning ei otsita tasakaalustatud lahendusi.

Palume justiitsministril seista hea selle eest, et võrdse kohtlemise seaduse eelnõu järgmistes menetlusfaasis järgitaks head seadusloome tava ning eelnõu menetlusega ei liigutaks edasi enne, kui on otsitud ja leitud tasakaalustatud õiguslikud lahendused, mis tagavad usu- ja veendumuste vabaduse järgimise ning kõigi omanike omandiõiguse kaitse.

6. Isikuandmete kaitse seaduse eelnõust ja EL uuest isikuandmete kaitse üldmäärusest

Justiitsministeerium saatis eelmise aasta lõpus kooskõlastusringile uue isikuandmete kaitse seaduse eelnõu, mille koostamine on seotud 2018.a mais jõustuva EL uue isikuandmete kaitse üldmäärusega. EKN saatis Justiitsministeeriumile 2017.a detsembri lõpus oma kirjaliku arvamuse.

Osade ettepanekute kohta, mis EKN tegi, oleme saanud Justiitsministeeriumist tagasisidet, kuid mitte kõigi kohta.

Palume kohtumisel täpsustada, milliseid EKNi poolt esitatud märkusi on olnud võimalik arvestada ning kuidas toimub eelnõu edasine menetlemine.

8.4.3. Peaminister Jüri Ratase ning Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse ja liikmeskirikute juhtide kohtumine 18.12.2018

Allpool on esitatud kohtumise Memo.

Kohtumise päevakorra eelnõu:

1. Informatsioonipunktid

- 1.1. Vabariigi Valitsuse poolt 2016-2018 astunud sammud EKNi poolt tõstatatud küsimuste lahendamisel
- 1.2. EKNi teema-aasta „Eesti usk” 2018-2019
- 1.3. EKNi 30. aastapäev 2019. aasta veebruaris
2. Usundiõpetusest koolides
3. Pühakodade programmist
4. Välismaalaste seadus ja usulised ühendused
5. Rahapesu ja terrorismi tõkestamise seadus – „tegeliku kasusaaja” määramise problemaatika

6. Järgmise rahvaloenduse läbiviimisega seonduv problemaatika
7. Haigla- ja hoolekandekaplanaadi rajamise vajadusest ning koolikaplanaadist
8. EKN-i liikmeskirikute lühitutvustused

Kohtumisest võtsid osa:

Eesti Kirikute Nõukogu president peapiiskop emeeritus Andres Pöder
Eesti Kirikute Nõukogu asepresident, Rooma-Katoliku Kiriku piiskop Philippe Jourdan
Eesti Kirikute Nõukogu asepresident pastor Meego Remmel
Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskop Urmas Viilma
Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku metropoliit Stefanus
Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kiriku metropoliit Eugeni
Eesti Evangeelsete Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liidu president pastor Erki Tamm
Eesti Metodisti Kiriku superintendent Robert Tšerenkov
Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku juht pastor Alur Õunpuu
Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduste Eesti Liidu president pastor Ivo Kask
Eesti Karismaatilise Episkopaalkiriku preester Thomas Eriste
Eesti Kirikute Nõukogu täitevsekretär pastor Ruudi Leinus
Eesti Kirikute Nõukogu õiguslane nõustaja Erik Salumäe

Eesti Kirikute Nõukogu ja peaministri kohtumine 18. detsembril Stenbocki majas.

1. Informatsioonipunktid

1.1. Vabariigi Valitsuse poolt 2016-2018 astunud sammud EKNi poolt tõstatatud küsimuste lahendamisel

- Munkade ja nunnade ravikindlustus
- Erakoolide tegevuskulude katmine
- Usuliste ühenduste registrikannete probleematika lahendamine läbi kirikute ja koguduste seaduses tehtud muudatuste
- EKNile läbi Siseministeeriumi täiendavate riigieelarveliste eraldiste tegemine (Reformatsioon 500, teema-aasta „Eesti usk” konverents, ususõnastiku koostamine; täiendavad summad on planeeritud ka 2019. aasta eelarvesse)
- Ei ole algatatud problemaatilisi võrdse kohtlemise seaduse muudatusi, mis leidsid EKN-i poolt tõstatatuna käsitlemist kohtumisel peaministriga 2017. aastal

1.2. EKNi teema-aasta „Eesti usk” 2018-2019

Teema-aasta algas 2018. aasta 1. nelipüha eelõhtul Vabaõhumuuseumis Sutlepa kabelis ning lõpeb 2019. aasta 1. advendil.

Arvamusfestivalil Paides oli teema-ala „Eesti usk”.

On toimunud terve hulk erinevaid üritusi, mis kuuluvad teema-aasta programmi (sh nt EKNi hariduskonverents oktoobris).

6. detsembril toimus Rahvusraamatukogus teema-aasta üks peaüritusi – konverents „Eesti usk” – , millele järgnes kontsert Tallinna Piiskoplikus Toomkirikus. Konverents kuulus Euroopa kultuuripärandiaasta ametlikku programmi. Peaettekande „Euroopa kultuuripärand ja Eesti usk” pidas prof Mihhail Lotman ning paneeldiskussioonides arutleti teadlaste, vaimulike ja kultuuritegelaste osalemisel usu rolli üle ühiskonnas ning usu ja erinevate kultuurivaldkondade (kirjandus, muusika, folkloor, teater, filmikunst, arhitektuur, kunst) vastastikuste seoste teemadel. Konverentsil osales üle 200 inimese ning see oli otseülekandes nähtav nii ERRi portaali kui Pildiraadio vahendusel.

Teema-aasta 2019. aasta kavades on näiteks seminar, kus, tagasivaatega Eesti Vabariigi usualaste õigusaktide 100 aastale, arutletakse usuvabadusega seotud teemadel.

1.3. EKNi 30. aastapäev 2019. aasta veebruaris

Eesti Kirikute Nõukogu asutati 16. veebruaril 1989 Pühtitsa kloostri Kuremäel ning EKN valmistub seega oma 30. aastapäeva tähistamiseks.

Tallinna Rootsi-Mihkli kirikus toimub 21. veebruari 2019 õhtupoolikul jumalateenistus koos muusikaliste etteastetega, samuti on kavas paar ettekannet ning vastuvõtt. Peaminister on väga oodatud kõigil aastapäeva tähistamisega seotud sündmustel osalema.

2. Usundiõpetusest koolides

Eestis läbiviidud uuringud on kinnitanud, et usundiõpetust saanud noorte hoiakud muutusid juba pärast mõnekuist õpet sallivamaks, pidades ühiskonnas olemasolevaid usulisi erinevusi mitte ainult normaalseks, vaid ka huvitavaks. (*Olga Schihalejev, Postimees 16.07.2015*) Olgugi et seadused võimaldavad valikainena usundiõpetust üldhariduskoolis õppida, on see eraldi õppeainena õppekavas küllaltki väheses arvus koolides – eelmisel õppeaastal oli EHIS andmetel aine 65 üldhariduslikus koolis. Enamasti on aine gümnaasiumis, põhikoolis aga esineb seda peamiselt usuõpetusena maailmavaatelistes koolides (kristlikud erakoolid ja waldorfkoolid).

Analüüsid selle erinevaid põhjusi **oleks oluline astuda samme, mis võimaldaks usundiõpetust saavate õpilaste ja seda ainet õpetada suutvate õpetajate hulka koolides suurendada.** Üks oluline abinõu oleks kindlasti õpetajatele suunatud täiendkoolitused, mis aitaksid religioonialast kompetentsi tõsta.

3. Pühakodade programmist

2018. aastal lõpeb kultuuriministri poolt kinnitatud riiklik programm „Pühakodade säilitamine ja areng 2014-2018”. Programmi eesmärk on olnud pakkuda riigipoolset tuge kirikuhoonete ja neis leiduvate kultuuriväärtuste säilitamiseks, programmi elluviimist on korraldanud Muinsuskaitseamet. Programmi rahalised vahendid ei ole viimaste aastate jooksul suurenenud.

On oluline märkida, et koguduste endi panus oma pühakodade (milledest väga paljud on arvatud arhitektuurimälestiste hulka ning leiavad kasutamist mitte ainult koguduse tegevuseks, vaid kogukondlikeks tegevusteks terve oma kihelkonna huvides) jooksvaks korrashoidmiseks ja restaureerimiseks, mis põhineb koguduseliikmete annetustel, on väga suur. Kogudused hoiavad kirikuhooneid kõigile külastajatele, omi võimalusi arvestades, avatuna ka projekti Teeliste kirikud raames.

Hetkeseisuga on teada, et Pühakodade programm 2019. aastal ei jätku. Eraldi summa on riigieelarvesse siiski kavandatud, kuid **EKN on seisukohal, et meie rikkaliku pühakodade kui Eesti kultuuriloolise ja kunstiajaloolise pärandi väärlikaks säilitamiseks oleks väga oluline jätkata programmi „Pühakodade säilitamine ja areng” uuel perioodil ning, kui võimalik, näha ette programmi riigieelarvelise rahastamise suurenemine.**

4. Välismaalaste seadus ja usulised ühendused

Õigusruumi üks eesmärke peaks kindlasti olema tasakaalustatult kõigi põhiseadusest tulenevate põhiõiguste ja vabaduste tagamine. See puudutab mõistagi ka usuvabadust. Usulistel ühendustel – kirikutel, kogudustel, koguduste liitudel ja kloostritel – on väga selge sisuline ja õiguslik spetsiifika, mis on kujunenud välja sajandite jooksul ning erineb tihti väga olulisel määral teiste juriidiliste isikute olemusest ja toimimismehhanismidest, mistõttu püütakse riikide õigusloomes nende erisustega arvestada. Meil on heameel, et usuliste ühenduste erisustega on ka Eesti Vabariik oma õigusloomes mitmeti arvestanud. Samas **vääriksid, ja see puudutab ka välismaalaste seadust (VMS), mitmed sätted (või ka nende praegune puudumine) kindlasti arutelu ning, kui võimalik, seaduse muutmist.**

1) VMS § 115 sisaldab loetelu isikute kategooriatest, keda ei arvestata sisserände piirarvu täitumise arvutamisel. Viimastel aastatel on seda paragrahvi mitme uue isikute kategooriaga täiendatud. Leiame, et sisserände piirarvu alla ei peaks arvama ka välismaalast, kes on vaimulik, nunn või munk ning kelle on kutsunud Eestisse usuline ühendus, kes tagab välismaalase ülalpidamise Eestis ning see kutse on kooskõlastatud Siseministeeriumiga.

Niisuguse täienduse tegemine oleks äärmiselt oluline usuvabaduse realiseerimise tagamiseks. Juhul kui vaimulik, nunn või munk ei saa sisserände piirarvu täitumise tõttu elamisloa ja ta viibib Eestis pikaajalise tööviisa alusel, on see seotud töötasukriteeriumiga, mille täitmine näiteks kloostris elavate munkade ja nunnade puhul ei ole realistlik ega olemuslikult ka õige, kuivõrd munkade ja nunnade suhe kloostriga ei ole olemuslikult kindlasti töösuhe.

2) Peame oluliseks, et läbivalt VMSis ja selle rakendusaktides ei käsitataks munkade ja nunnade suhet kloostriga kui töösuhet ning et sellest tulenevalt ei kasutataks munkasid ja nunnasid puudutava elamisloa puhul mõistet „elamisloa töötamiseks”. Me ühelt poolt loomulikult mõistame, et elamisloade liikide piiritlemisel lähtutakse nende teatud ühistest tunnustest ja menetluslikest sarnasustest, kuid munkade ja nunnade õigusliku staatuse erisus võrreldes isikutega, kes tööpoolest töötavad töölepingu või mõne teise lepingulise suhte alusel, on siiski väga oluline ja olemuslik. Kindlasti toetab EKN seega seda, kui peetaks võimalikuks eraldi elamisloa liigi loomist.

3) Munkade ja nunnade (samuti usuliste ühenduste juures tegutsevate vabatahtlike) osas palume läbivalt VMS-is erinevate Eestis elamise aluste puhul vaadata läbi ka töötasukriteeriumide vajalikkus, olukorras, kus nende munkade, nunnade ja vabatahtlike ülalpidamise Eestis tagab tegelikult ju konkreetne klooster või usuline ühendus. EKN on tänulik Riigikogule ja Vabariigi Valitsusele alates 01.01.2018 jõustunud ravikindlustuse seaduse muudatuste eest, milledega võrdsustati usuliste ühenduste registrisse kantud kloostri munk ja nunn ravikindlustatud isikuga, ilma et tema eest tuleks tasuda sotsiaalmaksu. Sellega aktsepteerisid nii valitsus kui Riigikogu kloostrite spetsiifikat, et munkade ja nunnade suhe kloostriga ei ole töösuhe ning et mungad ja nunnad peetakse ülal nende kloostrite poolt.

Täpselt samad argumendid puudutaksid antud juhul ka VMSi võimalikku muutmist kõigis sätetes, millest võib tuleneda töötasukriteeriumi nõue. Üheks selliseks näiteks on viibimine Eestis pikaajalise tööviisa alusel, juhul kui sisserände piirarv on täitunud ja ei ole võimalik anda elamisloa.

5. Rahapesu ja terrorismi tõkestamise seadus – „tegeliku kasusaaja” määramise problemaatika

Rahapesu ja terrorismi tõkestamise seadusest tulenevalt on mitmed riigiasutused ja pangad asunud seisukohale, et ka usulistel ühendustel on kohustus määrata iga usulise ühenduse „tegelikud kasusaajad”. Rahandusministeerium ja Rahapesu andmebüroo on aga oma vastustes erinevatele kirikute esindajatele möönnud, et siiski mitte iga usuline ühendus ei pea tegelikke kasusaajaid määrama, ning et ka seaduses eneses on seesmised vastuolud, mis on lubatud kõrvaldada.

EKN leiab, et nii mõiste „tegelik kasusaaja” kasutamine usuliste ühenduste puhul kui ka kohustuse see tegelik kasusaaja määrata sisu ei ole vastavuses sellega, mida usuline ühendus enesest kujutab. Juhime tähelepanu sellele, et avalikus diskussioonis on korduvalt tõstatatud samalaadne probleem ka erinevate mittetulundusühingute esindajate poolt.

Kuivõrd EKNile teadaolevalt toimub Rahandusministeeriumis kõnealuse seaduse rakendamise analüüs,

palume jätta seadusest välja usuliste ühenduste kohustus määrata usuliste ühenduste registris usulise ühenduse „tegelikud kasusaajad”. Nii nagu meediast on olnud lugeda, on justiitsminister teinud ettepaneku vabastada tegelike kasusaajate andmete esitamise kohustusest kõik mittetulundusühingud ja sihtasutused, kuid EKN-ile ei ole teada, kas seda ettepanekut on arutatud ning kas selle suhtes on valitsusel olemas konsensuslik seisukoht.

6. Järgmise rahvaloenduse läbiviimisega seonduv probleematika

Eelmisel, 2011. aasta rahva ja eluruumide loendusel esitati kõigile vähemalt 15-aastastele isikutele usu kohta kaks küsimust – kõigepealt küsiti, kas vastaja tunnistab omaks mingit usku ja seejärel paluti usk täpsustada. Selleks oli kolm võimalust – märkida usk ankeedil esitatud valikust, kus olid antud eeldatavasti kõige sagedamini esinevad usud, valida usk loetelus, kus olid usud, mis Eestis registreeritud ja lõpuks ka kirjutada usk ankeeti tekstina. Esimesele küsimusele vastamisest võis isik ka keelduda – oli võimalik valida vastusevariant „ei soovi vastata”, samuti ka „ei tea” – viimane eeskätt neid vastajaid arvestades, kes vastasid leibkonnaliikme eest. Suhtumist usku küsiti ka 2000. aasta rahvaloendusel.

Mäletatavasti toimus eelmine rahva ja eluruumide loendus sellisel viisil, et küsimustele oli võimalik vastata nii internetis kui ka kodu külastavatele küsitlajatele vastates. Olgugi küsimusele vastamine vabatahtlik, andis see ometigi väga olulist informatsiooni Eesti usuelu kohta ning 2000. ja 2011. aasta andmete võrdlemine on andnud võimaluse detailselt uurida usuelu puudutavate andmete muutumise dünaamikat.

EKN-ile teadaolevalt kavandatakse, et järgmine rahva ja eluruumide loendus (eelduslikult 2020/21.a) saab toimuma registripõhiselt, mis tähendab, et otse inimestelt midagi ei küsita ning tulemused pannakse kokku riiklike andmekogude info põhjal. Statistikaamet on ühe prooviloenduse juba läbi viinud (2016.a) ning teise prooviloenduse aeg on kavandatud 2019. aastasse.

EKN väljendab muret, et järgmise rahvaloenduse läbiviimine registripõhiselt toob kaasa Eesti usuelu puudutava andmestiku kogumise ja analüüsimise lõppemise. Eelduslikult ei võimalda registripõhine rahvaloendus koguda veel ka tervet hulka teisi andmeid, mida senised küsitluspõhised rahvaloendused on võimaldanud.

EKN ei ole teadlik, kas praeguseks tehtud otsustusi järgmise rahva ja eluruumide meetodika osas on siiski veel võimalik muuta. **Palume võimalusel Vabariigi Valitsusel koostöös rahvastikuteadlastega analüüsida, kas võiks olla võimalik jätkata küsitluspõhise rahvaloendusega ka edaspidi.** Usuelu puudutav andmestik ja selle dünaamika on vajalik informatsioon ka riigi seisukohalt oluliste otsuste langetamiseks.

Statistikaametiga on läbi arutatud ka üks võimalik alternatiiv, mille kohaselt on 2019. aastal planeeritud Eesti tööjõu-uuringusse usku puudutavad küsimused, tuvastamaks, kas isik peab omaks mõnda usku/religiooni ning millist (küsimust küsitakse ühel korral). Küsimused on kooskõlastatud ka Siseministeeriumiga ning sõnastatud nii, et need oleksid võimalikult sarnaselt REL2011-le.

2019. aasta tööjõu-uuringusse on planeeritud see peamiselt kahel põhjusel:

- Eesti tööjõu-uuring on üks suurima valimiga uuringuid Eestis;
- küsimus on lisatud testimiseks, et hinnata selle sobivust kogumiseks 2021. aastal (hetkel veel täpsustamisel, millises uuringus).

Tööjõu-uuringu vanuserühm on 15-74, aastast 2021 peaks see tõusma 89. eluaastani.

Selle alternatiivi realiseerimine annaks tõepoolest küll teatud informatsiooni, kuid kuivõrd tegemist on siiski mitte kogu rahvast, vaid teatud valimit hõlmava küsitlusega, ning küsitletavatel on ka vanuse ülempiir, oleks esimeseks eelistuseks kindlasti rahva ja eluruumide loenduse läbiviimine siiani praktiseeritud viisil.

7. Haigla- ja hoolekandekaplaani rajamise vajadusest ning koolikaplaanidist

Kirikute ja koguduste seadusest tulenevalt on igal haiglas või hoolekandeaustusviibijal õigus oma usuliste vajaduste rahuldamiseks. Haiglad ja hoolekandeaustus viibijate usuline teenimine on korraldatud erineval viisil.

Eesmärk võiks olla toetada läbi maksusoodustuste või haigekassa lisavahenditega haiglaid ja hoolekandeaustusi kaplani palkamiseks. See omakorda toetaks kohalikku kogudusetööd. Üleriigilise haigla- ja hoolekandekaplaani tegevust võiks korraldada Sotsiaalministeeriumi struktuuris tegutsev peakaplan.

Mitmed koolid on pidanud võimalikuks ja vajalikuks, et koolis tegutseks koolikaplan. Koolikaplanite tegevuse positiivset tagasisidet arvestades vääriks kaalumist, millised on võimalused koolikaplanaadi ellukutsumiseks ja arendamiseks.

8. EKN-i liikmeskirikute lühitutvustused

Statistika liikmeskirikute poolt esitatud andmete (2017.a aruanne) alusel:

- Eesti Evangeelne Luterlik Kirik – kogudusi 167 + 23 väljaspool Eestit, liikmeid 180000 + 15000 väljaspool Eestit, vaimulikke 235 + 26 väljaspool Eestit
- Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik – kogudusi 65, liikmeid ca 30000, vaimulikke 41
- Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kirik – kogudusi 37, liikmeid ca 170000, vaimulikke 77
- Rooma-Katoliku Kirik – kogudusi 18, liikmeid 6000, vaimulikke 15
- Eesti Evangeelsete Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liit – kogudusi 84, liikmeid 6416, vaimulikke 135
- Eesti Metodisti Kirik – kogudusi 25, liikmeid 1668, vaimulikke 45
- Eesti Kristlik Nelipühi Kirik – kogudusi 34, liikmeid 4500, vaimulikke 86
- Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduste Eesti Liit – kogudusi 19, liikmeid 1450, vaimulikke 41
- Eesti Karismaatiline Episkopaalkirik – kogudusi 3, liikmeid 464, vaimulikke 2
- Armeenia Apostliku Kiriku Eesti Püha Gregoriuse kogudus – kogudusi 3 (neist 1 registreeritud), liikmeid ca 2000, vaimulikke 1

8.5. Osalemine riiklikes komisjonides ja töögruppides.

Aruande koostas Ruudi Leinus

8.5.1. Kultuuriministeeriumi programm „Pühakodade säilitamine ja areng 2014–2018”

Juhtnõukogu koosseisu (*Moodustatud kultuuriministri 27.01.2014 käskkirjaga nr 35 ja muudetud kultuuriministri 09.09.2014 käskkirjaga nr 225*) kuulub 15 liiget.

Juhtnõukogu liikmed: Ilmo Au, Martti Kalvik, Tiit Kirss, Ruudi Leinus (EKN), Märt Moll, Siim Raie, Anneli Randla, Tiit Salumäe (EELK), Tarvi Sits, Kaire Tooming, Martin Toon (EAÕK), Kaur Alttoa, Tarmo Mutso, Kaido Renn (MPEÕK), Marika Tuusis.

Juhataja Muinsuskaitseameti peadirektor Siim Raie, protokollija Sille Sombri.

Juhtnõukogu kogunes kahel korral koosolekule.

17.01.2018, protokoll nr 16

Otsustati: 1. kinnitada 2018. aasta eelarve mahus 722 800 eurot, sh investeeringute eelarve 660 486 eurot: pühakodade restaureerimine 606 100, projektdokumentatsiooni koostamine 13 700 eurot, signalisatsioon ja piksekaitsed 11 655 eurot, pühakodade sisustuse restaureerimine ja konserveerimine 13 177 eurot, reserv 15 854 eurot; majanduskulud 44 227 eurot ja palgafond 18 087 eurot.

2. tutvustati muinsuskaitseaduse eelnõu ja info võeti teadmiseks.

23.05.2018, protokoll nr 17

OTSUSTATI:

1. Info Euroopa kultuuripärandiaasta puhul 21.09.2018 toimuva üleeuroopalist kellade helistamise ürituse kohta võeti teadmiseks ja paluti edastada info kirikute keskustele.

2. Pühakodade programmi investeeringute eelarves on sõlmitud 14 toetuslepingut (kogusummas 398 714 eurot). Majanduskulu eelarve raames on lisaks senisele kavas alustada ettevalmistustöid Eesti kirikute sisustuse sarja uue raamatu – E. Drossi tööd Eesti kirikutes – väljaandmiseks (esimeste fotode tellimine).

Info võeti teadmiseks.

3. Reservist eraldati 6 kirikule toetused.

4. Kunstivara restaureerimise toetuste eelarvest eraldati vahendeid 3 kogudusele.

5. Tiit Salumäe tõstatab küsimuse kirikutesse vitraažide paigaldamise reguleerimise vajaduse kohta. Siim Raie esitles ettepanekut kirikute eksperdinõukogu moodustamisest ning samuti tutvustas põgusalt plaane 2019. aasta toetuste osas.

Info: Kokku esitati Muinsuskaitseametile 2019. aastaks ainuüksi hoonete korrastamise taotlusi summas üle 8,1 miljoni euro, sh 82 taotlust pühakodade osas summas 3,9 miljonit eurot.

8.5.2. Rahandusministeerium. Maksu- ja Tolliamet

Tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja koostamise asjatundjate komisjon.

Komisjoni liikmed:

Mait Palts (Eesti Kaubandus-Tööstuskoda), Heli Kiigemägi (Eesti Keskkonnaühenduste Koda), Anne-Ly Aalde (Eesti Külaliikumine Kodukant), Alari Rammo (Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit), Kristiina Omuk (Eesti Noorteühenduste Liit), Erika Põlendik (Kultuuriministeerium), Malle Kobin (Eesti Puuetega Inimeste Koda), Toomas Tõnise (Eesti Olümpiakomitee), Maire Sander (Eesti Vabaharidusliit), Katrin Enno (Sihtasutus Avatud Eesti Fond), **Ruudi Leinus (Eesti Kirikute Nõukogu).**

Koosolek 09.04.2018

Vastuvõetud otsused:

- kanda tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja 48 organisatsiooni;
- mitte kanda tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja 15 organisatsiooni;
- esitada tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirjast kustutamiseks 5 organisatsiooni.

Koosolek 08.10.2018

Vastuvõetud otsused:

- kanda tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja 35 organisatsiooni, sh Kärddla Kiriku Sihtasutus, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Suure-Jaani Johannese Kogudus, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Haljala Püha Mauritiuse Kogudus, Sihtasutus EELK Toetusfond, Piiskopkondlik Misjoniseminar "Redemptoris Mater";
- mitte kanda tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja 14 organisatsiooni;
- esitada tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirjast kustutamiseks 6 organisatsiooni.

8.5.3. Siseministeerium

Usuliste ühenduste ja nende tegevusi toetavate mittetulundusühingute ning sihtasutuste poolt esitatavate riigieelarvelise toetuse taotluste hindamiskomisjon.

Hindamiskomisjoni koosseis (2018):

Komisjoni esimees Raivo Küüt – korrakaitse- ja migratsioonipoliitika asekancler.

Komisjoni liikmed: Ramon Loik – siseministri nõunik; Ilmo Au – usuasjade osakonna juhataja; Merje Joll – õigusosakonna õigusnõunik; **Ruudi Leinus** – Eesti Kirikute Nõukogu täitevsekretär.

8.5.4. Justiitsministeerium

Süüteoennetuse Nõukogu

Süüteoennetuse nõukogusse kuulub 16 liiget, neist 7 on püsiliikmed ametikoha järgi ja 9 valitavad liikmed. Nõukogu esimees on justiitsminister ja aseesimees siseminister. Nõukogu püsiliikmeteks nimetatakse haridus- ja teadusminister, justiitsminister, rahandusminister, siseminister, sotsiaalkaitseminister, politsei- ja piirivalveameti peadirektor ning riigi peaprokurör.

Nõukogu valitavad liikmed järgmiseks neljaks aastaks on riigikohtu kriminaalkolleegiumi liige, riigikoh-

tunik Saale Laos, riigikogu õiguskomisjoni liige Kristjan Kõljalg, Eesti linnade liidu nõunik Anne Läns, Eesti maaomavalitsuste liidu juhatuse liige Peeter Sibul, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna lektor Anna Markina, Sisekaitseakadeemia Politsei- ja piirivalvekolledži direktor Priit Heinsoo, **Eesti Kirikute Nõukogu esindaja Avo Üprus**, Terve Eesti SA juhatuse liige Riina Raudne ja ettevõtjate hulgast R. R. Konsultatsioonid OÜ tegevjuht Reigo Reimand.

8.6. Õigusalsed küsimused

Aruande koostas Erik Salumäe

Õigusalses küsimustes ja seadusloomes oli EKNil aruandeaastal võimalus teha ettepanekuid seaduste muutmiseks ja avaldada arvamust kooskõlastamisele saadetud eelnõude kohta. Lisaks leidsid töökoosolekul käsitlemist mitmed usulisi ühendusi puudutavad aktuaalsed õigusküsimused.

Isikuandmete kaitse usulistes ühendustes.

Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse jõustumine 25. mail 2018 ja sellega seonduv isikuandmete kaitse seadus tekitasid liikmeskirikutes küsimusi nendest õigusaktidest usuliste ühenduste jaoks tulenevate uute võimalike kohustuste kohta. Nendele küsimustele vastas EKNi 19. aprilli töökoosolekul Andmekaitse Inspeksiooni (AKI) peadirektor Viljar Peep. Lepiti kokku, et AKI määrab usuliste ühenduste jaoks kontaktisiku, kellelt on võimalik konkreetsetes küsimustes nõu küsida, ning selleks kontaktisikuks nimetati Sergei Miller.

14. mail saatis EKN omapoolse arvamuse isikuandmete kaitse seaduse eelnõu kohta Riigikogu põhiseaduskomisjonile.

Liikmeskirikute jaoks on olnud üks tõusetunud küsimustest see, kas igal kogudusel on kohustus määrata andmekaitse spetsialist. Selles küsimuses kohtus EKNi õiguslane nõustaja 8. juunil AKI õigusdirektor Raavo Palu ja Sergei Milleriga. AKI seisukoht on, et see kohustus laieneb siis, kui töödeldakse vähemalt 5000 isiku andmeid ning seega on võimalik määrata näiteks üks andmekaitse spetsialist terve kiriku peale.

Eelpoolnimetatud seisukohta kinnitas AKI e-posti teel ka 18. oktoobril, millest samal päeval toimunud töökoosolekul EKNi õiguslane nõustaja informeeris ka liikmeskirikute esindajaid.

„Tegelike kasusaajate” määramise nõue rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses.

Olgugi et rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus võeti vastu juba oktoobris 2017 (EKNile seda eelnõu siis, kui toimus kooskõlastusmenetlus, arvamuse avaldamiseks ei saadetud), toimus suurem teavitustöö riigi poolt, et juriidilised isikud peavad määrama registris „tegeliku kasusaaja”, alles augustis/septembris 2018. Usulised ühendused, samuti mittetulundusühingud, tõstasid riigiasutustega suheldes korduvalt küsimusi, mis puudutavad seaduse laienemist sellistele ühendustele, sh ka mõiste „tegelik kasusaaja” sobimatust kasutamiseks usuliste ühenduste puhul. Rahandusministeerium mõõnis vastuolusid seaduses ka oma meilivastuses EKNi õiguslasele nõustajale.

Teemat arutati EKNi töökoosolekul nii septembris kui oktoobris, samuti EKNi juhatuse ja liikmeskirikute juhtide kohtumisel peaministriga 18. detsembril. Peaminister soovis selle arutelu tulemusena, et EKN saadaks talle kirjaliku pöördumise, mida EKN 19. detsembril ka tegi. Peaministri büroost teatati samal päeval, et nad paluvad vastutavatel ministeeriumidel EKNile vastata.

Erakoolide direktorite töötulemuste perioodilise hindamise nõue.

2018. aastal algatas Reformierakonna fraktsioon Riigikogus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning erakooliseaduse muutmise seaduse eelnõu (611 SE), mille kohaselt hindaks Haridus- ja Teadusministeeriumi komisjon korra viie aasta jooksul kõigi üldhariduskoolide (sh erakoolide) direktorite töö tulemuslikkust, omades õigust teha koolile ettepanek direktori töölepingu lõpetamiseks ning kui seda ei lõpetata, võidakse lõpetada direktori töötasu riigieelarveline finantseerimine. EKN pidas seda sätet kristlike erakoolide puhul usuvabadusega seonduvalt väga problemaatiliseks, tehes Riigikogu kultuurikomisjonile ettepaneku selline säte eelnõust välja jätta. Eelnõu läbis Riigikogus I lugemise 2018. aasta mais, kuid selle menetlemist ei ole Riigikogu kultuurikomisjonis jätkatud.

Samalaadne üldhariduskoolide (sh erakoolide) perioodilise hindamise nõue (ilma finantssanktsiooni kehtestamise võimaluseta) sisaldus aprillikuus Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt kooskõlastamisele saadetud kutseõppeasutuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõus. Selle eelnõu kohta tegi EKN ühispöördumise koos Eesti Kristlike Erakoolide Liiduga, tuues välja samad probleemid nagu Riigikogus algatatud eelnõu puhul ning tehes ettepaneku selle sätte eelnõust välja jätta. Direktorite töö tulemuslikkuse hindamist puudutavad sätted jäetigi kooskõlastusmenetluse käigus sellest eelnõust välja.

Võrdse kohtlemise küsimused.

27. veebruaril osales EKNi õiguslane nõustaja soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kutsel arutelul, mis oli kokku kutsutud seonduvalt „Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei arengukava aastateks 2018-2023” eelnõu ettevalmistamisega. Arutelul osalesid ka mõnede EKNi mittekuulivate usuliste ühenduste esindajad, samuti Siseministeeriumi usuasjade osakonna töötajad. Volinik tutvustas küsimusi, mis seonduvalt usuvabaduse ja usuliste ühendustega on voliniku menetlusse jõudnud ning vahetati ühiselt mõtteid teemade üle, mis seoses võrdse kohtlemise temaatikaga on usuliste ühenduste tegevuses üles kerkinud.

Sotsiaalministeeriumis 2017. aastal välja töötatud võrdse kohtlemise seaduse muudatused, mida käsitleti ka EKNi 2017.a aruandes, Riigikogu menetlusse 2018. aastal ei jõudnud. Olgugi et 2018. aasta kevadeks oli Sotsiaalministeeriumis valminud eelnõu versioon, mis osaliselt arvestas ka EKNi poolt tehtud ettepanekutega, ei arvestatud siiski väga oluliste põhimõtetega, millele EKN oli viidanud, ning ka valitsusliidus ei jõutud üksmeelele eelnõu heakskiitmise osas.

Ühinguõiguse revisjon.

Justiitsministeeriumi juhtimisel on toimumas ühinguõiguse revisjon, mis seisneb komplekselt nii äriühinguid, mittetulundusühinguid, sihtasutusi kui usulisi ühendusi puudutavate õigusaktide analüüsis. EKNi esindab ühinguõiguse revisjoni komisjonis Jaanus-Janari Kogerman. Sügisel 2018 valmis õigusekspertide poolt koostatud 1000-leheküljeline analüüs-kontseptsioon, mis esitati aruteluks ühinguõiguse revisjoni komisjonile. EKNi hinnangul tehti kontseptsioonis mitmeid ettepanekuid, mis ei arvesta usuliste ühenduste õiguslikke eripärasid ja usuvabaduse aspekte. Sellest tulenevalt saatis EKN justiitsministrile pöördumise, juhtides nende probleemidele tähelepanu ning paludes kõigi küsimuste otsustamisel, mis puudutavad usulisi ühendusi, rakendada neid koostöömehhanisme, mis on senises tööpraktikas välja kujunenud (st mitte otsustada neid ühinguõiguse revisjoni komisjoni tasandil).

Ettepanekud erakondadele seonduvalt 2019. aastal toimuvate Riigikogu valimistega.

2018. aasta septembri alul saatis EKN kõigile Riigikogus esindatud erakondadele ning MTÜ-le Eesti 200 ettepanekud seonduvalt 2019. aastal toimuvate Riigikogu valimistega, paludes kaaluda nende lülitamist erakonna valimisprogrammi kas põhimõtetenä või konkreetsemal kujul. Järgnevalt toimusid EKNi esindajate kohtumised nelja erakonna esindajatega, kes soovisid EKNi ettepanekuid konkreetsemalt arutada – Eesti Reformierakond (02.10), Erakond Isamaa (09.10), Eesti Konservatiivne Rahvaerakond (14.11) ja Eesti Keskerakond (13.12).

Mitmed erakonnad on EKNi poolt tehtud ettepanekuid oma valimisprogrammi ka lülitanud.

EKNi presidendi ja asepresidentide valimise kord

EKNi 15. novembri töökoosolekul võeti vastu „Eesti Kirikute Nõukogu presidendi ja asepresidentide valimise kord” ja konkreetset 2019. aastal toimuvate valimiste jaoks „Eesti Kirikute Nõukogu presidendi ja asepresidentide valimise kord 2019. aastal”.

EKNi töökoosolekul arutati ja saadeti vastavatele ministeeriumidele **arvamused ka järgmiste eelnõude kohta** (lisaks eelnevates punktides nimetatutele):

Arvamus siseministri määruse eelnõu „Regionaalministri 3. mai 2010 määruse nr 8 „Perekonnaseisuasutusele esitatavate avalduste, paberil tehtavate perekonnaseisukannete ja perekonnaseisuandmete väljavõtete vormid, abieluvõimetõendile kantavad andmed ning mitmekeelses väljavõttes kasutatavate keelte loetelu” muutmise” kohta (30.01.2018)

Arvamus muinsuskaitseaduse eelnõu kohta (22.02.2018)

Arvamus välismaalaste seaduse ning teiste seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse kohta (26.03.2018)

Arvamus välismaalaste seaduse ja rahvastikuregistri seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta (17.08.2018)

Arvamus rahandusministri 18. detsembri 2014. a määruse nr 53 muutmise määruse eelnõu kohta (13.09.2018)

Arvamus tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu kohta (20.09.2018)

Arvamus eelnõu „Kriminaalpoliitika põhialused aastani 2030” kohta (23.11.2018)

8.7. Juhatus

Aruande koostas Ruudi Leinus

8.7.1. Juhatus tegevus

Koosseis: president EELK peapiiskop emeeritus Andres Pöder, asepresident RKK piiskop Philippe Jourdan, asepresident EEKBKL president pastor Meego Rimmel.

Protokollija täitevsekretär pastor Ruudi Leinus.

Eesti Kirikute Nõukogu juhatus koguneb regulaarselt kord kuus (välja arvatud juuli ja august), nädal enne töökoosolekut, et ette valmistada töökoosoleku päevakord ja arutlusele tulevad küsimused.

Koosolekud:

10.01.2018. Protokoll nr 1/75

Käsitatud teemad: . ETV teleülekanded 2018, EKN 2018. aasta oikumeeniliste projektide konkurs, riigieelarvelise 2019. aasta tegevustoetuse taotlus ja kohtumine siseminister Andres Anveldiga, EKN 2018, eelarve eelnõu, jaanuarikuu töökoosoleku esialgne päevakord, religioonisotsioloogiliste uuringute tulevikunägemus, võimalikud edasised tegevused seoses ettepanekuga täiendada põhiseadust abielu määratlusega, aastateema, kohtumine justiitsminister Urmas Reinsaluga, üleilmne koristuspäev 15. september.

12.02.2017. Protokoll nr 2/76

Käsitatud teemad: Oikumeeniliste projektide hindamise statuut, kohtumine Eerik Jõksiga tema kirja alusel, kohtumine Uue Generatsiooni esindajaga Arno Lehtsaar, tegevusaruanne 2017, veebruarikuu päevakord, ussõnastiku stipendiumite konkurs, EKNi pöördumine EV100 puhul, kohtumine siseministriga, kohtumine justiitsministriga, võrdõiguslikkuse voliniku pöördumine.

08.03.2018. Protokoll nr 3/77

Käsitatud teemad: Projektikonkurs 2018, aastateema, Misjonikeskuse kiri, väljasõiduistung, Piibli tõlkimine, märtsikuu töökoosoleku päevakord, CEC Peaassamblee, kohtumine võrdõiguslikkuse voliniku kantseleis, CEC bioetika töögrupp, Paavst Franciscuse Eesti külastus.

11.04.2018. Protokoll nr 4/78

Käsitatud teemad: Majandusaasta 2017 aruanne, teemaaasta „Eesti usk”, Ideekorje, väljasõiduistung, aprillikuu töökoosoleku päevakord, Uus Generatsioon pöördumine, Sihtasutuse Perekonna ja Traditsiooni Kaitseks (SAPTK) juhatuse liikme Varro Vooglaiu kutsumine töökoosolekule, arvamus avaldamine Riigikogus algatatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning erakooliseaduse muutmise seaduse eelnõu (611 SE) kohta, kutse konverentsile.

17.05.2018. Protokoll nr 5/79

Käsitatud teemad: Eesti Kirikute Nõukogu läkitus nelipühade ja teema-aasta „Eesti usk” alguse puhul, palvus Sutlepa kabelis 19.05, võrdse kohtlemise seaduse eelnõu, kutseõppeasutuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus, rahvaloendus, ussõnastik, konverents „Eesti usk” 6. Detsember, väljasõiduistung 20.-21. Juuni, ristivanemad, uus Piibli tõlge, ettepanekute tegemine erakondade valimisprogrammide jaoks, maikuu töökoosoleku päevakord, Uus Generatsioon pöördumine.

14.06.2018. Protokoll nr 6/80

Tapa Sõjaväelinnaku kabeli külastus ja samas ka koosolek. Käsitatud teemad: Võrdse kohtlemise seaduse muudatus, Paavsti visiit, erakondade valimisplatvorm, teema-aasta, juunikuu töökoosoleku esialgne päevakord, juhatuse liikmete puhkused, Erik Salumäe lepingutasu.

13.09.2018. Protokoll nr 7/81

Käsitletud teemad: Rahapesu ja terrorismi tõkestamise seadus. Kasusaajate ja kontaktisiku määramine; kohtumine EV peaministriga, EKN 2019. aasta eelarve koostamine, tulumaksuseaduse muutmise eelnõu, rahvaloendus. Pöördumine Statistikaameti poole valimiuringu küsimuses; vanglakaplanaat, ususonastik, konverents „Eesti usk”, 6. detsember; Eesti Kirikute Nõukogu 30, Paavst Franciscuse Eesti külastus 25. september, PÖFF filmifestivali Oikumeenilise žürii, septembrikuu töökoosoleku päevakord, arengukavakomisjoni pöördumine juhatuse poole, ÜTSA pöördumine juhatuse poole, näitus „Vaimulikud Eesti Vabariigi sünni ja taassünni juures”, ettepanekud 2019. aasta eelarve osas.

11.10.2018. Protokoll nr 8/82

Käsitletud teemad: Kohtumine Rootsi, Soome, Taani oikumeeniliste nõukogude peasekretäridega, kohtumine EV peaministriga, EKN 2018. eelarve täitmine (9 kuud), EKN 2019. aasta eelarve koostamine, religioonisotsioloogia projektijuhi ametikoht, vanglakaplanaat, oktoobrikuu töökoosoleku päevakord, Anglokatoliku kiriku Tallinna patriarhi Heigo Ritsbeki pöördumine, Paavst Franciscuse Eesti külastus, Raadio 7 UCB Meedia – 25, kohtumised erakondade esindajatega.

08.11.2018. Protokoll nr 9/83

Käsitletud teemad: Presidendi ja asepresidentide valimise kord, kohtumine EKRE fraktsiooniga 14.11, oikumeeniline aastapremia 2018, religioonisotsioloogia projektijuhi kandidaat, vanglakaplanaat, EKNi kohtumine Eesti Vabariigi peaministriga 18.12.2018, konverents „Eesti usk” 6. detsember, novembrikuu töökoosoleku päevakord, eelarve 2019 ettepanekud (52 000 eurot ja 50 000 eurot), Eesti Muinsuskaitse Seltsi pöördumine, arengukava arutelu koos arengukavakomisjoniga.

05.12.2018 . Protokoll nr 10/84

Käsitletud teemad: Jevgeni Ossinovski pöördumine, EKN 2019 eelarve eelnõu, EKN arengukava 2019 – 2024, detsembrikuu töökoosoleku päevakord.

10.-12.2018, elektrooniline e-posti teel. Protokoll nr 11/85

Käsitletud teemad: Toetused ja preemiafondi jaotuskava, tänukiri Erik Salumäe, detsembrikuu töökoosoleku päevakord.

8.7.2. Eesti Kirikute Nõukogu juhatuse liikmete esindamine

EKN'i presidendi EKN-iga seotud eriülesanded ja tegevused 2018. aastal

Aruande esitas EKN'i president peapiiskop emeeritus Andres Pöder

Lisaks korralistele töökoosolekutele, juhatuse koosolekutele ja jooksvale asjaajamisele sekretariaadis on president täitnud järgmisi ülesandeid ja osalenud allnimetatud üritustel:

- 11.01 Politseikaplanaadi 100.aastapäeva jumalateenistus Toomkirikus
- 16.01 Konverents „Eesti piiskop märter Platon” Rahvusraamatukogus
- 12.02 Kohtumine peaimaam *Ildar Muhhamedšiniga EKN-is*
- 14.02 Kohtumine justiitsminister *Andres Anveltiga Siseministeeriumis*
- 15.02 Kohtumine *Varro Vooglaiuga EKN-is*
- 16.02 *Leedu Vabariigi 100.aastapäeva vastuvõtt Leedu saatkonnas*
- 19.02 Konverents „Õigusriik 100” *Nordea konverentsisaalis*
- 21.02 *Harjumaa Omavalitsuste Liidu vastuvõtt EV 100.aastapäeva puhul Kumna mõisas*
- 22.02 *Kaitseväe kaplanaadi 99. aastapäeva jumalateenistus Nelipühi kirikus*
- 24.02 *Mälestuspälvus Vabadussõja Võidusamba juures*
EV 100.aastapäeva jumalateenistus Paide Püha Risti kirikus
Vabariigi Presidendi vastuvõtt Eesti Rahva Muuseumis Tartus
- 01.03 *Eesti riigivanematele pühendatud filmi „Genotaaf” esilinastus Artises*
- 06.03 *Teema-aasta „Eesti usk” koosolek EKN-is*
- 09.03 *Märtsiküüditamise mälestusteenistus Niguliste kirikus*
- 16.03 *Ruudi Leinuse sünnipäeva tähistamine EKN-is*
- 30.03 *Ristitee palverännak algusega Tallinna Jaani kirikust*
- 11.04 *Teema-aasta „Eesti usk” koosolek EKN-is*

- 13.04 Kultuuri Koja konverents „Riik kui kunstiteos” Riigikogu saalis
- 17.04 Reformatsioon 500 koostöökoda Konsistooriumis
- 18.04 Muinsuskaitsekuu avamine Eesti Panga saalis
- 19.04 Konverentsi „Eesti usk” ettevalmistuskoosolek
- 22.04 Metropoliit Korneliuse matusetalitus Nevski katedraalis ja Siselinna kalmistul
- 26.04 Konverents „EV 100 – Eesti Islami Kogudus 90” Rahvusraamatukogus
- 05.05 Haldi ja Ruudi Leinuse kuldpulma tähistamine Oleviste kirikus
- 06.05 President Arnold Rüütl 90.sünnipäeva tähistamine Tartus Athena Keskuses
- 11.05 Usuteaduse Instituudi tuluõhtu Mustpeade Majas
- 18.05 Intervjuu Pereraadios
- 19.05 1. Nelipüha oikumeeniline jumalateenistus Sutlepa kabelis
- 25.05 Konverents „Eetika versus reaalsus” Meriton Hotellis
- 04.06 Näituse „Püha Isa paavst Franciscus” avamine Rahvusraamatukogus
- 12.06 Reformatsioon 500 koostöökogu Eesti Ajaloomuuseumis Maarjamäel
- 14.06 EKN-i juhatuse väljasõiduistung kaitseväe Tapa väljaõppekeskuses
Ühiskonna- ja poliitikategelaste massimõrva mälestuspalvus Liiva kalmistul
- 17.06 Metropoliit Eugeni ametisseastumise jumalik liturgia Nevski katedraalis ja pidulik lõunasöök Radisson hotellis
- 19.06 Tartu Ülikooli humanitaarvaldkonna lõpuaktus ülikooli aulal
- 20.06 EKN-i väljasõiduistung Saaremaal
- 21.06 EKN-i väljasõiduistung Saaremaal
- 22.06 Võidutule süüdamine Eesti sõjameeste mälestuskirikus Toris
- 04.07 Kohtumine Justiitsministeeriumi asekancler Priit Kamaga EKN-is
USA iseseisvuspäeva vastuvõtt Piritas
- 09.07 Meremeeste misjoni nõupidamine EKN-is
- 10.08 Kohtumine metropoliit Eugeniga MPEÕK keskusel
- 20.08 President Kaljulaidi taasiseseisvumispäeva vastuvõtt Kadrioru roosiaias
- 23.08 Kommunismiohvrite memoriaali avamine Maarjamäel
- 15.09 Vello Salost valminud filmi „Igapäevaelu müstika” esilinastus Artises
- 18.09 Vastuvõtt Armeenia Vabariigi 100.aastapäeva puhul Mustpeade Majas
- 19.09 Eestlaste suurpõgenemise mälestusteenistus Tallinna Jaani kirikus
- 21.09 Intervjuu Pereraadios
- 22.09 Riigivanemate mälestusteenistus Valga Jaani kirikus
- 24.09 Narva Kirikute Päevad
- 25.09 Paavst Franciscuse visiit Tallinna
- 26.09 Narva Kirikute Päevad
- 02.10 Kohtumine Reformierakonna esindajatega EKN-is
- 09.10 Kohtumine Isamaa fraktsiooniga Riigikogus
- 10.10 Näituse „Vaimulikud Eesti Vabariigi sünni ja taassünni juures” avamine Riigikogus
- 12.10 Noa pudingi päev Eesti Foorumis
- 13.10 EELK Kirikumuusika Liidu 25.aastapäeva tähistamine Toomkirikus
- 22.10 EKN-i hariduskonverents „Biblia pauperum” Pühavaimu kirikus
- 29.10 Türgi Vabariigi 95.aastapäeva vastuvõtt Swisshotellis
- 09.11 Kaitseväe kaplanaadi Püha Martini päev Sidepataljonis
- 13.11 Siseministeeriumi 100.aastapäeva tähistamine Siseministeeriumis
- 14.11 Kohtumine EKRE fraktsiooniga Riigikogus
- 16.11 Suveräänsusdeklaratsiooni 30.aastapäeva konverents Rahvusraamatukogus
Eesti Kaitseväe 100. aastapäeva kontsert-vastuvõtt Estonias
- 21.11 Tallinna uue vangla ja vanglakabeli pühitsemine
- 22.11 EKN-i teoloogiamisjoni 10.aastapäeva tähistamine Pirita kloostriks
- 23.11 Konverents „Euroopa hing” Hilton hotellis

- 26.11 *Siseminister A.Arvelti lahkumine ja K.Raigi ametisse asumine Siseministeeriumis*
- 29.11 *Intervjuu Raadio 7-mes*
- 30.11 *Konverentsist „Eesti usk” ERR-i saates Kirikuelu*
- 01.12 *Pimedate Ööde Filmifestivali auhinnatseremoonia Alexela Kontserdimajas*
- 02.12 *1.advendi telejumalateenistus Mähe kirikus*
- 04.12 *EKN-i aastavahetustervitus Raadio 7-s*
- 05.12 *Kohtumine Soome politsei peakaplaniga Konsistooriumis*
Peapiiskop Urmas Viilma adventivastuvõtt Toomkirikus ja Konsistooriumis
- 06.12 *EKN-i konverents „Eesti usk” Rahvusraamatukogus*
- 10.12 *Inimõiguste aastakonverents „Väärtuskonfliktid” Swisshotellis*
- 11.12 *Kokkuvõtete tegemine konverentsist „Eesti usk” EKN-is*
- 12.12 *Palvushommikusöök Riigikogu konverentsikeskuses*
- 13.12 *EKN-i aastapreemia ja tänukirjade üleandmine Pirita kloostri*
- 13.12 *Kohtumine Keskerakonna esindajatega Rahandusministeeriumis*
- 18.12 *Teema-aasta „Eesti usk” mõttekoda EKN-is*
Kohtumine peaminister Jüri Ratasega Stenbocki majas
- 26.12 *Piiskop Platonile pühendatud jõulukontsert Oleviste kirikus*
- 27.12 *Kirikupühad Maarjamaal jõulumuusika festival Tallinna Jaani kirikus*
- 30.12 *Harjumaa Omavalitsuste Liidu 25. aastavahetuse vastuvõtt Estonias*

EKN'i asepresidendi EKN-iga seotud eriülesanded ja tegevused 2018. aastal

Aruande esitas EKN'i asepresident pastor Meego Rimmel

- 4.01. Rimmel kohtus kaitsejõudude peastaabis kaitseväge juhataja Riho Terrasega valmistumaks tema ettekanded Lõuna-Eesti palvushommikusöögil, mis leidis aset 11.01. Tartus.
- 9.01. Rimmel osales SA Väärtustades elu nõukogu ja juhatuse ühiskoosolekul Tallinnas
- 11.01. Rimmel osales Lõuna-Eesti palvushommikusöögil Tartus ja usutles seal Tartu aukodanikku Enn Tartot
- 25.01. Rimmel osales EKN eetika ja eluväärtuste tööühma koosolekul Põltsamaal
- 26.01. Rimmel kohtus Tartu linnapea Urmas Klaasiga seoses Lõuna-Eesti palvushommikusöögiga
- 7.02. Rimmel kõneles Jõgeva Arukate Akadeemias andestamise teemal ja osales SA Väärtustades elu nõukogu ja juhatuse ühiskoosolekul Tallinnas
- 14.02. Rimmel kohtus Riigikogu palvushommikusöögi grupiga
- 24.02. Rimmel osales oikumeenilisel EV 100. aastapäevale pühendatud tänujumalateenistusel Tartu Jaani kirikus
- 26.-28.02. Rimmel osales Pariisis (Faculté de Théologie Protestante) toimunud CEC eetikagrupi koosolekul ning aitas juhatada CEC geneetika ja teoloogilise eetika konverentsil "Mängides Jumalat? Geenimuundamise teaduslikud, teoloogilised ja sotsiaalsed probleemid", mille ettekanded on taasvaadatavad: <https://orthodoxie.com/en/playing-god-the-science-theology-and-societal-issues-on-gene-editing-in-paris-27-february-2018/>
- 9.03. Rimmel osales Eesti väärtusprogrammi nõukogu koosolekul Tartu Ülikooli eetikakeskuses
- 20.03. Rimmel kõneles Bukaresti Rahvusraamatukogus toimunud rahvusvahelisel akadeemilisel diskussioonil inimväärikuse teemal
- 25.03. Rimmel kõneles Pirita kloostri palmipuudepühäl Lagle Pareki juhatatud kloostri sõprade klubis inimväärikusest
- 2.05. Rimmel osales Brüsselis Euroopa Parlamendis toimunud Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi, CEC ja CPCE reproduktiivmeditsiini eetika diskussioonil, kus esitleti CPCE üllitatud protestantlikku reproduktiivmeditsiini eetika käsiraamatut "Enne kui ma sind emaihus valmistasin" <http://cpce-repro-ethics.eu/>
- 19.09. Rimmel pidas loengu Tartu Ülikooli meditsiini ja loodusteaduste doktorantidele biomeditsiinilise uurimistö ja religiooni suhetest
- 21.09. Rimmel rääkis jutlustamisest Eesti Metodisti Kiriku vaimulike koolituspäeval Tallinnas
- 3.-4.10. Rimmel kõneles Soome Vabakiriku vaimulike konverentsil nii usuvabadusest Eestis, Euroopas ja maailmas kui ka evangeelse kuulutustöö võimalustest nüüdisaja maailmas
- 10.10. Rimmel pidas ettekande rahvaste ja kultuuride jumalariiklikust käsitlemisest Euroopa Evangeelse

Alliansi ja Eesti Evangeelse Alliansi ühistöös Tallinnas korraldatud rahvusvahelisel konverentsil Hope for Europe

13.10. Rimmel osales Usuteaduse Instituudi ruumes Tallinnas koos Urmas Viilma, Philippe Jourdani, Ringo Ringvee ja Tauno Tederiga Porvoo kirikuosaduse konsultatsioonipäevade raames toimunud paneelis "Oikumeenilised perspektiivid Eestis"

17.10. Rimmel kõneles Riigikogu palvushommikusöögi toimkonna kokkusaamisel Riigikogus

5.11. Rimmel pidas ettekande "Kas traditsioonilisele peremudelile on veel kohta?" EKN ja SA Väärtustades Elu isadepäeva konverentsil "Tahan normaalset perekonda!" Tallinnas

6.11. Rimmel osales EKN esindajana Tartu Ülikooli usuteaduskonna programminõukogu liikmeskonnas kohtumisel usuteaduskonna rahvusvahelise akrediteerimise komisjoniga

6.12. Rimmel juhatas konverentsi "Eesti usk" kokkuvõtvat vestlusringi akadeemik Tarmo Uustalu ja piiskop Philippe'iga

12.12. Rimmel juhatas dialoogi KUS rektor Einike Pilliga Eesti palvushommikusöögil hästi elatud elu teemal Riigikogu konverentsi saalis

EKN'i asepresidendi EKN-iga seotud eriülesanded ja tegevused 2018. aastal

Aruande esitas EKN'i asepresident piiskop Philippe Jourdan

Olen osalenud EKN korralistel töökoosolekutel ja samuti osalenud EKN juhatuse töös ning igakuistel EKN juhatuse koosolekutel. Olen ka aktiivselt järginud konsultandina EKN haridusümarlause tööd ja koosolekuid, eriti kristlike koolide temaatikat puudutavaid küsimusi ja teisi küsimusi ka.

Koos EKN presidendi ja teise asepresidendiga olen esindanud EKN seal, kus see on olnud vajalik: kohtumisel siseminister Andres Anveltiga (13.02.2018), Eesti Vabariigi 100. aastapäeva üritustel, EKN kohtumisel peaministriga, Tapa sõjaväelinnaku kabeli pühitsemise aastapäeva tähistamisel (14.06.2018), kommunismi ohvrite memoriaali sissepühitsemisel (23.08.2018), Narva Kirikupäevadel (29.09.2018), EKN Hariduskonverentsil (22.10.2018), EKN konverentsil „Eesti Usk” (6.12.2018), Eesti palvushommiku söögil (13.12.2018) ja mitme suursaadiku poolt (USA, Poola jt) korraldatud üritustel.

Osalesin ja aitasin kaasa Paavst Franciscuse Eesti visiidi korraldamisel ja eriti oikumeenilise kohtumise korraldamisel ja koordineerimisel teiste liikmeskirikutega (25.09.2018 a.) ja osalenud selle üritusega seoses korraldatud kohtumistel

8.8. Arendusjuhi aruanne tegevustest ja tulemustest Issanda Aastast 2018

Aruande koostas Avo Üprus

Arendusjuhi ülesannete hulka kuulub osalemine võrgustikutöös, õigusaktidele ja arengudokumentidele hinnangute ja sisendite andmine, koguduste, kiriklike asutuste ja organisatsioonide sotsiaalse ja majandusliku arengu toetamine, sotsiaalprogrammide ja projektide algatamine. Kirjeldatud tegevused on toimunud peamiselt Ühiskonnatöö Sihtasutuse (ÜTSA) kaudu. Arendusjuht Avo Üprus on ÜTSA juhatuse liige. ÜTSA nõukogusse kuuluvad Eerik Jõks ja Metropoliit Stefanos ja praost Tauno Toompuu. Nõukoguga on elektrooniliselt kooskõlastatud tegevuskava, eelarvetaotluse ja aruandlusega seonduvad küsimused. 2019-2020 on kavandatud osalemine SEMPRES jätkuprojektis ning riigihankes vabanenute majutusüksuse käivitamiseks Tartumaal.

Alates 2015 aasta lõpust osaleb ÜTSA maapiirkondade sotsiaalse võimendamise rahvusvahelises projektis (SEMPRE). Projekti SEMPRES juhtpartneriks on Schleswig-Holsteini Liidumaa Diakooniakeskus. Eesti partneriteks on Eesti Evangeelne Luterlik Kirik ja Ühiskonnatöö SA. Kokku on projektis 17 sotsiaalvaldkonna, omavalitsuste ja haridusasutuste partnerit Saksamaalt, Lätist, Leedust, Poolast, Soomest, Rootsist ja Taanist. Projekt on suunatud kogukondade ja koguduste tegevuse elavdamisele kohalikul tasandil. Toetatud on erinevate koguduste ettevõtmisi: konverentse, misjonipäevi, koolitusi, lastelaagreid ja kontserte. Kohtunud on avaliku sektori esindajatega (vallavalitsuste ja volikogude liikmete ja juhtidega, et edendada sektorite ülest koostööd, üksteise mõistmist ja teenuste osutamist.

Projekti vahendite kasutamise aruanded on esitatud tähtaegselt, rahastaja esindajate täiendavatele küsimustele on vastatud ning laekumised on stabiilsed. Aasta jooksul on olnud kohtumisi ja töötubasid erinevates

riikides, olulisim nendest rahvusvaheline konverents Riias. Jätukuprojekti teemaline kohtumine toimub Hamburgis, 2019 jaanuaris.

Tegevusvaldkondadest parema ülevaate saamiseks esitame tegevused valdkondi ilmestavate tunnussõnadega, mis on esile toodud tumeda kirjaga.

Osalemine koostöövõrgustikes.

Allakirjutanu osales jätkuvalt Süüteoennetuse Nõukogu tegevuses, kuriteoennetuse aastateemade valimises, kodanikujulguse aumärgi laureaate valikus. Aasta lõpul kaasati projektijuht ka siseturvalisuse arengukava elluviimisega seotud maakondliku komisjoni koosseisu Harjumaal. Jätkus Heaolu arengukavaga seonduv infovahetus ja seire. Osaleme ka Euroopa rände tegevuskava rakendamises: Avo Üprus ja Ruudi Leinus. Lähemalt alapealkirja Pagulastöö all.

Pagulastöö. Oleme jätkuvalt osalenud siseministeeriumi partnerite ümarlaual ning Euroopa Kirikute Migratsioonikomisjonis (ECCME). Saabuvate sõjapõgenike aitamisel oleme jätkuvalt solidaarsed eesti ametkondade ja vabaihendustega.

Lõpule jõudis pagulaste abistamise teemaline projekt koostöös Euroopa Kirikute Migratsioonikomisjoniga (CCME).

Kaplanaadid ja kutsestandard.

Haiglakaplanaadi osas edasiminekuid ei saavutatud. Üheks võimaluseks oleks liita kriisiolukorras reageerimise ja hingehoiu korraldamise eest vastutava ametiisiku ülesannetega ka haiglakaplanaadi töö juurutamine. Teiseks võimaluseks on vabatahtlike tugiisikute rakendamine. Viimast oleme ka teinud.

Jätkus koostöö kutsekojaga. Uute kutsetunnistuste väljastamine on viibinud, aga materjalid on ettevalmistatud ning ootavad kokkuvõtte tegemist. Toimusid peakaplanite nõupidamised. Ettevalmistamisel on kaplanite konverents 2019. Vastutav on Igor Miller.

Kirikute sotsiaalse vastutuse esiletoomiseks on kasutatud sotsiaalmeedia vahendeid, osaletud konverentsidel, seminaridel ja kohtumistel. Koostati kogumik *Diakoonia ilu*, mis koosneb intervjuudest hoolekande- ja ühiskonnatööd tegevate inimestega (Heidi Rätsep, Immanuel Volkonski, Viljam Borissenko, Tauno Toompuu, Avo Üprus, Ingmar Kurg jpt). Raamat ilmub enne Vabariigi aastapäeva 2019.

Arvamusfestivali ideekorjeks esitasime ettepanekud jaanuaris. Ettevalmistamine algas talvel. Kohtusime Paide Püha Risti koguduse juhatausega, koostasime tegevuskava, kavandasime kaasamisprotsessi, broneerisime majutuse. Margit Arndt Kalju kogus üle viiekümne vaimuliku seisukohad teemal *Mis on eesti usk* ning tulemused koondati festivalil demonstreeritud plakatitele. Festival toimus 11. ja 12. augustil. Esimest korda konkureerisime oma aruteluala saamiseks ning sisustasime selle EKN aasta teemaga *Eesti usk*. Teise nn *Kiriku ala* avasime koostöös EELK Paide kogudusega Paide kiriku ees, kus viidi läbi EKN noortenõukogu poolt korraldatud arutelu *Millesse usub eesti noor* ja spordiarutelu *Terves kehas terve vaim*. Kiriku ees toimusid sportlikud mängud ja võimlemine (Rando Seppel ja Kadri Kesküla), raamatute ja meenete ning puuetega inimeste toodangu müük. Eksponeeriti EKN ja ÜTSA sümboolikat ja lendlehti. Jagati *Eesti Usk* logoga helkureid (500). Arutelud aladel olid konstruktiivsed, lisaks liikmeskirikute inimestele olid kaasatud ka skeptikute, maausuliste ja moslemikogukonna liikmed. Alal *Eesti Usk* käsitletud teemad ja osalejad: Peateemal *Taara tammikust Maarjamaale* kõnelesid eesti usust: Marju Kõivupuu, Urmas Viilma, Kuldar Taveter, Madis Iganõmm, Andres Heinapuu, Martin Vällik, Kristi Ockba, Avo Üprus, Lea Altnurme, Tauri Tõlpt. Modereeris Jaanus Kangur. *Kas eestlane usub õnnelikku abielu:* Urmas Viilma, Kaia Kapsta-Forrester, Priit Sibul, Dagmar Lamp, Triin Käpp. Modereeris Karmen Maikal. *Religiooniõppe vajalikkuse* üle arutlesid Urmas Viilma, Heiki Haljasorg, Kristi Ockba, Egle Hollman, Rahel Toomik, Priit Sibul, Olga Schihalejev. Modereeris Triin Käpp. Ühiskonnas levinud soovist saada osa kirikus pakutavatest teenistustest, kontsertidest ja talitustest kuulumata kirikusse ehk *Tahan jõuluajal kirikusse* kõnelesid Lea Altnurme, Eerik Jõks, Annely Neame, Liina Kilemit, Atko Rimmel. Modereeris

Silver Tambur. *Noorte usust* vestlesid Sven Joonatan Siibak, Zukker, Triin Tarendi, Naatan Hollmann, Rando Seppel. Modereeris Hele Maria Taimla. Sporditeemadel arutlesid Anti Toplaan, Andrus Möttus, Aivar Sarapik ja Avo Üprus ja Joel Rikk.

NB! Arvamusfestival 2019 juhtmõte on tulevik. Programmi on oodatud arutelud, mis moel või teisel meid tulevikuks ette valmistavad ning mis tõstatavad küsimusi, millele vastuseid veel pole. Arutelude avalik ideekorje on avatud 1.-31. jaanuarini 2019.

Ristivanemluse väärtustamiseks moodustati töögrupp, kes algatas ristivanemate täiendõppe programmi *Ristivanemluse ehituskivid* väljatöötamise, konverentsi *Ristivanema väärtus* korraldamise ning õigusliku arutelu justiitsministeeriumiga ristivanemate hooldusõiguste üle. Algatusgruppi kuulusid Avo Üprus, Kätlin Liimets, Leena Tölpt, Taivo Niitvägi, Fea Üprus, Kadri Keskula, Margit Arndt – Kalju, Urmas Reinsalu, Riin Pärnamets, Egle Viilma, Ingmar Kurg (teema juht). Konverentsil kõnelesid peapiiskop Urmas Viilma, justiitsminister Urmas Reinsalu, piiskop Eelia (Ott Ojaperv) jt

Vanglast vabanejate tugiisikuprogrammi raames valmistuti 2019 a-l algavaks uueks hankeperioodiks ning tehti ettepanekuid hanketingimuste täiendamiseks ja töökorralduse parendamiseks. Tehakse tihedat koostööd Justiitsministeeriumi ja teiste partneritega. Kümnetele vabanejatele on leitud eluase majutusüksuste ja kristlike rehabilitatsioonikeskuste abil, sadadele on määratud tugiisik. Arestimajade tugiisikutöö jõudis lõpule (projektijuht Remet Rander). ÜTSA koostas majutushanke majutusüksuse käivitamiseks Tartus (Olavi Ilumets). Tugiisikuteenuse hankes kandideerib Balti Kriminaalpreventsiooni Instituut.

Vanglakomisjonide liikmed vahetusid. Siinkirjutaja asemel siirdus Tallinna vangla komisjoni liikmeks Jaanus Kangur, Tartu vangla komisjonis asendab Toomas Nigolat Margit Lail ja Viru vanglas jätkab Ergo Naab. Töö sisuks on peamiselt kinnipeetavate kaebuste läbivaatamine ja elamistingimuste, meditsiiniteenuste kättesaadavuse ja söökla kontroll.

Kinnipeetavate külastamine. Seda on korraldanud kogudused koostöös kaplanitega. ÜTSA on vaid koolitanud, juhendanud ning vajadusel aidanud saada lube. Iga kuu teisel teisipäeval toimub eluaegsete kinnipeetavate külastamine Tartu Vanglas.

Õiguslikest algatustest jõudsid Riigikogu õiguskomisjoni ja suure saali aruteludesse ettepanekud eluaegse vanglakaristuse kandmisest vabastamise ning kinnipeetavate avavanglasse paigutamise kohta, mille kohta Süüteoennetuse nõukogu oli võtnud järgmise seisukoha: *vajalik on mitmekesistada ennetähtaegse vabastamise võimalusi ja istungil võeti teadmiseks Avo Üpruse ja Õiguskantsleri ettepanekud eluaegsete kinnipeetavate ennetähtaegse vabastamise kohta ning justiitsministeerium sai ülesandeks töötada välja seaduseelnõu, võttes arvesse vabanemise tähtaja määramisel isiku seisundit, ka arvamus küsimise vajadust prokurörit ja kannatanult. Justiitsminister suunas valminud eelnõu valitsusse 2017 lõpus. Riigikogu õiguskomisjon hakkas eelnõud menetlema 2018 sügisel. Toimus esimene lugemine saalis. Eelnõuga sätestatakse võimalus vabastada eluaegset vangistust kandev kinnipeetav tingimisi ennetähtaegselt, kui ta on vangistusest ära kandnud vähemalt 22 aastat, millest vähemalt kaks viimast aastat on viibitud avavanglas. Eluaegsest vangistusest tingimisi ennetähtaegselt vabastatud inimesele asetab seadus kohustuse alluda käitumiskontrollile. Ootame SE vastuvõtmist enne riigikogu valimisi.*

Teise õigusliku algatusena tuleb nimetada ettepanekut kasutada süüteo toimepanijatelt väljamõistetud sunniraha ning konfiskeerimistulu ohvritele suunatud teenuste avardamiseks ning kättesaadavamaks muutmiseks.

20.04 korraldas meie koostööpartner Balti Kriminaalpreventsiooni Instituut justiitsministeeriumis konverentsi *Eluaegse vanglakaristuse kandmine ja sellest vabastamine* kus osales ka presidendi armuandmisega vabastatud Anatoli Nikolajev. Konverentsi avasid EELK peapiiskop Urmas Viilma ja justiitsminister Urmas Reinsalu. Anatoli Nikolajeviga vestles kümne aasta vältel vanglas tema hingehoidjaks olnud Avo Üprus. Tutvustati ka menetlusse jõudnud seaduseelnõuga kaasnevaid muudatusi. Materjalid on saadaval BKI kodulehel.

Koguduste võimekuse suurendamiseks jätkub kuni 2019 aasta kevadeni rahvusvaheline projekt SEMPRE.

Projekti eesmärgiks on kvaliteetsem sotsiaalteenuste pakkumine osalevate riikide maapiirkondades. Projekt on otseselt suunatud kohalike koguduste, sotsiaalsete ettevõtete ning kogukondade tugevdamisele pakkudes neile koolitust ja seemnerahastust mikroprojektidele. Olulisteks koostööpartneriteks on kohalikud omavalitsused, Töötukassa, Sotsiaalkindlustusamet, SA Sõbra Käsi, Harkujärve Kiriku Taastamise Selts, EAÕK Tornimäe Püha Neitsi Maarja kaitsmise kogudus, EELK Põlva, Rakvere, Tallinna kogudused, EMK Betlemma kogudus, EMK kristlik laager Gideon, Hingetugi MTÜ, Lootuse küla MTÜ, SA Kadunud, SA Lootuse Fond jt

Kristliku peretöö tugevdamiseks toetas ÜTSA aruandeaastal Haapsalu Perekeskuse asutamist ning töötajate koolitamist ning EKBL Antsla koguduse noorte suvepäevi ja koolitust. Toetati SA Sõbra Käsi ja MTÜ Lootuse küla koolitustegevusi.

Pögenikelaagrites olevate laste toetuseks viisime taas koos *Sõbralt Sõbrale* kaupluste ja mitmete koolidega läbi kampaania *Täht Idas*, mille käigus koguti Eestist ligi 500 jõulupakki ning üle tuhande euro transpordijm kulude katmiseks. Lõppenud aastal juhtis projekti Agnus Dei Üprus. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni andmetel on maailmas enam kui 10 miljonit last, kes sõjategevuse tõttu on kaotanud kodud. Otsime projekti koordinaatorit 2019 aastaks.

Vaimupuuetega inimeste toetuseks viidi lõpule EELK projekt „Abiks intellektipuudega inimestele Kohila piirkonnas”. Projekti käigus pakub Kohila lähedal asuv Katikodu avatud õpi- ja käsitöötubades intellektipuudega inimestele mitmekülgset tegevust ja nõustamist. Projektijuhid on Tiina Ool ja EELK diakooniasekretär Kadri Kesküla, projekti kestvus oli 36 kuud. Huvitav aktsioon oli kaldtee ehitamine Kohila hoolealuste poolt Harkujärve koguduse juures töötavale puuetega laste hoiule. Nüüd on ligipääs teenustele ka ratastoolilastele tagatud.

Raske ja sügava puudega laste hoiu ja tugiisikuteenuse hanke Harjumaal võitnud EELK Konsistorium andis teenuse osutamise üle selleks otstarbeks asutatud EELK Diakoonia sihtasutusele. Harjumaal kogudused ja kiriklikud ühendused on oodatud partneriteks ning alltöövõtjateks. Tugiteenus raske ja sügava puudega lastele hõlmab lapsehoiuteenust, tugiisiku teenust ja transporditeenust. Teenuse sihtgrupp on raske ja sügava puudega lapsed vanuses 0-17, kes on vanema hooldamisel ja vajavad ööpäevaringset hooldust ning järelevalvet. 2015. aasta 1. detsembri seisuga elas Eestis 7113 raske ja sügava puudega last, lapsehoiuteenust kasutas neist 11 protsenti. Oleme tutvustanud hanketingimusi ja puuetega laste perede vajadusi teabepäevadel, koolitanud tugiisikuid ja lapsehoidjaid. Kui 2016 aastal osutati teenuseid veidi enam kui sajale lapsele, siis 2018 lõpuks suutsime selle arvu enam kui kolmekordistada. Seoses haldusreformiga uuendati lepingud partner-omavalitsustega. Oluline on märkida, et sama hanke eest Ida Virumaal vastutab EKN projekti abil käivitatud EMK lapsehoid läbi MTÜ *Puuetega Laste Tugikodu Päikesekiir* (Liana Pöld). Kogu Ida piirkonnas juhib projekti Ursula Randlaine.

9. Publikatsioonid

Teatmik „Teeliste kirikud 2018”, tiraaž 15 000

Teatmik „Armulaud Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikutes”, tiraaž 150

Vaimulik Viis Vabariigile (digiväljaanne)

EESTI KIRIKUTE NÕUKOGU

Estonian Council of Churches

LÄKITUS EESTI VABARIIGI SAJANDA AASTAPÄEVA PUHUL

Armas Eestimaa rahvas!

On möödunud sajand ajast, mil Eestimaa Päästmise Komitee päevakäsu kohaselt helisesid kirikukellad ja pühakodades ja koolides loeti ette Eesti Maapäeva Manifest Eesti vabariigiks kuulutamise asjus. Aeg oli täis saanud. Sajandeid rahva südames püsinud unistus oli täitumas!

Kutsume üles austuses ja tänus meenutama ja meeles pidama Eesti iseseisvusele teed rajanud isikuid, sündmusi ja olukordi, sest minevikku teadmata on tume ka tulevik. Seejuures ei tohi me unustada oma rahva kristlikke juuri, mis ühendavad Eestit kogu Euroopa kultuuriga. „Kiri algab kirikust, rahvas algab raamatust”, on tõdenud luuletaja. Sellesse pärandisse kuuluvad eestikeelne piibel ja lauluraamat, rahvakool ja vaimulik ärkamine teerajajana rahvuslikule ärkamisele, rahva teenimisele pühendunud vaimulikud juhid nagu Eisen, Jannsen, Hurt, Reimann, Köpp, piiskop Platon ja teised erinevate uskkondade hingekarjased. Evangeelium andis julguse ja teadmise, et me ole „enam võõrad ja majalised, vaid pühade kaaskodanikud ja Jumala kodakondsed.” (Ef 2:19). Meist oli saanud „riigirahvas” veel enne omariiklust. President Lennart Meri sõnadega: „Meie kirik juhtis meid meie hingelisele ja vaimsele iseseisvusele. Ilma kirikuta poleks olnud Eesti Vabariiki, ilma Eesti Vabariigita ei oleks täna olnud Eesti rahvast.”

Kutsume üles kasutama seda vaimulikku pärandit, et lahendada targalt ja vastutustundega tänase Eesti probleeme. Peame suutma eristada asju, mis on meid kandnud senini ja viivad ka edasi ning mida apostel Paulus võtab kokku sõnadega „usk, lootus ja armastus”, asjadest, mis edasi ei vii, mille puhul tuleb alustada otsekui nullist, seades silme ette kõrged aated ja ideaalid. Pole paremat tagatist riigi ja rahva püsimiseks kui kõlblus – suutlikkus üksteist armastada ja austada, jääda ausaks ja ustavaks tõe, säilitada sirgeselgsus ja identiteet, lasta alusväärtused nagu Jumal, perekond ja isamaa saada südametunnistuse kompassiks. Kas ei vaja me just sellist vaimulikku uuenemist, inimese vertikaalset mõõdet? Seades ajatute ideaalide ja igavese õndsuse asemel sihiks üksnes maise õnne ja materiaalsed hüved, on raske ühiskonna probleeme objektiivselt hinnata ja nendega toime tulla. Tähistades oma riigi suurjuubelit paastu ajal, on kohane meenutada, et kõige suuremaks inimõiguseks on meeleparandus. Vaimselt terve ühiskond on see, kus suudetakse oma vigu tunnistada, kahetseda, andeks paluda ja andestada. Ehk peaksime pidupäevade kõrval kehtestama ka ühe üldrahvaliku meeleparanduspäeva – kasvõi tuhkapäeva näol?

Kutsume üles palvetama Eestimaa ja eesti rahva eest! Palve on aken tulevikku. Selle valguses näeme selgemini oma sihte ja ülesandeid. Palvega on pühitsetud meie rahvuslipp. Palvega on pühitsetud Vabadussõja mälestusmärgid. Palvega on pühitsetud meie iseseisvuse taastamine. Palvega on pühitsetud meie rahvuslikke tähtpäevi. Palvega alustame Eesti Vabariigi uut aastasada! Armsad rahvuskaaslased ja kaasmaalased! Küsides,

mis on Euroopa või Eesti hingeks, võime ehk vastata, et selleks on salaside inimeste ja Jumala vahel – palvesild, mis meid ühendab. „Meie Isa, kes sa oled taevas...” need sõnad on kõlanud põlvest põlve meie eelkäijate suus ja jäävad kõlama tulevikus. Palve juhatab aga Jumala sõna juurde – sealt leiame vastuseid, seal jätkub hingetoitu. Seepärast on tulevikuülesanne jagada seda ka lastele ja lastelastele. See on ühiskeel, mis loob vaimse kogukonna, koguduse ja kiriku – iseseisvuse olulise tugisamba. Meie esivanemate pärand ja tulevased põlved kohustavad meid selleks! Õnnistagu meid selles Jumal! Õnnistagu ta meie rahvast ja riiki!

Su üle Jumal valvaku
Ja võtku rohkest õnnista
Mis iial ette võtad sa,
Mu kallis isamaa!

Eesti Kirikute Nõukogu

VAIMU JA USU OSADUSES

Eesti Kirikute Nõukogu läkitus nelipühade ja teema-aasta „Eesti usk” alguse puhul

Armsad kaaskristlased ja kaasmaalased, vennad ja õed! Meie rahvas on soovinud ja suutnud olla vaimult suur. Olulise panuse sellesse on andnud Vaim, mille tulekust inimeste juurde tunnistab ristiusk ja kõneleb Nelipüha – ärkamise, elujõu ja osaduse väljendus. Jumala elustava Vaimu lätted voolavad läbi ajaloo, luues uut ja ilusat, andes julgust ja tulevikulootust.

Sarnaselt nelipühapäevale, kui selle Vaimu kõne oli mõistetav sõltumata keelest, rahvusest või sotsiaalsest taustast, kui usklike kogu oli „üks süda ja üks hing” (Ap 4:32) ning sündis Kristuse kirik, on vaimuühtsuses peitunud ka Eesti rahva jõud ning sündinud „Manifest kõigile Eestimaa rahvastele”. Selles meie riigi sünnitunnistuses on järeltulevatele põlvedele pärandatud palve, et Jumal valvaks meie üle. Mida muud see tähendab kui arvestamist temaga, usku temasse?

Soovides anda väärilist panust Eesti Vabariigi juubeli ning Euroopa kultuuripärandi aasta tähistamise, otsida uut osadust ja vaimujõudu, kuulutab Eesti Kirikute Nõukogu välja teema-aasta „Eesti usk”. Nimetatud teema puudutab meie kõige olulisemaid küsimusi: Kellesse või millesse me usume? Kuidas see usk ilmneb ja elu kujundab? Kas püsib usk õiglusesse ja headusesse? Kas jätkub usku Eestisse? Kus on selle usu allikad?

Teema-aasta algab 2018. aasta nelipühaga ja kestab 2019. aasta adventini. Kutsume kirikuid, kogudusi, usuorganisatsioone, asutusi, ühinguid ja üksikisikuid teema-aastaga liituma. Palume pühendada sellele erinevaid ettevõtmisi, osaleda korraldatavatel üritustel, arutleda usuküsimuste üle, tunnistada oma usku, suhtuda austavalt ja toetavalt teiste usulistesse arusaamadesse, otsida erinevate usutunnistuste ühisosa ning palvetada meie maa ja rahva hea käekäigu ning Euroopa ja Eesti kristliku kultuuripärandi püsimise eest!

Teema-aastasse mahuvad paavst Franciscuse külaskäik Eestisse, oikumeenilised kirikupäevad Narvas, kultuuripärandi aasta konverents „Eesti usk”, Eesti Kirikute Nõukogu 30. aastapäeva tähistamine, ususõnastiku koostamine, Eesti usuelu ajalugu käsitlevate teoste ilmumine ja palju muud. Need, kes soovivad sellesse nimekirja lisada oma panuse, võivad kasutada teema-aasta logo ning jagada informatsiooni Eesti Kirikute Nõukogu vahendusel. Andkem armastuses üksteisele seda, mida meil anda on.

Olgem tänulikud heade suhete eest Eesti erinevate kirikute, uskkondade ja usklike vahel. Need aitavad rajada teed lepitusele ja osadusele perekonnas, ühiskonnas, isegi poliitikas. Usk on inimsuhete ja elu alus ja nurgakivi. Luuletuses „Vanemate Piibel” ütleb Marie Under: „Usku nii kanget, usku kui kivist, päritud esihõimude rivist, voogab: ma sirgun kui puhastusveest!” Sirgugem meiegi selles iidse, samas uudse ja meid seesmiselt puhastavas usus. Seisab ju Piibliski: „Kui te ei usu, siis te ei püsi!” (Js 7:9).

Õnnistusrikast teema-aastat „Eesti usk” soovides
Eesti Kirikute Nõukogu

Jõululäkitus 2018

Armastus teeb imet

Jõulud vastavad inimese kahele põhivajadusele – armastada ja olla armastatud.

Laps rõõmustab, kui suudab ema näole omavalmistatud kingitusega naeratuse tuua. See on lihtne näide sellest, kuidas armastav tegu maailma muudab. Väikese inimese lihtsa teo läbi valataks justkui armastust ilma juurde.

Õeldakse, et „*armastus katab kinni pattude hulga*” (1Pt 4:8). Pärast meile tehtud heategu on tõesti raske jääda pahuraks. See tähendab, et väheneb maailmas oleva kurja hulk ning kurjusest sündida võivad tagajärjedki. Piibel ütleb: „*Võida sina kuri heaga*” (Rm 12:21). See üleskutse pole mõeldud üksikutele pühakutele eneseületamiseks, see on kõigile antud võimalus rahuldada üht oma põhivajadust – armastusega kellegi silmadesse rõõmu tuua, vaenulise inimese põlgus meeldivaks üllatuseks pöörata. Jõulud annavad selleks suurepärase ajendi.

Laps julgeb armastada, kui armastuse keeles rääkimise on vanemad loomulikuks elanud, kui tal pole hirmu ebaõnnestumise või eemaletõukamise pärast. Siiski on vahel raske kuulata jõululugu armastavast Jumalast, kui elukogemuste haavad veel kibedat valu teevad, kui lein ei näita lahtumist. Suured sõnad hingekitsikusse ei mahu.

Ometi on alati neid, kes siiras headuses tee leiavad. Nii tuleb meie juurde ka Jumal. Ta tuleb sinna, kus meie oma murega oleme.

Jumala Poeg, Jeesus, sünnib kitsukesse loomalauta. Ta sünnib Maarja ja Joosepi hingekitsikusse. Aastaid hiljem on evangelist Johannes meenutanud seda sündmust nii: „*Selles on armastus – ei, mitte selles, et meie oleme armastanud Jumalat, vaid et tema on armastanud meid ja on läkitanud oma Poja lepitushvriks meie pattude eest*” (1Jh 4:9). Selle sündmuse kaval on mõju siiaamaani.

Armsad Eesti inimesed, palume üksteise eest Jumalat, et näeksime armastust imet tegemas – meis ja meie kaudu.

Konverents „Eesti usk“

6. detsembril 2018 Rahvusraamatukogu konverentsisaalis

- 9.00** Registreerumine ja kohv
- 9.30** Avamine ja tervitused
Eesti Kirikute Nõukogu president *peapiiskop emeeritus Andres Põder*
Siseminister **Katri Raik** (*kirjalik tervitus*)
Eesti Teaduste Akadeemia president *Tarmo Soomere*
- 9.50** Euroopa kultuuripärand ja Eesti usk. *Prof Mihhail Lotman*
- 10.30** Paneeldiskussioon:
Usk ja oikumeenia – konkurents või koherentsus. *Peapiiskop Urmas Viilma*
Usk religioonisotsioloogilise ja ühiskonnaküsitluse alusel. *Liina Kilemit*
Usk Eesti ühiskonnas elukondlikust ja õiguslikust aspektist. *Ringo Ringvee*
Paneelis osalevad eelpoolnimetatud ettekandjad (*prof M.Lotman, peapiiskop U.Viilma, L.Kilemit ja R.Ringvee*) ning *Priit Rohtmets ja Atko Rimmel*
Moderaator *Indrek Treufeldt*
- 12.00 – 12.50** Lõuna
- 12.50** Muusika *Maris Lend ja Tallinna Huvikeskus Kullo flöödiansambel*
- 13.00** Paneeldiskussioon:
Usk eesti kirjanduses *Maarja Vaino, Indrek Hargla*
Usk eesti muusikas *Peeter Vähi, prof Helena Tulve*
Usk eesti folklooris *Marju Kõivupuu, prof Ülo Valk*
Moderaator *Joonas Hellerma*
- 14.30 – 15.00** Kohvipaus
- 15.00** Paneeldiskussioon:
Usk eesti teatris ja filmis *prof Lembit Peterson, Madis Kolk*
Usk eesti arhitektuuris *Anneli Randla, Ra Luhse*
Usk eesti kunstis *Anne Untera, prof Mati Karmin*
Moderaator *preester Sakarias Leppik*
- 16.30 – 17.00** Kokkuvõttev diskussioon: *pastor Meego Rimmel, akadeemik Tarmo Uustalu, piiskop Philippe Jourdan*
- 18.00** Kontsert Tallinna Piiskoplikus Toomkirikus (*konverentsil osalejatele tasuta – kõik kontserdile eelnevalt registreerunud saavad konverentsi registreerimislauast kontserdipileti*).
Vox Clamantis, Püha Miikaeli Poistekoor, Tõnis Mägi, Robert Jürjendal

SISEMINISTEERIUM

Lisa 5

Lp hr Indrek Saar
Kultuuriminister
min@kul.ee

Teie 01.02.2018 nr 1-11/365-1

Meie 22.02.2018 nr 8-6/4

Arvamus muinsuskaitseeaduse eelnõu kohta

Lugupeetud kultuuriminister härra Indrek Saar

Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) tänab Teid muinsuskaitseeaduse eelnõu (edaspidi *Eelnõu*) arvamuse avaldamiseks saatmise eest. EKN käsitles Eelnõu oma töökoosolekul 15. veebruaril k.a.

EKN väljendab Eelnõule põhimõttelist toetust, paludes siiski veelkord analüüsida Eelnõu § 21 lõiget 4 ja 5 väljapakutut. Meie hinnangul ei ole see põhimõte, et „arheoloogiline leid kuulub riigile, sõltumata sellest, kelle kinnisasjast see leiti või kelle valduses see on” piisavalt argumenteeritud ega ka kõigil mõeldavatel juhtudel olemuslikult põhjendatud. Kui lähtuda § 21 lõikes 1 toodud arheoloogilise leiu määratlusest, võib see leid seisneda ka näiteks sakraalseteks toiminguteks mõeldud esemetes, mis on peidetud või sattunud kirikuhoones või pastoraadis mõnda sellisesse asupaika, mis on avastatud alles remonttööde käigus. Kui kirikuarhiivi dokumendid on hävinud või ei ole neid esemeid mingil põhjusel dokumenteeritud, siis ei olegi võimalik nende esemete omanikku § 21 lg 1 mõistes kindlaks teha, olgugi et funktsionaalses mõttes on üsnagi selge, et neid esemeid kasutati sakraalsel otstarbel just selles koguduses, kui mõni muu tõend ei anna alust teistsuguseks väiteks.

Ülalpool on toodud vaid üks mõeldav näide, kuid tegelikult võib see regulatsioon hõlmata rohkearvuliselt erinevaid juhtumeid mitte ainult usuliste ühenduste puhul, vaid erinevate omanike puhul laiemalt. Seetõttu palume Teil veelkord Eelnõu § 21 sisu ja põhimõtteid analüüsida, leidmaks õiglast ja õiguslikult tasakaalustatud lahendust.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Peapiiskop emeeritus Andres Põder
Eesti Kirikute Nõukogu president

Koopia: Siseministeerium, info@siseministeerium.ee

Lisa 6

Lp hr Andres Anvelt
Siseminister
info@siseministeerium.ee

Teie 12.03.2018 nr 1-6/1576-1

Meie 26.03.2018 nr 8-6/6

Arvamus välismaalaste seaduse ning teiste seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse kohta

Lugupeetud siseminister härra Andres Anvelt

Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) tänab Teid välismaalaste seaduse ning teiste seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse (edaspidi VTK) arvamuse avaldamiseks saatmise eest. EKN käsitles VTK-d oma töökoosolekul 15. märtsil k.a.

1. EKN väljendab heameelt VTK-s sisalduvate ettepanekute üle, mille eesmärk on lihtsustada munkade, nunnade ja vaimulike usuliste ühenduste juures töötamisega seonduvat asjaajamist.

2. EKN palub kaaluda välismaalaste seaduse täiendamist võimalusega, et allpoolnimetatud kahte sättesse lisataks ka mõiste „vabatahtlik” –

2.1. Sõnastada § 107 lõike 1², mis sätestab, millistel juhtudel ei kohaldata § 107 lg-s 1 sätestatud tasu maksmise nõuet, punkt 8 järgmiselt:

„8) välismaalase, kes on vaimulik, nunn, munk või vabatahtlik, kutsub Eestisse usuline ühendus ning see kutse on kooskõlastatud Siseministeeriumiga;”

2.2. Sõnastada § 181 lõike 1, mis sätestab, millistel juhtudel võib anda tähtajalise elamisloa töötamiseks ilma Eesti Töötukassa loa nõuet ja välismaalasele makstava töötasu suuruse nõuet täitmata, punkt 1 järgmiselt:

„1) välismaalase, kes on vaimulik, nunn, munk või vabatahtlik, kutsub Eestisse usuline ühendus ning see kutse on kooskõlastatud Siseministeeriumiga;”

Juhul kui Eesti õigusruumis ei ole juba avatud mõiste „vabatahtlik” sisu, vajab see mõiste kindlasti määratlemist, kas siis antud konkreetsetes kontekstis välismaalaste seaduses, usulises ühenduses tegutseva vabatahtliku puhul kirikute ja koguduste seaduses või kui seda mõistet kasutatakse laiemas tähenduses ka teistes õigusaktides, siis selleks sobivas seaduses. Usuliste ühenduste poolt kolmandatest riikidest kutsutud vabatahtlike temaatika on olnud mitmetel juhtudel aktuaalne ning sel teemal on varemgi suheldud Siseministeeriumi ametnikega. Eeskätt on tekitanud usulistele ühendustele muret töötasu suuruse nõude olemasolu, kuivõrd usuline ühendus vabatahtlikule töötasu ei maksa ning sellise vabatahtlikuga seotud kulud kaetakse nt teda Eestisse lähetanud välisriigi partnerkiriku või misjoni-, heategeva või abiorganisatsiooni poolt.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Peapiiskop emeeritus Andres Põder
Eesti Kirikute Nõukogu president

Lisa 7

Lp pr Mailis Reps
Haridus- ja teadusminister

Koopiad:

Rahandusminister hr Toomas Tõniste
Justiitsminister hr Urmas Reinsalu
Siseminister hr Andres Anvelt
Riigikogu Eesti Reformierakonna fraktsioon
Riigikogu kultuurikomisjon

11.04.2018.a nr 8-6/7

Arvamuse avaldamine Riigikogus algatatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning erakooliseaduse muutmise seaduse eelnõu (611 SE) kohta

Lugupeetud proua haridus- ja teadusminister

Riigikogu juhatus võttis 5. aprillil k.a menetlusse Eesti Reformierakonna fraktsiooni poolt algatatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning erakooliseaduse muutmise seaduse eelnõu (611 SE; edaspidi *Eelnõu*). Kuivõrd mitme Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) liikmeskiriku koguduse juurde on asutatud erakoole ning samuti lähtudes Vabariigi Valitsuse ja EKNi vahel 2002. aastal sõlmitud ühishuvide protokollist peame vajalikuks avaldada Eelnõu kohta alljärgneva seisukoha.

Nii nagu Eelnõu seletuskirjas on õigesti märgitud, saatis Haridus- ja Teadusministeerium 2016. aasta suvel analoogilise sisuga eelnõu kooskõlastusringile ning eelnõu kohta saatis tollal (05.07.2016 kiri nr 5/402) oma arvamuse ka EKN. Kuna meie poolt tollal tõstatatud probleemid on jätkuvalt üleval ka käesolevas Eelnõus, peame oluliseks tollal kirjutatud uuesti korrata, saates oma arvamuse Teile, proua haridus- ja teadusminister, samuti ministritele, kes osalevad Vabariigi Valitsuse arvamuse ettevalmistamises, Eelnõu algatanud Eesti Reformierakonna fraktsioonile ning Eelnõu juhtivkomisjoniks määratud Riigikogu kultuurikomisjonile.

Rõhutame, et EKN jagab samu eesmärke, milledele on Eelnõu seletuskirja punktis 1.1 viidatud, ehk – a) tagada Eesti üldhariduskoolides pakutava hariduse kõrge kvaliteet; b) koolides töötavad direktorid on õppimise liidrid; c) koolides on rakendunud õppija vajadusi arvestav, loovust ja innovaatilisust arendav õpikäsitus. Leiame aga, et koolijuhtide korralise hindamise süsteem tuleb kujundada selliselt, mis arvestaks piisavalt ja põhjendatult erinevate koolipidajate rolli, vastutust ja õigusi.

Eelnõu §-ga 2 täiendatakse erakooliseaduse § 20 lõikega 4, mille alusel hinnatakse vähemalt üks kord viie aasta jooksul eraüldhariduskooli direktori töö tulemuslikkust ning tema vastavust PGSi § 74 lõike 5 alusel kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele. Eraüldhariduskoolide direktorite hindamisele kohaldatakse sama korda, mis Eelnõuga plaanitakse kehtestada riigi- ja munitsipaalkoolide direktorite suhtes, sealhulgas PGSi § 82 uues lõikes 3¹ ettenähtud finantseerimismeetme rakendamise võimalust.

Kahjuks ei ole Eelnõu seletuskirja § 2 puudutavas jaotises 3.2 (lk 4) sõnagagi selgitatud, mis kaalutlustel soovitakse eraüldhariduskoolide direktorite hindamise nõue Eelnõus väljapakutaval kujul kehtestada. Seletuskirja üks lõik kopeerib sõnasõnaliselt Eelnõus olevat sätet ning teine lõik lihtsalt jutustab sellesama veelkord ümber, kuid ei lisa ühtegi selgitust muudatuse eesmärkide ja põhjendatuse kohta.

Seletuskirja lk 1 on jaotises 2 „Seaduse eesmärk” toodud näidetena direktori asjatundlikkuse hindamise kriteeriumide juures, et selle alla kuuluvad ka väärtused ja hoiakud. Usuliste ühenduste poolt asutatud koolide (kristlike koolide) puhul tugineb nii kool kui selle juhtimine väga selgelt nendele väärtustele ja hoiakutele, milledele tugineb selle loonud usuline ühendus. **EKN näeb selles, kui kristliku kooli juhtimist hakkab väärtuste ja hoiakute kontekstis hindama riigi poolt moodustatud hindamiskomisjon, kuhu võib kuuluda, aga võib ka mitte kuuluda (Eelnõu mingit kindlust siinjuures ei anna) kristlike erakoolide või neid asutanud konfessioonide esindajaid, väga tõsist ohtu erakoolide maailmavaatelisele identiteedile, silmas pidades, et hindamiskomisjon võib teha ettepaneku nende hinnangul mittevastava direktori töölepingu lõpetamiseks ning kui töölepingut ei lõpetata, siis lõpetatakse riigieelarvest direktori töötasutoetuse maksmine. Hindamiskomisjoni liikmete ning kristlike erakoolide pidajate ja nende poolt ametisse määratud direktorite väärtused ja hoiakud võivad olla vägagi erinevad, tulenevalt võimalusest, et ükski hindamiskomisjoni liige ei ole kristlane. Seadusemuudatusega ei tohiks riik luua mehhanismi, millega hakatakse sundima finantsmeetmete abil kristlike koolide pidajaid vabastama direktoreid ametist pelgalt nende usuliste veendumuste tõttu, kuna need ei kattu ministeeriumi poolt moodustatud komisjoni liikmete väärtushinnangutega.**

EKN rõhutab, et direktori töösoorituse hindamine saab olla vaid koolipidaja pädevuses, kes väga selgelt peab tunnetama oma vastutust selle eest, et kool on juhitud professionaalselt ja vastavalt riiklikele seadustele ning on tagatud õppekvaliteet. On enesestmõistetav, et riigil peavad olema piisavad mehhanismid, mis tagavad tõhusa järelevalve nii erakoolile eraldatud riigieelarvelise toetuse kasutamise üle kui ka selle üle, et erakoolis järgitakse õppetöös riikliku õppekava nõudeid. Kindlasti on riigi pädevuses koostada (koostöös erakoolide ühendustega) ja kehtestada ka erakoolide jaoks üldised reeglid, kuidas erakooli pidaja peaks hindama direktori töösooritust ning kuidas antakse selle hindamise tulemuste kohta teavet riigile. **Eraüldhariduskooli direktori töösoorituse vahetuks hindajaks ei tohiks aga kindlasti olla riiklik komisjon või institutsioon.** Olukorras, kus riik otsib võimalusi funktsioonide vähendamiseks ja kulude kokkuhoiuks, oleks kindlasti erakoolide pidajate vastutuse konkretiseerimine direktorite hindamisel see, mis oleks selle eesmärgiga paremini kooskõlas kui Eelnõus väljapakutu.

Leiame, et Eelnõu seletuskirjas ei ole piisavalt analüüsitud seda, kuidas suhestub direktorite hindamise kord üldise haridusjärelevalve korruga. Nii nagu Eesti Kristlike Erakoolide Liit oma 30.06.2016 arvamuses tollal Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt kooskõlastamisele saadetud eelnõu kohta märkis, näeb ka EKN, et Eelnõus sisalduv dubleerib juba praegu kehtivat haridusjärelevalve korda.

Eeltoodust tulenevalt leiab EKN, et Eelnõu § 2 (erakooliseaduse muudatus) on esitatud kujul väga problemaatiline ning soovitame kaaluda selle Eelnõust väljajätmist. Kui soovitakse siiski kehtestada riiklike õigusaktide tasandil erakoolide pidajatele konkreetsemad reeglid, kuidas hinnata erakooli direktori töösooritust, tuleks kaasata nende reeglite väljatöötamisse ka kristlike erakoolide ning need koolid asutanud usuliste ühenduste ja EKNi esindajad.

Loodetavasti on ülaltoodut võimalik arvestada Eelnõu kohta esitatava Vabariigi Valitsuse arvamuse kujundamisel ning edasises menetluses Riigikogu kultuurikomisjonis.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Peapiiskop emeeritus Andres Pöder
Eesti Kirikute Nõukogu president

Lisa 8

Lp hr Marko Pomerants
Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees
pohiseaduskomisjon@riigikogu.ee

Teie 02.05.2018 nr 1-1/13-616/1

Meie 14.05.2018 nr 8-6/11

Arvamus isikuandmete kaitse seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud härra Marko Pomerants

Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) tänab Teid võimaluse eest avaldada arvamust isikuandmete kaitse seaduse eelnõu (616 SE; edaspidi Eelnõu) kohta.

Eelnõu kooskõlastamismenetluse käigus EKN-i poolt esitatud märkused ja küsimused (21.12.2017 kiri nr 8-6/550) olid suures osas seotud paragrahviga (tollases Eelnõu variandis § 14, Eelnõus 616 SE § 9), mis reguleerib isikuandmete töötlemist pärast andmesubjekti surma. Eelnõu seletuskirja lisast 2 (Ettepanekute ja märkustega arvestamise tabel) nähtub, et Eelnõu algataja on kõigi EKN-i poolt esitatud märkuste kohta esitanud selgitused, samuti on väga oluline, et Eelnõu §-s 9 sisaldub nüüd uus lõige 2, mille punkt 4 võimaldab surnud isiku andmete töötlemist ka „muul õiguslikul alusel”.

EKN-i aprillikuu töökoosolekul saime ülevaate isikuandmete kaitsega seonduvate eelseisvate muudatuste kohta Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorilt Viljar Peebult, kes tänaseks on nimeetanud AKI poolt ka konkreetse ametniku, kes saaks olema usuliste ühenduste jaoks kontaktisikuks isikuandmete kaitsega seotud küsimustes.

EKN ei esita Riigikogu põhiseaduskomisjonile ettepanekuid ja märkusi Eelnõu kohta. Küll aga loodame, et Teil on võimalik komisjoni istungil käsitleda ja saata meile ka vastus järgmistele küsimustele, mis puudutavad andmekaitseametniku määramise kohustuslikkust usulistes ühendustes ja määramise kriteeriume.

Nimelt sätestab EL isikuandmete kaitse üldmääruse art 37 p 1 alap c, et andmekaitseametnik tuleb määrata, kui vastutava töötleja või volitatud töötleja põhitegevuse moodustab üldmääruse art-s 9 osutatud andmete eriliikide ulatuslik töötlemine. Ühelt poolt kuuluvad isikute usulisi veendumusi puudutavad andmed (mis väljendub ka andmetena koguduste liikmeks olemise kohta) kindlasti isikuandmete eriliikide hulka, kuid teisalt ei ole nende andmete töötlemine kindlasti mitte usulise ühenduse põhikirjaline põhitegevus. Kas usuline ühendus (kirik, koguduste liit, kogudus, klooster) peab määrama tulenevalt üldmääruse nõuetest andmekaitseametniku? Juhul kui iga usulise ühenduse jaoks on andmekaitseametnik kohustuslik, kas on mõeldav määrata terve kiriku või koguduste liidu jaoks üks andmekaitseametnik, kelle ülesandeks oleks täita andmekaitseametniku ülesandeid kõigi sellesse kirikusse või koguduste liitu kuuluvate koguduste ja kloostrite jaoks (suur hulk kogudusi on sedavõrd väikese liikmete arvuga, et igaüks nendest ei suudaks ise leida andmekaitseametniku pädevusnõuetele vastavat isikut)? Kas on mingeid kohustuslikke või soovituslikke arvulisi kriteeriume seonduvalt usulise ühenduse liikmeskonna suurusega, et andmekaitseametniku määramine oleks kohustuslik?

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Peapiiskop emeeritus Andres Pöder
Eesti Kirikute Nõukogu president

Lp pr Mailis Reps
Haridus- ja teadusminister

25.05.2018 nr 8-6/10

Koopia: siseminister Andres Anvelt

**EESTI KIRIKUTE NÕUKOGU
JA
EESTI KRISTLIKE ERAKOOLOIDE LIIDU
ARVAMUS**

**KUTSEÕPPEASUTUSTE SEADUSE JA SELLEGA SEONDUVALT
TEISTE SEADUSTE MUUTMISE SEADUSE EELNÕU KOHTA**

Lugupeetud proua haridus- ja teadusminister

Haridus- ja Teadusministeerium on saatnud kooskõlastamisele Kutseõppeasutuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (edaspidi *Eelnõu*). Eelnõuga soovitakse muuta ka erakooliseadust, kuid Eelnõu materjalidest ei nähtu, et Eelnõu oleks saadetud arvamuse avaldamiseks erakoolide katusorganisatsioonidele, sh Eesti Kristlike Erakoolide Liidule (EKEL). Eesti Kirikute Nõukogule (EKN) ei ole Eelnõu samuti arvamuse avaldamiseks saadetud, kuid kuivõrd mitme EKNi liikmeskiriku koguduse juurde on asutatud erakoole ning samuti lähtudes Vabariigi Valitsuse ja EKNi vahel 2002. aastal sõlmitud ühishuvide protokollist peame EKN-i ja EKEL-i poolt vajalikuks avaldada Eelnõu kohta alljärgneva seisukoha.

Eelnõu § 2 punktiga 6 täiendatakse erakooliseaduse § 20 lõikega 4, mille alusel hinnatakse vähemalt üks kord viie aasta jooksul eraüldhariduskooli direktori töö tulemuslikkust ning tema vastavust PGSi § 74 lõike 5 alusel kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele. Eraüldhariduskoolide direktorite hindamisele kohaldatakse sama korda, mis Eelnõuga plaanitakse kehtestada riigi- ja munitsipaalkoolide direktorite suhtes.

EKN ja EKEL jagavad kindlasti Eelnõu koostajatega samu eesmärke, et Eesti üldhariduskoolide, sh eraüldhariduskoolide direktorid oleksid oma ametis tulemuslikud ja pädevad ning vastaksid kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele. Leiame aga, et koolijuhtide korralise hindamise süsteem tuleb kujundada selliselt, mis arvestaks piisavalt ja põhjendatult erinevate koolipidajate rolli, vastutust ja õigusi.

Kahjuks ei nähtu Eelnõu materjalidest, mis kaalutlustel soovitakse eraüldhariduskoolide direktorite hindamise nõue Eelnõus väljapakutaval kujul kehtestada. Seletuskirja lk 21 erakooliseaduse § 20 uut lõiget 4 kommenteerides tõdetakse lihtsalt, et „seoses kavandatavate muudatustega põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 71, vajab muutmist ka erakooliseadus”. Ei eelnevast ega järgnevast seletuskirjas ei selgu aga põhjendused, miks valiti just selline lahendus, nagu praegu Eelnõus on. Seletuskirjas olevas osas „Seaduse mõjud” ei ole koolide direktorite hindamise küsimust üldse puudutatud. Ka seletuskirja lisa 3 – haridus- ja teadusministri määruse eelnõu „Direktori hindamise tingimused ja kord” – ei nimeta õigusliku alusena erakooliseaduse vastavat sätet ega sisalda ka mingeid erisusi selle kohta, kuidas võiks toimuda eraüldhariduskooli direktori hindamine.

Rõhutame, et direktori töösoorituse hindamine saab olla vaid koolipidaja pädevuses, kes väga selgelt peab tunnetama oma vastutust selle eest, et kool on juhitud professionaalselt ja vastavalt riiklikele seadustele ning on tagatud õppekvaliteet. On enesestmõistetav, et riigil peavad olema piisavad mehhanismid, mis tagavad tõhusa järelevalve nii erakoolile eraldatud riigieelarvelise toetuse kasutamise üle kui ka selle üle, et erakoolis järgitakse õppetöös riikliku õppekava nõudeid. Eraüldhariduskooli direktori töösoorituse vahetuks

hindajaks ei tohiks aga kindlasti olla riiklik komisjon või institutsioon. Olukorras, kus riik otsib võimalusi funktsioonide vähendamiseks ja kulude kokkuhoiduks, oleks kindlasti erakoolide pidajate vastutuse konkreti-seerimine direktorite hindamisel see, mis oleks selle eesmärgiga paremini kooskõlas kui Eelnõus väljapakutu. Eelnõu seletuskiri sisaldab küll lauset, et direktorite hindamise korraldamine ja läbiviimine toob kaasa mõnin-gase täiendava halduskoormuse, kuid selle kohta ei ole esitatud ühtegi rahalist arvestust.

Leiame, et Eelnõu seletuskirjas ei ole piisavalt analüüsitud seda, kuidas suhestub direktorite hindamise kord üldise haridusjärelevalve korraga. Nii nagu EKEL oma 30.06.2016 arvamuses tollal Haridus- ja Teadusminis-teeriumi poolt kooskõlastamisele saadetud samasisuliste muutmissetepanekute kohta märkis, näeme jätkuvalt, et Eelnõus sisalduv dubleerib juba praegu kehtivat haridusjärelevalve korda.

Juhul kui Haridus- ja Teadusministeerium jääb jätkuvalt arvamusele, et eraüldhariduskoolide direktorite regu-laarne hindamine on vajalik, tuleks siin kindlasti otsida sellist lahendust, mis arvestaks eraüldhariduskoolide sisekorralduse autonoomia põhimõtet. Erakooliseaduse § 19 lg 2 sätestab: „Erakooli direktori suhtes kohalda-takse sama liiki riigi- ja munitsipaalkooli direktori või avalik-õigusliku ülikooli rektori suhtes seadusega keh-testatud kvalifikatsiooninõudeid. Erakooli nõukogul on õigus kehtestada täiendavaid nõudeid.” Seega tuleks perioodilisel hindamisel arvestada kogumis ka neid nõudeid, mis on täiendavalt kehtestatud erakooli nõukogu poolt.

Nii võiks olla mõeldav, loobudes erakooliseaduse § 20 täiendamisest lõikega 4 Eelnõus sisalduval kujul, et erakooliseadust täiendataks sätetega, mille kohaselt hindab vähemalt üks kord viie aasta jooksul eraül-dhariduskooli direktori töö tulemuslikkust ning tema vastavust PGSi § 74 lõike 5 ja erakooliseaduse § 19 lõike 2 alusel kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele erakooli omaniku poolt määratud hindamiskomisjon (alternatiiv: erakooli nõukogu). Hindamisse kaasatakse ka Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja. Hindamise üldise korra (omanik või nõukogu võib seda veel täiendada) kehtestaks haridus- ja teadus-minister (selle korra väljatöötamisel saab lähtuda praegusest sellesisulise määruse eelnõust, mis on Eel-nõu materjalide hulgas).

Loodetavasti on ülaltoodud põhimõtteid ja ettepanekut võimalik Eelnõu koostamisel arvestada. Oleme kind-lasti valmis omalt poolt Eelnõu koostajatega lähiajal kohtuma, leidmaks sobivaimat õiguslikku lahendust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Peapiiskop emeeritus Andres Pöder
Eesti Kirikute Nõukogu president

e-post: ekn@ekn.ee

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarvo Siilaberg
Eesti Kristlike Erakoolide Liidu
juhatuse liige

kristlikud.koolid@gmail.com

Lp hr Andres Anvelt
Siseminister
info@siseministeerium.ee

Teie 23.07.2018 nr 1-6/1655-1

Meie 17.08.2018 nr 1-10/1-14

Arvamus välismaalaste seaduse ja rahvastikuregistri seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud siseminister härra Andres Anvelt

Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) tänab Teid välismaalaste seaduse ja rahvastikuregistri seaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi Eelnõu) arvamuse avaldamiseks saatmise eest.

Rõhutame esmalt üldise märkusena, et õigusruumi üks eesmärke peaks kindlasti olema tasakaalustatult kõigi põhiseadusest tulenevate põhiõiguste- ja vabaduste tagamine. See puudutab mõistagi ka usuvabadust. Usulistel ühendustel – kirikutel, kogudustel, koguduste liitudel ja kloostritel – on väga selge sisuline ja õiguslik spetsiifika, mis on kujunenud välja sajandite jooksul ning erineb tihti väga olulisel määral teiste juriidiliste isikute olemusest ja toimimismehhanismidest, mistõttu püütakse riikide õigusloomes nende erisustega arvestada.

Meil on heameel, et usuliste ühenduste erisustega on ka Eesti Vabariik oma õigusloomes mitmeti arvestanud. Samas väärisksid, ja see puudutab ka välismaalaste seadust (VMS), mitmed sätted (või ka nende praegune puudumine) kindlasti arutelu ning, kui võimalik, seaduse muutmist võimalusel juba kõnealuse Eelnõu raames.

1. VMS § 115 sisaldab loetelu isikute kategooriatest, keda ei arvestata sisserände piirarvu täitumise arvutamisel. Viimastel aastatel on seda paragrahvi mitme uue isikute kategooriaga täiendatud. Teeme ettepaneku täiendada seda loetelu järgmise punktiga:

„välismaalane, kes on vaimulik, nunn või munk ning kelle on kutsunud Eestisse usuline ühendus, kes tagab välismaalase ülalpidamise Eestis ning see kutse on kooskõlastatud Siseministeeriumiga.”

Leiame, et niisuguse täienduse tegemine oleks äärmiselt oluline usuvabaduse realiseerimise tagamiseks. Juhul kui vaimulik, nunn või munk ei saa sisserände piirarvu täitumise tõttu elamisluba ja ta viibib Eestis pikaajalise tööviisa alusel, on see seotud töötasukriteeriumiga, mille täitmine näiteks kloostri elavate munkade ja nunnade puhul ei ole realistlik ega olemuslikult ka õige, kuivõrd munkade ja nunnade suhe kloostriiga ei ole olemuslikult kindlasti töösuhe.

2. EKN palub kaaluda võimalust, et läbivalt VMSis ja selle rakendusaktides ei käsitataks munkade ja nunnade suhet kloostriiga kui töösuhet ning et sellest tulenevalt ei kasutataks munkasid ja nunnasid puudutava elamisloa puhul mõistet „elamisluba töötamiseks”. Me ühelt poolt loomulikult mõistame, et elamislubade liikide piiritlemisel lähtutakse nende teatud ühistest tunnustest ja menetluslikest sarnasustest, kuid munkade ja nunnade õigusliku staatuse erisus võrreldes isikutega, kes tõepoolest töötavad töölepingu või mõne teise lepingulise suhte alusel, on siiski väga oluline ja olemuslik.

Juhul kui peate võimalikuks sellise eraldiseisva elamisloa liigi loomist, tähendaks see mõistagi ka vastavate ankeetide ja vormide muutmist, millede täitmine olemasoleval kujul on tekitanud usuliste ühenduste (kloostrite) jaoks tihti küsimusi, kuivõrd üldine taotlusvorm ei arvesta praegu usuliste ühenduste spetsiifikaga.

Usuliste ühenduste erisusi on arvestatud menetluslikes küsimustes teisteski õigusaktides ja täidetavate vormide puhul (nt tulumaksuseadusest tulenevad vormid).

3. Munkade ja nunnade (samuti usuliste ühenduste juures tegutsevate vabatahtlike – vt kirja järgmine punkt) osas palume läbivalt VMS-is erinevate Eestis elamise aluste puhul vaadata läbi ka töötasukriteeriumide vajalikkus, olukorras, kus nende munkade, nunnade ja vabatahtlike ülalpidamise Eestis tagab tegelikult ju konkreetne klooster või usuline ühendus. Oleme tänulikud Riigikogule ja Vabariigi Valitsusele alates 01.01.2018 jõustunud ravikindlustuse seaduse muudatuste eest, milledega võrdsustati usuliste ühenduste registrisse kantud kloostri munk ja nunn ravikindlustatud isikuga, ilma et tema eest tuleks tasuda sotsiaalmaksu. Sellega aktsepteerisid nii valitsus kui Riigikogu kloostrite spetsiifikat, et munkade ja nunnade suhe kloostriiga ei ole töösuhe ning et mungad ja nunnad peetakse ülal nende kloostrite poolt.

Täpselt samad argumendid puudutaksid antud juhul ka VMSi võimalikku muutmist kõigis sätetes, millest võib tuleneda töötasukriteeriumi nõue. Üheks selliseks näiteks on viibimine Eestis pikaajalise tööviisa alusel, juhul kui sisserände piirarv on täitunud ja ei ole võimalik anda elamisluba (vt kirja punkt 1 – juhul kui p 1 ei peeta võimalikuks arvestada).

4. EKN palub kaaluda VMS-i täiendamist võimalusega, et allpoolnimetatud kahte sättesse lisataks ka mõiste „vabatahtlik” –

4.1. Sõnastada § 107 lõike 12, mis sätestab, millistel juhtudel ei kohaldata § 107 lg-s 1 sätestatud tasu maksmise nõuet, punkt 8 järgmiselt:

„8) välismaalase, kes on vaimulik, nunn, munk või vabatahtlik, kutsub Eestisse usuline ühendus, kes tagab välismaalase ülalpidamise Eestis, ning see kutse on kooskõlastatud Siseministeeriumiga;”

4.2. Sõnastada § 181 lõike 1, mis sätestab, millistel juhtudel võib anda tähtajalise elamisloa töötamiseks ilma Eesti Töötukassa loa nõuet ja välismaalasele makstava töötasu suuruse nõuet täitmata, punkt 1 järgmiselt:

„1) välismaalase, kes on vaimulik, nunn, munk või vabatahtlik, kutsub Eestisse usuline ühendus, kes tagab välismaalase ülalpidamise Eestis ning see kutse on kooskõlastatud Siseministeeriumiga;”

Juhul kui Eesti õigusruumis ei ole juba avatud mõiste „vabatahtlik” sisu, vajab see mõiste kindlasti määratlemist, kas siis antud konkreetsetes kontekstis välismaalaste seaduses, usulises ühenduses tegutseva vabatahtliku puhul kirikute ja koguduste seaduses või kui seda mõistet kasutatakse laiemas tähenduses ka teistes õigusaktides, siis selleks sobivas seaduses. Usuliste ühenduste poolt kolman-

datest riikidest kutsutud vabatahtlike temaatika on olnud mitmetel juhtudel aktuaalne ning sel teemal on varemgi suheldud Siseministeeriumi ametnikega. Eeskätt on tekitanud usulistele ühendustele muret töötasu suuruse nõude olemasolu, kuivõrd usuline ühendus vabatahtlikule töötasu ei maksa ning sellise vabatahtlikuga seotud kulud kaetakse nt teda Eestisse lähetanud välisriigi partnerkiriku või misjoni-, heategeva või abiorganisatsiooni poolt.

5. Oleme tänulikud, kui peate võimalikuks lülitada Eelnõusse need sätted, mis olid Siseministeeriumi poolt välja pakutud käesoleva aasta talvel arvamuse andmiseks saadetud Eelnõu väljatöötamise kavatsuses (VTK) ning mis puudutasid võimalikku menetluskorra lihtsustamist usuliste ühenduste jaoks. Peame silmas VTK lk 17 (p 6.1 viii) – *„Muudatuste eesmärgiks on lihtsustada munkade, nunnade ja vaimulike usuliste ühenduste juures töötamiseks seonduvat asjaajamist. Muudatustega soovitakse saavutada olukord, kus viisa taotlemisel ei pea eelnimetatud isikute lühiajalist töötamist täiendavalt PPA-s registreerima, vaid nende töötamise õigus tuleneb seadusest.”* – ja lk 26 (p 6.1 viii) – *„Laiendatakse VMS-is sätestatud isikute loetelu, kellel on seadusest tulenev õigus Eestis lühiajaliselt töötada ilma lühiajalise töötamise registreerimise nõudeta, lisades loetellu munga, nunna või vaimuliku, kes tuleb Eestisse tööle usulise ühenduse kutsel. Tingimuseks on, et selle kutse kooskõlastab Siseministeerium, nagu ka kehtiv kord ette näeb.”*

EKN avaldas tollal nendele muudatustele toetust ning oleme jätkuvalt seisukohal, et kõnealused muudatused võiksid Eelnõus sisalduda.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Piiskop Philippe Jourdan
Eesti Kirikute Nõukogu asepresident
presidendi ülesannetes

EESTI KIRIKUTE NÕUKOGU

Estonian Council of Churches

Eesti Kirikute Nõukogu ettepanekud erakondadele seondvalt 2019. aastal toimuvate Riigikogu valimistega

05.09.2018,
Nr: 1-10/1-16

Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) väljendab oma heameelt selle üle, et EKN ja Eestis tegutsevad usulised ühendused on olnud viimase 30 aasta jooksul kaasatud nii Riigikogu kui ka Vabariigi Valitsuse poolt seadusloomesse ning koostöö riigi ja kirikute vahel on väljendunud väga erinevates valdkondades, alates kaplanaatidest Kaitseväes, politseis ja kinnipidamisasutustes ning usundiõpetuse korraldamisest koolides kuni ühise tegutsemiseni sotsiaalsete probleemide lahendamisel. Üheks edukalt toimiva koostöö alusdokumendiks on kindlasti 2002. aastal alla kirjutatud Vabariigi Valitsuse ja Eesti Kirikute Nõukogu ühishuvide protokoll.

Oleme tänulikud, et riigi ja EKNi koostöös on 2015. aastal valitud Riigikogu volituste ajal leidnud lahenduse mitmed tõusetunud küsimused, näiteks munkade ja nunnade ravikindlustatuse tagamine, usuliste ühenduste eripärade arvestamine registrimenetlustes või erakoolidele (sh kristlikele erakoolidele) suurema tegutsemiskindluse andmine. Riik ja kirikud on ühiselt tähistanud 800 aasta möödumist Liivi- ja Eestimaa pühendamisest Neitsi Maarjale ja käimasolevat Eesti Vabariigi juubeliaastat, meenutanud 500 aasta möödumist reformatsioonisündmustest ning valmistuvad ühiselt paavst Franciscuse eelolevaks külaskäiguks. Saame tuua siinjuures esile ka asjaolu, et EKN on välja kuulutanud teema-aasta „Eesti usk“, mis kestab 2018. aasta nelipühadest kuni 2019. aasta esimese advendini.

Eesti Kirikute Nõukogu, mille kümme liikmeskirikut ühendavad kokku enam kui 400 tuhat Eesti elanikku, peab äärmiselt oluliseks, et Eesti riigi tuleviku kujundamises arvestataks ka nende seisukohtadega, mida esindavad Eesti kirikud ja kristlaskond.

Eeltoodut silmas pidades saadame Eesti erakondadele, kes on valmistumas 2019. aasta märtsikuus toimuvateks Riigikogu valimisteks, alljärgnevad ettepanekud, paludes kaaluda nende lülitamist erakonna valimisprogrammi kas põhimõtetena või konkreetsamal kujul. EKN kinnitab omapoolset valmisolekut saata Teile allpoolnimetatud küsimustes täiendavat informatsiooni või kohtuda nende küsimuste arutamiseks.

1. Seadusloomes tuleks läbivalt silmas pidada seda, et oleksid tagatud südametunnistuse, usu- ja veendumuste vabadus ning selle rakendamine, tasakaalustatult kõigi teiste põhiseadusest tulenevate õiguste ja vabadustega.

Viimaste aastate seadusloomest on näiteid, millede puhul tuleb tõdeda, et selle põhimõtte järgmine ei ole alati olnud enesestmõistetav (näiteks algatused võrdse kohtlemise seaduse või karistusseadustikus vaenu õhutamist puudutavate sätete muutmiseks, kus lahenduste leidmisel ei ole alati püütud otsida tasakaalupunkti erinevate põhiõiguste ja –vabaduste vahel).

2. Riik peab väärtustama tugevat abielu ja perekonda kui ühiskonna alust.

Seejuures

- EKN toetab põhiseaduse täiendamist sättega, milles abielu määratletakse ühe mehe ja ühe naise vahelise liiduna.
- Haigekassa poolt rahastatavaks teenuseks peaks olema ka raseduskriisi nõustamine (vastava nõustamisvõrgustiku on loonud nt Sihtasutus Väärtustades Elu). Olukorras, kus Haigekassast rahastatakse praegu raseduse katkestamise protseduure, peaks olema riigi selge eelistus selle asemel toetada niisuguseid meetmeid, mis kaitsevad sündimata lapse eluõigust.
- EKN peab oluliseks riiklikku toetust peretugevdusprogrammide ja -teenuste kättesaadavuse parandamiseks - nt vanemahariduslikud ja paarisuhtet toetavad koolitused, prevägivalla ennetamiseks ja toimetulekuks mõeldud koolitused, pereteraapia jmt. Praegusel hetkel on sellised teenused reeglina tasuta ja sõltuvad projektirahastusest või kohaliku omavalitsuse vastutulelikkusest, haavatavas seisus olevatel peredel on aga raske minna eraldi toetust küsima.
- EKN peab oluliseks, et riik jätkuvalt toetaks naiste varjupaiku ja ema-lapse kodusid, kus vajadusel võimaldataks elamisvõimalust ka neile noortele emadele, kes küll soovivad oma last sünnitada, kuid ei näe selleks võimalust ebapiisava majandusliku olukorra ja toetava lähisuhtevõrgustiku ebapiisavuse tõttu. Vajalik on ka jätkuv riigipoolne lahenduste toetamine, mis võimaldaks noortel emadel laste kõrvalt haridusteed jätkata.

3. Usundiõpetuse õppimise võimalus peaks olema üldhariduskoolides kättesaadavam.

Eestis läbiviidud uuringud on kinnitanud, et usundiõpetust saanud noorte hoiakud muutusid juba pärast mõnekuist õpet sallivamaks, pidades ühiskonnas olemasolevaid usulisi erinevusi mitte ainult normaalseks, vaid ka huvitavaks. (*Olga Schihalejev, Postimees 16.07.2015*) Olgugi et seadused võimaldavad valikainena usundiõpetust üldhariduskoolis õppida, on see eraldi õppeainena õppekavas küllaltki väheses arvus koolides. Analüüsides selle erinevaid põhjusi oleks oluline astuda samme, mis võimaldaks usundiõpetust saavate õpilaste ja seda ainet õpetada suutvate õpetajate hulka koolides suurendada.

4. Riik peaks senisest enam väärtustama ka kirikute ja koguduste panust kohalikku ellu.

Neid institutsioone, kes kannavad kihelkondades ja kohalikes omavalitsustes järjepidevalt edasi paikkondlikku identiteeti, ei ole alles jäänud palju, kuid kirikud ja kogudused on kindlasti ühtedeks nende hulgas. Kirikud ja kogudused moodustavad üleriigilise võrgustiku

ning nende panus kohalikus sotsiaaltöös, laste- ja noortetöös, kultuurielus (sh muusikaelu edendamisel), hariduses ja teistes valdkondades on tihti vägagi suur. Alati ei ole selle panuse väärtustamine võimalik vaid kohaliku omavalitsuse tasandil, vaid selleks on vajalikud ka riigipoolsed sammud.

5. Seadusloomes tuleks arvestada usuliste ühenduste erinevusega teistest juriidilistest isikutest.

Usuliste ühenduste – kirikute, koguduste ja kloostrite – struktuurid ja tegutsemise alused on välja kujunenud järjepidevalt viimase kahe tuhande aasta jooksul ning kirikud, kogudused või kloostrid on tihtilugu vanemad kui riigid, millede territooriumidel nad tegutsevad ning nende riikide õigusruum ja juriidiliste isikute liigitus. Oleks oluline, et esimene samm, mis seadusandja poolt on tehtud – anda võimalus usuliste ühenduste kui juriidilise isiku eriliigi sätestamiseks – saaks jätkatud järgmiste sammudega läbivalt terves õigusruumis. Erisuste arvestamine ei tähenda sisulises mõttes eelistatud kohtlemist võrreldes teiste juriidiliste isikutega. Teisi juriidilisi isikuid puudutav terminoloogia ja õigussuhe ei ole usulistele ühendustele alati laiendatav (näitena välismaalaste seadus, mille sõnastuse järgi nähakse munga või nunna suhet kloostriga kui tööõiguslikku suhet).

6. Pühakodade säilitamine vajab eraldi programmi ja suuremat riigieelarvelist toetamist.

Käesoleval aastal lõpeb kultuuriministri poolt kinnitatud riiklik programm „Pühakodade säilitamine ja areng 2014–2018“. Programmi eesmärk on olnud pakkuda riigipoolset tuge kirikuhoonete ja neis leiduvate kultuuriväärtuste säilitamiseks, programmi elluviimist on korraldanud Muinsuskaitseamet. Programmi rahalised vahendid ei ole viimaste aastate jooksul suurenenud.

On oluline märkida, et koguduste endi panus oma pühakodade (milledest väga paljud on arvatud arhitektuurimälestiste hulka ning leiavad kasutamist mitte ainult koguduse tegevuseks, vaid kogukondlikeks tegevusteks terve oma kihelkonna huvides) jooksvaks korrashoidmiseks ja restaureerimiseks, mis põhineb koguduseliikmete annetustel, on väga suur. Kogudused hoiavad kirikuhooneid kõigile külastajatele, omi võimalusi arvestades, avatuna ka projekti *Teeliste kirikud* raames.

Hetkeseisuga ei ole Pühakodade programmi jätkumine selge. EKN on seisukohal, et meie rikkaliku pühakodade kui Eesti kultuuriloolise ja kunstiajaloolise pärandi väärikaks säilitamiseks oleks väga oluline jätkata programmi „Pühakodade säilitamine ja areng“ uuel perioodil ning, kui võimalik, näha ette programmi riigieelarvelise rahastamise suurenemine.

7. Protsendireegli kehtestamine või tulumaksumäära vähendamine.

Protsendireegli eesmärgiks on anda maksumaksjale õigus suunata üks osa (näit 1%) tema poolt makstavast tulumaksust riigi poolt etteantud kriteeriumitele vastavale valitsusvälisele organisatsioonile, mittetulundusühingule, spordi- ja kultuuriseltsile või usulisele ühendusele. Võiks luua võimaluse jagada see osa kuni kolme ühingu vahel. Samal ajal säiliks tulumaksusoodustus muudelt annetustelt.

Võiks kaaluda soodustuse või maksutagastuse võimaluse loomist ka mittetöötavatele pensionäridele, kelledest paljud on aktiivsed annetajad usulistele ühendustele ja erinevatele mittetulundusühingutele.

Alternatiiviks võib ka olla tulumaksumäära vähendamine 1% ulatuses, kuid sellisel juhul annetustelt tulumaksu ei tagastata. Maksumaksja valib tuludeklaratsiooni täites, kumba alternatiivi ta eelistab.

8. Haigla- ja hoolekandekaplanaadi rajamine, koolikaplanaat ja meremeeste vaimulik teenimine

- Kirikute ja koguduste seadusest tulenevalt on igal haiglas või hoolekandeesutuses viibijal õigus oma usuliste vajaduste rahuldamiseks. Haiglad ja hoolekandeesutused tegutsevad erinevates omandivormides ning nendes viibijate usuline teenimine on korraldatud erineval viisil.
Eesmärk võiks olla toetada läbi maksusoodustuste või haigekassa lisavahenditega haiglaid ja hoolekandeesutusi kaplani palkamiseks. See omakorda toetaks kohalikku kogudusetööd. Üleriigilise haigla- ja hoolekandekaplanaadi tegevust võiks korraldada Sotsiaalministeeriumi struktuuris tegutsev peakaplan.
- Mitmed koolid on pidanud võimalikuks ja vajalikuks, et koolis tegutseks koolikaplan. Koolikaplanite tegevuse positiivset tagasisidet arvestades vääriks kaalumist, millised on võimalused koolikaplanaadi ellukutsumiseks ja arendamiseks.
- EKN peab oluliseks lahenduste leidmist meremeeste vaimuliku teenimise korraldamiseks vastavalt rahvusvahelistele kokkulepetele ja merendustavale.

9. Käibemaksu tagastamine muinsuskaitse all olevate hoonete (sh pühakodade) ning vallasemete restaureerimiseks tehtud kuludelt.

See maksusoodustus motiveeriks omanikke oma muinsuskaitsevara eest paremini hoolt kandma ja võimaldaks võtta kasutusele selleks otstarbeks oluliselt enam vahendeid.

Peapiiskop emeeritus Andres Pöder
Eesti Kirikute Nõukogu president

Lisa 12

Lp hr Toomas Tõniste
Rahandusminister
info@rahandusministeerium.ee

Teie 30.08.2018 nr 1.1-10/6736-1

Meie 20.09.2018 nr 8-6/19

Arvamus tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud rahandusminister härra Toomas Tõniste

Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) tänab Teid tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi *Eelnõu*) arvamus avaldamiseks saatmise eest. EKN-i töökoosolek arutas Eelnõuga seonduvat 20. septembril k.a ja kujundas alljärgneva seisukoha.

EKN suhtub positiivselt Eelnõus sisalduvatesse muudatustesse, mille kohaselt tehtaks alates 01.01.2020 otsuseid tulumaksusoodustusega ühenduste nimekirja muutmiseks senise kahe korra aastas asemel üks kord kuus. Ühtlasi toetame Eelnõu seletuskirjas nimetatud tehnilisi muudatusi, mille kohaselt saab hakata inimesel olema võimalik füüsilise isiku tuludeklaratsiooni esitades valida, millistele tulumaksusoodustusega ühenduste nimekirjas olevatele ühendustele soovitakse enamakstud tulumaks suunata. Meie ettepanek on, et see info-tehnoloogiline lahendus võimaldaks määratleda ka rohkem kui ühe ühingu, nende vahel siis seda tagastatavat summat vastavalt jagades.

EKN võtab teadmiseks (olime sellest algatusest küll juba ka varem teadlikud), et TuMS § 11 rakendamise seotud asjatundjate komisjon lõpetab tegevuse. Peame samas aga väga oluliseks, et kõigis usuliste ühendustega seotud küsimustes, mis puudutavad nende kandmist tulumaksusoodustusega ühenduste nimekirja või nimekirjast kustutamist, suhtleks Maksu- ja Tolliamet eelnevalt EKNiga. EKN saaks anda nendes küsimustes oma seisukoha, samuti suhelda konkreetse usulise ühendusega (sh mitte ainult EKNi liikmeskirikusse kuuluva koguduse või kloostri juhatusega, vaid ka teiste usuliste ühenduste juhatustega), et aidata ka omalt poolt kaasa probleemide lahendamisele, mis seonduvad selle usulise ühenduse kandmisega tulumaksusoodustusega ühenduste nimekirja või kustutamisega sellest.

Leiame, et, arvestades selle nimekirja seadusest tulenevat nimetust, kus usulised ühendused on eraldi nimetatud, aga ka usuliste ühenduste spetsiifikat, kes väga suurel hulgal juhtudest (kirikute ja koguduste liitude puhul) moodustavad üle-Eestilise võrgustiku, oleks põhjendatud usuliste ühenduste puhul eraldi kontaktisiku (milleks võiks olla EKN) säilitamine senise esindatuse asemel, mis on EKNil olnud asjatundjate komisjonis.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ruudi Leinus
Täitevsekretär
Eesti Kirikute Nõukogu

Lisa 13

Lp hr Urmas Reinsalu
Justiitsminister
info@just.ee

Teie 24.10.2018 (e-kiri)

Meie 30.10.2018 nr 1-10/1-18

Koopiad:

- Annika Leevand, Projekti „Õiguse revisjon projektijuht”
Annika.Leevand@just.ee
- Urmas Volens, Ühinguõiguse revisjoni töörühma juht
urmas.volens@nove.ee
- Ilmo Au, Siseministeeriumi usuasjade osakonna juhataja
ilmo.au@siseministeerium.ee

Usulisi ühendusi puudutavatest ettepanekutest dokumendis „Ühinguõiguse revisjon. Analüüs-kontseptsioon”

Austatud justiitsminister härra Urmas Reinsalu

Justiitsministeeriumis on valminud ligi tuhandeleheküljeline dokument „Ühinguõiguse revisjon. Analüüs-kontseptsioon”, mis 24. oktoobril k.a saadeti tutvumiseks ühinguõiguse revisjonikomisjoni liikmetele. Selle dokumendi arutelu on kavandatud homme, 31. oktoobril toimuvale koosolekule, kus, nagu päevakorraprojektist nähtub, soovitakse kujundada mitmes põhimõttelises küsimuses ka komisjoni seisukohad.

Esmalt avaldame tänu analüüs-kontseptsiooni koostanud töörühmale. Tegemist on ühinguõiguse parimate asjatundjatega ning sedavõrd mahuka ja süsteemse dokumendi kokkupanek väärib ilmselgelt tunnustamist. Selles sisaldub väga suur hulk tähelepanekuid ja ettepanekuid, milliseid Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) kindlasti toetab. Nende hulgas on ühe olulisemana ka see, et ei ole vajalik kodifitseerida erinevaid juriidilisi isikuid puudutavaid norme ühte tervikakti ning et sellest tulenevalt säilitavad oma koha õigusruumis ka senikehtinud eriseadused, sh kirikute ja koguduste seadus.

Nagu aga ka dokumendi alguses on töörühm ise märkinud, ei ole paratamatult isegi selle mahu puhul võimalik teha ühetaoliselt süvendatult tervikanalüüsi kõigis valdkondades, mida ühinguõigus puudutab. Peame tõdema, et usulisi ühendusi puudutav valdkond on paraku üks selliseid. Nagu dokumendist nähtub, ei olnud töörühma kaasatud teadlasi ja eksperte, kes spetsiifiliselt on tegelemas just selle valdkonnaga, võrdlusriikide õigusaktide puhul ei ole kordagi kasutatud neid spetsiifilisi seadusi, mis puudutavad kirikuid ja kogudusi ning mis kõigis nendes võrdlusriikides on eraldi olemas, ning ka ajaloolistes ülevaadetes ei ole sisuliselt kordagi vaadeldud seda, millised olid usulisi ühendusi puudutavad regulatsioonid Eestis enne II maailmasõda ning kuidas need kujunesid oma loogilises arengus pärast iseseisvuse taastamist. Nagu nähtub analüüsi lk 52, kuuluvad nende põhiseaduse sätete hulka, milledele analüüsi koostamisel tähelepanu on pööratud, need paragrahvid, mis seonduvad ettevõtlus- ja ühinemisevabadusega. Usuliste ühenduste õiguslik staatus, nende autonoomia ja tegevus on aga eeskätt seotud usuvabaduse realiseerimisega, mis on tagatud PS §-ga 40. Sellele sättele aga analüüsi koostamise alusena viidatud ei ole ning ka analüüsi tekstist ei nähtu, et seda oleks usuliste ühendustega seonduvalt esmaselt silmas peetud.

Eelpoolkirjutatu ei ole kindlasti etteheide analüüsi koostajatele. Kui lähteülesanne oli vaadelda probleeme ühinemisevabaduse aspektist, siis koostajad sellest on ka lähtunud. Küll aga ei ole see kindlasti piisav, et teha argumenteeritud ettepanekuid kirikute ja koguduste seaduse ning teiste usulisi ühendusi puudutavate õigus-

aktide kohta. Neid ettepanekuid on aga analüüsis tehtud ning neid kommenteeritud on ainult väga vähesel määral. Kindlasti on nende hulgas ka selliseid tehnilisi ettepanekuid, mida saab toetada, kuid väga mitmed ettepanekud, mida kavatakse ka homme käsitleda, on tegelikult väga põhimõttelised ning seda ei ole võimalik teha pelgalt ühinguõiguse ja pealtnäha mittevajalike erisuste kõrvaldamise aspektist. Paljudel sätetel on oma ajalooline kujunemislugu ja rakendamine, mis on kestnud kauem kui Eesti riigi õigusruum ning kui ei ole ilmnenud mingeid põhimõttelisi probleeme, siis lihtsalt muutmine muutmise pärast võib neid muutmise järel ilmselgelt tekitada. Ettepanekuteks, millede arvestamine ilmselgelt seab ohtu usuliste ühenduste autonoomia realiseerimise, on näiteks arusaam, et ühtaegu nii kirik kui temasse kuuluvad kogudused ei tohiks samaaegselt olla juriidilised isikud; kogudused peaksid saama kandeavaldusi esitada registrile otse, mitte läbi kiriku juhatuse, nagu siiani; usulised ühendused peaksid esitama riigile sisuliselt oma liikmete nimekirju (üldkoosolekute protokolle); usulisi ühendusi peaks saama ümber kujundada mittetulundusühinguteks ja vastupidi, jne.

Ühinguõiguse aspektist vääriski kindlasti kaalumist seegi lähenemine (mis oli tegelikult esindatud Vabariigi Valitsuse poolt Riigikogule esitatud eelnõu materjalides, milledega kaotati TSÜSist eraõiguslike juriidiliste isikute loetelu), kas usulised ühendused siiski ei peakski olema eraõigusliku juriidilise isiku eriliik (st mitte mittetulundusühingu alaliik, nagu neid seni on käsitletud). Seda, aga ka kõiki teisi ettepanekuid, mis puudutavad kirikute ja koguduste seaduse võimalikku muutmist, tuleks käsitleda eeskätt nendes koostöövormides, mis on juba olemas riigi ja usuliste ühenduste õiguslike regulatsioonide arutamiseks ja määratlemiseks (peame siinjuures silmas Siseministeeriumi, kes vastavalt Vabariigi Valitsuse seadusele korraldab usuliste ühendustega seotud küsimusi; samuti Vabariigi Valitsuse ja EKNi ühishuvide protokoll, kus on ette nähtud vajalikud koostöömehhanismid).

Eeltoodust lähtudes peame väga oluliseks, et ühinguõiguse revisjonikomisjon ei võtaks omapoolseid seisukohti nende ettepanekute suhtes, mis puudutavad usuliste ühenduste õiguslikku staatust ja nende tegevusega seotud aspekte. Sellistes küsimustes seisukohtade kujundamiseks oleks oluline, et analüüs toetus ka usuvabaduse (sh usuliste ühenduste autonoomia) tagamise põhimõttest tulenevale, samuti sisaldaks põhjalikku ülevaadet sellest, kuidas ja milliste põhjendustega on vastavad regulatsioonid ajalooliselt kujunenud ning kuidas on need küsimused reguleeritud teistes riikides. Hetkel analüüs neid osi ei sisalda.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Peapiiskop emeeritus Andres Pöder
Eesti Kirikute Nõukogu president

Lp hr Jüri Ratas
Peaminister

19.12.2018 nr 1-10/25

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmise vajadusest seoses usuliste ühenduste ja mittetulundusühingute kohustusega määrata „tegelik kasusaaja”

Austatud peaminister Jüri Ratas

Täna Teid esmalt eile toimunud kohtumise eest, mil saime koos Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) liikmeskirikute juhtidega arutada Teiega mitme kirikute ja riigi suhteid puudutava olulise küsimuse üle.

Üheks käsitletud küsimuseks oli rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (RahaPTS) rakendamise usuliste ühenduste ja mittetulundusühingute suhtes. Nimelt saatis Rahandusministeerium käesoleva septembris lisaks äriühingutele ka kõigile usulistele ühendustele ja mittetulundusühingutele e-kirja, milles teatas kohustustest määrata hiljemalt 30. oktoobriks 2018 tegelikud kasusaajad.

Samas sisalduvad RahaPTS tekstis eneses vastuolud tegelike kasusaajate määramise kriteeriumide ja ulatuse osas, mida on tõdenud ka Rahandusministeerium ise. Nimelt piiritleb seaduse § 2 selle, kelle suhtes RahaPTS (sh ka tegelike kasusaajate määramise kohustust) üldse kohaldatakse ning § 2 lg-s 3 on sätestatud: „Käesolevat seadust kohaldatakse mittetulundusühingutele mittetulundusühingute seaduse tähenduses ja teistele juriidilistele isikutele, kellele kohaldatakse mittetulundusühingute seaduse sätteid, ning sihtasutustele sihtasutuste seaduse tähenduses, kui neile tasutakse või nad tasuvad sularahas üle 5000 euro või sellega võrdväärse summa muus vääringus, sõltumata sellest, kas tasutakse ühe maksena või mitme omavahel seotud maksena kuni üheaastase perioodi jooksul.”

Seega – selles lõikes on antud väga selged kriteeriumid, millal RahaPTS rakendub, ning kuna ei ole viidet, et tegeliku kasusaaja määramise kohustus peaks rakenduma siiski kõigi ühingute suhtes, siis tulebki asuda seisu-kohale, et üldiselt sõnastades algab tegeliku kasusaaja määramise kohustus siis, kui ühe aasta jooksul on olnud sularahamakseid enam kui 5000 euro ulatuses. Samasisulise tõlgenduse on seaduse rakendamise kohta andnud meili teel ka Rahapesu Andmebüroo. Rahandusministeerium on oma vastuses EKN-i õiguslase nõustaja sellesisulisele küsimusele 22.10.2018 vastanud: „Teie tõlgendus on täiesti õige: tegu on eelnõu koostajate veaga. Paragrahvi 2 sõnastus pärineb seaduse varasemast versioonist. Uue seaduse aluseks olev 4. rahapesuvastane direktiiv nõuab aga tegeliku kasusaaja andmete esitamist kõigilt juriidilistelt isikutelt sõltumata nende käibest. Seega, kui uude RahaPTS-i lisati 9. peatükk, mis puudutab tegelike kasusaajate andmete esitamise kohustust, tulnuks muuta ka §-i 2 ja tuua välja, et erinevalt ülejäänud seadusest kehtib 9. peatükk kõigi ühingute suhtes. Esitame muudatuseelnõu selle vea parandamiseks, kuid hetkel ei oska ma veel öelda, milline on selle ajaraam. Niisiis, kui RahaPTS §-i 2 praeguse sõnastuse kohaselt seadus Teie MTÜ-le ei laiene, võite kuni vastava seadusemuudatuse jõustumiseni jätta tegelike kasusaajate info ka esitamata.”

Tegelikkus on aga see, et seda Rahandusministeeriumi poolt nimetatud võimalust – „jätta tegelike kasusaajate info ka esitamata” – ei ole võimalik praktikas realiseerida. Nii näiteks keeldub pank, kus asub EKN-i pangakonto (on teadmata, kas see pank on seaduse sisevastuoludest teadlik või mitte), jätkamast pangateenuste osutamist alates 2019. aasta algusest, kuni EKN-i president saab internetipangas määratud „tegelikuks kasusaajaks”. Samas ei ole EKN-il Rahandusministeeriumi poolt mööndud RahaPTS § 2 lg 3 kehtiva redaktsiooni alusel kohustust tegelikke kasusaajaid määrata.

Probleemil on lisaks juriidilistele aspektidele aga usuliste ühenduste ja mittetulundusühingute jaoks ka sisuline tähendus, mida on usuliste ühenduste osas puudutatud nt ka Vabariigi Valitsuse ja EELK ühiskomisjonis ning mittetulundusühingute osas käsitletud praeguseks juba terves hulgas artiklites, mis on ajakirjanduses ilmunud. Nimelt – usulistes ühendustes ja mittetulundusühingutes on olemuslikult täiesti vale käsitada juhatuse liikmeid kui „kasusaajaid”. Sõna „kasusaaja” tähendab eesti keeles otseselt isikut, kes saab kasu („*Eesti keele seletav sõnaraamat 2*”, lk 141/142, Tallinn 2009). On selge, et ühegi seaduse või selle seletusega ei saa sõnale anda vastupidist tähendust.

Seda aspekti on korduvalt tõstatatud asjaomaste ministriumide ees, sh on, nagu avalikkusele teatatud, teinud justiitsminister rahandusministrile ettepaneku vabastada tegelike kasusaajate andmete esitamise kohustusest kõik mittetulundusühingud ja sihtasutused („*Reinsalu: MTÜ-d ja sihtasutused võiks tegeliku kasusaaja märkimisest pääseda*” – uudis ERRi portaalis 23.10.2018). Millises faasis on selle ettepaneku menetlemine, on EKN-ile aga teadmata.

Samas näeb RahaPTS § 98 ette järelanalüüsi kohustuse, millest tulenevalt „Rahandusministeerium analüüsib 2018. aasta 31. detsembriks käesolevas seaduses /.../ tegelike kasusaajate teabe esitamise regulatsiooni piisavust ja esitab vajaduse korral ettepanekud õigusaktide muutmiseks Riigikogu rahanduskomisjonile.” Teisalt on avalikkusele teatatud, et juba alates jaanuarist 2019 võidakse hakata trahvima neid juriidilisi isikuid, kes ei ole tegelikke kasusaajaid määranud. Väga suur hulk usulisi ühendusi ja mittetulundusühinguid ei ole seda praeguseks teinud, olles oodanud seaduse võimalikku muutmist vastavalt nendele ettepanekutele, mis on ministrite tasandil juba mitu kuud tagasi tehtud.

Palume Teil, austatud peaminister, aidata kaasa selgete õiguslike lahendusteni jõudmisele selles küsimuses, kas ja millises ulatuses peavad usulised ühendused ja mittetulundusühingud rakendama RahaPTS-t ning millised on krediidiasutuste õigused piirata juriidiliste isikute finantstegevust, sidudes selle jätkamise seadusest mitte-tulenevate nõuete täitmisega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Peapiiskop emeeritus Andres Pöder

Eesti Kirikute Nõukogu president

Eesti Kirikute Nõukogu arengukava 2019–2024

EESSÕNA

Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) arengukava kirjeldab eesmärke, mille suunas organisatsioon soovib lähiaastatel liikuda, ning selleks vajalikke tegevusi. Mõistagi määrab kasutada olevate rahaliste vahendite ja inimressursi hulk ära „kasvu piirid“. Samas tegutsetakse selle nimel, et leida vajaminevaid vahendeid ja inimesi. Esmajoones toetuvad kirikud aga usaldusele Jumala vastu, tema juhtimisele ja õnnistusele.

Pole kahtlust, et EKN-i tegevus on olnud märkimisväärselt edukas just tema eripärase ülesehituse tõttu. Organisatsiooni juhtkonna (töökoosoleku) moodustavad kirikujuhid – need, keda Jumal on kutsunud ja seadnud. Oikumeeniliste suhete seisukohalt on just kirikujuhtidel öelda määrav sõna. Nemad tagavad ja kujundavad EKN-i tõelise subjektsuse. Igakuine töökoosolek ja kõikehõlmav päevakord hoiavad ära võimaliku võõrandumise praktilise oikumeenia protsessist.

Juhatusel ja sekretariaadil on selles positsioonis täidesaatja roll. Põhikiri sätestab, et „EKN-i tegevust koordineerib ja esindab EKN-i president ja kaks asepresidenti (mittetulundusühingute seaduses nimetatud juhatuse tähenduses)“ (p. 18.1) ning „EKN-i töökoosoleku poolt antavate ülesannete täitmiseks kinnitab EKN-i töökoosolek ametisse täitevsekretäri“ (p. 24). Koordineerimist, esindamist ja täitmist puudutavad sätted tagavad, et ametkond ei satuks liidrirolli ega asuks töökoosoleku üle valitsema.

EKN-il ei ole ju muud ülesannet kui teenida oma liikmete ühishuve, viia ellu kirikute kui Jumala riigi tegelike esindajate tahet ja missiooni viisil, mida nad õigeks, võimalikuks ja vajalikuks peavad. Ennekõike puudutab see koostööd „Eesti ühiskonna vaimseks arenguks kristlike põhimõtete alusel“. (Põhikiri p.1.2)

Organisatsiooni moodustamise järel 1989. a veebruaris tehtud avalduses rõhutatakse: „Arvesse võttes Jeesuse käsku jüngritele, et nad kõik üks oleksid (Jh 17:21), ja meie ees seisvaid ühiseid ülesandeid kristliku eluhoiaku, kõlbluse ja eetika kujundamisel, samuti eestimaalaste õiguste kaitsmisel ja soovist ühendada oma jõupingutused evangeeliumi kuulutamisel ja halastustöö tegemisel, otsustame meie, allakirjutanud, luua Eesti Kirikute Nõukogu.“

Käesolev arengukava annab ülevaate tänaseks saavutatust, erinevates töövaldkondades tehtavast ja kavandatavast. See on suurejooneline tervikpilt, mis näitab Eesti kirikute ja EKN-i olulist kohta meie ühiskonnas ning julgustavat ja innustavat tulevikuperspektiivi, mille poole Jumala abiga liikuda. Õnnistagu ja aidaku meid selles Jumal! Õpetussõnades öeldakse: „*Inimese süda kavandab oma teed, aga Issand juhib tema sammu.*“ (Õp 1:9)

Peapiiskop emeeritus Andres Pöder
Eesti Kirikute Nõukogu president

SISSEJUHATUS

Käesolev arengukava on koostatud aastateks 2019–2024, olles EKN-i juhatusele kahe tegutsemisperioodi ehk kuue aasta vältel vajalikuks tööriistaks. EKN-i arengukava koostamist juhtis kahe aasta kestel arengukavakomisjon ning oma panuse ja sisendi andsid kõikide EKN-i töövaldkondade esindajad ja sekretariaat.

Arengukava koosneb kolmest peatükist: strateegiast, hetkeolukorra kirjeldusest ja tegevuskavast aastateks 2019–2021. Strateegias on sõnastatud EKN-i ning selle töövaldkondade visioon, missioon, eesmärgid ja ülesanded.

Hetkeolukorra kirjelduses antakse lühiülevaade EKN-i ja selle töövaldkondade senisest tegevusest ja kirjeldatakse hetkeolukorda.

Tegevuskavas on loetletud kavandatavad tegevused ajavahemikuks 2019–2021. Kolme aasta tegevuskava on aluseks EKN-i eelarve koostamisele ja eelarve prioriteetide seadmisele.

1. STRATEEGIA

1.1 Eesti Kirikute Nõukogu missioon, visioon ja eesmärk

Missioon

Eesti Kirikute Nõukogu missiooniks on liikmeskirikute vahelise koostöö võimendamine.

Visioon

Eesti Kirikute Nõukogu visiooniks on kristlaskond, kes seisab ühiselt ja mõjusalt ühiskonna kristliku eluhoiaku kujunemise eest.

Eesmärgid

Eesti Kirikute Nõukogu eesmärgiks on tulemuslikult ellu viia ning toetada ühiselt kokkulepitud tegevusi. Eesti Kirikute Nõukogu viib kokkulepitud tegevusi ellu töökoosoleku, töövaldkondade, projektijuhtide, juhatuse ja sekretariaadi koostoimimise kaudu.

Ülesanded

- 1) Kristlike elu- ja pereväärtuste edendamine Eesti ühiskonnas;
- 2) Liikmeskirikute liikmete ja kogu ühiskonna usu- ning kõlblusalane harimine, lähtudes elukestvast õppest, vajadusest suunata inimesi eetiliste ja kristlike eluvalikute suunas ning täiendada inimeste religioonilaseid teadmisi;
- 3) Oikumeeniline üksteisemõistmise taotlemine Eesti erinevate teoloogiliste ja liturgiliste traditsioonidega kirikute vahel;
- 4) Viljaka oikumeenilise diskussiooni arendamine liikmeskirikute noorte vahel;
- 5) Sotsiaalvaldkonnas tegutsevate kristlike ühingute tegevuse toetamine;
- 6) Kristliku hingehoiu ja vaimuliku teenimise tagamine ühiskonna eri struktuurides, sh haridusasutustes, kaitsejõududes, PPAs, vanglates, tervishoiu- ja hoolekandeesutustes;
- 7) Ühiskonna usuliste vaadete ja suundumuste religioonisotsioloogiline uurimine, sealhulgas Eesti Kirikute Nõukogu ja tema liikmeskirikute tegeliku mõju mõõtmine;
- 8) Meedia kasutamine Eesti Kirikute Nõukogu tegevuse eesmärkide selgitamisel ja ühiskonna teadlikkuse kasvatamisel kirikust ja Kristuse õpetusest;
- 9) Oikumeenilise osaduse edendamine Eestis ja kogu maailmas;
- 10) Koostöö edendamine Vabariigi Valitsuse ja kohalike omavalitsustega lähtuvalt vastastikustest huvidest, sh Ühishuvide protokollist (16.10.2002) ja koostöökokkuleppest Siseministeeriumiga (21.01.2015).

1.2 Eesti Kirikute Nõukogu töökoosolek, juhatus ja sekretariaat

Eesmärgid

Eesti Kirikute Nõukogu tegevus on jätkusuutlikult korraldatud lähtuvalt EKNi missioonist, visioonist ja eesmärgist.

Eesti Kirikute Nõukogu tegevuse juhtimine ja koordineerimine ning töövaldkondade tegevuse jätkamine vastavalt põhikirjale ja arengukavale.

Eesti Kirikute Nõukogu esindamine ja koostöö erinevate riiklike ja ühiskondlike organisatsioonidega, sh seisukohtade, pöördumiste, dokumentide väljatöötamine.

1.3 Eesti Kirikute Nõukogu töövaldkondade missioon, visioon ja eesmärgid

Eluväärtused ja eetika (sh SA Väärtustades Elu)	1. MISSIOON Kristlike elu- ja pereväärtuste edendamine ja hoidmine Eesti ühiskonnas 2. VISIOON SA Väärtustades Elu on inimelu ja tervete peresuhete väärtustamisel ühiskonnas arvestatav kõneisik ja koostööpartner riigile. 3. ÜLESANDED Teha ja toetada ühiskonnas avalikku teavitustööd, tõstes teadlikkust tervetest ja turvalistest pere- ja paarisuhetest ning inimelu väärtustamisest. Aidata kaasa perede heaolu kasvule ning elukvaliteedi tõusule, soodustades seeläbi laste tulevikuväljavaateid, vähendades väärkohtlemise ja vaesusega seotud riske ning laste asendushooldusele paigutamist. Hoida avalikkuses nähtaval ISA ja EMA traditsioonilisi rolle, hoolimata nende tähenduse kaasaegsest kompleksusest. Aidata tõsta laste ja peredega kokku puutuvate spetsialistide kompetentsust.
Haridustöö ümarlaud	1. MISSIOON Suunata inimesi elukestvast õppest lähtudes eetiliste ja kristlike eluvalikute suunas ning parandada ühiskonna religioonialast teadlikkust (religioonialast kirjaoskust). 2. VISIOON Kõigi liikmeskirikute haridusalane koostöö inimeste vaimse arengu edendamisel ja religioonialase teadlikkuse kasvatamisel ühiskonnas. 3. ÜLESANDED Koordineerida liikmeskirikute koostööd perekonna, kodu ja koguduste, samuti alus-, üld-, kõrghariduse ja täiskasvanuõppe valdkonnas. Korraldada haridusteemalisi üritusi, mis oleksid kõnekad kõigi liikmeskirikute esindajatele ja liikmetele.
Teoloogia-komisjon	1. MISSIOON Aidata kaasa paremale üksteisemõistmisele liikmeskirikute vahel. 2. VISIOON Liikmeskirikute vaheline teoloogiline koostöö kui ühine teekond Kristuse Ihu ühtsuse poole. 3. ÜLESANNE Toetada liikmeskirikute vahelist oikumeenilist ja teoloogilist koostööd paremaks üksteisemõistmiseks ja ühiseks jumalateenimiseks.

<p>Noortetöö nõukogu</p>	<p>1. MISSIOON Liikmeskirikute noortevahelise oikumeenilise diskussiooni arendamine ning noortejuhtide pädevuse tõstmine.</p> <p>2. VISIOON Kiriklik noorsootöö on tunnustatud koostööpartner riiklikule noorsootööle ning toimib kõigi liikmeskirikute esindajate koostöö EKNNN-s.</p> <p>3. ÜLESANNE Toetada liikmeskirikute ja nende noorteorganisatsioonide koostööd noorsootöö valdkonnas, olles sillaks ühiskonna ja kirikunoorte vahel.</p>
<p>Ühiskonnatöö sihtasutus</p>	<p>1. MISSIOON Kirikute, koguduste ja teiste kristlike organisatsioonide võimestamine efektiivse ja tulemusliku koostöö huvides.</p> <p>2. VISIOON Terve, turvaline ja moraalne ühiskond, milles kirikul ja kogudustel on selge sotsiaalne orientatsioon, selle realiseerimiseks vajalik võimekus ja positsioon võrgustikes. Ühiskonnatöö Sihtasutus on tunnustatud kui hea koostööpartner. Koguduste ja vabaühenduste algatused aitavad haavatavatesse gruppidesse kuuluvaid inimesi välja sotsiaalsest tõrjutusest.</p> <p>3. ÜLESANDED esindada ja kaitsta Eesti Kirikute Nõukogu tegevuse aluseks olevaid väärtusi; lisada siseriiklike ja rahvusvaheliste finantsmehhanismide kasutamise abil asutuse eelarvesse tehtud eraldisele iga-aastaselt 100–1000 protsenti; saavutada eestkostevõimekus oma sihtgruppide osas; stimuleerida sotsiaalset innovatsiooni, et aidata kaasa maapiirkondade arengule ning luua uusi töökohti; toetada koolituste ja juhendamise kaudu kohalikke algatusi, ettevõtete asutamist ning koguduste, vabaühenduste ja avaliku sektori koostööd; osutada keerulistes eluolukordades inimestele hädavajalikke teenuseid ja pakkuda hingehoidu, et nad oskaksid paremini väljendada oma vajadusi ning leida väljapääsu sotsiaalsest tõrjutusest.</p>

<p>Politsei- ja Piirivalveameti kaplaniteenistus</p>	<p>1. MISSIOON Teenida kohaloluga. Kaplanaadi ülesandeks on muuta inimese elu paremaks ja toetada inimest kui PPA töötajat.</p> <p>2. VISIOON Kanname väarikalt usulis-kultuurilist traditsiooni, seome kaplanaatide parimad kogemused ning rakendame neid Jumala abiga Eesti rahva teenimisel.</p> <p>3. ÜLESANDED Teenistujate ja nende perekonnaliikmete nõustamine hingehoiu, moraali, eetika ja religiooni küsimustes. Teenistujate peretoetusprogrammiga tegelemine. Teenistujatele abi osutamine traagiliste teadete edastamisel; abistamine riiklike pühade ja tähtpäevade ning politsei tähtpäevade pidulike ürituste korraldamisel.</p>
<p>Vanglate kaplaniteenistus</p>	<p>1. MISSIOON Pastoraaltöö vanglates ja arestimajades, lähtudes Issanda sõnast evangeeliumis: „Ma olin vangis ja te tulite mu juurde” (Mt 25:36).</p> <p>2. VISIOON Kaplanid töötavad ühtse oikumeenilise meeskonnana, väärtustades toetavust, teotahet, julgust ja ustavust (vastavalt vanglateenistuse põhiväärtuste platvormile, mille väljatöötamisele 2013–2014 olid kaasatud ka kaplanid), ning tegutsevad koostöös teiste vanglateenistujatega vangla eesmärkide seadmisel ja täitmisel.</p> <p>3. ÜLESANDED Lähtuvalt usuvabadusest kui inimõigusest tagada religioosselt orienteeritud kinnipeetavate usuliste vajaduste rahuldamine, samuti – kuna usul on tähtis koht ka inimeste enesemääratluse ja isiksusliku kasvamise juures, mis omakorda loob soodsa pinnase õiguskõrvaldajate käitumise edenemisele – aidata kaasa kinnipeetavate taasühiskonnastamisele.</p>
<p>Kaitseväe kaplaniteenistus</p>	<p>1. MISSIOON Vaimuliku teenimise ning nõustamise kaudu hoida Kaitseväe ja Kaitseliidu isikkoosseisu kõrget kaitsetahet ja moraali.</p> <p>2. VISIOON Oma parima erialase pädevusega ja koostöös teiste tugiteenustega teenindada kõiki kaitsevälasi, kaitseliitlasi ja nende pereliikmeid lähtuvalt nende usulistest ja hingehoidlikest vajadustest.</p> <p>3. ÜLESANDED Kanda hoolt isikkoosseisu ja nende perede usulise ning vaimse toetuse ning nõustamise eest. Suurendada isikkoosseisu religioonialast teadlikkust. Toetada kaitsevälasi ülemaid isikkoosseisu kaitsetahte kasvatamisel ja kõrgete moraalinormide järgimisel.</p>

<p>Religiooni- sotsioloogia</p>	<p>1. MISSIOON Andmete kogumine, analüüsimine ning liikmeskirikutele ettepanekute tegemine kristluse levitamiseks ja edendamiseks ühiskonnas.</p> <p>2. VISIOON Eestimaalaste suhtumine religiooni ja kristlike väärtustega seotud küsimustesse on sotsioloogiliselt kirjeldatud ning liikmeskirikud ja töövaldkonnad kasutavad kirjeldatud andmeid oma tegevuse analüüsimiseks ja arendamiseks.</p> <p>3. ÜLESANNE Uurida ja välja selgitada eestimaalaste suundumused religiooni valdkonnas.</p>
<p>Meediatöö</p>	<p>1. MISSIOON Ühiskonnaga aktiivselt ja mitmekülgset suheldes selgitada Eesti Kirikute Nõukogu tegevuse eesmärgid ning tõsta teadlikkust kristlusest ja liikmeskirikute õpetusest.</p> <p>2. VISIOON Eesti ühiskond on teadlik kristliku kiriku õpetusest ja liikmeskirikute põhiseisukohtadest ning Eesti Kirikute Nõukogu ja selle liikmeskirikute tegevusest.</p> <p>3. ÜLESANDED Esindada ühiskonnas kristlikke väärtusi ning pakkuda erinevatele sihtgruppidele võimalust tutvuda Eesti Kirikute Nõukogu seisukohtadega aktuaalsetel ja olulistel teemadel. Säilitada ja luua eetilisi ja moraalseid eluväärtusi ühiskonnas ning seeläbi mõjutada inimeste valikuid nii inimese enda, tema perekonna kui ka ühiskonna jaoks positiivses suunas.</p>
<p>Rahvusvahelised suhted</p>	<p>1. MISSIOON Aktiivne osalemine Euroopa oikumeenilises tegevuses.</p> <p>2. VISIOON Eesti Kirikute Nõukogu on tunnustatud ja aktiivne partner rahvusvahelises oikumeenilises tegevuses.</p> <p>3. ÜLESANNE Arendada rahvusvahelist koostööd oikumeeniliste partneritega, sh Euroopa Kirikute Konverentsi ja Kirikute Maailmanõukoguga.</p>

2. HETKEOLUKORRA KIRJELDUS

Eesti Kirikute Nõukogu juhatus ja sekretariaat

EKN-i juhatusse kuuluvad president ja kaks asepresidenti. Juhatus juhib ja esindab EKN-i töökoosolekute vahelisel perioodil. Juhatuses esimees on EKN-i president, kes korraldab juhatuse tegevust. Juhatus valmistab ette töökoosoleku päevakorra ning esitab selle projektina töökoosolekule. Juhatus kinnitab EKN-i majandusaasta aruande.

Sekretariaadis töötavad seisuga 25.10.2018 täistööajaga täitevsekretär ja sekretär-assistent. Osaajaga töötavad õigusnõunik, arhivaar ja raamatupidaja ning meediatöö projektijuht, „Teeliste kirikud“ projektijuht; hariduse, eluväärtuste ja eetika ning noortetöö projektijuhid; osaajaga meediatöö, hariduse, eluväärtuste ja eetika ning noortetöö konsultandid.

Töövaldkonnad

Eluväärtused ja eetika	<p>Kristlike pereväärtuste hoidmine ja edendamine avalikus ruumis ja riigitasandil: emade- ja isadepäeva konverentside korraldamine alates 2012. aastast ning perepoliitilises valdkonnas riigitasandil tegutsemine (koostöö erinevate organisatsioonidega, osalemine ümarlaudades, aruteludes jms).</p> <p>Raseduskriisinõustamise süsteemi loomine ja arendamine Eestis: RKN tegeleb pereplaneerimise, lapseootuse ja sünnitusjärgsel perioodil ette tulevate kriisidega, nt viljatus, planeerimata rasedus, raseduse katkemine, depressioon, lähisuhtevägivald, sünnitushirm, negatiivne sünnitus-kogemus, tüsistunud sünnitus vms.</p> <p>Perede tugevdamine PREP-koolituste kaudu (<i>The Prevention and Relationship Enhancement Program – Paarisuhte Rahulolu Edendamise Programm</i>). Koolitussüsteemi loomine, arendamine ja koordineerimine Eestis.</p> <p>Keskonnatemaatika. 2016. aasta oktoobris korraldati loodu(s)hoiunädal, 2017 ekraanivaba päev perega looduses. 2018. aastal osaleti ülemaailmsel koristuspäeval <i>World Cleanup Day</i>.</p>
Haridustöö	<p>EKN-i haridusplatvormi valdkondadest olid paremini kaetud Perekond, kodu ja kogudus (Piibli päevalugemiste äpp, videod, audiomaterjalid ja testid kodulehel, käsiraamatud kodulehel, rahvusvaheline konverents) ja üldharidus (EKN-i hariduskonverents; videod, audiomaterjalid ja testid kodulehel; teabepäev; usundiõpetuse olümpiaad; rahvusvaheline konverents).</p> <ul style="list-style-type: none">• Piibli päevalugemiste mobiilirakendus• EKN-i hariduse koduleht• Eesti Kirikute Nõukogu hariduskonverents koostöös Siseministeeriumiga• Eesti Kristlike Erakoolide Liidu koolide ühine koolituspäev• Usundiõpetuse olümpiaad

<p>Teoloogia-komisjon</p>	<p>2011. aastal andis komisjon mitmeaastase töö viljana välja kogumiku „Ristimine Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikutes”.</p> <p>Komisjon tegeles armulauateema olukorra kaardistamisega EKN-i liikmete juures. Komisjon koostas ja kirjastas materjali, mis annaks asjast huvitatutele, eelkõige liikmeskirikute vaimulikele ülevaate sellest, kuidas erinevad konfessioonid Eestis armulauda mõistavad ja kuidas nad seda olulist vaimulikku talitust toimetavad.</p> <p>Võrreldes ristimistemaatikaga osutus armulauateematika oodatavalt palju keerukamaks, sest juba Kirikute Nõukogu liikmeskirikute eklesioloogilised arusaamad ja praktikad on ajaloolistest põhjustest tingituna oluliselt erinevad. Komisjoni töö keerukate teoloogiliste küsimuste käsitlemisel toimus heameele ja rahu vaimus.</p> <p>2017. aastal jõudis komisjon lõpule kogumiku „Armulaud Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikutes“ üllitamisega.</p> <p>Komisjoni töökoosolekud toimusid neli korda aastas erinevates kohtades. Töökoosolekute raames tutvuti ka kohaliku koguduse või kiriku või kooli tegevusega.</p> <p>Komisjoni armulauateemaline arutelu on olnud abiks suuremale üksteisemõistmisele Eesti erinevate teoloogiliste ja liturgiliste traditsioonidega kirikute vahel.</p> <p>Komisjon alustas EKN-i poolt välja antud Kirikute Maailmanõukogu koostatud tekstist „KIRIK teel ühise visiooni poole” lähtudes toimuvaid arutelusid.</p>
<p>Noortetöö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oikumeenilised noortepäevad • Juhtimiskonverents • GLS (kristlik juhtimiskonverents Global Leadership Summit) • Põlev Pirn • JäPe (EELK oikumeenilised noortepäevad) • Piibli Päevad <p>Rahvusvahelistes suhetes on tehtud samm edasi. Eesti noored on osalenud EYCE (Euroopa Oikumeenilise Noortenõukogu) poolt korraldatud koolitustel. Hea kontakt CEC-iga (Euroopa Kirikute Konverents) on lisanud oikumeenilisele palverännakule rahvusvahelise mõõtme ning selle osalejaskond on pidevalt kasvamas. Koostööks on huvi üles näidanud mitmed interkonfessionaalsed organisatsioonid nagu palveliikumine Uus Generatsioon, Noorteühendus Koma, ürituste sari Agape Kohvik jne. Noorte oikumeeniliste omaalgatuste ühine toetamine (soovituskirjade ja nõuandmise näol) on samuti õnnestunud (seda nii kevadel 2017 kui ka kevadel 2018).</p>
<p>Ühiskonnatöö sihtasutus</p>	<p>Tegevusvõimekus on olnud otseselt seotud projektiga SEMPRE, milles keskendutakse maapiirkondade sotsiaalsele võimestamisele. Koolitamise ning juhendamise abil toetatakse kohalikke algatusi, ettevõtete asutamist, koguduste ja vabaiühenduste ning avaliku sektori koostööd. Inimestele keerulistes eluolukordades, mil kõige rohkem vajatakse sotsiaalabi, -teenuseid ja hingehoidu, antakse parem võimalus väljendada oma vajadusi ja leida väljapääs sotsiaalsest tõrjutusest.</p> <p>Vahendite kasutamisel lähtutakse SEMPRE projekti planeerimisel seatud eesmärkidest ja ajakavast.</p> <p>SEMPRE projekti eelarve aastateks 2016–2019 on 31 7150 eurot. I ja II perioodi aruanded on rahastaja poolt aktsepteeritud ja välja makstud. Oluline on märkida, et ka III ja IV perioodi aruanded on rahastaja poolt aktsepteeritud. Lõpparuanne valmib 2019. aasta veebruaris.</p>

<p>Politsei- ja Piirivalveameti kaplaniteenistus</p>	<p>Esimene politseikaplan Eestis alustas tööd 21. septembril 2007 ja siis algas kaplanaadi loomise ettevalmistamine PPA-s. Ametlikult ja fikseeritult Eesti politseis alustas kaplanaat 13. jaanuaril 2008, kui ametisse pühitseti peakaplan. 2010. aastal ühendati Politseiamet ja Piirivalveamet, millega kaasnes ühendkaplanaadi loomine PPA-sse.</p> <p>Täna on igas PPA prefektuuris (Põhja, Lõuna, Ida ja Lääne) oma kaplan ja kaplanaadil peakaplan. Viimasena sai 2016. aastal kaplani Lääne prefektuur.</p> <p>Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori käskkirjas „Põhimääruste kinnitamine“, lisa 3 punktis 5.5 määratletakse kaplanaadi põhiülesanded järgmiselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teenistujate ja nende perekonnaliikmete nõustamine hingehoiu, moraali, eetika ja religiooni küsimustes; • teenistujate peretoetusprogrammiga tegelemine; • teenistujatele abi osutamine traagiliste teadete edastamisel; • abistamine riiklike pühade ja tähtpäevade ning politsei tähtpäevade pidulike ürituste korraldamisel. <p>Kaplanaadi põhiväärtused, tuginedes PPA põhiväärtustele, on:</p> <p>AVATUS ehk hoolivus – kaplan on näoga inimese poole. Kaplan kuuleb, näeb, märkab, aitab ja armastab inimest.</p> <p>INIMLIKKUS ehk usaldusväarsus – kaplan on õpetaja, suhtleja, pastor ja pihhiisa ning kolleeg. Kaplan hoiab pihisaladust ja konfidentsiaalsust.</p> <p>TARKUS ehk professionaalsus – vaimuliku ametist tulenev oskus hinnata olukorda ja aidata igas olukorras.</p>
<p>Vanglate kaplaniteenistus</p>	<p>Individuaalne hingehoid ja usutalitused, mida toetavad administratiivülesanded, samuti vaimulikud tugiülesanded toimuvad järjepidevalt. Suuri projekte ja kampaniaid ei ole vaja läbi viia. Niivõrd, kui kaplanitest sõltub, on kinnipeetavate usuvabadus kaitstud.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Probleemide tekkimisel on need selgeks räägitud ja fikseeritud käsiraamatus (praegu on lisaks raamatuna aastal 2012 väljaantule kasutusel ka kaplaniteenistuse käsiraamatu elektrooniline täiendatud väljaanne). • Kaplanite aitamiseks ja kaplanitega kindlustamata uskkondade vajadusi arvesse võttes on kaasatud vabatahtlikud. Kaplaniteenistus tegeleb ka vabatahtlike iga-aastase koolituse ja tänuürituse korraldamisega vabatahtlike päeval. • Oluline väljakutse oli Harku ja Murru vangla liitmine Tallinna vanglaga, mis viidi lõpule 31. maiks 2016, ning sellega seoses Harku ja Murru kaplanite integreerimine Tallinna vangla kaplanite meeskonnaga. Nüüdsest tegelevad Tallinna vanglas paiknevate naisvangidega kõik Tallinna vangla kaplanid, lähtudes kinnipeetavate usulisest taustast ja soovidest. • Uus praktika, mis lisandus 2018, on kindla usulise kuuluvusega vabanejate kohta kogudustesse/vaimulikele teadete saatmine vabaneja nõusolekul.

<p>Kaitseväe kaplaniteenistus</p>	<p>Viimasel kolmel aastal on kaplaniteenistusel tulnud palju tegeleda kaplanite määramisega reservüksustesse: kui 2016. aasta alguses oli mehitatus ca 55%, siis käesolevaks aastaks on see tõusnud 100%.</p> <p>Alates 2016 on tegevteenistusse kutsutud mitmeid uusi kaplaneid. Taastati vahepeal struktuurimuutustega kadunud ametikohtad: kaitseväes on taas vanemkaplani ametikoht.</p> <p>Ühe osana kaplanite ja üksuste vahelisest koostööst on parandanud 2017 augustis valminud kaplaniteenistuse koduleht.</p> <p>Üldiselt hinnates olid viimase kolme aasta peamiseks ülesanneteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pooleliolevate juhendite ja käsiraamatu koostamise lõpetamine; • kaitseväe ja Kaitseliidu kaplanite ametikohtade paiknemise analüüs; • vabade ametikohtade täitmine tegevteenistuses (4), Kaitseliidus (1) ja reservis (8). <p>Need ülesanded said 80% ulatuses täidetud. Peamiseks puuduseks jäi kaplanite käsiraamatu valmimine. Osaline põhjus on selles, et ametis olevad kaplanid ei tunne selle järele puudust ning reservkaplanitele on antud igaks õppuseks peakaplani poolt juhised kaplani tegevuste korraldamiseks.</p> <p>Alates 2014 on uue traditsioonina kaitseväe ellu integreeritud heategevuslik sinilillekampaania ja veteranikuu tähistamine aprillis.</p> <p>Kaitsetahte ja -moraali seisukohalt on oluline, et kaplanid on alati kutsutud missioonide õnnistamisele enne väljalendu ning Ämari baasis toimub NATO õhupatrulli rotatsioonide vahetusel regulaarselt õnnistamistalitus.</p> <p>Järjepidevalt on edenenud kaplanite koolitused ja täiendkursused Kaitseliidus.</p> <p>Järgmiste aastate pingutuseks tuleb võtta, et lisaks erialalistele teadmistele omandaksid kaplanid ka sõjalisi oskusi kas eraldi koolitustena või õppusteks valmistudes.</p>
<p>Religiooni- sotsioloogia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Iga viie aasta järel on läbi viidud religioonisotsioloogiline küsitlus „Elust, usust ja usuelust“, viimati 2015. aastal. Uuringu viis läbi OÜ Saar Poll. Sotsioloogilise uuringu „Elust, usust ja usuelust 2015“ tulemusi tutvustav pressikonverents toimus 15. juunil Rahvusraamatukogu kuppelsaalis. • Konverents „Maarjamaa – ajaloo teadmusega eilsest homsesse“ toimus 17.–18. novembril 2015. a Tartu Ülikooli peahoones. • Kogumiku „Kuhu lähed Maarjamaa?“ (I osa „Elust, usust ja usuelust 2015“ tulemuste analüüs, II osa „Missioloogilised võimalused tänapäeva Eestis“, III osa „Eile nägin ma Eestimaad“) koostamine, toimetamine, kirjastamine ja esitlemine 2016. aastal. • 2017. aastal toimusid kogumiku „Kuhu lähed Maarjamaa?“ arutelud Rakveres 28.03.2017, Râpinas 28.04.2017, Tallinnas 24.05.2017, Ilumäel 28.06.2017, Pukamäel 05.09.2017, Mihklis 28.09.2017 ja Tallinnas 05.11.2017. Missioloogiline sümposium „Kuhu lähed Maarjamaa?“ toimus Pilstveres 27.11.2017.

<p>Meediatöö</p>	<p>EKN-i meediatöö valdkondadest olid paremini kaetud koostöö Eesti Rahvusringhäälinguga (Eesti Televisiooni ja Eesti Raadioga) ja koostöö suuremate kristlike meediakanalitega (ajaleht Eesti Kirik, Raadio7, Pereraadio).</p> <p>EKN-i meediatöö valdkondadest olid vähem kaetud EKN-i tegevuse kajastatus mittekiriklikes erameediaväljaannetes ja EKN-i veebilehe sisulise kvaliteedi tõstmine.</p>
<p>Rahvusvahelised-suhted</p>	<p>Võetud osa regulaarselt, st iga-aastaselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Balti- ja Põhjamaade oikumeeniliste sekretäride kohtumine; • Euroopa oikumeeniliste nõukogude peasekretäride kohtumine; • Soome Oikumeenilise Nõukogu kevad- ja sügiskoosolek; • CEC assamblee, Novi Sad, Serbia, 2018; • pidev suhtlemine CEC peakontoriga Brüsselis.

3. TEGEVUSKAVA AASTATEKS 2019–2021

Eesti Kirikute Nõukogu tegevuskava põhikirjast lähtuvalt on:

1.2. EKN-i tegevuse eesmärk on ühendada kristlikke kirikuid ja koguduste liite koostööks Eesti ühiskonna vaimseks arenguks kristlike põhimõtete alusel.

2. Eesmärgi saavutamiseks töötab EKN järgmistes põhisuundades:

- 2.1. evangeeliumi ja kristliku kõlblusõpetuse levitamine;
- 2.2. EKN-i liikmete vahelise koostöö korraldamine;
- 2.3. ühisseisukohtade väljatöötamine ja väljendamine ning üldsusele edastamine;
- 2.4. informatsiooni vahetamine;
- 2.5. EKN-i kompetentsi kuuluvates küsimustes nõu andmine;
- 2.6. EKN-i liikmete, kristlike ühenduste ja riigi suhete kujundamisele kaasa aitamine;
- 2.7. halastustöö ja abi koordineerimine;
- 2.8. stipendiumide määramine.

3. EKN juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigi põhiseadusest, mittetulundusühingute seadusest ja muudest Eesti Vabariigis kehtivatest õigusaktidest ning käesolevast põhikirjast.

Töökoosoleku, juhatuse ja sekretariaadi tegevuskava lähtub Eesti Kirikute Nõukogu põhikirjast, missioonist, visioonist ja eesmärkidest.

Töökoosolek:

Koguneb sisulisteks aruteludeks vähemalt kümme korda aastas, sh väljasõiduistungil.

Juhatus:

Koordineerib Eesti Kirikute Nõukogu tööd;

Hoiab suhteid Eesti Kirikute Nõukogu partnerorganisatsioonidega ja teiste ühiskondlike organisatsioonidega;

Teeb ettepanekuid Eesti Kirikute Nõukogu sekretariaadi töö paremaks korraldamiseks;

Teeb töökoosolekule ettepaneku Eesti Kirikute Nõukogu põhikirja kaasajastamiseks.

Sekretariaat:

Toetab ja koordineerib administratiivselt asjaajamist nii EKN-i sees kui välispartneritega;

Töökoosolekute vahelisel ajal toetab EKN-i presidendi ja juhatuse tööd administratiivselt;

Koordineerib EKN-i liikmeskirikute vahelist koostööd, esindab EKN-i liikmeskirikuid ühiselt tehtavas töös; Valmistab ette EKN-i juhatuse koosolekute ja töökoosolekute materjalid, vajadusel vahendab töövaldkondade materjale;

Hoiab suhteid, sh valmistab ette kohtumisi EKN-i partnerorganisatsioonide ja teiste ühiskondlike organisatsioonidega;

Esindab EKN-i riiklikes ja ühiskondlikes komisjonides ning töögruppides vastavalt EKN-i töökoosoleku, presidendi või juhatuse otsusele;

Haldab ja vahendab informatsiooni EKN-i liikmeskirikute vahel;

Sekretariaat esindab Eesti Kirikute Nõukogu presidendi ja/või juhatuse palvel/nõusolekul;

Korraldab avalike suhete töövaldkonda.

Eluväärtused ja eetika

PEREVÄÄRTUSTE HOIDMINE JA EDENDAMINE AVALIKUS RUUMIS

- Emadepäeva ja isadepäeva kui märgiliselt oluliste tähtpäevade jätkuv tähistamine ja fookuses hoidmine ühiskonnas emade- ja isadepäeva konverentside kaudu.
- Koostöö erinevate organisatsioonidega (ministeeriumid, KOV-id, VATEK, vanemahariduse ümarlaud jt) erinevate seisukohtade, pöördumiste, dokumentide jms väljatöötamisel, et hoida ja edendada kristlikke pereväärtusi ja inimelu väärtustamist.

RASEDUSKRIISINÕUSTAMINE (RKN)

- RKN koordineerimine ja läbiviimine Eestis (ca 1800 klienti aastas);
- 1690h RKN väljaõppe läbiviimine 2018 sept – 2020 mai;
- RKN kutsetunnistuste väljastamine. Jätkuv töötamine selles suunas, et RKN teenuse kättesaadavus oleks tagatud ka ilma naistearsti või ämmaemanda saatekirjadeta (eriti seoses ootamatu rasestumisega/ abortidega), teenuse lisamisega tervishoiuteenuste nimekirja ning et teenus oleks kättesaadav igas maakonnas.

PEREDE TUGEVDAMINE PREP-KOOLITUSTE KAUDU

- PREP-koolituste läbiviimine paaridele ja üksikisikutele perekondade tugevdamiseks nii kirikuinimestel kui ka ühiskonnas laiemalt (ca 300 osalejat aastas);
- PREP-üksikisikutele koolitusprogrammi uuringu läbiviimine koostöös Tartu Ülikooliga;
- 234h PREP-üksikisikutele koolitajate väljaõppe läbiviimine;
- PREP-raamatu „Fighting for your Marriage“ tõlkimine eesti keelde;
- PREP-paarisuhtekoolituse koolitajate väljaõppe läbiviimine;
- PREP-põhise koolinoorte suunatud abieluväärtusi toetava ja propageeriva programmi adapteerimine Eestisse.

MUUD VALDKONNAGA SEOTUD TEGEVUSED

- Kristlike nõustajate ja psühholoogide andmebaasi loomine, et suurendada kirikuinimeste jaoks kristliku nõustamisteenuse kättesaadavust;
- Kristlike nõustajate ja psühholoogide omavahelise suhtlemise arendamine – seminarid, ühised mõttetalgud;
- Loodu(s)hoiu nädalate korraldamine, et tõsta teadlikkust keskkonna väärtustamisest kirikuinimeste hulgas ja hoida kirikut pildil erinevates eluvaldkondades;
- Digiteemaline konverents kirikuinimestele koostöös EKN-i haridus- ja noortetööga;

<p>Haridustöö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rahvusvaheline hariduskonverents; • Toetada igal aastal äppi „Piibli kalender“, mis ühendab asjast huvitatud EKN-i liikmeskirikuid; • Kristlike erakoolide teabepäeva korraldamine; • Usundiõpetuse olümpiaadi korraldamine; • Raamatu tõlkimine: Püha Augustinuse „De Civitate Dei” (2019); • Raamatu tõlkimine: Josephus Flavius, „Juudi muistised” (2020); • Raamat: Ajakirja Kristlik Kasvatus parimad artiklid (2021); • Ajakirja Kristlik Kasvatus toetamine; • Haridusvaldkonna kodulehele <i>Kristlik haridus ja kasvatus</i> arendamine; • Maksta honorari igale ümarlaua liikmele, kes kirjutab ühe artikli aastas haridusvaldkonna kodulehele <i>Kristlik haridus ja kasvatus</i>, samuti maksta keeletoimetajale; • Kaasata PR-firma EKN-i hariduse valdkonna paremaks teadvustamiseks ühiskonnas; • Palverännak-õppekäik kõikides Tallinna liikmeskirikute kirikutes; • Koolitused vaimse arengu ja vaimse tervise teemal koolidele ja pühapäevakooli õpetajatele (2019); • Piiblit tutvustavate kvaliteetsete originaalmaterjalide loomine ja edastamine; • EKN-i teoloogiakomisjon võiks nimetada oma esindaja hariduse ümarlauda; • Loovate õppevormide jätkuv avastamine ja tutvustamine; • Digikonverents, mida korraldavad EKN-i hariduse, eluväärtuste ja noortetöö ümarlauad koostöös (2019).
<p>Teoloogiakomisjon</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Komisjoni töökoosolekud toimuvad neli korda aastas; • Teoloogiakomisjon juhindub oma tegevuses EKN-i töökoosoleku ettepanekutest ja antud ülesannetest; • Komisjon jätkab tööd eklesioloogilise refleksiooniga Kirikute Maailmanõukogu poolt koostatud dokumendi „KIRIK teel ühise visiooni poole” valgel; • Komisjon tunneb valmidust eklesioloogiliste teemade aruteluks. See on komisjoni jaoks üks võimalusi edendada EKN-i kaudu Kristuse ühist kuulutamist ja tunnistamist. Komisjoni töö senised kogemused näitavad, et on olemas piisavalt sarnaseid või samaseid seisukohti ja arusaamu nii teoloogias kui ka spiritualiteedis, mis selle dialoogi jätkamist toetavad; • Komisjon taotleb, et liikmeskirikute esindajate poolt väljendatud seisukohad vastaksid nende kirikute õpetusele ja oleksid samaaegselt võimalikult mõistetavad teiste liikmeskirikute esindajatele; • Komisjon arvestab sellega, et eklesioloogiline temaatika on erinevates konfessionides küllaltki erinev ja vajab üksteisele mõistetava sõnastuse saamiseks korduvaid tekstiparandusi ja kooskõlastamisi, mis võtab aega; • Toimub eklesioloogiliste arusaamade tutvustamine ja nende kaardistamine; • Saadud materjali alusel ühisdokumendi/kogumiku koostamine.

Noortetöö

EKN-i Noortetöö Nõukogu kolme aasta tegevusväljundid:

- Ümarlaua korralised koosolekud
- Oikumeenilised noortepäevad
- Oikumeeniline rahvusvaheline palverännak
- Ekskursioonid, laagrid
- Osalemised erinevate kirikute noorteüritustel (eesmärgiks oikumeenia, EKN-NN-i tutvustamine)
- Koolitused noorteuhtidele (nt koostööpunkt riikliku noorsootööga)
- Sotsiaalsed algatused
- Koostöö EKN-i teiste harudega (Eluväärtused ja eetika/ Haridustöö/ Meediatöö)

Teisisõnu, EKN-NN-i üldeesmärki võiksid vahemikus 2019–2021 täita 4 peamist tegevust:

1. Oikumeenilised noortepäevad;
2. Oikumeeniline rahvusvaheline palverännak;
3. EKN3-sisene matk & teenimisväljasõit (nädalavahetus matka, osaduse ja jumalateenistusel osalemisega);
4. „Rajada sild ühiskonna ja kirikunoorte vahele” eesmärgist lähtuv üritus ehk oikumeenia jõudmine väljapoole ümarlauda. Varasemalt oli selleks ürituseks infomes.

EKN-NN-i jätkusuutlikuks juhtimiseks on vajalikud:

1. Korralised koosolekud ja väljasõidud (~9 koosolekut, ~2 väljasõitu aastas), see on peamine töövorm;
2. <http://ekn3.ee> ehk kodulehe haldamine ja regulaarne korrashoid;
3. Kujunduselemendid, tänumeened ja disain;
4. EKN3 sotsiaalmeedia haldamine: Facebook ja Instagram;
5. EKN3 esindamine noorteüritustel. See täidab mitmetahulist eesmärki: meie töö tutvustamine kristlaskonnas, Eestimaa oikumeenia edendamine ning noorsoo üldsuse teavitamine oikumeeniast.

ÜTSA

- Jätkusuutlikkuse tagamiseks osaletakse ka eeloleval aastal rahaliste vahendite hankimiseks erinevates hangetes ja projektikonkurssidel, kui avaneb meie põhikirjalisi eesmärke toetavaid meetmeid. Hangitud vahenditega arendatakse eeloleval kolmel aastal järgmisi tegevusi:
- Koguduste ja nende poolt loodud asutuste ja organisatsioonide informeerimine (seminarid, teabepäevad, teavikud, sotsiaal- ja muu meedia ja koduleht).

1. Rahastamisvõimalustest (siseriiklikud ja rahvusvahelised, EU) ja sotsiaalsest ettevõtlusest;

2. partneritest ja partnerluspõhimõtetest (hea partnerlus);

3. teenustest (missugused, kellele, kuidas).

Tööturuteenused, lapsehoiud ja päevakeskused. Kuriteoennetus. Tugiisiku-teenused.

- Nõustamine ja juhendamine projektide ja tegevuskavade koostamisel. Kasutame vabatahtlike asjatundjate (Inimvaramu) abi. Nende motiveerimine ja taastamine (juhtumipõhiselt, mitte kuutasuga). Valmisoleku toetamine. Kulude katmine.
- Uute projektide algatamine ning juhtimine koguduste aktiveerimiseks, kaasmiseks ning sotsiaalsetele ja spirituaalsetele vajadustele vastamiseks ja kogukondade tugevdamiseks.
- Koolitused koguduste ja kiriklike ettevõtete töötajatele nende pädevuse ja võimekuse tõstmiseks. Kogukonnatöö, sotsiaalne ettevõtlus, ettevõtte loomine ja arendamine, teenuste loomine ja osutamine, hangetel osalemine. Vabatahtlike värbamine
- Eneseturundus – teavitustöö ÜTSA poolt pakutavast abist ja teenustest
- VI Kaasamine ja osalemine. Koguduste ja nende partnerite esindajate kaasamine arendusse ning osalemine kogukonna ja ühiskonna arengus, otsustus- ja juhtimisprotsessides, väärtus- ja õigusloomes.

Osalemine:

1. Ministeeriumide tasandil

2. Rakendusüksuste ja asutuste tasandil (SA Innove, PRIA, Noorsootöö Keskus, Töötukassa jne)

3. KOV tasandil

- Organisatsiooni juhtimine ja arendus (vahendite soetus, suhtekorraldus, õiguskeskond, informatsiooni hankimine, enesetäiendamine)

**Politsei- ja
Piirivalveameti
kaplaniteenistus**

Hoida ja tõsta kaplaniteenuse kvaliteeti:

- Kaplanite koolitamine ja täiendkoolitamine;
- Päevakohaste teemadega sisekoolituste programmi väljatöötamine;
- Kaplanite vaimuliku ameti täiendamine ja oma vaimuliku kutse säilitamise toetamine;
- Kaplanite vaimse tervise ja psüühilise tasakaalu igakülgse säilitamise toetamine: sisesed supervisioonid ja töönõustamine. Kaplanaadi sisesed supervisioonid ja töönõustamine peavad olema regulaarsed ja kättesaadavad igale kaplanile.

Järjepidevuse tagamine:

- Abikaplanite värbamine ja väljaõpe;
- Kaplanaadi töö ja kaplaniameti tutvustamine õppeasutustes ja seminarides;
- Praktikantide kasutamine ja töövarju süsteemi loomine kaplanaadile;
- Koostöö teiste kaplanaatidega;
- Koostöö kohalike kogudustega;

Rahvusvaheline koostöö:

- Välissuhtluse arendamine ja olemasolevate välissuhete hoidmine;
- Koolitused on välispartneritega suheldes olulisel kohal, kuna PPA kaplanaadil on alati õppida meie välispartneritelt, samuti on PPA kaplanaadil võimalik koolitada ja jagada Eestis väljatöötatud häid töömeetodeid teistele. Elame multikultuurses maailmas, kus parema teenuse pakkumiseks vajame kvaliteetset informatsiooni ja teadmisi laiast maailmast;
- Välissuhete paremaks kasutamiseks ja kogemuste vahetamise elluviimiseks on vaja luua oma reeglid ja eesmärgid. Määratleda ootused meie välispartneritele ja vaadata üle, mida PPA kaplanaat suudab omalt poolt pakkuda meie partneritele rahvusvahelisel tasandil.

Vaimse tervise teadlikkuse tõstmine:

- Kaplanaadi esimene eesmärk iga kaplani tasandil on pakkuda hingehoiuteenust ja teenida kohaloluga oma sihtgruppe. Kaplanid teenivad PPA töötajaid, olenemata nende usulisest kuuluvusest, ja nõustavad erialaselt religiooni, eetika, moraali ja hingehoiu küsimustes. See tähendab, et kaplanaat on oikumeeniline;
- Kaplanid koolitavad PPA töötajaid erinevatel teemadel, mis aitavad vaimse tervise ja teadlikkuse tõstmisel;
- Kaplanid on inimestele toeks raskete sõnumite saamisel, töötajatele raskete tööülesannete teostamisel ning nende järel. Vajadusel viivad kaplanid läbi defuusinguid ja debriifinguid;
- Kaplanid teevad tööd põhiväärtustest lähtuvalt.

<p>Vanglate kaplaniteenistus</p>	<p>Individuaalne hingehoid ja usutalitused, mida toetavad administratiivülesanded, samuti vaimulikud tugiülesanded on kavandatud järjepidevaks läbiviimiseks.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Töö käivitamine uues Tallinna vanglas, mis hõlmab kabeli sisustamise ja pühitsemise; uute kaplanite leidmise, ametisse võtmise ja nende meeskonda sulatamise; jumalateenistuste, usuõpetuse ja teiste usuliste ürituste korraldamispõhimõtete määratlemise koostöös järelevalvega vastavalt uue vangla eripäradele (kõik 2019). Uude vanglasse kolimisega laheneb ka vanas Tallinna vanglas lahenduseta jäänud vestlusruumide vähesuse probleem, mistõttu jäi viimastel aastatel seal pidamata umbes 1/3–1/4 igakuistest vestlustest. • Kaplanite ametikohtade täitmine Viru vanglas ja Tartu vanglas. Ehkki vaimulike hulgas leidub mitmeid inimesi, kes vastavad vanglateenistuse kõrgendatud nõuetele, on ebarealistlik loota, et nad rõõmuga vanglasse tööle tormavad. Pigem olla valmis selleks, et võtta õppimisvõimeline kaplanikandidaat tööle ja anda talle aega nõuetele vastavusse saamiseks (nt oleks absurdne mitte võtta inimest tööle, kui tema puuduseks on nii inglise kui ka vene keel tasemel B1 olukorras, kus nõutav on üks neist keeltest tasemel B2). • Võimaldamaks kaplanitel turvaliselt täita oma põhiülesandeid, on vajalik kaplanite palgad tõsta 2019 nõuete täitmisel Tartus 1300 ja vanemkaplanil 1500 euronit (kui mõni nõue täitmata, siis 1000); seejärel on vaja jälgida, et palgatõusu korral tõstetakse palka teiste taasühiskonnastamise valdkonna töötajatega samas korras ka kõigil kaplanitel. • Kindlustada kaplanaadile juriidiline toetus vältimaks olukorda, kus ettevalmistatud teemad jäävad ellu viimata (seaduste, määruste, kordade täiendamine) juristi puudusel. <p><i>Koolitused:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaplanite grupisupervisioon (2019), meeskonnatöökoolitus (2020), oikumeenilise koostöö seminarid (2019 ja 2021), vastavalt vajadusele jooksvalt individuaalne supervisioon (2020–2021); • Kaplanite erialased teoloogilised täiendkoolitused rõhuga kaplanite teadmiste täiendamisel sügavuti hingehoidlike probleemide vallas: patristika (2019 Marju Lepajõe, jätkuks 2017 vaimulikele harjutustele); enesetapuga seonduv hingehoid, sh ennetamine (2019); Uus Testament (2020, jätkuks 2016 Vana Testamendi ja judaismi täiendkoolitusele); pastoraalteoloogia täiendkoolitus (2021 kahepäevane koolitus); • Usulise suunitlusega sotsiaalprogrammide läbiviimise oskuste edasiarendamine: sotsiaalprogrammide metodoloogia (2019 koolitus, 2020 rakendamine); taastava õiguse programmi „Tee“ edasiarendamine (2021); • Juriidilised koolitused: kirikuõigus vanglakontekstis (2019 Merilin Kiviorg), kirikuõiguse arengud Euroopa Liidus (2020 Grigorios Papatomas), kaplanaadi tegevuse õiguslikud alused Eestis (2021); • Vastavalt vajadusele teised koolitused.
---	---

<p>Kaitseväe kaplaniteenistus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lisada puuduvad osad ning kirjastada „Kaplanite käsiraamat“ • Ühised koolitused kaplanite, psühholoogide ja sotsiaaltöötajatega • Haudade kaardistamine ja mälestamiste süstematiseerimine • Tegevkaplanite täiendkoolitused • Sõjalistele kursustele registreerimine • Kevadtorm 2019: brigaadi tasandil koostööharjutus • Staabiprotseduuride tundmine ja rakendamine • Üliõpilastele kaplaniteenistust tutvustavate loengute pidamine • Uue brigaadikaplani koolitamine • Arendada kaplanite inglise keele oskust • Eestis viibivate liitlasvägede vaimulik teenimine • Tagada tagasiside vahetult peale õppuste lõppu • Tagada inglisekeelsed teenistused • Tagada info piisav levik ürituste kohta, paigutada kodulehele kavad • Kabeli inventari täiendamine • Hankida Kaitseväe kalmistule tualett • Suurendada meenete valikut • Konverentsidel osalemine
<p>Religiooni-sotsioloogia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Religioonisotsioloogilise küsitluse „Elust, usust ja usuelust 2020“ ettevalmistamine (2019) • Ekspertgrupi töö • Asjatundjate komisjoni töö • Võtta tööle osajaga projektijuht (2019) • Religioonisotsioloogilise küsitluse „Elust, usust ja usuelust 2020“ küsimustiku kinnitamine (2020) • Religioonisotsioloogilise küsitluse „Elust, usust ja usuelust 2020“ läbiviimine (2020) • Tulemuste analüüs ja esitlemine • Konverentsi korraldamine • Küsitluse tulemuste rakendamine kirikutes ja kogudustes (2021)

<p>Meediatöö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saated ja ülekanded Eesti Rahvusringhäälingus (televisioon ja raadio) • Koolitused koostöös ERRiga raadio hommikupalvuste pidajatele • Koostöö arendamine kristlike ja mittekiriklike erameediakanalitega ning liikmeskirikute keskuste/meediavaldkondade töötajatega • EKN-i veebilehe sisuline ja infotehnoloogiline uuendamine • EKN-i nähtavuse suurendamine sotsiaalmeedia kanalites • EKN-i meedia ümarlaua koosolekud (3–4 korda aastas) • Meediamonitooringu Station märksõnade nimestiku ja monitooritavate väljaannete loetelu uuendamine • Eesti Kirikute Nõukogu kommunikatsioonistrateegia (2006) analüüs ja strateegia uuendamine • Võimaluste loomine ERR ja teiste meediakanalite poolt loodud tele- ja raadio-saadete avalikuks ja süstematiseeritud kättesaadavuseks keskse veebiarhiivi kaudu
<p>Rahvusvahelised suhted</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osalemine Balti-Põhja oikumeeniliste sekretäride kohtumisel • Osalemine Euroopa oikumeeniliste nõukogude peasekretäride kohtumisel • Osalemine Soome Oikumeenilise Nõukogu kevad- ja sügiskoosolekul • Osalemine CEC mõne töövaldkonna töös • Osalemine tähtpäevalisel sündmusel mõnes riigis • Koostöö CEC'iga
<p>Suhted riigi ja kohaliku omavalitsusega</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eesti Kirikute Nõukogu tegevuste tutvustamine nii Riigikogus kui valitsusasutustes • Koostööalaste läbirääkimiste algatamine ja abipakkumine • jälgida ja omalt poolt tagasisidestada sõlmitud koostöölepingute täitmist

EESTI KIRIKUTE NÕUKOGU ARENGUKAVA TÄITMISE ARUANNE JA ARENGUKAVA MUUTMINE

Alates 2019. aasta EKN-i tegevusaruandest on selle üheks osaks EKN-i arengukava täitmise aastaaruanne. EKN-i arengukava täitmise aastaaruande koostamise eest vastutab täitevsekretär. EKN-i arengukava täitmise aastaaruandele annab hinnangu ja teeb vajadusel arengukava muutmise ettepanekud EKN-i arengukavakomisjon.

EKN-i arengukava täitmise aastaaruanne koostatakse valdkondade vastutavatele isikutele saadetud küsimustiku alusel. Sama küsimustikuga kogutakse kokku ka ettepanekud arengukava jooksvaks muutmiseks. EKN-i arengukava täitmise aruande küsimustiku valmistab ette EKN-i arengukavakomisjon.

EKN-i arengukava 2019–2024 täitmise koondaruanne esitatakse töökoosolekule kinnitamiseks koos EKN-i 2024. aasta tegevusaruandega. Koondaruande küsimustiku koostab ja koondaruandele annab oma hinnangu EKN-i arengukavakomisjon.

EKN-i arengukava vaadatakse üle ja muudetakse vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui iga 3-aastase tegevuskava koostamise käigus.